

# savunma

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARACI  
TÜSTAV

kurtuluş



|       |    |       |                                                                                                                                                         |
|-------|----|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sayfa | 1  |       | <u>GİRİŞ</u>                                                                                                                                            |
| Sayfa | 1  | BÖLÜM | I. <u>ÜLKEMİZİN DÜŞÜNKÜ DURUMU</u>                                                                                                                      |
| Sayfa | 2  |       | A. <u>Nasıl Bir Dünyada Yaşıyoruz?</u>                                                                                                                  |
| Sayfa | 5  |       | B. <u>Türkiye Emperyalist Dünya Zincirine Bağlı Yarı-Sömürge Bir Ülkedir. Emperyalist Bloktaki Kriz Kacınılmaz Olarak Türkiye'ye de Yansıtmaktadır.</u> |
| Sayfa | 8  | BÖLÜM | II. <u>TÜRKİYE TOPLUMUNUN YARI-SÖMÜRGE HALİNE GELİŞİNİN TARİHİKÖKLERİ</u>                                                                               |
| Sayfa | 9  |       | A. <u>Osmanlı Toplumunun İc-Dinamik Kapitalist Gelişmeye Elverişliydi.</u>                                                                              |
| Sayfa | 11 |       | B. <u>Peşinen Kapitalist Gelişime Dış-Dinamik (R.Kapitalizmi) Engel Oldu.</u>                                                                           |
| Sayfa | 14 |       | C. <u>Türkiye'nin Aşık Pazar Haline Gelmesi: 1923 Faltu Lirana Sökülməsi.</u>                                                                           |
| Sayfa | 21 |       | D. <u>Reformist Burjuvazinin Bir Teşkilatı: 1908 Harakati.</u>                                                                                          |
| Sayfa | 25 | BÖLÜM | III. <u>KURTULUŞ SAVASI</u>                                                                                                                             |
| Sayfa | 31 | BÖLÜM | IV. <u>DEVİRİNDEN KARŞI-DEVİRİNE</u>                                                                                                                    |
| Sayfa | 31 |       | 1. <u>Kuvaya Halliyeciler Devrini Hicin Sürekli Kılanadılar?</u>                                                                                        |
| Sayfa | 31 |       | A. <u>1923 İsmir İhtilal Harakati.</u>                                                                                                                  |
| Sayfa | 34 |       | B. <u>Sarıvici Yatıştırma Cebelara ve İc Bankası.</u>                                                                                                   |
| Sayfa | 36 |       | C. <u>Parasızlıklar.</u>                                                                                                                                |
| Sayfa | 37 |       | D. <u>İcbarilik Burjuvazinin Doğanı.</u>                                                                                                                |
| Sayfa | 38 |       | E. <u>Karşı-Devrinin Gölüməsi.</u>                                                                                                                      |
| Sayfa | 39 |       | F. <u>ADD "Korumculuk" ve "Yardamı".</u>                                                                                                                |
| Sayfa | 42 |       | G. <u>Karşı-Devrinin İktidara Alması.</u>                                                                                                               |
| Sayfa | 45 |       | 2. <u>1950-1960 Dönemi.</u>                                                                                                                             |
| Sayfa | 46 |       | A. <u>ABD'nin "Gisli İcval"inin İleri Aşamalara Yönelmesi.</u>                                                                                          |
| Sayfa | 52 |       | B. <u>Derinleşen Ekonomik-Sosyal ve Politik Kriz.</u>                                                                                                   |
| Sayfa | 53 |       | 3. <u>1960-1971 Dönemi.</u>                                                                                                                             |
| Sayfa | 53 |       | A. <u>27 Mayıs Devrini.</u>                                                                                                                             |
| Sayfa | 55 |       | B. <u>27 Mayıs'a Karşı İlk Tepkiler ve ABD'nin Başkısı.</u>                                                                                             |
| Sayfa | 58 |       | C. <u>Genel İttifakın Tekrar İktidara Elc Gecirmesi.</u>                                                                                                |
| Sayfa | 59 |       | D. <u>Yokunlaşan Yabancı Sermaye Yatırımları.</u>                                                                                                       |



|          |                                                                                                                                                             |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sayfa 62 | E. <u>Amerika Bize Değil, Biz Amerika'ya "Yardım" Ediyoruz.</u>                                                                                             |
| Sayfa 63 | F. <u>27 Mayıs'tan Sonra Sınıf Mücadeleleri.</u>                                                                                                            |
| Sayfa 66 | BÖLÜM V. <u>TÜRKİYE TEKRAR 1919'LARI YAŞAMAKTADIR</u>                                                                                                       |
| Sayfa 68 | A. <u>Bugünün Türkiye'sinde Politik Akım ve Kuvvetler.</u>                                                                                                  |
| Sayfa 68 | BÖLÜM VI. <u>BÜTÜN TÜRKİYE'Lİ AYDINLAR İKİ ALTERNATİFTEN BİRİNİ SEÇMEK ZORUNDADIR</u>                                                                       |
| Sayfa 70 | BÖLÜM VII. <u>GAZİ MUSTAFA KEMAL'İN YÜKSELTTİĞİ TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE BAYRAĞI 1970'LERİN TÜRKİYE'SİNDE BİZ SOSYALİSTLERİN ELLERİNDE DALGALANMAKTADIR</u>     |
| Sayfa 70 | A. <u>Gazi Mustafa Kemal Sosyalist Değildir.</u>                                                                                                            |
| Sayfa 73 | B. <u>Gazi Mustafa Kemal İddianamesinde Belirtildiği Gibi Evrimci Değil, Devrimcidir. (İhtilalcidir.)</u>                                                   |
| Sayfa 75 | C. <u>"İhtilalciler-Sosyalist" Tanımlaması Gerçekleri Yansıtmamaktadır.</u>                                                                                 |
| Sayfa 76 | D. <u>Gerçek Atatürkçülük Nedir?</u>                                                                                                                        |
| Sayfa 79 | BÖLÜM VIII <u>SOSYALİST TEORİ VE MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM</u>                                                                                                |
| Sayfa 79 | 1. <u>Biz Sosyalistiz.</u>                                                                                                                                  |
| Sayfa 81 | 2. <u>"Sosyalist Teori (Dünya-Görüşü) - Proletarya Diktatöryesi" Etitlenen Sosyal Fikirlerdir. Hayattan Gerçeklerine ve de Sosyalist Teoriye Aykırıdır.</u> |
| Sayfa 81 | 3. <u>Millî Demokratik Devrim.</u>                                                                                                                          |
| Sayfa 81 | A. <u>Demokratik Devrim Nedir?</u>                                                                                                                          |
| Sayfa 83 | B. <u>Demokratik Devrim Hangi Güçlerle ve Nasıl Gerçekleştirilecektir?</u>                                                                                  |
| Sayfa 84 | 4. <u>Millî Demokratik Devrimin Marksist Teorideki Yeri.</u>                                                                                                |
| Sayfa 85 | 5. <u>Hukuki Açıdan Millî Demokratik Devrim.</u>                                                                                                            |
| Sayfa 90 | BÖLÜM IX. <u>THKP-C'NİN EYLEMLERİ, YAKALANISINIZ, HAZIRLIK, İLK TANKİKAT VE MAHKEME SAG'ALARI</u>                                                           |
| Sayfa 90 | 1. <u>THKP-C'nin Eylemleri</u>                                                                                                                              |
| Sayfa 91 | A. <u>Ankara, Ziraat Bankası Kamulaştırma Harekati.</u>                                                                                                     |
| Sayfa 91 | B. <u>İstanbul, Erenköy Türk Ticaret Bankası Kamulaştırma Harekati.</u>                                                                                     |
| Sayfa 92 | C. <u>M. Has, K. Has, T. Aksoy'un Günlük Hasılatlarının Kamulaştırılması Harekati.</u>                                                                      |



Sayfa 92

D. B.Elron'un Tutuklu Bulunan Devrimcilerin Kurtarılması Amacı İle Kacırılması Eylemi.

Sayfa 94

E. 29 Mayıs-1 Haziran Maltapo Olayları, Hüseyin Cevahir'in Üld.Nahir Çayan'ın Yaralı Olarak Elio Gecirilmeleri.

Sayfa 97

F. Özetlerack.

Sayfa 98

2. Yakalanması.

Sayfa 93

3. Hazırlık, İlk Tahkikat ve Mahkeme Safhaları ve Provakasyonlar.

Sayfa 99

A. Politik Nedenlerle Emniyet ve Savcının Yürüttüğü Provakasyon Mekanizması

Sayfa 102

B. Emniyet ve Savcılığın İlettiği Hukuki ve Cezaî Sorumluluk Yükleme Provakasyon Mekanizması.(Tortip)

Sayfa 103

4. Son Tahkikat ve Durusmalar.

Sayfa 103

1- Bu Mahkeme Emir-Kumanda Zincirine Tabidir.

Sayfa 103

2- Bütün Durusmalar Boyunca Mahkeme Hoyoti Tarafair Bir Tutum İcinda Olmaktur.

a-) Bu Mahkeme Hoyotina Göre İşkence Soruşturma Bir Gereğidir.(Hazırlık ve İlk Tahkikatın Bir Aracıdır)

b-) Savunma Mahkemesi Süzde Gerçekçilerle Kısıtlanmıştır.

c-) Mahkeme Tutanaklara Sağlıksızdır.

d-) Lehimisde Boyanda Bulunan Şahitlere Endirekt Şekilde Baskı Yapılmıştır.ve Müdafa Tanıklarımız Dinletilmemiştir.

e-) Avukatlarımızı Duruşma Boyunca Baskı Yapılmıştır.

f-) Sürekli Olarak,Savcının Provakasyonlarına Zemin Hazırlanmıştır.

Sayfa 112 BÖLÜM

X. SAVCILIK MAKAMININ BİZİM STRATEJİK HEDEFİMİZİN MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM DEĞİL DE PROLETARYA DİKTATORYASI OLDUĞU ŞEKLİNDEKİ İDDİASI,GERÇEKİERE AYKIRI BİR SPESÜLASYONDUR

Sayfa 112

1. Bir Kere Bu İddia,Ülkemizin Realitelerine Aykırıdır.

Sayfa 113

2. Türkiye Gibi Yarı-Sömürge Bir Ülkede Proletarya Diktatoryası İcin Mühdole Ettirilmiş İddiası,Sahip Olduğumuz Dünya Görüşüne de Aykırıdır.



Sayfa 114

3. Milli Demokratik Yönetim, Proletarya Diktatoryasının Üçel Bir Biçimi veya Unsuru Değildir. Bunlar Ayrı Ayrı İki Ekonomik ve Sosyal Düzenin Siyasi İfadeleridir.

Sayfa 115

4. İddia Makamı, Stratejik Hedefimizin Proletarya Diktatoryası Olduğu Şeklindeki İddiasını Kanıtlayacak Hiçbir Ciddi ve Somut Delil Gösterememektedir.

Sayfa 117

5. Şaşılmaz.

Sayfa 117

BÖLÜM

- XI. İDDİANAME'NİN İKİNCİ TEMEL İDDİASI, BİZİN 27 MAYIS ANAYASASI'NI TEBDİL, TAĞYİR VE İLGAYA TEŞEBBÜS ETTİĞİMİZ İDDİASIDIR

Sayfa 117

- A. 27 Mayıs Anayasası.

Sayfa 121

- B. AP'nin İktidara Gelmesi ve 27 Mayıs Anayasası'nın Fiilen İcra Hale Getirilmesi.

Sayfa 122

- C. Emm Hükümeti ve 27 Mayıs Anayasası'nın "Lükatür" Gerekeceğiyle Rafa Kaldırılması.

Sayfa 126

- D. ABD Emperyalizmi Bir Tazile İki Kun Vurmak Çabası İçindedir.

Sayfa 128

- E. Sosyalist Miliyetçilik Legalite Esastır.



GİRİŞ:

Sıkıyönetim 3 No'lu Askeri Mahkeme Heyetine

Huzurunuzda idam talabı ile getirildik. Bize isnad edilen suç; Anayasaya tebdil, tağyir ve ilga ya cehren teşebbüs ( )... İnsanın aklına ister istemez hemen şu soru takılıyor: Hangi Anayasayı?.. Şüphesiz bu nokta üzerinde uzun uzun düşünmeye lüzum yok; basbelli ki 27 Mayıs Anayasasıdır... Yani bisler, bu duruma göre, kısa bir süre önce hakim gerici ittifak tarafından "toplumsal bünyemize uymadığı" gerekçesiyle tebdil, tağyir ve - sınırlı da olsa hürriyetçi ösü yokedildiği için - ilga edilmiş bulunan 27 Mayıs Anayasasını ortadan kaldırmaya cehren teşebbüsten nanişiz ...

Sorun genetik olarak şöyle konulabilir:

Yargılananlar: 27 Mayıs Anayasasını savunan Milli Kurtuluşcu, Sosyalist aydınlar...

Yargılayanlar(Son Cüddülemode): 27 Mayıs Anayasasını yokeden hakim güçler.

Suç: 27 Mayıs Anayasasına tebdil, tağyir ve ilga ya cehren teşebbüs...

Bu tarâhin paradokstur

Görülüyor ki durum, - gchil bakımından hayli kerâşık olmasına rağmen - ösde gayet berraktır:

Burada yargılanan ve mahkum edilmek istenen ardıca bisler doküls, su an 27 Mayıs Anayasasının toplumsal içeriğini oluşturan ileri fikirlerle, Milli Kurtuluşcu, Sosyalist fikirler ve bu fikirlerin potansiyel gücü olan halkın, şahıslarımızda simgelenmiş olarak, sanık sandalyesinde oturuyor... Sorunun ceprisi budur.

Dikkat edilecek olursa, bu paradoksal suçlamadan yargılanan bislerin ortak özelliği; genç, üniversite öğrencisi ya da mesunu aydın kişiler olmamızdır.

Bir ülkenin en aydın evlatları gizli örgüt kurma, adam kağırma, vb. fiillerden dolayı, idam talabı ile yargılanmaktadır.

Halkının yüzde 60'ı okuma-yazma olanağından yoksun bırakılmış bir ülkenin en aydın evlatları, hayatın canlılık ve dinamizm buharındaki genç insanları, nasıl oluyorda düzenin bütün nimetlerini bir yana iterek, üstelik hayatlarını ortaya koyarak eylemlere geçiyorlar, gizli örgüt kuruyorlar?

İşte bizim eylemlerimizin ve Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesisinin varoluş nedenleri bu soruların cevabında yatmaktadır.

Bu cevap, tek sözdeikle, ülkemizin bugünkü durumudur.

BÖLÜM 1.) ÜLKEMİZİN BUGÜNKÜ DURUMU:

Nedir ülkemizin bugünkü durumu? İçinde bulunduğumuz şu tarihi dönemde



Türkiye'nin en belirgin özelliği nedir?

Bugün artık antik çağlarda olduğu gibi, ülkeleri tek tek ele almanın ve değerlendirmenin olanak yok. XX. yüzyılın girift ilişkileri içinde, Türkiye de, uluslararası, emperyalist organizasyonunun bir parçası durumundadır. Bu nedenle Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu şartları doğru değerlendirebilmek için, üzerinde yaşadığımız dünyanın bir genel panoramasını çizmek gerekiyor.

A.) Nasıl Bir Dünyada Yaşıyoruz?

Yakın bir geçmişte Amerikan Tarım Bakanı Orville Freeman 1970'lerin açlığın on yılı olacağını söylemişti. Küba Kurtuluş Savaşının önderi Fidel Castro 1966'da bu sözlerle şu karşılığı verdi: "Freeman yanılıyor, 1970'ler devrinin on yılı olmaktadır...Çünkü bugün dünyada insanlar, tarihte olduğu gibi, kurşunla ölmeyi acıların pençesinde can ekerseniz ölmeye tercih ediyorlar..."

Fidel'in dile getirdiği bu basit gerçek doğrudan doğruya kapitalist-emperyalist dünyanın bugün içinde yuvarlandığı derin krizleri ve daha da öte onun en küçük bir umit ışığı görünmeyen geleceğini işaret etmektedir.

Evet emperyalizmin geleceği karamlıktır; nükleer silahlarla donanmış dev ordu-gücüne, çok geniş kurumsal ve kâr yapısına rağmen...

Üzerinde yaşadığımız dünya, içinde bulunduğumuz evrede büyük alt-üst olumlara göbördür. Emperyalist kamp bütün çabaları görünüşüne rağmen bir oriyiş, yokoluş sürecinin bağdöndürdöl hızı ile çarkına dönmüştür. Kurtuluş bayrağını açan mazlum halkların üzerine akıl almaz bir hunharlıkla saldırması bundandır. İster gizli olsun, ister açık olsun ılgal ettiği ülkelerin halklarından - görünüşteki bütün gücüne rağmen - ağır saldırılar yemesi, yenilgiden yenilgiye sürüklenmesi de yine bundandır.

Dünyamızın şu içinde bulunduğumuz evresinin en önemli özelliği budur. Kapitalist-Emperyalist dünya çökmektedir. Dünya karamlık, Asya'da, Afrika'da, Latin Amerika'da ve Ortadoğu'da Milli Kurtuluş Mücadeleleri, Halk Savaşları dalgaları kabarmaktadır.

Esilen insanlık, açlığın, sefaletin pençesinde kıvrılarak ölmektense kurşunla ölmeyi tercih ediyor...

Emperyalist Blok niçin çöküyor? Dünyanın ve Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve sosyo-politik şartlar nelerdir?

Dünya üç kampa bölünmüş durumda:

A) Sosyalist Blok, B) Kapitalist Blok ve C) Geri-Bıraktarılmış Ülkeler

Anlında sosyalist dünya ile kapitalist-emperyalist dünyanın yanı sıra bir "Üçüncü Dünya" dan söz etmek hem doğrudur, hem de yanlıştır.

Doğrudur, çünkü ileri kapitalist ülkeler ile sosyalist ülkelerin dışında kalan ve dünya süsünün yüzde 50'sini meydana getiren yoksul ülkelerin meydana getirdiği bir kümelenme mevcuttur.

Yanlıştır, çünkü, bu kümelenme, yani geri-bıraktarılmış ülkeler aynı zaman-



da emperyalist dünya zincirine bağlı oldukları için, iki dünyadan birisinin (emperyalist kampın) parçası durumundadırlar.

Diğer taraftan gör. -biraktirilmiş ülkelerin bir parçası özellikle 2. Dünya Savagından sonra emperyalist zincirden kopmuşlar; bunların bir kısmı merkezi plânlamaya bağlı sosyalist ülkeler haline gelmişler; Halk Savagları ve ilerici darbe hareketleri ile emperyalist hegemonyadan kurtulan diğer bir kısmı da halen Milli Demokratik dönüşümleri gerçekleştirmeye çabasıındadırlar. Yeni dünyada halen Milli Demokratik iktidarılar tarafından yönetilen, Milli Demokratik dönüşümleri tamamlanmakta olan bütün bağımsız ve gerçekten demokratik ülkelerin meydana getirdiği bir kümelennede vardır.

Yukarıda söyledik: Emperyalist kampın içinde, dünya nüfusunun yüzde 50'sini meydana getiren, buna karşılık dünya üretiminde ancak yüzde 10 oranında pay sahibi olan yoksul, geri-biraktirilmiş, yarı-sömürge ülkeler de yer almaktadır.

Ne yazık ki Türkiye' nin de içinde bulunduğu bu ülkeler emperyalist blokun varlığını belirleyen ve aynı zamanda onun potansiyel kargısı olan dış çevresidir.

İçinde bulunduğumuz dönemde, şu soru daha sık sorulmaya başlamıştır. Emperyalist saldırganlar mı kazanacaktır, yoksa Milli Kurtuluş Savagı veren halklar mı? Pek de uzak olmayan bir tarihi dönemi kucaklayan bu sorunun cevabı dış çevrenin, geri-biraktirilmiş ülkelerin aktif tavrında yatmaktadır. Ve bu gün de dünyanın dış çevresi dış çevrenin, geri-biraktirilmiş ülkelerin aktif tavrını ortaya koyan Kurtuluş Savagları ile beslenmeye başlamıştır.

Geri-biraktirilmiş ülkeler iki günden birisini terörl etmek durumundadırlar: Ya uluslararası kapitalin sömürü alanı olarak kalacaklardır; ağıllan, sosyalizm pönçesinde kıvrınacaklardır, ya da isyan bayragını kaldırıp kurtulacaklardır.

Emperyalizmin Bünayvdi Çeliskileri Had Safhaya Ulaamıştır.

Emperyalizm, tek tek emperyalist devletler değil, bütün dünyayı kucaklayan ekonomik bir düzendir. Emperyalizm geliştikçe, onun potansiyel olarak zıddı olan kuvvetler de büyür ve güçlenir. Yani emperyalizmin bir sınırı vardır. Birinci Cihan Savagından önce emperyalizm sınır tanıımıyordu, daha doğrusu sınırları bütün dünyayı kucaklıyordu. 1917 Devrimi ile dünyanın ilk sosyalist devleti doğunca sınır birden daraldı. Ancak, o dönemde, emperyalizm ile sosyalizm arasındaki çelişki, emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki çelişkiye kıyasla gölgede kalıyordu.

İkinci yeniden paylaşım savagından sonra, özellikle 1950'leri izleyen dönemde durum değişti. Sosyalizm dünyanın üçte birini kaplayan güçlü bir dünya kütlesine haline gelmişti. Böylece emperyalizmin sınırları daha da daralıyordu. Öte yandan geri-biraktirilmiş ülkelerde Milli-Biling yoğunlaşmış; Kurtuluş Savaglarının boyutları dünya ölçüsünde genişlemişti. Bu durum:



- a) Emperyalist ülkeler ve uluslararası tekeller arasındaki gelişkiyi azaltmış,
- b) Emperyalist ülkeler ile geri-biraktarılmış ülkeler arasındaki gelişki ile,
- c) Kapitalizmin metropollerindeki Burjuvazi-Proletarya arasındaki gelişkiyi keskinleşmesine yol açmıştır.

Emperyalist ülkeler (uluslararası tekeller) arasındaki gelişkinin, diğer sınıflara kıyasla azaltılması, önceleri, dünyanın kuvvetler oranında "kardeşçe" sömürülmesi eğilimini doğurmuş; kollektif sömürü, yani emperyalistlerin ortak, yarı-sömürge ülkelerinde pazar olduğu sömürü yöntemleri kondisini göstermiştir. Ancak bu eğilimin geçici olduğu uzunca bir düşünce gerektirmeden belli olmuştur. Emperyalist ülkeler, gelişen Kurtuluş Savaşları ve güçlenen sosyalist Blok karşısında, çıkar mücadelelerini minimum seviyeye indirgeyecek bir dayanışma sağlayamamışlar, dağılmaya başlamışlardır. Günümüzde görülen ABD emperyalizmi ile diğer emperyalist ülkeler (tekeller) arasındaki mücadele; ticaret ve para "canaklığından" doğan krizler bunun kanıtıdır.

Diğer taraftan, gelişen Milli Kurtuluş Mücadeleleri, özellikle dünyanın jandarmalığını üstlenmiş bulunan ABD emperyalizmini doğru yonik cıkıtkı soruven savaşlarına yöneltmiş; bu ise ağır savaş masrafları, komplo ve darbe harcamaları doğurmuş; bağıtropolün ödeme dengesi bozulmuştur. Öyle ki bugün ABD emperyalizmi dünya jandarmalığı görevinin bir parçasını diğer emperyalist ülkelere yüklemekte istemektedir. ABD'nin Japon Militarizmini hortlatmak istemesinin nedeni budur. Ancak bağıtropol, dünya sömürsünden daha fazla pay alma peşindeki diğer emperyalist ülkelere pek yüz bulamamaktadır. Bu sıralar bütün emperyalist kampa sallandıran para ve ticari rekabetin yanında genel bir buhran havasına bürünen çığartıcı olmayacaktır.

Kısaca bugün emperyalist kampa görülen derin ekonomik-politik kriz, emperyalizmin bünyesindeki gelişkilere keşkinleşmesinden ileri geliyor. Bu gelişkilere; A) Emperyalist ülkeler arasındaki rekabet (gelişki) B) Emperyalist ülkeler ile geri-biraktarılmış ülkeler arasındaki gelişki ve C) Kapitalizmin metropollerindeki burjuvazi-proletarya gelişkisidir.

Bu gelişkilere bugün hakim rolü, emperyalist ülkeler ile geri-biraktarılmış ülkeler arasındaki gelişki oynuyor...

B-) Ortadoğu. Milli Kurtuluş Mücadelelerinin Odak Noktası Olma Yolundadır

İçinde bulunduğumuz dönemin en belirgin stratejik özelliklerinden başlıcası; Ortadoğunun, Milli Kurtuluş Savaşlarının (Halk Savaşlarının) mihrak'ı haline gelmekte olduğudur. ABD emperyalizmi Çin-Hindî koloniyen ümidi keşmiştir. Uzak Doğu'daki süregelen gelişmelerin önümüzdeki dönemde yoni ileri aşamalara geçmesi sürpriz olmayacaktır. Kapitalist-Emperyalist Amerika'nın Asya'dan kovulması artık uzak bir zaman meselesi değildir. Hindistan'ın, Pakistan'ın emperyalist etkiden tamamen arınmalarıda böyle...

Dünyanın fırtınalı karlık bölgeleri olan Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın odağı ym yavaş yavaş Ortadoğu'ya kaymaktadır. Ortadoğu'nun Geo-Politik bakımından en önemli bölgesi ise, Türkiye'dir.



ABD emperyalizminin, Ortadoğu'daki mağası Siyonist İsrail'i kış kullanarak bu bölgedeki anti-emperyalist hareketleri kanla, ateşle bastırarak yolunun tutugunun altında bu gerçek yatıyor; İsrail'in Arap halklarına saldırıları, ABD'nin uçağı hain Müsöyin'in Filistin'li yurtsever gerillalara indirmek istediğı darbe, CIA'nın kompleksi ile Yunanistan'da yukarıdan-aşağıya faşizmin tesganlanması ve nihayet Türkiye'deki son sağı darbe girişimi... Bütün bunlar, Ortadoğu'daki Kurtuluş hareketlerine karşı oynanmak istenen oyunun -Birbirini tamamlayan- sahneleridir.

Emperyalist Ülkelerin bir yandan mazlum halkların Kurtuluş Mücadolelerini en alçakça saldırılar ve komplolarla kırmaya çalışırken, öte yandan sosyalist Ülkelerle "iyi ilişkiler" kurma yolundaki girişimleri, yani bu sahtekârlıkları, aslında, emperyalistlerin, içinde bulunduğumuz dönemde iyice keskinleşen bünyevi çelişkilerinin bir sonucudur.

Emperyalistler Halk Savaşları ile daralan sınırlarının içinde boğulmamak çabası ile, bir yandan on gori, on zorba metodlarla Kurtuluş Savaşlarını ve en küçük ilerici kıpırdanışları bastırmaya çalışırken, öte yandan Sosyalist Ülkelerden bile "pazar" olarak istifade etmek esnekliğine ( ) yş-nelmıştır. Emperyalistler bu şekilde genel çelişkilerini bir süre daha fren-lomeyi amaçlamaktadırlar. Ama yanılmaktadırlar ( ) Derinleşen bünyevi çelişkileri onları çıkışı olmayan bir yola sokmuştur. Gittide büyüyen Milli Kur-tuluş Savaşları, emperyalistlerin ölüm çanlarını çalıyor...

B) Türkiye Emperyalist Dünya Zincirinin Bir Parçasıdır. Yarı-Sömürge Bir Ülkedir.  
Emperyalist Bloktaki Kriz Kacınılan Olarak Türkiye'ye de Xunmanın  
Yansımasıdır.

Türkiye Emperyalist dünya zincirinin bir halkasıdır; bu nedenle, bu blok içinde meydana gelen sarsıntıları bir sismograf gibi almakta, bu sarsıntılar Türkiye toplumunda yansımaktadır. Türkiye'de özellikle son on yıldır gittide derinleşen iktisadi, sosyal ve politik krizle, sadece toplumumuzun dünyesindeki çelişkilerin yarattığı buhranlar değil, fakat aynı zamanda, dünya kapitalist-emperyalist zincirindeki krisleri bir yansımasıdır da. Burada parça (Türkiye), bütün ile (emperyalist kamp) genel olarak bir özdeşlik içinde-dir.

Mesoleyi daha elle tutulur bir şekilde koyalım: Türkiye'nin, ABD emperyaliz-minin kesin denetiminde bir ülke olduğunu söyleyebilmek için bilgi ol-maya gerek yoktur. Türkiye'nin sorunlarıyla az-çok ilgili her yurtsever, yar-damusun yeraltı ve yerüstü kaynaklarının özellikle emperyalist Yankoo'lar tarafından sömürüldüğünü bilir. İç ve dış ticaretimiz direkt ya da dolaylı ABD emperyalistlerinin elindedir. Kısaça Türkiye ekonomisinden politikasına, sanatından kültürüne kadar Amerikan emperyalizminin denetimi altında bir ülkedir. ABD emperyalizminin yarı-sömürge Ülkeler için politikası; ulusal onurun utanmazca çiğnenmesi ve yeraltı-yerüstü zenginliklerinin talan edil-mesidir. Emperyalist Amerika, bugün bütün dünyadaki yarı-sömürge ve Kurtuluş Mücadolosi veren Ülkelerin halklarına; hastalık, sefalet, açlık ve ölüm yağ-dıran bir pandora kutusudur ( )



Türkiye'deki ABD emperyalizminin işbirlikçisi, bilinceli hainler dışında kalan herkes, görü biraktırılmışlığımızın nedenini emperyalist sömürüye bağlıyor. Emperyalist sömürün Türkiye'ye kazandırdığı görünüm; A'sından Z'sine kadar bozuk, laşka bir devlet mekanizması, rüsvet, irtikap adam kayırmanın doğal, meşru ilişkiler haline geldiği bir idari organizasyondur! Maliyemin halkımızın çok kullandığı bir deyimle "top atmıştır". Türkiye'de devlet anca aldığı borçlarla ayakta durabilen hurda bir makinedir kısaca.

Amacımız burada devrimci edebiyat yapmak değildir. Buna gerekte görmüyoruz.

Türkiye'nin ve halkımızın bugün içinde bulunduğu şartlar ortadadır: Yücede ki 40'a güv varan okuma-yazma oranı, halkımızın içine itildiği orta çağ karanlığının küçük bir kriteridir. Türkiye, mağaralarda yaşayan, alınıp satılabilen, yoksulluğa dayanamayıp kendini yakan, gözünü satılığa çıkaran insanların yaşadığı bir ülkedir... Halkımızın sözcüklerle tarif edilemeyecek bu korkunç yoksulluğu ve ezilmişliği, kendi siddini de beraberinde taşımaktadır. Derin sefaletten kavrılan geniş halk yığınlarının ortasında, halkımızın sefaletiyle beslenen küçük bir mutlu azınlık vardır. Kogn arabasının yanında ford otomobili, teneko gecekondü, korpiç kulubonin, mağaranın yanında yükselen gökdelenler, kısaca, bu siyah-beyaz tablo, yarı-sömürge ülkelere özgü bir tablodur! Bu tabloyu yaratan'ca emperyalist Amerikadır.

Bu gerçekler karşısında (ki bu gerçekleri teslim etmeyen sadece bilinceli hainlerdir), Türkiye'nin ve halkımızın esenliği için emperyalistlerin ve yerli ortaklarına bağ kaldırmak, herşey bir yana, önce bir namus borcudur... Hayatiyetini ve kondisine saygısını yitirmemiş herkes bu gün bu yükün altında dır.

Kısaca tekrarlırsak: ABD emperyalizminin hegemonyasından dolayı bugün Türkiye emperyalistlerin uydusu durumunda, bir devlet olarak hayatiyetini yitirmiş, işbirlikçi-hakim güçlerin yönetimi altında yarı-sömürge bir ülkedir.

Hemen söyleyelim ki, yukarıda kısaca değindirdiğimiz gerçekleri dile getirmek bile bizi son derece üzmektedir. Ama günü de çok iyi biliyoruz: X Türkiye'nin ve halkımızın emperyalist boyunduruktan kurtuluşu, insancıl (humanist) düşünce ve tavırların içe-kapanık, hayalci, pasifist topkisiyle sağlanamaz. Türkiye'li her yurtsever gibi, her devrimci gibi biz de bunun kesinlikle bilincindeyiz! Eylemlerimizin ve eylemlerimize açık tutan ideolojik-politik çizgimizin temeli budur; yani, halkımızın ve Türkiye'nin kurtuluşu için sonuna kadar aktif mücadele!

Bugün dünyanın dört bir yanında, emperyalistlerin gizli ya da açık işgali altında bulunan bir çok sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin yığıt halkları canlarını dişlerine takarak Kurtuluş Mücadelesi veriyor. Kara Afrika'da son 15 yıl içinde 39 ülke bağımsızlığına kavuştu. Asya'da, Ortadoğu'da ve Latin Amerika'da Kurtuluş Savaşları her geçen gün geniş boyutlara ulaşıyor. Kim ne derse desin, kim nasıl emellenmeye çalışırsa çalışsın, ezilen dünya halkları kavgalarında er-gec zaferle çıkacaktır!



Dikkatinizi bir noktaya çekmek istiyorum:tarah çizgisi üzerinde bütün zorba yönetimler,olanca gatafatı ve güçlü görünümlerine rağmen Milli Kurtuluşçu nitelikteki en küçük kıpırdanışlardan bile vebadan korkmasına korkmuşlardır. Anadolu ihtilalinin oluşum süreci içinde Milli Kurtuluşçuları dış islemek ve yok etmek için hain İstanbul Hükümeti sürüyle hafiye besliyordu.. Saldırgan emperyalistlerin Gizli Polisi (entellijans servico),Ünlü "Bal-kanlaştırma" (böl ve yönet) taktigini kullanarak halkın halka kirdarmaya çalışiyordu. Durum bugün de pek farklı değildir... Ancak bütün zorba yönetimlerin,bütün Diktaların içine düştükleri evrensel bir aşmaz vardır:onlar, hafiye sürülerine,ajan provakatörlere ve son gözümlemeye emperyalistlere sırtlarını dayıyarak vatanın ıgportacılıgına yapabileceklerini sanmışlardır ve halende öyle sanıyorlar. Aldanıyorlari Vahdettin,Küba Diktatörü Batista, Afyon Çininin Ünlü haini Çan-Kay-Şek, tarihin bu üç vatan satıcısı da aynı yolu denemişlerdi. İlk ikisi Milli Kurtuluşçuların,sosyalistlerin kararlı tavırları önünde,tarihin bataklığına gömüldüler. Üçüncüsü de şu sıralar Ünlü bir hain olarak bitkisel hayat yaşıyor... Eğer halkın Milli Kurtuluşçu, Devrimci Mücadelesini polise,ajan,provakatörlere,emperyalistlere dayanarak kırmak mümkün olabilseydi,dünyanın gelmiş geçmiş en dikkate değer gizli-polis teşkilatı olan "Okhrana" tarafından korunan Çar Nikola devrilmezdi; hakkında ölüm formanları çıkarılan Mustafa Kemal ve arkadaşları Vahdettine ve emperyalistlere yönelirlerdi. Oysa tarihin lokomotifleri toplumları ileriye çekiyor. Zorbalardan,halk düşmanlarının önünde-sonunda gidecekleri yor,iht-notlerinin bataklığıdır!

Milli Kurtuluşçuların hesapları açıktır: onlar haklı bir kavganın en önünde kişisel hiçbir düşünceleri ve kaygıları olmadan,gerktiğinde gözlerini kırpmadan ölüme atılarak halk için savaşırılar.

THKP-C savacılarının yolunu da bu gerçeklerin parlak ışığı aydınlatmakta ve aydınlatıyor. Biz,halkımızın haklı kavgasının Kurtuluş Mücadelesinin Ünlü müfrezesinde yor alan birer sıra noferiyiz...

Türkiye 5-6 yüzyıllık tarihi bir dönem içinde,"Osmanlı Büyük Osmanlı İmparatorluğu" ndan günümüzün yarı-sömürge toplumuna nasıl dönüştüğü? Biz sosyalistler olarak,geçmişin öslemi içinde değildir. Ülkemizin sağıc-fanatik çevreleri gibi,yarı-sömürge bir toplumda, "Büyük Osmanlı İmparatorluğu" imajı ile de avunamayız. O dönemde geniş kar halkınan feodalite tarafından sopa ile sömürülmesi gerçegini gözönüne almaksızın uygarlığımızdan hiç söz edemeyiz. Ancak bu,vatanımızın tarihsel gelişiminin dışında kalması olgusuna eğilmeyeceğimize anlamına gelmez.

Kuşku yokki Türkiye toplumu bir anda yarı-sömürge haline gelmiş değildir. Türkiye toplumunun da evrendeki herşey gibi,bir doğuş ve gelişim çizgisi vardır. Kimi toplumlar geniş ~~ekonomik~~ trendler ~~çizerek~~ çizerek olsa,öbjektif bir yaklaşımla,tarihi gelişimlerinin ileri aşamalarına yönelimlidir. Tarihsel gerçekler,bir çok Afrika, Latin Amerika, ve Asya ülkesi gibi Türkiye'nin de gelişme grafiğinin karmaşık bir yol izlediğini bize ıglatıyor. Türkiye'nin gelişimi,tarih çizgisi üzerinde, ilerici ~~ekonomik~~ atılımlarla geriye dönüşlerin hemen hemen birbirini nötrale ettiği holonomi bir gelişimdir. Halkımızın diliyle buna yorinde



saymakta diyebiliriz. Sosyal bilimler ne olursa olsun toplumların daima ileriye aktığını söyler. Ama şu gerçek de yadsınmaz: ileriye akan tarih nehrinin anaforları da vardır!

Savunmamızın esasını teşkil eden tezlerimiz ile sıkı sıkıya ilişkili olduğu için, Türkiye'nin niçin tarihsel gelişimin dışında kaldığı sorusuna burada da eğileceğiz; bunun için kronolojik bir çatı kuracağız; 15. Yüzyıllarda, Avrupa'da ilk keşif ve icatların yapılmasından önceki Osmanlı toplumuna, Osmanlı toplumunun üretim tarzına döneceğiz. Umarız ki vatanımızın tarihine yönelik bu bilimsel yaklaşımlarımız, mahkemenizin dikkatini dağıtmayacaktır.

## BÖLÜM II.) TÜRKİYE TOPLUMUNUN YARI-SÖMÜRGE HALİNE GELİŞİNİN TARİHİ KÖKLERİ

"Tarih, son çözümlenmede halkların tarihidir". Gerçek tarih bilimi, ordu kumandanlarının, kralların, fatihlerin yaptıklarını incelemekle sınırlandırılmaz. Biz Osmanlı İmparatorluğunu incelerken, bu gerçeği gözönünde tutacağız. Yöntemimiz şu olacak: O dönemdeki üretim ve mülkiyet ilişkilerinin karakteri ile, sosyal sınıfların ve bu sınıfların çıkarlarının doğrultusunu ağığa çıkarmağa çalışacağız. Çünkü tarih biliminin spesifik (ösgül) konusu "bu üretim ilişkilerini kişileştiren sınıflar arasındaki bağıntılar, ilişkiler ve özellikle onların siyasi bağlarıdır." Bu tozaldan hareket ederek göstermeye çalışacağımız bir başka nokta da Osmanlı İmparatorluğunun üretim tarzının, bir ileri üretim tarzına geçebileceği öte-dinamizmi tasadı/taşıması, dış dinamiğin burada engelleyici rol oynadığıdır.

Bu konular daha önce üzerinde uzun uzun çalıştığımız, Türkiye'nin dün'üne ve bugün'üne ağır tutan, Devrimci Mücadolomizin önünü aydınlatan konulardır. Dayandığımız bilimsel dünya görüşü, kullandığımız metodoloji, eğitilmiş kavramlardan çıkardığımız anlam, elbette iddia makamımızı ılgal eden kimsenin mesoleleri koyduğundan, kavramlara yüklediği ütöik anlamlardan değişikdir. Savcının kafasında oluşturduğu ve geliştirdiği düşünceler, kavramlara yüklediği anlamlar, soyut, metafizik, daha da öte ard niyetini, komploculuğunu ağığa çıkaran bir öz taşınmaktadır. Biz en güc gartlar altında dahi sadece gerçeklerin doğrultusunda yürümeyi çar ediniyoruz. Bizi, Milli Kurtuluş Mücadolomizin ön-saflarına iten neden, bu gerçeklerin bütünüdür.

Dün olduğu gibi bugün de şöyle düşünüyorum: Türkiye'nin yarı-sömürge olduğu gerçeğine ve halkımızın gün be gün derinleşen sefaletine sert dönüp otatlı-koyu alkışlamak, alçaklıktır! Bugün elimizde gül yörüne otomatik silahlar varsa bu gerçeklere sert dönmedikimiz içindir. Bugün bizleri, ellerimizdeki otomatik silahlara göstererek topluma "anarşist, eskiya" olarak empoze etmek isteyenler, diğer elimizde tuttu, umus barın dalını göbalden nakletmek istiyorlar. Ama şu kına süre içinde bile silahı kimin için, barın dalını kimin için taşıdığımızı halkımız anlamıştır.



A) Osmanlı Toplumunun İç-Dinamiki Kapitalist Ulaşıma Elverişliydi

İnsanlık tarihi esas olarak beş toplum biçimini tanıyor: Bunlar- sırasıyla; ilkel komünal, köleci, feodal, kapitalist ve sosyalist toplum biçimleridir. İlkel komünal toplumda üretim araçları son derece ilkel idi; bu nedenle insanlar beraber üretim yapmak ve eşit oranda beraber tüketmek zorundaydılar. Bu toplum biçiminde sınıflar ve sömürü yoktu. Sınıflar ve sömürü köleci toplumda ortaya çıktı. Köleci sömürde, köle sahibinin üretim araçları ve emekçi (köle) üzerinde mülkiyeti, üretim ilişkilerinin ve sömürünün temelini teşkil ediyordu. "Efendiler"le kölelerin çıkarları arasındaki çelişki; teknik ilerlemeler, ve bazı köle sahiplerinin köle üzerindeki üstünlüğünü sağladığı sürece, bu sistem için bir tehlike teşkil etmemiştir. Fakat sistemin kendisi üretici güçlerin karakteriyle çatışma haline gelince, köleci düzenin kendi iç çelişkisi onu yıkıma götürdü.

Gelişen yeni üretim ilişkileri ve sömürü artık feodalitedir. Feodal düzen, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin evrimini gösterir. Bu sistemin sosyo-ekonomik temeli, feodal sermaye üretici güçleri üzerindeki sınırlı mülkiyettir. Mülkiyet ise metafizik güçlerle korunmaktadır.

Hristiyan metafiziği, Ortadoğu'da, toplumsal düzenin mutlak, değişmez bir yansıması olarak kabul ediyordu. Böylece üretici güçlerin (yani üretim araçları, v.s. bu araçları kullanan belli bir iç tecrübesi ve alışkanlığına sahip insanlar) ilerlemesini sınırlandırmak, feodal düzenin ayakta kalmasına yardım etmekte olan lonca sistemi'ni korumak istiyordu. Ama 18. ve 19. Yüzyıllarda Batı Avrupa'nın muazzam burjuvazi iktidarı eline geçirdikten sonra üretim üzerindeki bütün engelleri ortadan kaldırdı. Mülkiyet hakkını "İnsan Hakları Beyannamesi" ne kayıt ettirdi. Üretim araçlarının özel mülkiyetine dayanan kapitalist düzeni toplumlara egemen kıldı.

Kapitalizm, feodalizme kıyasla "ileri" bir düzendir. Kapitalizmle, feodal toplumun üretici güçleri engellenen ilişkileri kırılıyor, üretici güçler açılıp serpilme olanağına kavuşuyordu. 18. ve 19. Yüzyıllarda burjuvazi tarihin lokomotifini rolünü oynuyordu.

"İktidarı aldığı her yerde burjuvazi, feodal, papazlık, duygusal ilişki olarak her ne varsa hepsine son verdi. İnsanı 'doğal efendilerine' (yani aristokratlara-feodalilere) esir eden karmaşık bağları hiç acımadan kopardı ve insanla insan arasında küçük menfaat ve 'peşin ödemeden' başka bir şey bırakmadı. Burjuvazi, dini inancın ateşli ve kutsal heyecanını, gövdeyalık ruhunu, duygusallığı, bencil hesabın buzlu sularında boğdu. Burjuvazi, kişisel değer bir mücadele değeri haline getirdi ve kanunlarla pekiştirilmiş sayısız özgürlüklerin yerine, soğuk ve insafsız eşit ticareti koydu. Bir kelime ile dini ve politik aldatmaların mahkemeleştiği sömür yerine, zorba, utanmaz ve doğrudan doğruya çıplak sömürü koydu."

Burjuvazinin (kapitalist sınıfın) ve onun toplumsal sistemi olan kapitalizmin genel tavrı böyleydi. Ancak bu tavır ve onun düzeni-objektif olarak Ortadoğu'da dine dayalı feodal topluma kıyasla ilerici ve devrimciydi. Çünkü, üretici



güçleri geliştiriyor; üretim aletlerini modernleştiriyor, feodaller tarafından sopayla dövülerek sömürülen toprağa bağlı köylüyü (serf) "özgür insan" ya da "ücretli köle" haline getiriyordu.

Osmanlı Toplumunu, 15. Yüzyıllarda, genel hatlarıyla Batıda görülen feodal bir yapıya sahipti. Tam deyimıyla toplumsal yapı; askeri-merkezi-feodal bir yapıydı. Toprağa bağlı köylü (roaya) üretiyor; artı-ürün ikilcil derecedeki feodaller aracılığıyla merkezi otorite tarafından ele geçiriliyordu...

Üretim, her zaman değişme ve gelişme yolunda olmak, hiçbir zaman uzun bir dönem için aynı noktada duraklamamak gibi bir özellik gösterir. Bu özelliği Osmanlı toplumunda da görüyoruz. Gerçekte, üretimin artması insan toplumlarının objektif bir gereksinmesidir. Ama, üretim güçlerinin ilerlemesinin ve üretimin artmasının bazı sosyo-ekonomik şartları vardır.

Üretim tarzının (yani maddi servetlerin üretim ve paylaşımının) iç diyalektiğine göre; "belli bir ekonomik temelin az çok uzun bir süresi olduğundan üretici güçler bu zaman içinde aynı durumda kalmazlar, ilerlemeler gösterirler. Bu belli üretim tarzının tarihin başlarında yeni olan üretim ilişkileri böylece eskimiş, modası geçmiş bir hale gelirler. Başlangıçta bu üretim ilişkileri, üretici güçlerin gelişmesini belirleyen başlıca güçü meydana getiriyorlardı. Ama onların ileri hamlesine ayak uydurmayı durdukları andan itibaren onların önünde bir engel haline gelirler." (Politzer, Felsefenin Temel İlkeleri)

Bu perspektiften hareket ederek Osmanlı Toplumuna bakalım:

Feodal toplumdaki (feodal üretim tarzından) kapitalist topluma (kapitalist üretim tarzına) geçilebilmesi için oluşması gerekli bazı şartlar vardır. Bu şartlar da şunlardır:

- a) Toprakta özel mülkiyetin gelişmesinin yanı sıra, geniş köylü yığınlarının topraktan kopmak serbest iğgüdü haline gelmesi.
- b) Şehirleşmenin el zanaatlarının gelişmesi; zanaatın ticaretten, tarımın zanaatten ayrılması.
- c) İleride sanayi sermayesi haline gelecek ticari sermayenin yaratılması.

14. ve 15. yüzyıllarda Osmanlı toplumuna bir göz atarsak olursak bu üç şartın mevcut yapı içerisinde aç verdiği ve gelişmekte olduğu görülür. Pre-kapitalist üretim ilişkilerinin hakim olduğu Osmanlı Toplumunda daha devletin doğuşundan itibaren toprakta özel mülkiyet gözükmemektedir. Ayrıca, serbest iğ gücü yaratacak, toprakta özel mülkiyete kayıgı zemin hazırlayacak nitelikte yasaların yürürlükte olduğu ve servet farklılıklarının meydana geldiği bilinen gerçeklerdir. Bu farklılaşmanın sonucu topraksız kalan veya yoksullaşan köylünün yanında bir tofeci zümrenin ve onun alinde biriken "marabaha sermayesi"nin varlığı görülmektedir. Osmanlı toplumu üzerinde yapılan sosyolojik araştırmalar ve incelemeler 16. ve 17. yüzyıllarda önemli ölçüde tofeci sermayesinin ortaya çıktığı olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan, Anadolu topraklarından geçen ve Doğu ile Batı arasında bir köprü durumunda olan büyük ticaret yolunun (ipek yolunun) varlığı, büyük



çapta yerleşme merkezlerinin doğmasına, bu yerleşme merkezlerinde ol zanaat-  
larının gelişmesine, belli merkezlerin belli zanaatlarda uzmanlaşmasına ve  
bu merkezler arasında geniş boyutlu bir ticaret yığantısının doğmasına yol  
açmıştır. Hele bu ticaret yolunun uluslararası özelliği, iç ticaretin yanı  
sıra dış ticaretinde geniş boyutlara ulaşmasını sağlamıştır.

Bütün bu gelişmeler elbette tefeci ve ticari sermayenin belirli ellerde bi-  
rikmesine yol açacaktı; öyle de olmuştur. Öte yandan özel imalatın gelişme-  
sine önemli engel teşkil eden Lonca sistemi, büyük bir ordu beslemek zorun-  
da olan devletin, bu ordunun ihtiyaçlarını karşılayabilmek için sanayi ve ta-  
rim alanında yatırımlara girişmesi ve böylece özellikle demircilik, doku-  
macılık, gıda ve gemi yapımı vb. işkollarında binlerce işçinin istihdam edil-  
mesi sonucu bir çözümme süreci içine girmiştir. Lonca sistemi çözülürken, öte  
yandan, manifaktür sanayiinin (atolye imalatına) geçişin şartları doğmaya bağ-  
lamıştır. Osmanlı Toplumunun belli bağlı özelliklerinden biri gerek yasalar-  
la himaye edilen tefecilik ve gerekse ticaret yoluyla biriken sermayenin Ekm  
özellikle tarım ve sanayi alanlarına yatırılması, özet olarak, müteğabbis  
zihniyetin gelişmiş olmasındandır. Biriken sermayenin yüzde 70 gibi büyük  
bir kısmının tarım, ticaret ve sanayiye ayrılması, buna karşılık emlak, bi-  
na vb. verimsiz yatırımlara ayrılan payın yüzde 15'e zor ulaşması bunu gös-  
terir.

Kısaca özetlersek; Osmanlı toplumunda - toplumun iç dinamiğine ilişkin en-  
gelleverici faktörlerin varlığına rağmen - feodal üretim biçimine kıyasla da-  
ha ileri bir üretim biçimi olan kapitalizmin oluşumu kendisini göstermiş;

- a) Tarım, zanaat ve ticaret birbirinden ayrılmış, belli bir ticari ve te-  
fecî sermayesi birikimi meydana gelmiş,
- b) Verimli yatırımlara yönelik zihniyet gelişmiş ve
- c) Serbest işgücü doğmuş
- d) Belli bir sermaye birikimini elinde tutan ve verimli yatırımlara yönelen  
Millî burjuva sınıfı (Reformist burjuvazi) doğmuştur.

Denilebilir ki; Osmanlı toplumunun oto-dinamizmi- çok güçlü olmasa bile -  
kapitalizmin bağımsız gelişmesi, sanayi devriminin yapılabilmesi  
için elverişlidir.

Şu soru akla gelebilir: Peki şartlar elverişlidir de niçin Batı Avrupa'da  
olduğu gibi kapitalist düzene geçilemedi, sanayi devrimi başarılamadı?..

#### B.) Bağımsız Kapitalist Gelişme Oto-Dinamik (E. Kapitalizmi) Engel Oldu

Ancak buraya sosyal bilimler üzerine uzun açıklamalara girişmek ve mahke-  
mesini meşgul etmek değil. Osmanlı toplumundan günümüze kadar yapacağımız  
toplumsal analizler, aynı zamanda savunmamızın esasını teşkil ettiği için  
böyle hareket ediyoruz. Çok açık bir gerçeği, Türkiye'nin yarı-sömürge ol-  
duğu gerçeğini ve bizim sosyal muhtevasını her zaman savunduğumuz 27 Mayıs  
Anayasasına (Hani şu hakim güçler tarafından çok kısa bir süre önce kuşa



gevrilen 27 Mayıs Anayasasını) ortadan kaldırmak değil, tam tersine onu savundüğümüz gerçeğini bir kere daha ispatlamak istiyoruz. Huzurunuzda böyle geniş açıklamalar yapmak gereğini duyuyorsak, bu, çocukça ve korkunç ardi- niyet taşıyan ithamlarla karşı karşıya olduğumuz içindir. Yaptığımız iş, iki kere ikinin dört ettiğini ispatlamaya benziyor.

Devam edelim... Niyin başarısızlandı kapitalist düzene geçiş? Şimdi bunun no- denlerini - maddeler halinde - kısaca açıklayalım.

- a) Dünya ticaretinin mihrak'ı durumunda olan Anadolu'nun, yeni deniz yolları- nın bulunması ile bu özelliğini yitirmesi; deniz ticaretinin önem kazan- ması.
- b) Avrupa'nın, Asya, Afrika, Amerika, ve Hindistan'ın insan gücü ve doğal kaynaklarını yağmalayarak elde ettiği büyük sermaye birikimi.
- c) Avrupa'da vurucu-gücü büyük, ateşli silahlarla donatılan profesyonel or- duların kurulması, vb.

Bütün bunlar Batı Avrupa ülkelerinin toplumsal yapılarında ileriye doğru atı- lımın, modern kapitalizmin oluşumunun sığrama tahtası olurken; Osmanlı top- lumunun kapitalist düzene geçmesine dış-entel teşkil etmişlerdir.

Batı Avrupa ülkelerinde burjuvazi önceleri feodal toplumun içinde kendisine bir yer sağlamaktan başka amaç gütmeyi bilmezken, giderek gelişen üretim güçleri ile mevcut feodal üretim ilişkileri arasındaki çelişki, uzlaşmaz zıtlık (an- tagonizma) haline gelmiş, ve burjuvazi yeni gelişen düzenin bu önder gücü, barikatlarında çiplak kollarıyla feodalların askerlerine karşı çarpışan köylü ve işçilerin elleri üzerinde iktidara oturmuş, üretici güçleri geliştirici bir-disi tedbir almış; feodalizmin ekonomisini, ideolojisini, ahlak anlaya- şını, sanatını, kısaca kültürünü, alacağı etmiştir. Batı Avrupa'daki burjuva devrimlerinin en göz alıcısı hiç kuşkusuz 1789 Fransız Devrimidir.

Artık dünya ticaretinin mihrakı olmaktan çıkan Osmanlı toplumunun yapısında ise, uarsıntılar başgöstermiş; sermaye birikimi azalmış bununla ilgili ola- rak verimli yatırımlar yavaşlamıştır. Bu dönemde Osmanlı Ordusu da, Batı'nın ateş gücü yüksek, devinin yeteneği gülmek fazla orduları karşısında önemini yitirmiş;bu ağır masraflı orduların seferleri hazır servet aktarıcı olmak bir yana,devlete külfet olmaya başlamıştır.

En önemlisi;Amerika,Asya,Afrika ve Hindistan'da elde edilen altın ve gümüş- lerin Avrupa'ya taşınmasıyla bu değerli madenlerin stokları büyümüş;bundan dolayı da Osmanlı toplumuna kıyasla Batı Avrupa'da ham madde fiatlarını yükseltilmiştir. Bu durum imparatorluktan Batı Avrupa'ya ham madde akışına sebep olmuştur. Anadolu giderek Batı Avrupa'ya ham madde satan,buna karşılık mamul madde alan bir duruma gelmiştir. Ucuz ve bol ham madde bulan Batı Avrupa imalat sanayii böylece Osmanlı imalatçılarından daha ucuz mâmul madde üretilebilecek olanaklarına kavuşmuş,hızlı bir gelişim sürecine girmiştir. Bunun sonucu;Osmanlı toplumunun Batı'nın mamul madde ihracına uğraması , yükselme süreci içinde olan Osmanlı Milli Burjuvazisinin rekabete dayanami-



arak g kmesi ve Osmanlı ekonomisinin yavaş yavaş dışa bağımlı bir duruma gelmesidir.

Nedir görülen genel manzara? Daha sanayi devriminden önce Avrupa sermayesi (ve bütün olarak ekonomisi) Osmanlı toplumunun sosyo-ekonomik yapısında olumsuz etkiler yaratmış; üretim güçlerinin gelişimine engel olmaya bağlamıştır. 19.Yüzyılın başlarına kadar devam eden Avrupa  st nl ğ  giderek daha da artacak ve Osmanlı toplumu üzerinde toplumun gelişmesinde engel teşkil eden bir baskı aracı niteliğine bürünecektir...

Burjuva-kapitalist ulusların ekonomik temellerinin g killenmesi, esas olarak kendiliğinden gelme bir s rectir; ama bizzat ulusların g killenmesi kendiliğinden olma değildir. Milli Birliğin oluşumunu bilinęli olarak yöneten burjuvazidir, yani feodal toplumun bağrında yükselen sınıftır. Bu dönemde, henüz aralarında dayanışma sağlıyanıyan geniş köylü yığınları yönetici rol oynamıyorlardı. Ulusun çatısını oluşturan köylü yığınları burjuvaziye destek oldular. Çünkü yükselen burjuvazinin yararına bir ulusal birliğin teğekk l , köylüleri sopa ile sömüren feodal sınıfı zayıflatıyordu.

Osmanlı toplumunda dış-dinamik (Avrupa kapitalizmi) nedeniyle kapitalist ilişkiler g  lenememiş ve burjuvazi (Milli Burjuvazi)  nder rol oynayıp feodalleri devirecek bir dinamizm kazanamamıştır. Dış-etki, böylece Osmanlı toplumunda bir çürüme, yönelime yaratmaya başlamıştır.

Batı kapitalizminin g ri bıraktırdığı ülke sadece Osmanlı İmparatorluğu mudur? Bugün emperyalizme öldürücü darbeler indiren Orta Doğu, Asya, Afrika ve Latin Amerika  lkelerinin g ri kalmasına sebep nedir?

Batı kapitalizmi aslında, Asya'nın, Afrika'nın v.b. doğal kaynakları ve insan gücü üzerinde y kselmıştır. "İlerici Batı uygarlığı"nın temelinde, bu geniş bakır alanların bütün zenginliklerinin yağma edilmesi ve milyonlarca zenci k lonin kanı ve canı yatmaktadır.

Amerika'nın İspanyollar tarafından keğfini izleyen dönemlerde, bu kıtada kurulan geniş plantasyonların insan-gücü, daima zenciler tarafından karşılanıyordu. Avrupalı sömürgeciler gelişememiş halkların sadece doğal zenginliklerini yağma etmeyecekler, fakat aynı zamanda, bu mazlum halkların alıp satacaklardır da! Kısaca sermaye kanla besleniyordu.

Zenci ticareti ünlü burjuva ihtilalcisi Danton'un gayretiyle 1794'de Fransa'da ortadan kaldırıldı. Ama bu ięrenę ticaretin 20.Yüzyılın başlarına kadar sürdüğünü biliyoruz.

18. ve 19.Yüzyıllarda, genel olarak, üretici güçleri geliştirici, ilerici bir karakterde gelişen Batı Burjuvazisi, potansiyel olarak ke ci karşıtı olan iğci sınıfının gelişmesi ve sınıf mücadelenin gelişmesiyle "ilerici" niteliğini yitirmiş, tutucu, yoz bir sosyal sınıf olmuştur. Batı Avrupa'da gelişen iğci sınıfı mücadeleni, bütün ülkelerin burjuvazilerini ittifaka itmiştir. 1871 Paris Komünü sırasında Fransız Burjuvazisinin Bismark'la ittifak kurduğunu biliyoruz.

19.Yüzyılın sonlarından itibaren burjuva milliyetçiliğinin gerçek yüzü ortaya çıkmıştır. Burjuvazinin emperyalist aşamaya geçtiği dönemde toplumsal, siyasi



ve ideolojik hamuləsi göyledir: A) "Milli Birlik" adına ulusun içinde sınıflar arası barış; B) Yabancı ulusların topraklarına işgal etmek yoluyla kendi topraklarını genişletmek; C) Başka uluslara karşı güvensizlik ve düşmanlık; D) Ulusal azınlıkların ezilmesi, v.b.

Burjuvazi yabancı ulusların topraklarını işgal etmek (paylaşım savaşı) için "Milli Birlik" sloganıyla daima işçileri -köylüleri kullanmış, onların kanıyla bormayesini beslemiştir. Anatole France şöyle der: "Vatan uğruna ölümlü olanlar, sanayiciler uğruna ölümlüdür."

Osmanlı toplumunda genel olarak bu oluqları göremiyoruz. Yani dış etki ile yerli burjuvazi bitkinol yağanıya girmiş; feodalizm tasfiye edilememiştir. Öyle ki köylü ile devlet arasındaki hukuki feodal bağ (n AŞAR) ancak Kurtuluş Savaşından sonra koparılabilirdir. Avrupa kapitalizmi 1880 lorde emperyalist aşamaya geçtiği sıralarda, Osmanlı toplumunda egemen güç hala , emperyalistlerle ortaklık kuran feodalitedir.

Osmanlı toplumunun tarihinde, "İlk batılama çabaları" olarak bilinen ilgi çekici bir dönem vardır. III.Solim ve II.Mahmut reformları olarak bilinen bu "İlk batılama çabaları", hayatıyetini yitirmiş, bütün dış etkilere açık durumdaki Osmanlı ekonomisini ve siyasetini iyice Batının dümonsuyuna sokmuştur. Batı ofondidir! Osmanlı toplumu aydullama yolunda!.. SÖs konusu reformlar; (mal ticareti üzerindeki kişisel tekel demek olan "yed-i Vahit" in kaldırılması - ki yed-i Vahitten yabancı tüccarlar yararlanamıyordu-; toprakta tınar sisteminin dağıtılması, ulama yetkilerinin kaldırılması, yeniçeriliğin ilgası v.b. ) Batı kapitalizminin üstünlüğünü, öz çıkarlarına dönük ilişkilerini daha da olverişli kılmak için empose ettiği bir takım iktisadi, sosyal ve idari tedbirlardir. Reformlar kışku yokki geri yapıya geçici, geçici niteliktedir. Ama kimin yararına? Reform çabaları iç dinamik tarafından değil dış dinamik tarafından belirlenen girişimlerdir. Bu nedenle bağımsız kapitalist gelişmeye değil, Batılı kapitalistlerin yararına helosoni bir gelişmeye, daha doğrusu sömürgeleşme anaforu içine girilmesine yol açmıştır.

C) Türkiye'nin Açık Pazar Haline Gelini:  
1838 Balta Limanı SÖzleşmesi

19.Yüzyılın başlarında girişilen ve kaybedilen savaşlar ise Avrupa'nın ekonomik taleplerini karşılamak gartıyla anlaşılmaya bağlanmış; Batı kapitalizmi yararına yeni ticari anlaşmalar imza edilmek zorunda kalmıştır. Osmanlı toplumu nihayet Batı Avrupa ekonomisinin açık pazarı haline getirilmiştir 1838 serbest Ticaret Anlaşması boydörpey verilen eşitli imtiyazların bir bütün haline getirilmesinden başka bir şey değildir.

İngiliz Dış İşleri Bakanı Palmerston'un "zahacer" diye selamladığı bu anlaşma Osmanlı imparatorluğunu, "han maddeye ac, pazara muhtaç" Avrupa kapitalizminin peşkes çekmiştir. İhtikillerini daha sonra anlatacağımız bu ihanet belgesi , vatan satıcılığına en açık ve en uygun bir örnektir; ama, tek örnek değildir!



sözleşmeden önceki dönemde ithal mallarında %3 gibi önemsiz bir gümrük resmi alınırdı; yabancı tüccarlar vergi vermezlerdi. İç ticarette ise durum şöyleydi; Emtianın bir şehirden diğ.örine nakli vergiyi gerektirdiği gibi herkes dilediği malı diledi, ine satma imkanına sahip değildi. İç ticarete yabancı tüccarlar giremiyorlardı. "Yed-i Vahit" denilen tekel usulüne göre (ki ithal malları da bu usule tâbi idi.) o malın alışverişi tekel sahibi olmuş kişiye devrediliyordu. İç ticaretin gelişmesini engelliyen bu tutucu ilişkiler elbette kaldırılmalıydı. Ama, dış ticarete yüksek gümrük duvarları çekmek şartıyla... çünkü, dış ticarete yüksek gümrük duvarları çekilmeden iç ticaretin gelişmesini engelliyen tutucu ilişkilerin kaldırılması, yerli sanayiın ağır darbeler yemesine yol açacaktı; nitekim öyle oldu.

1838 Ticaret anlaşmasının önemli maddeleri şunlardır:

- 1- Anlaşma Osmanlı İmparatorluğunun bütününde uygulanacaktır.
- 2- İlelebet geçerli olan anlaşmanın hükümlerinden bütün devletler faydalana-  
caktır.
- 3- Gerek iç ve gerek dış ticarete İngiliz tüccarları, ortakları, adamları her çeşit malı alıp satacaklardır.
- 4- Yed-i Vahit usulü terk edilecektir.
- 5- İngiliz tüccarları en imtiyazlı tüccardan daha fazla vergi ödemiyecektir.
- 6- İmparatorluk sınırları içinde şehirler arasında uygulanan gümrük ve vergiler ile teskere usulü (yabancılar için) kaldırılacaktır. İhraç mallarına %3 gümrük konacaktır. İhraç için ithaleye gelen emtiadan %9 vergi alınacaktır.
- 7- İthalatta %3 gümrük, %2 ok vergi alınacaktır.
- 8- Osmanlı tiz limanları, vergi ödemeden, İngiliz gemileri tarafından serbestce kullanılacaktır.

Umarız ki yukarıdaki anlaşmayla vatanın daha o dönemde nasıl satıldığını öğrenmeyen kalmamıştır! Bun anlaşmanın genel sonuçları ise şunlardır:

İpekli ve pamuklu sanayi felce uğramıştır. Örneğin 1850'den önceki yıllarda Bursa 25 000 okka ipek işleyen bin tozgaha sahipti, işlenen ipek miktarı 4000 okkaya, tozgaah sayısı 75'e düşmüştür. İpekli kumaş vatan Osmanlı, gıdılı, doğal ipek ipliği, fakat ancak işlenmemiş kuma satmakta, yerine mamül ipek almaktadır! İstanbul'da kumaş tozgaahları 2750 den 25'e düşmüştür. Kısacası, 1915'de yapılan bir istatistige göre çogu gıda sanayisine dayanan son derece canlı bir sanayi kalmıştır, görüye.

1838 anlaşmasının hazırlayıcısı Mustafa Reşit Paşa tarihîmizde yonî bir devlet adamı tipi yapılmıştır. Bu ,yabancı konsoloslara dayanan, onlardan destek gören bütakarî o devletin ekonomik çıkarlarına hizmet eden devlet adamı tipidir. Herşey karşılıklıdır! Sen bende iktidarda tut, ben de senin çıkarına koruyayım! Nitekim, tamamen bozulan Osmanlı toplum yapısına düzeltmek için bir sari idari, mali, ticari reformlara girişen "Büyük" lakaplı Reşit Paşa, aslında Tanzimat reformlarının baş mimarı Lord Stradford'un talimatlarını yerine getiren bir kukladan başka bir şey değildir. Dağtan başlanmaz kalırabilmiş olsaydı, gelişen toplumun ileriye dönük atılımları olarak nitelendirilecek olan bu reformlar, Avrupa kapitalizminin hegemon-yası altındaki Osmanlı toplumunun yeni sömürü düzenine adapte etmekten başka



bir geye xz yaramamıştır. 1839 un ilk "Reform Fermanı", reformların, yabancı devletlere duyurulması şeklinde olmuş; 1856 Paris Anlaşması ise yabancı devletlere, "reformların korunması" bahane edilerek iç işlerimize müdahale hakkı verilmiştir. Hele hele 1878 Berlin Anlaşması bu "hakkı" en haysiyetsiz biçimde belgelemiştir.

"Babiâli, bu bapta ittihaz olunan tedbirleri, muayyen zamanlarda devletlere bildirecek ve devletler bu tedbirlerin icrasına nezaret ediliyeceklerdir." (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Batı kapitalizmi, feodalizme karşı mücadelesinde uluslaşmanın mimarı iken tekeleri aşamaya yaklaştıkça, henüz uluslaşmamış ülkelerin kaatili olmuş; bir yandan ilk iktidar dönemlerindeki ilerici karakterini kendi gerçevesi içinde yitiren öte yandan, henüz kapitalist aşamaya geçememiş ülkelerin önlerine büyük bir engel olarak dikilmiştir. Yani kapitalizm ilerici iken, gerici olmuştur.

Burjuvazi, devrimci çağında, feodaller tarafından ezilen halkın, muassam çoğunluğunun (köylülerin, zanaatçı, aydın, küçük-burjuvazi) çıkarlarını cisimlendiriyordu. Burjuvazi o dönemde sapına kadar uluscu (milliyetçi). Ama burjuvazinin milliyetçi karakterinin daima sınıfsal bir tabanı vardır. Ve burjuva milliyetçiliği, kapitalist toplumlarda, burjuva sınıfının çıkarlarına uygundur. Bu, o toplumdaki bütün sosyal sınıfların, burjuvazinin çıkarlarına uyması gerektirdiği anlamına gelir. "Kutsal Birlik", ya da "Milli Birlik".

Osmanlı toplumu için durum değişiktir. Osmanlı toplumu Batı Kapitalizminin etkisi altına girmiş, Milli burjuvazi devrimci bir karakter kazanamamış; uluslaşma tamamlanamamıştır. Yabancı sermaye, toplumun egemen sınıfı olan feodalite ve büyük Bürokrasi ile ittifak kurmuş, toplumsal yapıya kendi çıkarlarına uygun bir şekil vermiştir.

Nitekim, Batı emtiyasından sonra Osmanlı toplumunda "İlk Batı Sermayesi"de istikrarlar şeklinde boy göstermiştir. Devlet borçlarının bağına ise, ticaret anlaşmaları ve Tanzimat Reformlarının kahrına (!) Reşit Paşa çekmiştir. Ne yazık ki Osmanlı imparatorluğundan bu yana Türkiye'nin politika kulisi, Reşit Paşalarla dolup taşacaktır. Geniş halk yağınları, sırası gelince kulisten sahneye fırlayan ayrı görünüm altındaki bu Reşit Paşalara ümitsizlikle bakacaklardır (ne boş ümit!). Günümüzde de görülen bu aldatmacanın daha ne kadar süreceği bilinmez. Ama Türkiye'nin ufkunda Kurtuluş Şafağının sökmesi usak değildir. Şu bir gerçek: Halk bir defa tek ümidin sadece kendi ellerinde olduğunu hiss etsin. Yüzyılların ezilmişliğini çıplak elleriyle çoker' alır!..

Türkiye'nin sömürgeleşmesi üzerine oldukça ayrıntılara giriyoruz. Bu belki de amaya renk tarifi gibi bir şey! Savunmamızı hazırlarken sık sık şöyle düşünüldü: acaba yargılanmamız, poşin hükümlere hukuki görünüm kazandırmak için sahnelenen bir komediyamıdır? Öyle olsa bile, bu girkin komedyanın perdelerini çıplak ellerimizle yırtmaya kararlıyız! Onun için Türkiye'nin nasıl sömürgeleştiğini, vatanın nasıl ve kimler tarafından satıldığını, kimlerin nasıl sömürgecilere karşı direndiğini burada anlatacağız. Mahkeme heyetindeki bütün kulaklar söylediklerimize kapalı olma bile, biliyoruz; tarih bizi



dinliyor!..

Türkiye'deki kozmopolitizmin havarileri, emperyalist hegemonyayı "dostca ilişkiler" şeklinde koyan, şekli bağımsızlığı göklere çıkaran emperyalist ideologları, şöyle diyorlar: "Bizim ABD ile ilişkilerimiz karşılıklı anlayışa dayanan dostça ilişkilerdir. Türkiye'deki hür nizamın tecrübesini ve devamını biraz da güçlü dostlarımıza borçluyuz ..."

Gercekten öyle!.. Türkiye bugün "hür devlet" olarak kalabilmek için, günlük harcamalarını bile ABD'li emperyalistlerden sağlamak zorundadır! Türkiye'nin özgürlüğü, dış yardımsız memuruna maaş veremeyecek durumda olan kimi ülkelerin özgürlüğüyle eş anlamlıdır. Türkiye'nin özgürlüğü, oligarşinin özgürlüğü ile de eş anlamlıdır!.. meselemin esprisini budur!

Yeni sömürgeciliğin yeni yeni filizlendiği dönemlerde Fransa'da Afrika ülkelerine aşırı bir dostluk (1) gösteriyor, adeta zorla bu ülkelere yardım veriyordu. Fransa'nın "genel yardım politikası" bu mazlum ülkelerin kahve, pamuk, muz v.b. ilkel-maddeler için garantili pazarlar ve fiyatlar sağlanmasına karşılık, Afrika devletlerine makine, dokuma, çeker gibi maddeler de ihtiyaçlarının belirli bir kısmının Fransa'dan ithal zorunluluğunu yüklerse, üstelik bu devletlerin "Frank Bölgesi" dışından yapacakları ithalatı sınırlandırmaktı. Bu formül Afrika ülkeleri arası ticaret için hazırlanacak her türlü planı anlamsız kılıyor, ama bir süre için Fransa'ya aşırı kârlar yığılıyordu. İkel maddelerin dünya fiyatlarının düşmesiyle Fransa'nın aşırı kârları azalmış, aynı zamanda Fransa'da "yardım" a karşı aşırı ilgi de kaybolmuştur.

Fransa, giderek, Afrika ülkelerinden, Avrupa ortak pazarının bir üyesi sıfatıyla sınırlı yeni-sömürgecilik kârlarını kolektif sömürüden pay almak şeklinde sürdürmektedir.

1850'lerin Osmanlı İmparatorluğunda ne görüyoruz? Bize zorla yardım vermeye kalkışan Batılı emperyalistler! İlk istikrazlar bizim talebimiz üzerine değil tam tersine, yabancı devlet konsoloslarının ısrarları karşısında gerçekleşmiştir. 1850'de yoniden başlayan istikrazlar 1875 yılına kadar gıcınca sürmüştür; ihraz fiyatları 1850'e kadar düşmüştür. Yani 100 lira borçlanıp 58 lira almışızdır. Bu istikraz furyasının sonucu ise şudur:

- 1- Alınan kredilerin 4/5'i tüketime, ancak 1/5'i üretime ayrılmıştır.
- 2- Borçlara karşı yalnız devlet itibarı yetmemiş devlet gelirleri borca karşı tutulmuştur.
- 3- Borç veren devletlere mülki, iktisadi, ve idari imtiyazlar verilmiştir.
- 4- Dünyaya Umumiye kurulmuştur.

İşte bir ihanet belgesi daha! Nedir Dünyaya Umumiye? İstikraz faizlerinin birikmesi ve ödeyememe durumunun ortaya çıkması üzerine telaşa kapılan Avrupa, Osmanlı maliyesini ve bütçesini kontrol ve denetleme işini üstüne almaya ve sermayesinin garanti etmeye karar verdi. 1878 Berlin Anlaşması ile temeli atılan ve 1881'de yürürlüğe giren Dünyaya Umumiye, borç veren devletlerin temsiliyetinden oluşmuş bir meclis idi. Meclisin asli görevi ise borçlara karşı gösterilen vergi ve gelirleri toplayıp alacaklılar arasında tahsis etmektir. İstikraz gıcığına giren son yıllarında borç alabilmek için



devlet itibarı yetmeyip, gelir kaynakları ve vergiler karşılık gösteriliyordu. Tuz ve tütün tekeli de alan Düyanı Umumiye aynı zamanda bağımsız işletmelerde işletiyordu. İstikrazlara karşı gösterilen verim ve gelir kaynaklarıyla yetinmeyen Batı, en verimli toprakların teminat olarak gösterilmesini istemeye başladı.

Düyanı Umumiye tablosunu Osmanlı Bankası tamamlar. İngiliz Bankerleri tarafından kurulan banka, Fransız sermayesinin katılmasıyla daha da güçlenmiştir. 1892'de banka, verdiği istikraza karşı devletten Banknot basma yetkisini 30 yıl süreyle almıştır. Bu imtiyaz başka hiçbir bankaya da verilmeyecektir. Ayrıca Banka devletin hazine muamelelerindeki yürütecektir. Böylece Osmanlı Bankası Devlet içinde devlet olma imkanını elde etmiş Merkez Bankasının tüm görevlerini üstlenmiştir. Bu ise ona, devleti zor duruma düşürecek, borca sokacak, maliyesini istediği gibi yürütecek tüm olanakları sağlamıştır.

Tam anlamıyla bir sömürü çarkının içine düşen Osmanlılar dünya paylaşımında sonradan söz sahibi olan Almanya'dan kurtulamamışlardır. Ortadoğu petrolleri ile, Mısır ve Hindistana göz diken Almanlar Deutsche Bank aracılığıyla bu emellerine ulaşmak istediler. Deutsche Bank, Bağdat demiryolu projesini ortaya attı. Basra Körfezine kadar uzanan bu demiryolu projesi Almanya'nın Ortadoğu'ya yayılma politikasının aracı oldu. Zaten çok kârlı bir iş olan demiryolu inşaatı aynı zamanda geniş pazar imkanları ve Anadolu'yu fiili paylaşmada kolaylık sağlıyordu.

Bu arada sanılmasın ki, ABD bu talanın dışında kalmıştır. Ünlü dostumuzun (1) Chester Projesi, Amerika'nın üstünlerdeki kârlı niyetlerini daha o dönem gösteren 99 yıl işletme hakkı ile imzalanmış bir demiryolu inşaatı projesiydi. Anlaşma-daki ufak bir madde projenin esas anlamını gösterir. Buna göre, doğuda inşa edilecek demiryolunun sağda ve solda 20 her kilometresi içinde kalan araziye bilinen ve bilinmeyen bütün madenleri (ki hedef petroldür) işletme hakkı proje sahibinin olacaktır. 1910 larında ortaya atılan proje 1922'de kabul edilmiş fakat savaştan sonra hedeflenen toprakların sınırlarımız dışında kalması nedeniyle unutulmuştur. Petrol üserine başlayan bu çok karışık mücadeleler ancak 1925'de aloyağına bir alternatifte bağlanacaktır.

Petrolün yanısıra diğer madenlerimiz de sömürüden kurtulamamıştır. 1865'de Balıkesir Bor madenleri 20 yıl işletme imtiyazıyla bir Fransız şirketine verilmiş, daha sonra feshedilen bu imtiyaz sonunda bugün bile faaliyetini sürdüren bir Amerikan şirketi (Borax Consolidated Limited) Boraks arama ve işletme imtiyazını almıştır. Bu arada Zonguldak kömürleri de Fransız sermayeli "Ereğli Şirketi" tarafından işletilmeye başlanmıştır. (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Kısaca Türkiye emperyalistler tarafından paylaşılmaktadır!

Emperyalist hegemonya geniş kitleli halkın sanatkarı ve işçi sınıfını mahvetmiştir. Yabancı sermayenin Türkiye'deki aşantısı durumsuna olan kumpandan komprador burjuvazi (Galata Bankerleri, büyük ticari ve sanayi müessesesi sahip ve işletmecileri) ile feodal mütegalibe, halkı alımta bir vahşetle özmiştir ve sömürmektedir.



Sömürgeciler tarafından paylaşılan sadece Türkiye midir? Şüphesiz hayır! 20.Yüzyılın başlarından itibaren sadece Türkiye'nin değil, dünyanın sömürgeciler tarafından paylaşılması "tamamlanmış" idi.

Şu tablo bunu açıkça gözler önüne seriyor.

BÜYÜK DEVLETLERİN SÖMÜRGE TOPRAKLARI  
(milyon km. ve milyon nüfus)

| Sömürgeciler<br>1876-1914                           | Metropoller<br>1914 | Toplam<br>1914 |
|-----------------------------------------------------|---------------------|----------------|
| ALAN NÜFUS                                          | ALAN NÜFUS          | ALAN NÜFUS     |
| İngiltere 22.5 251.9                                | 33.5 393.5          | 0.3 46.5       |
| Rusya 17.0 15.9                                     | 17.4 33.2           | 5.4 136.2      |
| Fransa 0.9 6.0                                      | 10.6 55.5           | 0.5 39.6       |
| Almanya - -                                         | 2.9 12.3            | 0.5 64.9       |
| Amerika - -                                         | 0.3 9.7             | 9.4 97.0       |
| Japonya - -                                         | 0.3 19.2            | 0.4 53.0       |
| 6Büyük<br>Devletin<br>Toplamı 40.4 273.8            | 65.0 523.4          | 16.5 437.2     |
| Diğer Ülkelerin Sömürgeleri (Bolgika, Hollanda v.s) |                     | 9.9 45.3       |
| Yarı Sömürge Ülkeler (İran, Çin, Türkiye)           |                     | 14.5 361.2     |
| Diğer Ülkeler                                       |                     | 28.0 289.9     |
| Dünya Toplamı                                       |                     | 133.9 1657.0   |

(V.İ.LENİN, Doguda Ulusal Kurtuluş Savaşları)

Görülüyor ki 1876'dan sonra sömürgeleştirilen alanlar korkunç boyutlara varmıştır. En güçlü 6 devletin sömürgelerinin yüzölçümü 40 milyon km<sup>2</sup> den 65 milyon km<sup>2</sup> ye çıkarak, yüzde 50'den fazla bir artış göstermiştir. 25 milyon km<sup>2</sup> lik artış metropol ülkelerin yüzölçümünden (16 milyon 500 bin km<sup>2</sup>) yüzde 50 fazladır. 1876'da üç devletin hiç sömürgesi yoktu; Fransa'nın ise yok denecek kadar az sömürgesi vardı. 1914'e kadar bu dört ülke bir arada 14,100,000 km<sup>2</sup> lik alanı, yani Avrupa kıtasının hemen hemen yarısı kadar bir alanı kapsayan ve üzerinde nerde ise 100 milyon nüfus yaşayan sömürgeler ele geçirmişlerdi.

Emperyalizmin ideologları, bu büyük talana şu kılıfı geçirirler. Onlara göre bu istila hareketlerinin amacı, "geri-kalmış ülkelere uygarlık götürmektir." (Ama ne uygarlık!)

Enilen ülkeler bu tür "uygarlık" taşımanın niteliğini, halklarının sırtlarındaki kırıbağ yaralarından, yaygın açlık ve sefaletten biliyorlardı. Avrupa



kapitalizmi, bir avuç kapitalistin çıkarı için tropikal ülkelere ölmeye askeri alaylar gönderiyorlardı. Yerli halklar ya açlıktan, molaletten kırılıyor, ya da can havliyle ayaklanıyorlardı.

1857-1859'da Hindistan halkının, 1900'de Çin halkının zulüm ve sömürüne bağ-kaldırdıklarını biliyoruz.

İngiliz sömürge ordusundaki paralı Hintli askerlerin (speai'lerin) de katıldığı Hint halkının isyanı, 1859'da feodallerle güc birliğine girilen İngiliz sömürgeciler tarafından bastırıldı... Dünyanın en eski uygarlığının paha biçilmez izleri taşıyan Pekinde taş taş üstünde bırakılmadı...

İşte mazlum halklara götürülen "uygarlık" buydu !

Türkiye'deki yarı-sömürgeleşme çirisi, Kurtuluş Savaşı yıllarında da iktisadi-siyasi hegemonyanın ağırlaştırılması şeklinde sürüyordu. Kurtuluş Savaşı yıllarında Türkiye'deki yabancı sermayenin pek çoğu demiryolu inşaatı ile bankacılığa yatırılmıştı. Sanayi'ye yönelik yatırım pek az bir yer tutmaktadır. Sermayenin maden işletmeleri dışındaki (Ebas anlamıyla madenlerin kullanılış gökeli açısından, Osmanlı topraklarında oluşuyla Fransız, Alman, İngiliz toprak-ları oluşu arasında pek fark yoktu.) kullanılışı hariç, hedef, tatlı bir kâr kaynağı olan devletin kendisi olup, devletin her türlü imkanı, Reşit Paşa tipi devlet adamları aracılığıyla sömürülmüştür. Yabancı sermayenin dayanağı ise elbetteki kendi devletlerinin politik ve hatta çok yerde askeri baskısıdır. Yabancı sermaye yatırımlarına bir göz atarsak on az yatırımın sanayie yapıldığını görürüz.

| Demiryolları        | 39,133,000 | İngiliz Lirası |
|---------------------|------------|----------------|
| Madenler            | 3,048,000  | " "            |
| Bankacılık          | 10,210,000 | " "            |
| Belediye İşletme.   | 4,983,000  | " "            |
| Sanayi Teşebbüsleri | 2,447,000  | " "            |
| Ticaret             | 3,593,000  | " "            |

(Avoşoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Batının, yukarıda görüldüğü, temel yatırım alanının demiryolları ve banka-cılık gibi doğrudan devletin imkanlarıyla sağlanan alanlar olması işbirlikçi devleti ortaya çıkarmıştır. Öyleki, bütün devlet işleri bilmem ne şirketine verilen veya verilecek olan imtiyazın tartışmasına indirmektedir. Verilen her imtiyaz her kademedeki devlet adamlarının rüsvet ve pay arzusunu demektir. Hatta işlerin bu yola girmesi bir işbirlikçi yönetici kadro yaratmış. Bizzat hükümet üyeleri paşa ve sadrazamların yakınları, memur adamları devletle iş yürüten yabancı şirketlerin idare meclis azatlıklarına, otirilmişlerdir. Hepsinin hedefi biridir: Kapalılandığı şirketin hesabına imtiyaz kopartıp pay almak. Yaratılan bu yeni zümre giderek, yabancı sermaye karşısında direnen Osmanlı Milli Burjuvazisinin (reformist burjuvazisinin) önüne bir güç olarak ikilecektir. Emperyalizm-komprador burjuvazi-feodalite ittifakının devleti, doğal olarak, emperyalist hegemonya, nedeniyle, kendi



devrimini yapamayan reformist burjuvaziye ilgi göstermek göyle dursun, kurdukları şirketleri bile "paçıkara karşı kurulan derviş" diye vasıflandırarak kapatma yoluna gitmiştir. Dış gümrükler hemen hemen yok iken, iç gümrükler süregelmiştir. Örneğin 1889 yılında İstanbul ticaret odası iç gümrüklerin kaldırılması için ticaret bakanlığına başvurmuştu. Öte yandan makarna imalatçıları da iç gümrükler yüzünden Ticaret bakanlığının kapısını aşındırıyarlardı.

İç gümrüklerin varlığı, o dönemde iktisadi yaşıntı birliğinin sağlanamamışlığını gösterir. Bu, Osmanlı toplumunun feodal karakterine uygun bir durumdur.

Batı kapitalizminin emperyalist aşamaya geçtiği 1880'lerde Osmanlı toplumunda iktisadi yaşıntı birliğinin sağlanamamış olması bir başka anlamı ululaşmanın dış dinamik nedeniyle pıçleştirilmiş olmasıdır. Emperyalizmle ortaklık kuran feodal devlet iç gümrük duvarlarını milli burjuvaziye kapalı tutmakta, öte yandan emperyalistlere aralamaktadır. Bu durum, iç pazarın emperyalistler tarafından ele geçirilmesini kolaylaştırmakta; toplumsal yapı emperyalistlerin çıkarlarına dönük bir şekilde kavunmaktadır.

Reformist burjuvazinin (milli burjuvazinin) bu durum karşısında devlete tavır alması doğaldır. Ulus aynı zamanda bir pazardır. Çünkü milli burjuvazi iç pazarı eline geçirmek hiç değilse iç pazar üzerinde söz sahibi olmak amacındadır. Ama, tarih treninin kaçırıyorlar, o!

Buna rağmen yabancı sermayeye ve devlete karşı reformist burjuvaziden, küçük-burjuvazinin aydın kanadından karşı çıkışlar olmamış değildir. Namık Kemal milliyetçiliğinin anlamı budur! Namık Kemal'e göre devletin gökğünün nedeni, ona yöneten ellerin "müslüman" olmasıdır...Tımolde reformist burjuvazinin bu ilk direnişleri Namık Kemal'in "müslüman şirketi, müslüman tüccarı, müslüman fabrikası, müslüman bankası" sloganlarıyla ifadesini bulmuştur. Reformist burjuvazinin bu baskısıyla 1877'de bir Anayasa hazırlanmış, meclis toplanmıştır. Yabancı devletlerin "yabancı denetimi" üzerine verdikleri bir uhtara meclisten geri dönmüş, bunun üzerine artan baskıya dayanamayan başkomprador Abdülhamit, meclisi dağıtmış, Osmanlı Milli Burjuvazisinin önde gelen temsilcileri sürgüne gönderilmiştir.

Abdülhak Hamit, Ziya Paşa, Namık Kemal gibi Avrupa emperyalizminden karşı direnen yazarlar seslerini o sıralarda Üniversite gençliği olan Tıbbiye-Harbiye ve Mülkiye gibi okullarda duyurabilmişler ve Jön Türkler hareketini bağlatmışlardır. Abdülhamit istibdadına karşı daha çok duygusal planda kalan mücadeleler yurt dışında verilmiş, Paris bu hareketlerin merkezi olmuştur.

#### D) Reformist Burjuvazinin Bir Tepkisi:

##### 1908 Hareketi

Fransa'da Jön Türkler hareketi gelişirken 20. Yüzyılın başlarında, Makedonya'da özellikle Selanikte, Selanik ticaret burjuvazisinin geniş desteğini alan bir hareket oluşmuştur. İstanbul komprador burjuvazisinin aleyhine gelişen hareket bir çok sivil ve asker aydını da etrafına toplamıştır. Bütün Balkanların sınıai budından nispeten gelişmiş ve büyük Bulgar-Rum ve Sırp



Milliyetçiliği ve çete faaliyetleri nedeniyle siyasi önem kazanan Selanik'te güçlü bir ticaret burjuvazisi oluşmuştur. İmparatorluğun içinde bulunduğu kriz ve yürütülen çete faaliyetleri nedeniyle genç subay ve aydınlar arasında milliyetçi akım (anti-emperyalist akım) gelişmiş, İttihat-Terakki Cemiyeti doğmuştur. Gittikçe güçlenen ve çok sayıda genç subayın üyeliği ile vurucu bir güçte kazanan küçük-burjuvazinin bu radikal kesimi, Selanik ve İstanbul reformist burjuvazisinin (Milli Burjuvazisinin) aktif desteğiyle ve bu sınıf temeline dayanarak muhalefeti geliştirmiş, savaş yıllarında da iktidarı almıştır. Bu hareketin sınıfsal temelini doğru koymak gerekeceği için kısa bir açıklama yapmakta fayda vardır.

Gittikçe güçlenen tekelci kapitalizm çağında, Avrupa sermayesi karşısında zaten bağıtın beri söylemeye çalıştığımız üzere kuvvetlenememiş, cılız kalmış olan Osmanlı reformist burjuvazisi kendi başına iktidarı alacak, Emperyalizme uzantısı komprador burjuvazisine ve müttefiki feodalizme kafa tutacak yani Milli Devrim yapabilecek güçte değildi. Ta ki oden beri ihtiyaç duyduğu çey iktidarı n alabilecek bir vurucu-güç'ün varlığı idi. Nitekim imparatorluğun içine düştüğü ekonomik bataklık, göken sanayii ve gitgide haysiyetsizleşen dış politika sebebiyle güçlenen, bürokrasi ve ordu içindeki milliyetçi-ilerici aydınlar (özellikle genç subaylar) reformist burjuvazinin vurucu gücünü teşkil etmiştir.

1908'de oluşan İttihat-Terakki hareketi asker-sivil aydın zümreyle ticaret burjuvazisinin temsilcilerini içinde barındırdığından mandacı da, Milli Kurtuluşcusu da bu örgütte boy göstermiş, I. Kurtuluş Savaşımızın sınıfsal karakterini gizmiştir.

1908 hareketinde dikkat edilmesi gereken çey şudur. Tarih göstermektedir ki bütün millici atılıma ve milli iktisad uygulamasındaki iyi niyete rağmen hemen hiçbir karakterli ekonomik, sosyal tedbir alınmamıştır. Zaten geri bırakılmış her memleket için geçerli olan şu kutsal genel kural, yani, "sömürge ve yarı-sömürge ilişkiler içinden gelmiş fakat emperyalizm ile olan ekonomik, politik, askeri bağlarını koparamamış her atılım başarısızlığa mahkumdur; na zamanki emperyalizmle olan ilişkiler bıçak gibi kesip atılır, bağımsız kalkınma o zaman mümkündür" kuralı, 1908 hareketi içinde geçerli olmuştur. Buna en iyi örnek Edirnenin kurtarılması için gerekli olan 100 000 lira paranın sağlanması için bütün rejisinden borç alınmasıdır. Bu para bütün rejisinin intiyasını 15 sene uzatmakla elde edilmişti. Buna rağmen hareketin sınıfsal karakteri gereği reformist burjuvazinin çıkarları doğrultusunda bazı milli iktisat tedbirleri alınmıştır. Bunların en önemlisi 22 1914'de kapitülasyonların kaldırılmasıdır. Ayrıca yerli sanayii koruyucu gümrük tarifeleri konurken, sanayi için gerekli alet ve makinelerin gümrüğü kaldırılmış, sanayi mektepleri açılmış, sanayici için vergi muafiyeti tanınmış, fabrika kuracaklara boks bedava arsa sağlanmış, ihracat vergisi kaldırılmıştır. Bu arada Atatürk reformlarının temelleri atılmış, Kur'an Türkçeye çevrilmiş, eğitimin laikleştirilmesine çalışılmıştır. Sanat teşvik edilmiş, aktör okulları, resim sınıfları açılmış, müzeler kurulmuştur. Kadınlara bir takım haklar sağlanmış, ilk defa iş hayatına atılma ve yüksek öğrenim yapma imkânları hazırlanmıştır. Buna rağmen tezlerimizi doğrulayacak şekilde, umulan bağımsız kalkınma sağlanamamış, sanayi yatırımlarından önemli artıklar olmamıştır.



Kısaca; 1908 hareketinin ilk yılları atılım yılları olmuş, hareketin taze-  
gücü etkisiyle sanayileşme bakımından bir kıpırdanış görülmüştür. Hıtkim  
bu ilk dönemde kurulan şirket sayısı artmış, 2-3 yıl süren bu sürenin sonunda  
ise emperyalizmin etkisi görülmeye başlamıştır. Milliyetçi Hareket hızını  
kaybeder gibi olmuştur. Fakat başlayan savağa birlikte yine sanayileşme  
kıpırdanışları görülmüş; paylaşımlı savağa nedeniyle emperyalistler arasındaki  
çelişkinin had safhaya çıkması ekonomik baskının azalmasına yol açmış;  
bu durum sanayileşme kıpırdanışlarında somutlaşmıştır. Ancak, savaş sonrası  
emperyalistler arasındaki çelişki-savaş dönemine kıyasla- azalınca, durum  
tekrar değişmiş; emperyalist baskı yoğunlaşmıştır.

İttihat-Terakki içinde iki kanat görülmektedir. Birinci kanat, iktidar alın-  
dıktan bir süre sonra Levanten zümre (komprador zümre) ile uzlaşma eğilimi  
göstermiş, bu arada II. Wilhelm'in ustaca manevralarıyla Alman emperyalist  
burjuvazisinin hizmetine girmiştir. Radikal eğilimler taşıyan diğer kanat  
ise muhalif bir tutum içinde kalmıştır. Bu kanat, giderek, Müdafaa-ı Hukuk  
Cemiyetinin nüvesini meydana getirecektir. İttihat-Terakki hükümetinde hakim  
kanat, uzlaşmacı kanattır. Hıtkim hükümetin o dönemdeki içi hareketlerine  
karşı aldığı tavır bunun bir kriteridir. Hürriyet'in ilanıyla birlikte  
daha iyi yaşamaya şartlarına kavuşmak için özellikle yabancı sermayeli gir-  
ketlere karşı harekete geçen işçilere karşı en sert tepki, İttihat-Terakki  
Hükümetinden gelmiştir. İttihat-Terakki öncülerinin "hürriyet, adalet,  
müsavat" sloganıyla harekete geçen işçiler Solanik'ten Zonguldak'a kadar  
dalga dalga ayaklanmışlardır. Hareket önce demiryollarında görülmüş; sonra  
madencilere ve diğer işletmelere atılmıştır. Hareketin ilk dönemlerinde işçiler  
örgütlenmeye hız vermişlerdir. Demiryolları işçileri sendikası, tersi, berber,  
garson, liman işçileri birlikleri kurulmuştur. İttihat-Terakki hükümeti  
işçilerin üzerine asker ve polis birlikleri göndermiş; hatta Zonguldak'a  
işçi hareketlerinin bastırılması için bir gambolla asker çıkarılmıştır.

Buna rağmen işçi hareketleri ve örgütlenmeler durmamıştır. 1909 yılında  
bulgar işçileri, sosyal bilimlari Araştırma Grubu'nu kurmuşlar; bu grup, 1911'de  
Solanikte yaptığı genel kurulda Türkiye Sosyalist Partisi'ni oluşturmıştır.  
Bu parti, 1912'de, İstanbul, İzmir ve Trakya'daki beşimlere katılmıştır.

İlerleyen yıllar İttihat-Terakki'nin yabancı egemenliğine iyice girdiği  
yıllar olacaktır. Hükümet ve parti içindeki radikaller etkinliklerini  
yitirmeye başladıkça İngiliz, Alman ve Fransız emperyalistlerinin etkisi  
artacak, gelişen işçi hareketlerine karşı daha da sert uygulamalara giri-  
şilecektir. Bu arada Hükümetin teşvikiyle düzmece bir ("sosyalist" parti  
kurulacak; ana, bu partinin partinin Stockholm'de düzenlenen Uluslararası  
Sosyalist Kongresine gönderdiği delegasyon nezaketle kovulacaktır.

Kurtuluş savaşı öncesi Osmanlı Toplumunda sınıflar mevzilemesi şöyledir:

İktisadi ve politik hayata, emperyalistlerle ittifak kuran feodal müttegallibe  
ile, genellikle, "gayri-müslim" asinlikların oluşturduğu komprador burjuvazi  
egemendir. Bürokrasinin iki kanadı devletin niteliğine uygun olarak kompra-  
dorlaşmıştır. Egemen sınıf ve zümreler bunlardır.



Buna karşılık, emperyalist hegemonya altında ezilen, feodal mütegalibo tarafından, sopyla sömürülen köylülük, şehir küçük-burjuvazisi ve hayli azınlık işçi sınıfı ile aydınlar ve Milli Burjuvazi halkı meydana getirmektedir. Bu sınıf ve sınıflar arasında her ne kadar çelişkiler varsa da durum 3 objektif olarak böyledir.

O günün devletin niteliği neydi? Bunun açıklamasını, o devlet mekanizmasını yerle bir eden ihtilalci Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e bırakalım: "Devletler (yani emperyalist devletler) şimdiye değin bize ya veyahut bu işte izinlerde bulunuyorlar gibi görünüyorlardı. Ama ekonomik tutuculukla bizi felce uğratıyorlardı. Üsteden beri bize bizi çöpleri vermiş gibi, bizim bizi haklarımızı tanımış gibi durum alırlar, gerçekte ekonomide elimizi kolumuzu bağlarlardı. Bu tutuculuğa katlanan büyükler memnundu. Güçlü görünüşte, gösterişli bir bağımsızlık kâğıtları bağlanmışlardı. Ama gerçekte ulusu miskinliğin bagna ortasına atmışlardı. (...) Bizden önekiilerin yaptıkları yalnız işler yüzünden ulusumuz sözde bağımsızdı, ama gerçekte bağımlı bulunuyordu." (Söylev)

Kurtuluş Savaşı öncesiini özetlersak, her şey rağmen, 1908'den beri bir milliyetçi akımanın kuvvetlendiğini, hatta iktidarı bile aldığını görürüz. 1914'de bağlayan savaşın kaybedilmesi ve Sevres anlaşması gibi haybiyet harici bir anlaşma ile Anadolu'nun paylaşılması küçük-burjuva radikalizmini ittinat-Terakki dışında örgütlenmeye sevk etti. Zaten geçen savaş yılları radikal bir subay ve sivil kadroyu yetiştirmiş, Milli birlik kurulmuştur. Bu nüve Birinci Kurtuluş Savaşımızın yöneticilerinden meydana geliyordu.

Emperyalistler milli görülenmiş köylülüklerini bir avuç para-babasının çıkarı için bütün dünya halklarının üzerine yağdırmışlar; Osmanlı toplumu da bundan nasibini almıştır! Emperyalizm, halklar için savaş demektir; açlık sefalet demektir!

Tarihte bütün yurtseverlerin, bütün devrimcilerin sloganı "emperyalist canavara ölüm!" sloganı olmuştur.

Bu slogan bugünde tazedir!

Herhangi bir yurttaş gibi bir askerde esilen halkın sorumluluğunu taşımak zorundadır. Halkın esilmesine, sömürülmesine karşı çıkmak zorundadır! Aksi halde asker üniforması bir gurur kaynağı olmaktan çok, bir rezalete sebollü haline gelir!

Asker üniformasıyla yurtdışı taşımış olan Gazi Mustafa Kemal, emperyalist talan savaşını sonrasının peşiniasına şöyle çiziyordu:

"Düşman devletler Osmanlı devletine ve ülkesine maddesel ve dinsel beklenen saldırılar: yoketmeye ve paylaşmaya karar vermişler. Padişah ve halife olan kişi, hayat ve rahatını kurtarabilecek çareden başka bir şey düşünmüyor.

Hükümeti de aynı durumda, farkında olmadığı halde başsız kalmış ulus, karanlık ve kimsesizlik içinde, olup bitenleri bekliyor, felaketin korkunçluğunu ve ağırlığını anlamaya bağlayanlar, bulundukları çevreye ve olaylardan etkilenen bilme güçlerine göre Kurtuluş çaresi saydıkları yollara başvuruyorlar...



Ordu adı var,kendi yok bir durumda,komutan ve subaylar,genel savağın bunca sıkıntı ve güçlükleriyle yorgun,yurdun parçalanmakta olduğunu görmekle yürekleri kan ağılıyor..."(Söylev)

### BÖLÜM III. KURTULUŞ SAVAŞI

#### 1919 Türkiye'sinde Politik Akım ve Kümelenmeler

İçte,Kuvayı Milliye,korkunç bir karamsarlığın ve ümitsizliğin hüküm sürdüğü bu gartlarda ortaya çıkmış,ulusuna,halkına inancını ve milli onurunu yitirmiş bağlangıçta bir avuç olan aydının hareketidir.

1919'un Türkiye'sinin politik Arenasında Üç Akım ve Üç temel kümelenme vardır.

#### 1)- 1.Grup: İSTANBUL HÜKÜMETİ

"Yurt bütünlüğü parçalanmasın" demagojik düğünceyle düşmanla işbirliği halinde olan,ülkeye emperyalistlere poşkeş çeken hain ,kukla bir hükümettir. Sirtını dayadığı güç,İngiliz emperyalizmidir. Bu hükümet İngiliz desteğiyle oluşturduğu hainler grubu (halife ordusu,Anzavur kuvvetleri, Adapazarı,Düce,Bolu,Konya karga-ayaklanmaları...) ile Kuvayı Milliye'ye karşı harşı savaş ilan etmiş olan hainler çetesidir.

#### 2.Grup:İstanbul Hükümeti İle Kuvayı Milliye Arasında Eocalıyan Mandacılar Grubu

Bu grup,vatanın içinde bulunduğu durumdan üzüntü duyan,ancak ulusca bir Kurtuluş Savaşının imkansızlığına inanan,halkına ve ulusuna yeteri kadar güvenmeyen,aslında canlarına ve rahatlarına düşkün,korkak,sözde "millîci" aydınlar grubudur. Bunlar,bir yandan "vatan,millet" sömüklerini ağızlarından düşürmeyen,kon vatansever olduklarına iddia eden, öte yandan yurtseverliğin gerektirdiği cesaret ve yürekliliğe sahip olmayan,kondine,halkına ve ulusuna güvenemeyen aydınlardır.

Bunlar kendi cesaretsizlik ve rahatla düşkünlüklerine çok "gerçekci"bir kılıf bulmuşlardır. O da özelle şudur:"İçinde bulunduğumuz bu kötü gartlar altında düşmanla baş edemeyiz. Eger Cazi'nin önerdiği gibi,'İstiklal-i Tam Türkiye' için savaşırsak,yurt bütünlüğü diye bir şey kalmıyacak,vatan paramparça olacaktır. Bu nedenle,yurt bütünlüğünü koruyabilecek için çimdilik,'nazik' bir sömürgeci olan Amerikan güdümünü kabul etmekten başka çare yoktur." Yine bunlara göre,Kuvayı Milliye,yurt bütünlüğünün esenliği açısından tenlikeli bir maceradan başka bir şey değildir; Tam Bağımsızlık arzu edilir bir şeydir ama bu amaçla mücadele edilirse,Türkiye paramparça olacaktır.

Kuvayı Milliye'yi bölücülükle,yurt bütünlüğünü parçalayıcı eylemlere girmekle suçlayan mandacılar grubunun bir sözcüsünün (B.Sami) M.Kemal Atatürk'e çektiği iki telgraf çok ilginçtir. Diyor ki B.Sami:"Bağımsızlık istenilmeye ve seçilmeye değer. Ancak tam bağımsızlık istemeye kalkışınca ülkemiz bir çok parçalara ayrılacak bağımsızlıktan,yurdumuzun bütünlüğünü sağlayacak bir devletin güdümüne altına girmek elbette yepdir."



gelişmemize

Amerikan hükümetinin mutluluğumuza ve gelişmemize yardım etmesini isteyeceğiz. İsteyeceğimiz güdüm bu biçimdir!" (Söylev s.65-67)

Keza mandacılar grubunun içinde yer alan H. Edip Adıvar bu konu da şunları söylemektedir: "Biz, İstanbulda kendimiz için bütün eski ve yeni Türkiye sınırlarını kapsanarak üzere geçici bir Amerikan güdümünü, katlanabilir kötü durum olarak görüyoruz... Bugünkü hükümet adamlarına değer vermesek bile, halkı ve halk hükümeti kurmayı ağır sayan Filipin gibi yabancı bir ülkeyi bugün kendi kendini yönetebilen yepyeni bir makine haline koyan Amerika, bu konuda çok işimize geliyor." (Söylev s.69-70)

Yine, mandacılar grubunun 5 en öndeki sözcülerinden Refet Beyin Sivas Kongresindeki konuşması da bu paraleldedir. Refet Bey diyordu ki: "Bizim Amerikan güdümünü yeğ tutmaktan amacımız, bütün toplumlara tutsak kılan, yürekleri vicdanları söndüren İngiliz güdümünden kurtulmak, yumuşak ve ulusların vicdanlarına saygı gösteren Amerika'ya kabul etmektir. Yoksa asıl iş para değildir... Söz olarak, güdüm ve bağımsızlık birbirine engel şeyler değildir; yalnız, eğer biz gerçekten güçlü olmazsak işte o zaman güdüm altında esiliriz ve o zaman güdüm bizim için bağımsızlığa borusu olur. Birde diyelim ki biz icarda ve dışarda tam bir bağımsızlık isteriz. Ama, acaba kendi başımıza yapabilecek miyiz? Ondan önce, acaba bizi kendi başımıza bırakacaklar mı, bırakmayacaklar mı? Bunu düşünelim... Her halde bir Amerikan kefilliğini kabul etmek zorundayız. 20. Yüzyılda 500 milyon lira borcu, yıkık bir yurdu, pek verimli olmayan bir toprağı ve ancak 10, 15 milyon lira geliri olan bir ulus bir dış yardım olmaksızın yaşayamaz." (Söylev s.77-78 altını biz çizdik)

Görüldüğü gibi, bunlardan da yurt ve vatanın güvenliğini düşündüklerini iddia etmekte ve bir an önce vatanın içinde bulunduğu kötü şartlardan kurtulmasını istemektedir. Ama bunlara göre, bu konuda ütöpik değil, "gerçekçi" olmak gerekir: Mustafa Kemal gibi "Tam Bağımsızlık" için emperyalizme ve İstanbul Hükümetine savaş bayrağı açılınca yurt bütünlüğü diye ortada bir şey kalmayacak. Ayrıca milyonlarca lira borcu altında olan fakir Türkiye, böyle bir mücadeleyle omuzlayamaz. Omuzlaya bile bizi yalnız bırakmazlar. En tutarlı yol; kademe, kademe ilerlemek, bunun için de zorunlu olarak bir şekli büyük devletin yani Amerika'nın vesayeti altına girmek gerekir.

Bunlar aslında, vatanın içinde bulunduğu durumdan üzüntü duyan ve bir an önce bu durumdan kurtulmak isteyen aydın kişilerdir. Ancak bunların "gerçekçi" görüşünün temelinde, halkına, ulusuna, kendi öz gücüne güvenmemek, ve de kendi rahat ve çıkarlarının vatanın çıkarlarından üstün tutmak yatmaktadır.

Bu grubu, hain Vahdet-i Milliye ile aynı kefeye koyabilir miyiz? Bir başka deyişle bunlara karşı-devrimci grup diyebilir miyiz?

Hem diyebiliriz, hem diyemeyiz.

Diyebiliriz. Çünkü Kuvayı Milliye hareketini, "yurt bütünlüğünün güvenliği" gerekçesiyle abute etmekte ve mandacı bir görüşün Türkiye'li aydınlar arasında egemen olmasına çaba harcamaktadırlar. Bunlar, bu sinsi faaliyetlerinden dolayı zaman zaman Kuvayı Milliye'nin açık muarızlarından çok daha



fasla z tehlikeli olmuşlardır.x

Diyemeyiz. Çünkü, bir ölçüde, bunlarda ulusun esenliğini düşünen ve çarolar arayan kişilerdir. Ancak kendilerine, halklarına, uluslarına güvenmedikleri için intilalci olmayan, evrinci diyebileceğimiz bir görüşe sıkı sıkıya sarılmışlardır. Bunlar da ulusu düşünmektedirler, fakat kendi esenlikleri her şeyin üzerindedir.

Bu yüzden, sümürge, ve bağımsızlık, düzenin kökten, temelden yıkılmasını değil de bir takım ıslahatlarla zaman içinde mevcut düzeni tedavi metodunu, tek çözümlü yolu olarak ileri sürmüşlerdir.

3. Grup: Mustafa Kemal'in Başını Çektiği Kuvayı Milliye Grubudur.

Bu grup, mevcut düzenin, Amerikan vesayeti altında bir takım reformlarla tedavi edilmesi yolunu, yani evrim yolunu temelden reddeden, bu yolu ulusun şerefi onuru ile bağdaşmaz kabul eden gerçek vatanseverlerden oluşmaktadır. Kuvayı Milliye grubu, "YA İSTİKLAL, YA ÖLÜM" gıyarına, benimsemiş, mevcut bağımlı düzenin kökten değiştirilmesini savunan, bu uğurda Tam Bağımsız Türkiye kurulana kadar savaşılmaya and içmiş gerçek Milli Kurtuluşçuların grubudur.

Sözü, bu grubun görüşlerini tam bir açıklıkla ortaya koyan Kuvayı Milliye'nin lideri G. Mustafa Kemal'e bırakalım: "Temel ilke, Türk Ulusunun onurlu ve şerefli bir ulus olarak yaşamasıdır. Bu ancak tam bağımsız olmakla sağlanabilir. Ne denli zengin ve güçlü olursa olsun bağımsızlıktan yoksun bir ulus, uygar insanlık karşısında ne kadar da kalıktan kendini kurtaramaz."

Yabancı bir devletin koyuyuculuğunu içeren insanlık niteliklerinden yoksunluğu, güçsüzlüğü ve beceriksizliği başka bir şeyden başka bir şey değildir. Gerçekten bu esefli duruma düşenler istiyerek başlarına yabancı bir yönetici getirmeleri hiç düşünülmemiş."

Oysa Türk'ün onuru ve yetenekleri çok yüce ve büyüktür. Böyle bir ulus tutsak yaşamaktan yok olsun daha iyidir."

Ölüm : Ya Bağımsızlık, Ya Ölüm!

İşte gerçek kurtuluş isteyenlerin parolası bu olacaktır. Bir an için bu kararın uygulanmasında başarısızlığa uğramaları düşünülmeli. Ne olacaktır? Tutsaklık. Peki efendim, öteki kararlara uymakla da bu sonuç olmayacak mıydı?

Şu ayırımla ki, bağımsızlığı için ölümü göze alan bir ulus, insanlık onuru ve şerefine göreği olan her öz veriyi bağvurduğunu düşünerek avunur ve elbette tutsaklık zincirini kendi eliyle boynuna geçiren uyşuk, onurlu bir ulusla karşılaştırılınca, dost ve düşman gözündeki yeri çok başka olur."

(Söylev. s.11)

Tam Bağımsızlık yoluyla intilal olduğunuz Gazi şu şekilde açıklamaktadır: "Osmanlı Hükümetine, Osmanlı padişahına ve müslümanların halifesine baş kaldırmak ve bütün ulusu ve orduyu ayaklandırmak gerekiyordu." (Söylev s.11)

"Bu kadar fakir bir ülke, koca emperyalist devletlerle baş edemez. Kuvayı Milliye'nin yolu ulusun intihar yoludur." Diyenlere karşı ise G.M. Kemal'in cevabı çok keskinir. "Bir ulus varlığını ve bağımsızlığını korumak için düşünülebilen girişim ve fedakarlığı yaptıktan sonra başarır. Ya başaramazsam demek, O ulusu ölmüş saymak demektir. Öyle ise ulus yaşadıkça ve fedakârlara girişimlerini sürdürdükçe başarısızlık söz konusu olamaz." (a.g.e.)

Görüldüğü gibi, her büyük ihtilalci gibi Gazi'nin kendisine, ulusuna ve halkına



güveni tamdır. Sadece kendi ülusunun değil, bütün mazlum halkların ve ulusların zaferine mutlak bir inancı vardır, Gazi'nin.

Bu konuda diyor ki: "Fakat bu başka (emperyalist baskı kastediliyor) ne denli güçlü olursa olsun, bu büyük fikir gelişmelerine karşı duramıyacaktır. Bütün mazlum uluslar, zalimleri bir gün mahv ve parçan edecektir. O zaman yer yüzünden zalim ve mazlum kelimeleri kalkacak, insanlık kondinine yarağan bir toplumsal düzene erişecektir.

Biz Batı emperyalistlerine karşı yalnız kurtuluş ve bağımsızlığımızı savunmakla yetinmiyoruz. Aynı zamanda Batı emperyalistlerinin güçleri ve bilinen araçlarıyla, Türk ulusunu emperyalizme araç kılmak isteklerine engel oluyoruz. Bu yolla tüm insanlığa hizmet ettiğimiz inancındayız."

Ve M.Kemal, "Tam Bağımsızlık" tan ne anladığını da şu şekilde açıklamaktadır: "Tam Bağımsızlık demek elbette siyasal, maliye, iktisad, adalet, askerlik, kültür.. gibi her alanda tam bağımsızlık ve tam özgürlük demektir. Bu saydikların her hangi birinde bağımsızlıktan yoksunluk, ulusun ve ülkenin gerçek anlamıyla bütün bağımsızlığından yoksunluğu demektir." (Süleyman s.458-459)

İşte G.M.Kemal'in bağımsızlık kavay Milliye hareketinin perspektif ve görüşleri özetle budur.

İZ I.Milli Kurtuluş Savaşımızın esiginde ülkedeki politik kümelanme bu üç gruptan oluşmaktadır. Her üç grupta kendi düşünc ve perspektiflerini halka kabul ettirmek için bütün savaş boyunca birbirleriyle sürekli bir mücadele içinde olmuşlardır. (Aslında Kuvayı Milliye ve İstanbul Hükümeti olmak üzere iki temel politik görüş ve grup vardır. Mandacılar ise, bu iki kutup arasında, her iki kutup içinde dağınık bir şekilde dirlor.)

Politik perspektiflerini bu şekilde belirttiğimiz bu üç grubun bir de, özet olarak, sınıfsal niteliğini belirtelim.

#### 1.) İstanbul (veya Padişah ve Halifelik Makamı) Hükümeti:

Vatani satan Osmanlı feodal büyük bürokrasi ve hanedanının başına geçtiği bu grup, halifelik bayrağı altında, feodalizmin büyük kesimiyle, komprador burjuvazinin (Leventenlerin) ekonomik ve sosyal çıkarlarını dile getirenlerin ve politika arenasında savunuların grubudur. Bu grup, emperyalizmin yurt içindeki bir uzantısı olarak, ülkeyi emperyalistlere peşkeş göken, onların koltuk altlarında kendi sınıfsal ve züarresel çıkarlarını korumayı amaç edinmiş bilinçli vatan hainlerinden oluşmaktadır.

#### 2.) Mandacılar (evrimci) Grubu:

Türk burjuvazisinin ve bir kesim aydınların (asker, sivil aydın züarresinin sağ kanadının) ve de bazı toprak ağalarının, egrifan politik ekimidir.

Bilindiği gibi, orta-burjuvazinin ve küçük-burjuvazinin (karakteri), sınıfsal niteliği ikilidir. Bağılangıçta emperyalizme karşı aktif savaşa pek taraftar değildir. Kendi sınıfsal karakteri gereği, böyle bir savaşı, bağılangıçta sonu garantili olmayan bir macera olarak görür. Daima, istikrar ve garantili sonuç arzuladıklarından sözde "gerçekçi" dirlor. Bu "gerçekçi" politikaları gereği, evrim yolu, devrim yolundan daha emin ve daha "tercih" e sayandır. Yine sınıfsal nitelikler gereği, daima kuvvetli olana karşı meylleri vardır. Bu yüzden, başlangıçta emperyalizme karşı ulusa baş kaldırmaya karşı olmalarına,



bunu tehlikeli bir macera olarak görmelerine rağmen I.Kurtuluş Savaşımızın pöçpöç zaferler kazanması üzerine bir kesimi yavaş yavaş Kuvayı Milliye saflarına yönelmiş ve ağır basmakta olan bu saflarda yerlerini almışlardır. Ufak bir kesimi de, iyice safa kayarak İstanbul Hükümetinin dolayısıyla emperyalizmin açık saflarında yer almışlar ve vatan haini damgasını yemişlerdir.

Bu grubun ileri gelenleri, Kuvayı Milliye hareketinin zaferler kazanması üzerine bu saflarda yer almalarına rağmen, 1923'den sonraki radikal düşünceleri, mensup oldukları sınıfların çıkarlarına aykırı buldukları için, G.M. Kemal Atatürk'e karşı feodal mütegaliboyla birlikte cephe alarak işi ona suikastlar düzenlemeye kadar götürmüşlerdir.

### 3.) Kuvayı Milliye Grubu:

Şiirleri "Ya İstiklal, Ya Ölüm" olan ; Tam Bağımsızlığa kadar savaşıma and almış olan Kuvayı Milliyeciler başta orta köylüler olmak üzere o günün partilerinde bütün halk sınıflarının ve tabakalarının bağımsızlığa yönelik özelliklerini dile getiren ihtilalcilerdir.

Hareketin liderliğini, asker-sivil aydın zümrenin on radikal yani sol kanadı yapmaktadır.

O dönemde, gerek Osmanlı eğitim sisteminden dolayı, gerekse de sosyalizmin yarı-sömürge ülkelerin Tam Bağımsızlığının devamının z garantisi olarak, henüz pratik başarılarının görülmemesinden dolayı, bu Milli Kurtuluşçu aydınlar arasında, Sosyalist düşünce ve teori yaygın değildi. Kuvayı Milliye içinde sosyalistler çok ufak bir azınlıktı. Hareketin başına sosyalist olmayan Milli Kurtuluşçular çıkmıştır. Ancak sosyalist düşünceye sahip olan Kuvayı Milliyeciler de bağından sonuna kadar G.M.Kemal'e destek olmuşlar ve de ön cephelerde görevleriyle savaşmışlardır.

Burada biras duralım. İddia makamının Komalizmle Marksizmin zıtlığı , Marksistlerin Komalistlere karşı olduğu demagogisini tarih nasıl çürütüyor hep beraber görelim :

Kurtuluş savaşı yıllarında Türkiye'de Marksist-Leninist bir hareket vardı. Bu hareketi temsil eden siyasi parti, Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası (TİÇSF) dir. Partinin kuruluş tarihi 1919'dur.

Dr.Şefik Hüsnü'nün önderliğindeki, Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası, o dönemde, bütün imkanlarıyla devrimci cephede yerini almıştır. Öyleki, o sarılar, İstanbul'daki cephaneliklerin basılarak içlerindeki silah ve mermilerin kamulaştırılması ile, bu mermilerin Anadoluya taşınmasında Sosyalist Fırkası militanları on önemli rol oynamışlardır. Bir isim vermek gerekirse, Şefik Hüsnü'nün yakın arkadaşları olan, Baba Mehmet anılabılır. Baba Mehmet Karadenizlidir, ve İstanbul'daki yurtsever bütün tekacıların sevdiği ve saydığı bir kişidir. Baba Mehmet ve arkadaşları, kurdukları teşkilat ile Anadolu'nun, o dönemde, en fazla ihtiyaç duyduğu bu silah ve mermilerin nakli işini organize etmişler ve bu görevi yigirmi yorine getirmişlerdir.

O dönemde , Sosyalistlerin yayın organı olan "AYDINLIK" dergisinde Şefik Hüsnü'nün yazdığı yazılar, (elbette Marksist-Leninistlerce eleştirilecek yani vardır) Marksistlerin Komalistlerle olan ittifakını yansıtar niteliktedir. Aydın'ın, 20 Eylül 1922 tarihli sayısında, Şefik Hüsnü şunları yazıyor:



"...Bugün bütün ilgililerin hararetle alkışlayacağı uğurlu bir sonuca varılmıştır. Öz kan'ını akıtmak suretiyle bu başarıyı üdiyen Anadolu köylüsünü sevk ve idare edenlere de bundan bir iftihar payı düşer. Dileriz ki bu hünerli örgütçüler harb ve darp işini bitirdikten sonra içi ve köylü sınıfının bütün haklarını kullanmasına yardım ederek gerçekten yüce bir ruha sahip olduklarını ispat etsinler. O zaman bütün şükranlarına hak kazanmış olacaklardır."

Görülüyor ki, tıpkı bugün olduğu gibi, I. Kurtuluş Savaşı sıralarında da Milli Kurtuluşçular ile, -aynı zamanda Milli Kurtuluşçu olan- Marksistler arasında zıtlık yoktur, tam tersine, aynı ve hedef doğrultusunda bir güç birliği vardır. O dönemdeki mücadelenin hedefi ise, bugün olduğu gibi, "Tam Bağımsız"lıktır!

Bu gerçeğin çok iyi bilincinde olan sosyalist Kuvayı Milliyeciler ile, sosyalist olmayan Kuvayı Milliyeciler, sadece Kurtuluş Savaşımız sırasında değil, savaşı izleyen yıllarda da anti-ş emperyalist saferin sürekli kılınması, Türkiye'deki yabancı sormayeye karşı en ters tavrın alınması konusunda fikir birliğinde olmuşlardır.

Sosyalist Kuvayı Milliyeciler ile sosyalist olmayan Kuvayı Milliyecilerin beraberliğini anlatan yayınlanmış yüzlerce yasa, bir çok eser vardır.

İddia makamının bütün bu gerçeklerden haberi var mıdır acaba? Biz sanmıyoruz.

Devam edelim.

Kuvayı Milliye I. Milli Kurtuluş Savaşımız boyunca daima iki cephede birden savaştı. Birincisi, dış düşman, işgalci düşman cephesidir. Bu cephede emperyalist güçlere karşı diğyle, turneıyla, kısacası bütün gücüyle savaştı. Kuvayı Milliye, öte yanda bütün bir ulusun, emperyalist güçlere karşı seferber edebilmek "Tam Bağımsız Türkiye" ideali altında toparlayabilmek için iç düşmana karşı da yoğun bir mücadele vermek zorunda kalmıştır. Bu konu da diyordu ki Gazi: "Savaşlarımızda Yunan ordusuyla olduğu kadar... İstanbul aracılığıyla yapılan iç ve dış girişimlerle, güçsüzlüğe sürükleyici kışkırtmalarla ve içerdeki bozguncularla da uğraştığımız görülecektir." (Söylev s.373)

Mustafa Kemal ve arkadaşlarının mandacılarına karşı mücadelesi daha ziyade kongrelerde olmuştur. Mandacılar ulustan güçlü bir destek görmediklerinden, genellikle barışçıl mücadele metodlarına (mecburen) tercih etmişler ve cinsi faaliyetlerini kongrelerde, ülkenin çeşitli bölgelerinden gelen delegeleri kandırmak, kendi fikirlerine çekmek için, kulisler göklünde sürdürmüşlerdir.

Anca zaman zaman bunlara karşı Kuvayı Milliye'nin mücadelesi sert ve kanlı görünümüne de bürünmüştür.

Bu gerçeği Ş. Süreyya Aydemir şu şekilde belirtmektedir: "...Meclis, aslında iki gruba bölünmüştü ki, bu gruplar, ...meclis içinde ve hatta dışında kıyasıya çarpışıyorlardı.

A-Birinci Grup

B-İkinci Grup

İkinci grup muhafazakar görünüyordu. Ve Mustafa Kemal Paşa, birinci grubun başındaydı. "Mücadeleler ise sert, hatta biraz da kanlı oldu" (CHP kendini yenileyebilecek mi? Cumhuriyet gazetesi. 3 Eylül 1974; s.2)



İstanbul Hükümeti, saltanat ve hilafet için tam bağımlılığı kabul etmiş, gerçek anlamıyla ihanet grubudur.

Mandacılar ise, Kuvayı Milliye ile İstanbul Grubu arasında dağılmış, ikisi ortası bir yol izleyen, iki kutbun arasını bulmaya çalışan ve haldaki çözümlü yolu da Amerikan vösayeti altında yarı-bağımlılık statüsüdür. Bu statü içerisinde, öngördüğü politik rejim ise, padişahlık ve hilafetin var olduğu, megruti bir yönetimdir. z Bağımsızlık bunlar için on yıllar sonaki bir sorundur. Kuvayı Milliye ise tam bağımsızlığı hedef almıştır. Tam bağımsız Türkiye kurulana kadar savaş, Kuvayı Milliye'nin gıarıdır. Ön gördüğü rejim ise Milli, laik Cumhuriyet yönetimidir. (Ancak bu cumhuriyet görüşü Kuvayı Milliye'nin yöneticileri arasında sadece Atatürk'e aittir. Kuvayı Milliye'nin üst yöneticisi olmayan genç aydınlar ise bu görüşü paylaştıklarıdır. )

İşte I. Kurtuluş Savaşımıza bu şartlar altında girilmiş bu şartlar altında savaş yürütülmüş, ve bütün bir ulusa ve halka "Ya İstiklal, Ya Ölüm" gıarı benimsenilerek, Kuvayı Milliye'nin dalgalandırdığı İstiklal-i Tam Türkiye bayrağı altında ulus örgütlenilerek, bir halk savaşıyla emperyalist boyunduruk kırılmıştır.

Böylece, emperyalist boyunduruk altında olan bir Doğu Ulusu, emperyalist boyunduruğu parçalıyarak, bir ulusun bağımsızlığının, o ulusun öz gücü ile elde edileceğini, mazlum milletlerin de emperyalistlere karşı muvaffak olabileceklerini ilk defa olarak bütün dünyaya ilan ediyordu.

G.M.Kemal'in önderliğinde I. Kuvayı Milliye'nin zaferiyle birlikte dünya'da mazlum ulusların, emperyalist boyunduruktan tek kurtuluş yolu olan Halk Savaşları gıarısı açılmış oluyordu.

Ve bu açılan yoldan, birer yarı-sömürge ülke olan Çin, Viet-nam, Küba, Kore, Cezayir emperyalist boyunduruğu kırarak (Halk Savaşı vererek) bağımsız uluslar ailesine katılmışlardır.

#### BÖLÜM-IV. DEVRİMDEN KARŞI-DEVİRİME

Peki, tarihin ilk Milli Kurtuluş Savaşını canlı bir zaferle kapatan Türkiye nasıl oluyorda tekrar yarı-sömürge bir ülke haline geliyor? Nerede ise çap-lak elloriyle üstün ateşli kuvvetleri yok eden, Tam Bağımsız Türkiye'yi kan-ları ve canlarıyla kuran halkımız nasıl oluyorda tekrar emperyalist canavar-ın kolları arasına düşüyor?..

Şimdi bunu npx anlayalım:

##### 1-) Kuvayı Milliye'ciler Devrimi Niciin Sürekli Kalamadılar?

Kuvayı Milliye'cilerin askeri zaferi kazanmaları, bağımsız kalkınma için tek alternatif değildi. En kısa sürede içinde iktisat politikamız tesbit edilmeli, bağımsız kalkınmamızın metodları ne ise uygulanmalıydı. Yemi Türkiye'nin iktisat politikasının tesbit edilmesi için bir kongre toplanmalı ve bu kong-reye her sınıf ve tabakadan, her meslek karuluğundan temsilciler çağırılma-lıydı. Öyle de yapıldı. 1923 İzmir İktisat Kongresi'nin toplanmasında amaç budur.

##### A-1923 İzmir İktisat Kongresi

Gası Mustafa Kemal Kongre'nin açılış konuşmasında siyasi ve askeri bağımsız-lığın yeterli olmadığını asıl olan şeyin iktisadi bağımsızlık olduğunu söylüyor ve şöyle devam ediyordu.



"... Geçmişte ve özellikle tanzimat devrinden sonra, yabancı sermaye seçkin bir mevkiye sahip oldu. Ve ilmi manasıyla denebilir ki Devlet ve hükümet yabancı sermayenin jandarmalığından başka bir şey yapmamıştır. Artık her medenî memleket gibi Türkiye'de buna muvafakat edemez. Burasını esir ülke yapamaz. Efendiler, görüldüğü gibi bu kadar kat'i ve yüksek askeri bir safardan sonra dahi barışa kavuşmamızı engelleyen sebepler doğrudan doğruya iktisadidir."

Mustafa Kemal'in bu tespiti doğru idi, Devlet ve Hükümetler emperyalizmin jandarmasından başka birşey olamamışlardır. Ancak iktisat kongresinde çizilen yol yanlıştı. Pre-kapitalist ilişkilerin toplumumuza hakim olduğu o dönemde milli bir kapitalist gelişmeyi amaçlayan bir kalkınma yolu, hiç şüphesiz objektif olarak ilericiydi. Şu var ki yaganılan çağ, dünya kapitalizminin tekeleri çağıydı. Tekeleri dünya kapitalizminin iktisadi kuşatması altında olan bir ülkede kapitalizm yolundan kalkınmak mümkün değildir. Peki bu ters yol niçin tutulmuştu?Bunu ileride anlatacağız...

1923 İzmir İktisat Kongresinde alınan kararlara bir göz atarsak, bu kararların çoğunun Milli Burjuvazinin (reformist burjuvazinin) çıkarları doğrultusunda alınmış kararlar olduğunu görürüz. Örneğin gümrük himayesinin ve sanayiın teşviki, tekellere kaçınılması, yerli malı giyilmesi, yerli sanayii desteklemek amacıyla büyük sermayeli bankaların kurulması, şirket kurulması girişimlerine kolaylıklar sağlanması, asgari ücret tesbiti gibi kararlar tutulacak yolu gösteriyordu.

Diğer taraftan maden ocağı sahiplerinin, yüksek gümrük vergilerinden yerli kömürün korunması talebi, sanayici grubun daha az ucuz gelmesi gerekçesiyle kömür ithalinin serbest bırakılması önerisine tereddüt edilmiş; işçi ve sanayicilerin tütün, pamuk, yün, tiftik, deri gibi ham maddelerin işlenmeden ihracatının yasaklanması teklifi tüccar grubunun kumru karşı koymasıyla reddedilmişti. Bu red olgusu, tüccar ve ticaret orbabı karşısında sanayicinin ikinci planda kaldığını göstermektedir. İhtiyaslı yabancı kurumların millileştirilmesi teklifinin reddi ise, yabancı sermaye karşısında henüz kesin bir tavır alınmadığını bolli göstermektedir. Öte yandan Anadolu oğrafının ağırlığı; büyük çiftliklerin dağıtılması, toprak reformu yapılması gibi tekliflerin geri çevrilmesine yol açmıştır.

İşçilerin durumuna gelinece; grev yapma, sendika kurma istekleri hasır alta edilmiştir. Sanayicilerin bu noktada ağır bastıkları anlaşılmaktadır. Fakat 1 Mayıs'ın İşçi Bayramı olarak kabul edilmesi, işçi ücretlerinin muntazaman ve nakden ödenmesi konusunda karar alınması, hayat sigortası, sigorta priminin yarısının işveren tarafından ödenmesinin kabulü, işçilerin "hiçbir şey olmadıklarını" göstermektedir. İşçilerin bu isteklerinin kabul edilmesi, savaş sonrası siyasi bağımsızlığını kazanmış ülkenin (Türkiye'nin), iş işlerindeki serbestliği ile işçilere karşı gösterilen "toleransın" bir görünümüdür.

Yukarıda özetlediğimiz kongre kararları, o dönemde Türkiye'deki sınıflar kombinasyonu ile iktidarı ellerinde tutan intilalci civil ve asker aydınların kendisine seçtikleri sınıf temelini ve güdülecek ekonomi politikasına berrak bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Kongre kararlarına göre; milli burjuvazi devlet desteğine sığınıyor, liberalizmi reddediyordu. Bu açıdan kabul edilen devletçilik kapitalizme alternatif olarak değil, tam tersine kapitalizmi ağırlandırmayı amaçlıyordu. x Devlet



güçlendirmek amacıyla yatırım yapacaktı.

Özel olarak tutulan yol; anti-emparyalist (ve dolayısıyla anti-feodal), ama içeride kapitalizmin gelişmesini ve bu yolla feodal ilişkilerin tasfiye edilip sanayileşmenin sağlanmasını amaçlayan bir yol idi.

Nitokim; tokko, zaviye, v.b. feodalizmin üst yapı kurumlarının kapatılması, laicizmin esas alınması, fosilleşmiş ilişkilere karşı alınan tavrı göstermektedir.

Hiç güphesiz 1923 İktisat Kongresi bir karar organı değildi. Fakat devletin yeni ekonomi politikasını tesbitte bütün sınıf ve tabakaları, bütün meslek teşekküllerinin eğilimini göstermesi açısından genç devletin yolunu çizmiştir. Uygulamalar kongre kararlarının ışığı altında olmuştur. Zaten Lozan anlaşmasına giden heyet bu kararların uygulanmasına engel teşkil eden bütün imtiyaz, anlaşma ve sözleşmelerin kaldırılmasını temin etmekle görevlendirilmiştir. Ne varki bunlar bir gırpıda oldu edilememiş, örneğin bir çok imtiyaz ve anlaşma 7 yıl daha yürürlükte kalmış 1916 da yapılan gümrük anlaşmaları muhafaza edilmiştir. Çalış sanayimiz için hayati önem taşıyan gümrük meselesi ancak 1929 da bir çözüme bağlanacaktır. Osmanlı borçlarının büyük bir kısmı ise Cumhuriyet Devletinin üzerine kalmıştır. Gerçek bu borç taksitlerinin ödenmesi, gerek savunma masraflarının fazlalığı ve gerek bayındırlık yol yapımı işlerine fazla ağırlık verilmesi sebebiyle sanayile ayrılan pay genel bütçe yanında çok küçük kalmış, gümrük meselesinin çözülmeyişi ile sanayi için gerekli koruma tedbirleri alınamıştır. Bütçenin çok küçük, gelir kaynaklarının pek az olduğu nedeniyle devletleştirilemeyen yabancı sanayi tesisleri yerli sanayi için bir engel teşkil etmiştir. Zayıf bütçemiz karşısında yabancı sanayi tesislerinin durumunu en iyi Atatürk'ün kendisi anlatır: "İktisat siyasotimizizin mühim gayelerinden biri de manfaatleri deşrudan deşruya alakadar edecek iktisadi teşebbüsleri ve müesseseleri mali ve teknik kudretimizin müsaadesi nisbetinde devletleştirmektir."

Fakat bu yabancı sanayi tesislerinin satın almaya arzulayan milliyetçi kadroyu giderek istemiye istemiye borç almaya zorlamıştır. İsmet Paşa bu borç meselesini şöyle anlatır: "1926'da devletin yakından temanda bulunduğu bir yabancı müesseseden 6 ay vade ile 10 milyon lira borç almak istedik. Cevap olarak 10 milyon liralık rehin ve her geyden önce borçlar meselesinin hallinin teklif ettiler. İhtiyaç zamanında borç gartlarını anlamak için bu bir deliş değil mi?" (Şevket Süreyya Aydemir, İkinci Adam, cilt 2, s. 397-398) Bu konuyla ilgili olarak Atatürk'de şunu söylemektedir: "Bir takım iktisadi meseleler vardır ki, biz bunları kendi kaynaklarımızla ve yalnız kendi sermayemizle halledemeyiz. Bize yardım edecek dostlar aramaya mecburuz. Halkımızın Fransa halkına dostane duygular beslemesi pek tabiidir çünkü Fransa kamyonunun Türklere müsait olduğunu gördük ve her gün görüyoruz. (2 Kasım, Petit Parisien Muhabirine Bursa'da verilen demeçten, Söylev, cilt III, s. 49)"

Ardarda iki büyük savaş vermiş olan bir memleketin içine düştüğü zor duruma, iktisadi olanaksızlıklara rağmen yabancı sermayeye karşı büyük bir çekingenlik vardır. Her siyasi bağımsızlığı ekonomik bağımsızlığın izlenesi hakkındaki inanç sonsuzdur. Atatürk'ün şu sözlerini tekrar edelim: "İktisadiyatımızda tam bağımsızlık tam mahrumiyettir. Devletler bine girdiye kadar şu ve bu meselelerde gösterişli müsaadelerde bulunuyorlar gibi görünüyorlar.



Lakin iktisadi esaretle bizi felce uğratiyorlar. Öteden beri bize bazı gü-  
neyleri vermiş gibi, bize bazı haklarımızı tanımış gibi vaziyet alırlar. Ha-  
kikatte iktisatta elimizi kolumuzu bağlarlardı. Bu esarete katlanan mevki  
sahibi kimseler memnundu. Çünkü görünüşte büyük bir bağımsızlık sağlamışlardı.  
Fakat hakikati halde milleti tamamen miskinlik çukuruna atmışlardı. Bunlar  
iktisadi mahkûmiyeti anlamayan bedbaht zı hayvanlardı. Fakat artık bugün mil-  
timiz hayat noktasının neredede olduğunu pek güzel anlamıştır. Şimdiye kadar bü-  
yük muzafferiyetler kazandık. O zaferleri hayat için, saadet için, milletin  
refahı için yeter sandık; bu suretle gafletten gaflete düştük. Halbuki safer  
ve fâtihlerden sonra derhal sanat ve iktisadiyat sahasında hızlı adımlarla yü-  
rümek lâzımdı. " (16 Mart 1923, Söylev, cilt 2, s. 119) Görülüyor ki 1923'de söy-  
lenen bu sözler genel anlamıyla 1971'de de söylenebilir. Atatürk'ün pek iyi  
kavrıldığı bu zor şartlar altında neler yapılmak istendiği, fakat şartlar gereği  
ne gibi ters sonuçlara ulaşıldığını görelim:

#### B) Sanayici Yetiştirme Cabaları ve İş Bankası

Millileştirme, sanayileşme ve reformist burjuvazinin güdümünde bağımsız kalkınma  
isteminde katkida bulunacak, sanayiî geniş ölçüde destekleyecek bir banka kurul-  
ması önceden beri düşünülmüyordu. Mitokim, önceleri ithalat-ihracat yapmak için  
ayrılan 250 000 lira, Celal Bayar'ın önerisi üzerine bir banka açılması için  
kullanılmıştır. Bankanın kurucularına nüfuzlu politikacı, tüccar ve egriftar  
kişiler arasında Celal Bayar, Haşan Saka ve ; ileri glonlerden Mahmut Muammer,  
Kılıç Ali gibi ünlüler de yer alır. Banka içinde, kondilerini iş hayatının gü-  
beğinde bulan Kurtuluş Savacı temsilcileri de iş hayatının tadına kolayca  
varacaklardır. Celal Bayar liderliğindeki Muammer Eriş, Siirtli Mahmut, Kılıç Ali  
Recep Zühtü, Salih Bozok, Nuri Conker, Cevat Abbas gibi kişiler İş Bankası grubu  
olarak tanınacak ve isimleri sık sık igitilecektir. (Doğan Avcıoğlu, Türkiye'nin  
Düzeni, cilt 1 s. 248-249) İş Bankasının niteliği, tarihimize önemli rol oynar-  
sına yol açacaktır. Falih Rifki Atay bu konuda aynen şunu söyler: "İş Bankası-  
nın bir yeni politikacılar bankası olarak kurulmuş olması, Cumhuriyet dönemi  
için bir aforizm salgınının bağlanacağı olmuştur." Bu aforizmin ne olduğunu daha  
sonra örnekleriyle göreceğiz. Yalnız unutmadan söylemek gerekir ki Celal Bayar'  
ın başkanlığındaki İş Bankası grubu Türkiye'de tokolci kapitalizmin uç verme-  
ğinde en etkin grup olmuştur. Bunda İş Bankasının tok banka olugu ve tatlı kâr  
peşinde koğan herkesin bir kolayına bulup bankayı kendi girişimi içine sokmak,  
kredi koparmak isteyiş önemli rol oynamıştır. Devletin kâit bütçesi yanında  
bankanın geniş olanak sağlaması ve Devlet girişimlerinin banka yoluyla yapılması  
bankaya her sanayi girişimine ortak olma veya bizzat kurma olanağı sağlamıştır.  
Bu olanak ise aynı zamanda Devlet yöneticisi olan Banka yöneticilerine büyük  
fonksiyon kazandırmıştır.

İş Bankasının yanında Ziraat Bankasına da yeni bir şekil verilmiş, eskiden Devlet  
bankası iken bir anonim şirket haline getirilmiştir. Anadolu oğraf ve tüccara  
ile Devlet politikacılarının ağır bastığı idare meclisi banka kredilerinin  
kayılı yerine tüccar ve aya kaydırmışlar genel müdürü İsviçreli olan bankanın  
Türk Müdür yardımcısı bu yüzden istifa etmiştir. Banka 1937 yılında yeniden  
devlet bankası haline getirilmiştir.

Cumhuriyet tarihinde etkili olacak bu iki kuruluşu gördükten sonra şimdi sana-  
yileşme yolundaki çabalarını görelim.

Sanayileşmeyi teşvik eden ilk özel kanun 1925'de şeker sanayi için çıkarılmıştır.



Trakya'da Alpulu çeker fabrikası bölgede 25 yıl süreyle tekol durumunda kalmış ve bu bölgede başka çeker fabrikası kurulmayacaktır. Göze çarpan özelliği tekol imtiyazının verilmesidir. Kurulan İq Bankası, Ziraat Bankası, Sanayi ve Maden Bankası gibi bankalar ise devletin ekonomi politikası gereği özel teğobbüsü destekleyici ortaklıklara girmektedir. Mesela Kayseri, Bünyan fabrikası 1925 yılında özel kişilerle ticaret vekaletinin ortaklığı olarak Anonim Şirketi halinde kurulmuş fakat iplik imalatını satamayan fabrika, pazar ve sermaye sıkıntısına düşmüştür. (12)

Bunun üzerine Sümer Bank 1934'de fabrikayı satın almıştır. Diğer bir örnek: Isparta iplik fabrikasıdır. Özel kişilerce 175 000 lira ile 1925'de kurulan fabrika inşa ve montaj için gerekli parayı bankalardan bulmuş, faaliyeti verimsiz olduğundan 1943 yılında Sümer Bank tarafından devralınmıştır. Karay Çeltik Fabrikası, Eskişehir Lületaş Şirketi, Ankara Milli Mensucat T.A.Ş. gibi fabrikalar, sonunda, bankalar tarafından devralınan girişimler olmuştur. Görülen odur ki: kâr edemiyen veya yavaşlayan bütün sanayi girişimleri devletin üzerine kalmış, sanayi kurma çabaları hazinein israfına yol açtığı gibi bagarısız girişimler karşısında artırılan imkan ve tanınan imtiyazlar, girişimlerin, tekelleşme sürecinin hızlandırmıştır.

"Türkiye'nin ana sanayi merkezleri İstanbul, İzmir, Ankara ve Zonguldaktır. 1927 sonucunda İstanbul'da sanayi girişimleri olarak şu işletmeler vardır: 1 Nobati Yağ Fabrikası, 17 Dobbahane, 2 Konserve Fabrikası, 2 Çimento Fabrikası, 1 Çivi Fabrikası, 7 Tuğla-Kiromit Fabrikası, 6 Yün Dokuma Fabrikası, 5 İplik Fabrikası, 9 Kereste Fabrikası, 1 Sabun Fabrikası, 1 Kimya Maddeleri Fabrikası, 1 Bira Fabrikası, 1 Sigara Kağıda Fabrikası ve 1 Harp Sanayi Fabrikası, İzmir'de; 43 Zeytinyağı, 27 un, 24 Üzüm Kurutma ve İşletme, 15 Sabun, 13 Pamuklu Mensucat, 10 Elektrik İstasyonu, 8 Sandık ve Ambalaj, 4 Makarna, 4 Kereste, 3 Çekirleme, 3 Mobilya Fabrikası, Ankara'da ise; Barut-Fişek Fabrikaları, Tekstil Fabrikası, 6 Kereste ve Tahta İşleri Fabrikası, Tuğla ve Kiromit Fabrikaları, Elektrik Gücü İstasyonu ve bir Tamirhane" Zonguldak ve Karadeniz'de ise kömür ocakları bulunmaktadır. "

Görüldüğü ki, ülkede fazla sayıda büyük işletme yoktur. Bu kötü durum ise Devleti daha fazla müdahaleci olmaya yönelttiği gibi bazı sanayi koruma kanunları çıkarmaya da sevk etmiştir.

1927'de çıkan "Teşvik-i Sanayi Kanunu" belli şartlardaki bütün özel sanayi girişimleriyle maden işletmelerine geniş avantajlar sağlamıştır. Kanunun önemi sebebiyle bir kaç maddoyu aşağıya alıyoruz:

- 1-Belediye sınırları dışında arazi, işletme kuracaklara bedava sağlanacaktır. Belediye sınırları içinde ise bedel 10' yalda ödenir.
- 2-Kanundan yararlanan teğobbüslerin hisse senetleri ve tahvilleri damga resminden muaftır.
- 3-Teğobbüslerin kurulma ve geliştirilmesi için gerekli inşaat malzemesi, ham madde, her türlü alet ve parça, enerji üretimi ve nakil için gerekli alet ve tesisler ve malzemeler yurt içinde sağlanamıyorsa ithalde gümrük ve vergiden muaftır.
- 4-Teğobbüslerin nakil işleri %30 indirimle yapılır.
- 5-Teğobbüslere bakanlar kurulu, kararıyla, ürettikleri mamül maddeler değerinin %10'u oranında prim verilebilir.



### C) Bağırsızlıklar

Bu geniş imkana rağmen müteğabbisler ciddi sanayi yatırımı yerine daha tatlı ve zahmetsiz kâr olanı sağlayan ticarete yönelecekler, sermayesizlik ve teknik bilgisizlikten bir ne çok girişim başarısızlığa uğrayacaktır. Ürünün 1927'de yukarıdaki genel eksikliğin yanı sıra Avrupa mamül mal ihracının altında ezilen girişimlerin 12 si iflas etmiş 751 küçük teğebbüs işini tatil etmiştir. 1928'de ise 400 iflas, 1000 in üzerinde iş tatili vardır. 1918 den sonra kurulan şirketlerin sayısı şöyledir:

|      |    |      |    |
|------|----|------|----|
| 1919 | 12 | 1923 | 11 |
| 1920 | 8  | 1924 | 42 |
| 1921 | 4  | 1925 | 50 |
| 1922 | 5  | 1926 | 26 |

Durada güdülen özel teğebbüsü destekleme politikasını buna karşı elde edilemeyen, başarıyı görürüz. Özel teğebbüsü ilk cesbeden şeker sanayiinde dahi başarısız kalınmıştır. 1923'de Uşak çiftçilerinin 600 000 lira ile giriştiği Uşak Torakki-i Ziraat T.A.Ş. ancak 1925 yılında Sanayi ve Maden Bankasının %30 oranında sermayeye katılmasıyla işler hale gelmiş, fakat işleyecek yeterli pancar bulamamıştır. Şirketin bankaya olan borcu 900 000 lirayı bulmuş ve 1930'da tasfiye edilmiştir. Alpulu'da girişilen deneme ise Hayri İpar gibi usta yöneticilerin İş Bankasına için içine sokabilmeleri ile başarıya ulaşabilmiştir. Daha sonra bu kişiler ve Tuhaf'da kurulanlarla şeker fabrikalara sayısı dörde çıkmıştır. Bu arada İş Bankası grubunun sanayileşme kavgasında tutumunu anlatmak için bir örnek vermek gerekir. 4 şeker fabrikasının üretimi-ne karşı ithalatçılar tarafından bir muhalefet belirdi. Bunlar Türkiye'de daha fazla fabrika kurmak için yor olmadıklarını, daha fazla şeker istihsal edilirse fabrikaların patlayacağını ve şeker eksikliğinin dışardan ithal edilmesi gerektiğini söylüyorlardı. 65 000 ton olan istihsal 1934'de 2 000 tona kadar düşürülmüştü. Ve için garibi bütün şeker fabrikalarında İş Bankasının kesin kontrolü vardı. Bu hesaba göre daha fazla şeker istihsalı bankanın çıkarına idi. Ama ithal malı şeker o kadar ucuzdu ki şeker ithal edip Türkiye'deki maliyet fiyatına satmak korkunç kârlı bir işti. Nitekim Hayri İpar ve İş Bankası grubu şeker tekeli alması ve şeker ithal şirketi kurmuştu. Üretimi inanılmaz seviyeye indiren fabrikalar ise zarar etmişti. İş Bankasının diğer bir marifeti de cam sanayinde görülür. Bankanın sahibi olduğu Paşabağcı Cam Sanayinde Üretim-25 yıl süre ile 8 ilde başka fabrika kurulmaması hükmüyle fabrikaya tekel sağladığı halde- sınırlı, ve çok az g. çoğitli tutulmuştur. Mamüllerin satış tekeli ise Karako ve ortaklarına verilmiş, bu Musevi şirketi ise yüksek fiyatla satışa karşı ithal yoluyla yüksek kâr elde ettiği gibi fabrikayı zarara sokmuştur. Aslında sanayii ellerinde tutan İş Bankası grubunun bütün büyük yatırımlara burnunu sokup tekel elde etmesi, bunun yanında perde arkasında bir şirket kurdurup o fabrika mamüllerini ithal edip, yüksek tuttuğu fabrika fiyatıyla piyasaya sürmesi reformist burjuvazinin İş Bankası içindeki bir kanadının sivrilmesine ve tekelleşmesine yol açmıştır. Nitekim İş Bankası grubu kağıt sanayiine de ol. atacak, kağıt tekeli de eline geçirip üretimden çok ithalat yoluyla sermayesini doğrultacaktı. İş Bankasının girişimleri, yukarıda da söylediğimiz gibi dışa bağımlı tekelci burjuvazinin yaratılmasına yol açmıştır. İş Bankası grubunun kağıt teğebbüsü inönü tarafından baltalanacak o ara bag-vokil olan Celal Bayar ile iktisat vekili Şakir Keskir ile İş Bankası Genel Müdürü görevden alınacak, Celal Bayar grubunun yaptığı yolsuzluklar için des-yalar açılacaktır. Fakat yine de 1950 iktidar değişiminden sonra İş Bankası



grubu ekonomide etkin rol oynayacaktır.

D) İşbirlikçi Burjuvazinin Doğuşu

İş Bankası grubu x etkili olduğu yıllar tekelleri burjuvazinin yavaş yavaş filizlendiği yıllardır. Zaten devletin politik olarak sanayii desteklemek amacıyla tekelleşmeyi teşvik etmesi de bu oluşumu hızlandırmıştır. Biz 1930 yıllarını daha bağımlı tekelleri kapitalizmin yavaş yavaş temellerinin atıldığı, filizlendiği yıllar olarak görürüz. Nitekim 1933 yılında, buhran yıllarında, gelişmiş kapitalist ülkelerin üretimlerini kırmak zorunda olmaları nedeniyle yaptıkları şeyi aynı zamanda nedenlerle biz de yapmışız ve sürprodüksiyon nizamnamesini çıkarmışızdır. Halbuki üretimi kırmak bizim neyimizdi! Bu nizamname, güya, yatırım israfına meydan vermemek amacıyla yeni kurulacak özel teşebbüsler için iktisat vekaletinden izin alınmasını gerektiriyordu. Vekalet yapılan müessesatları o alanda üretim fazlalığı göstererek geri çevirdi. Ve özel sanayii gelişmesini önlerken, garip bir şekilde, menela pamuklu mamûllerinin ithaline devam edilirken, memlekette, pamuklu sanayii kolunda sürprodüksiyon olduğunu ilan ediyordu. Bunun anlamı bisece açıktır. Reformist burjuvazi tekelleri burjuvaziye gebedir! Öyleki aynı yıllarda 1932'de kurulan Devlet Sanayi Ofisi özel teşebbüslerde mutlak kontrol koyacak, devlet sermayesi ne olursa olsun şirketin müdür, şef, mühendis ve uzmanlarının D.S.O. tayin edecektir. Teşebbüs tesislerinin yenilenmesi, genişletilmesi, D.S.O.'nun kararıyla olacak bazı fabrikaların kurulması Bakanlar Kurulu kararıyla mümkün olacaktır. Bütün bu şartlar özel teşebbüsü kısıtlayan şartlar gibi görünmesine rağmen aslında özel teşebbüsü koruyan onlara tekelleşme imkânı veren bir takım kanunlar olduğunu gösterir. (Özellikle 3. Madde) Fakat her şeye rağmen henüz etkinliğini muhafaza eden radikal sivil ve asker hükûmeti aydınların direnmesiyle bu kanunların ömrü uzun sürmemiş ve bir kaç sene içinde kaldırılmışlardır.

Bu arada yabancı sermaye de boş durmamış, kendine devlet memurları arasında müttelik bulmakta güçlük çekmemiştir. Öyle ki, başında Pios isimli bir Fransız bulunan Union de Paris, İstanbul'da İttihad-ı Milli isimli bir sigorta şirketi kurmuş, bu şirket daha sonra başında Celal Bayar'ın bulunduğu İş Bankasıyla birleşip Anadolu Sigorta Şirketini oluşturmuştur. Yeni şirketin genel müdürü ise Bayar'ın oğludur.

Çimento Sanayinde yabancı şirketler fazla yer tutar. 1929-1932 yıllarında bir Belçika şirketi Kartal'da Anadolu Çimentoları T.A.Ş. adlı 55 000 ton kapasiteli bir şirket kuracak "Societo Industrielle des Ciments" adlı bir yabancı firma Ankara Çimentoları T.A.Ş.'nin yarı hissesine sahip olacak. Aslan Çimento Şirketi bir Fransız şirketiyle yarı yarıya 80 000 ton kapasiteli Zeytinburnu fabrikasını kuracaktır. 1930 yılında ise kibrit ve çakmak işletmesi %6.5 faiz ve 25 yıl vade ile bir kredi aşması karşılığında 1722 sayılı Kanunla "The American-Turkish Investment Corporation" adlı Amerikan şirketine verilmiştir. Şirket kibrit fabrikası yapacak, fabrika yapılana kadar kibrit ithal edecektir. Şirketin fabrika yapmaktan ısrar etmesi üzerine imtiyaz sözleşmesi dolandırarak nakil feshedilmiştir. Bu arada "İş" karşılığı komisyonlar almış yürüdüğü, eski İstiklal Mahkemesi Başkanı ve İş Bankası İdare Meclisi Üyesi İhsan Bey'in görevini, yabancı silah tekelleri tarafından Deniz Kuvvetlerinin siparişi için rüsvete bağlanmış. İhsan Bey'in ortağı ve İş Bankası İdare Meclisi Üyesi Dr. Fikret Bey, Divan-ı Ali'de 55 000 lira komisyon aldığını itiraf etmiştir. Bütün bunlara karşılık devletçiliğin ürünü olan sanayi tesisleri de hısmete girmiştir. Hereke Kumuş Fabrikası, Mensucat Santral T.A.Ş. bunlara örnektir. (Ankara'da Tekelcilerin Dikeni)



Devletin bütün çabalarına rağmen iç ve dış şartlar gereği gibi güçlü bir kapitalizm yaratılmayıp ve gelişen dünya bunalımı devletçilik politikasını güçlendirmiştir. Nitekim ilk beş yıllık kalkınma programı düzenlenmiş, bu planın özünü devletin yapacağı sanayi yatırımları teşkil etmiştir. Bu yıllarda yatırımların kaynağını vergiler oluşturmıştır. Devletçiliğin güç kazandığı yılları millileştirmelerin artması takip etmiştir. Hemen hemen bütün demiryolları ve İstanbul, Ankara, İzmir gibi şehirlerin elektrik, havagazı ve su şebekeleri millileştirilmiştir. Bu yılları takip eden savaş ekonomisini ve savaş politikasını; ve bu yıllarda meydana gelen sınıflar arasındaki yeni kuvvet dengesini en iyi milli koruma kanunuyla varlık vergisi ve fiatların serbest bırakılması açıklar.

#### E)- Karar-Davranın Güçlenmesi

Milli Koruma Kanununa bakılırsa koyu bir devletçiliğe yöneldiği söylenebilir. Oysa durum başkadır. 1930-1932'lerde filizlenmeye başlayan dışa bağımlı tekolci kapitalizm, ekonomide olduğu gibi politikada da etkinlik kazanmaya başlamış, devlette ağırlığını hissettirdiği görülmüştür. Bu yeni kuvvet ise, Milli Koruma Kanununda yansımıştır. Bakalım kanuna:

- 1-Sanayi ve maden kurumlarının neyi ne kadar üreteceğini hükümet tesbit edecektir.
- 2-Hükümet tedbirlerine ayak uyduramayan kurumlara, uygun bir tazminat ödiyerek, devlet el koyacak ve işletilebilecektir.
- 3-1942 tarihli bir Tadil Kanunu ile, her hangi bir garta tabi olmadan görülen lüzum üzerine, sanayi ve maden işletmelerine devlet el koyabilecektir.
- 4-İhtiyaç duyulan maddelere, değerini ödemek suretiyle devlet el koyabilir, ve kâr almaksızın ihtiyacı olan kurumlara dağıtabilir.
- 5-Terkedilmiş, kullanılmayan veya tamamlanmamış durumdaki işletmelerin münayyer bir taviz karşılığı işler hale getirebilir.
- 6-Üzöl kurumların mamülleri, normal maliyete belli bir kâr eklenerek, devlete satın alınabilir.
- 7-Gerekli gördüğü kurumlara hükümet kredi sağlayabilir.

Görüldüğü gibi iyice güçlenen burjuvazinin tekolci kanadı, artık devlet kurumlarına söz geçirebilmekte, kendi ekonomik çıkarları doğrultusunda, tekelleşme sürecinin hızlandırıcı, reformist burjuvaziye zayıflatabilecek kanunlar çıkartabilmektedir. Nitekim, dünya kapitalizminin Türkiye'deki uzantısı, sol cepheye de açıkça varmış, ayrıca bir çok işçi haklarına kısıtlamıştır.

1936 Tarihli İş Kanunu, sendikacılığa, greve yer vermemekte, iş uyumsuzluklara mecburi uzlaştırma ile hallodilmektedir. 1950 yılına kadar pek az uyumsuzluk çıkmış, asgari ücret mekanizması, 1950 yılına kadar işlememiştir.

Burada biraz duralım: 1923 İzmir İktisat Kongresinde işçi sözcüklerinin savunmalarıyla kongre genel kurulu; iş saatlerinin sınırlandırılması, asgari ücretlerin saptanması, ücretli hafta tatili, ve bunun gibi istekleri onaylamıştır. Şu varki, kapitalist yol, sermaye birikiminden geçiyordu. Sermaye birikimi ise, son gözümlemeye, doğerin yaratıcılarının birtandan bağlanacaktı. X işte bu gerçektir ki, asla ka bir karar organı olmayan iktisat kongresinin onayladığı maddeleri kısa sürede suya düşürmüştür. Öyle ki, kongreyi izleyen ilk dönemde daha iyi yaşam şartlarına kavuşmak için bir takım hak istemlerinde bulunan işçilere başın davarlanmıştır. Mesela 1923 yılında Aydın ve Rumeli Demiryolları-



rında patlak veren grevlere karşı sert tedbirler alınmıştır. Sendikalar lehinde beyanda bulunan, işçi haklarını koruyucu bir kanunun hazırlayan iktisat bakanı Esat Bey istifaya mecbur bırakılmıştır. Bu arada İşçi Birlikleri, politik öz taşıyan işçi dernekleri resmi varlıklarından yoksun edilmişlerdir. Ürnokler çoğaltılabilir.

Peki, mesela asgari ücretin 1950 yılından itibaren uygulanmaya başlaması 1950 hareketinin demokrasiye geçiş olduğu görüşüne bir küçük kriter sayılabilir mi? Hayır, sayılamaz! Bu noktayı Hain Menderes yönetiminin enflasyonist politikasını izah ederken aydınlatacağız.

Bu yıllarda görülen bir hareket önemli bir harekette, Saracoğlu hükümetinin 1942'de fiatları serbest bırakmasıdır. Bu, tekelci burjuvazinin kazandığı en büyük puanlardan biridir. Fiatlar birden alabora olmuş, altın yükselmiş, enflasyon başgöstermiştir. Bozulan iç ve dış ticaretin düzeni ki-bugday 13.5 kuruştan 100 kuruşa, soytinyağı 85 kuruştan 350 kuruşa fırlamıştı- yeni bir vergi sistemi faşizan bir uygulama olan, varlık vergisini, getirmişti. Bağlan-gıçta, vergiye, Türkiye'de ticaret yapan yabancılar da eklenmiştir. Fakat dış başka nedenle yabancıların vergi hesaplarında önemli indirimler yapılmıştır. Asınlık tüccarlarından bazıları ise vergilerini ödemeyi reddetmişlerdi. Mesela:

| <u>Tüccarları:</u> | <u>Ödemeni Gereken (TL):</u> | <u>Ödediği (TL):</u> |
|--------------------|------------------------------|----------------------|
| Argak Çuhacıyan    | 400 000                      | 800                  |
| Yorgi Boyko        | 200 000                      | 100                  |
| Gad Granko         | 875 000                      | 1000                 |

gibi tüccarlar pek ufak bir parayı sembolik olarak vermişlerdir. Önemli olan, 1944'de varlık vergisinin ödenmeyen borçlarından vazgeçilmesidir.

Yukardaki örneklerden de anlaşılabileceği gibi Türkiye'de Faşist Saracoğlu Hükümeti Samanında Bir Karar-Dövrün Tescimlenmeye başlanmıştır. Bu yıllar Atatürk'ün "Bağımsız kalkınma", "Milli İktisat", politikasının son bulduğu, bunun yerine dışa bağımlı ekonominin hakim olduğu, Türkiye'nin, dünya tekelci kapitalist zincirinin bir halkası haline geldiği yıllardır. Cumhuriyet tarihinin dönüm noktalarından biri olan 1940'lar, gerek savaş yıllarına denk gelmesi ve gerekse güçlenen karşı-dövrün hareketinin boy göstermesi ve bu gücün politik üst yapı kurumlarında yansması yıllarıdır. Kuruluşundan beri devletçi politika güden, kişilerin siyasi nüfuzlarının ticarete, para kazanma yolunda kullanılmasını önlemeye çalışan CHP bile 1943'de kongre kararıyla devletçilikten vazgeçmektedir. Devlete hakim kılınan "Liberal" politikanın sonucunu görmek ise zor değildir. Tam bir siyasi bağımsızlık kazandığımız I. Kurtuluş Savaşı sonrası bile, liberalleşme politikasına dünya tekelci kapitalizmi ile rekabet edememe ve bağımsız kalkınamama gibi zorunlu ekonomik ve siyasi sebeplerle karşı çıkılırken, bütün bu görüşlerin 1940'dan sonra terk edilmesi tesadüf değildir. Burada şu aklı gelebilir. İkinci emperyalist savaş ile bozulan ekonomik durumumuz bizi dış yardım almaya, yabancı sermayenin yardımına ihtemeye mecbur etmiştir. Şu unutulmasın ki, I. Kurtuluş Savaşı sonrası da ekonomik durum ve bütçe rezalet olmasına rağmen, hiç bir şekilde yabancı yardım alınmamıştı. Aynı ekonomik güçlükler karşısında bu değişiklik iki ekonomik politikadır ancak devlet mekanizmasına hakim olan güçlerin farklılığı ile açıklanabilir.

F)- ABD "Koruyuculuğu" ve "Yardım" 1



Saragoğlu Hükümetinin iç başına gelmesiyle güçlenen karşı-devrim, savaşın sona ermesiyle Amerika'nın koruyuculuğunu ve yardımını istemişti. O dönemin en uygun "Yardım" isteme şekli ise elbette askeri alanda olana idi. Nitekim öyle oldu. Amerika'nın 11 Mart 1941'de çıkardığı "Ödünç Verme" ile "Kiralama" kanunundan Türkiye'nin de faydalanabilmesini sağlayan bir anlaşma imzalandı. 23 Şubat 1945 tarihli bu anlaşmada Türkiye Cumhuriyeti savunmasının ABD savunması için hayati önemi olduğu belirtilmekte, anlaşmanın birinci maddesinde şöyle denilmektedir. ABD Hükümeti, TC Hükümetine, ABD Cumhurbaşkanının devir veya tedarikine yetki vereceği savunma maddelerini, savunma hizmetlerini ve savunma bilgilerini vermeye devam edecektir. İkinci maddeye göre ise, T.C Hükümeti sağlayabilmek vazifesinde bulunduğu ve müsaade edileceği maddeleri, hizmetleri, kolaylıkları ve bilgileri ABD'ne teslim edecektir. İkinci madde de "savunma" sözcüğünün kullanılmayacağı, askeri amaçla yapılan anlaşmada Türkiye'yi nerede bağlayıp nerede bitceği belli olmayan hükümlülükler altında bırakmaktadır. Anlaşmanın ikinci maddesi, tek başına, bir idam fermanıdır olduğu tar- gılmaz gerçek olan 1838 anlaşmasının yerini tutmaktadır. Ve daha 1945'de Türkiye bu anlaşmanın tek bir maddesi ile tüm bağımsızlığını ABD'ne teslim etmektedir. Öyle ki verilmesi ve sağlanması gereken maddeler, hizmetler, ko- laylıklar ve bilgiler askeri, mali, ekonomik, kültürel ve akla gelen her alanı igine almaktadır. Gene bu anlaşmanın 5. maddesi şöyledir: "T.C Hükümeti ABD Cumhurbaşkanınca tayin edileceği ve hile, cimdiki olağanüstü hal son bulduğu saman işbu anlaşmaya uygun olarak kendisine devredilmiş olan savunma maddelerinden yok edilmemiş, kaybolmamış veya kullanılmamış olan veya ABD Cumhurbaş- kkanı tarafından ABD veya Batı yarım küresi savunmasına elverişli olduğu veya ABD'nin başka bir şekilde işine yarayacağı tesbit edilecek olanların ABD'ne geri verilecektir." Bu maddenin özelliği, Türkiye'ye verilmiş savunma maddelerinin "olağanüstü hal" son bulduğu zaman geri alınması ve bu "olağanüstü hal" in ne zaman sona ereceğine saddece ABD Başkanının karar vermesidir. 27 Şubat 1946 tarihli 10 milyon dolarlık kredi anlaşmasının ikinci bölümündeki birinci madde şudur: "Dış tasfiye komisyonu Türk Hükümetine işbu malzemenin ve fiatlarının envanterini ve itfa listelerini verecektir. Satış fiata ilgili hassaslıklar tarafından görülmüştür. Türk Hükümeti tarafından acele malzeme Türk Hükümeti tarafından mahallinde ve olduğu gibi, mülkiyeti elden almak üzere teminatsız satın alınacak ve Türk Hükümetine aşağıda mütekerken tesbit edildiği üzere şu zaman tarihinde veya şu tarihlerde teslim edilecektir." Görüldüğü gibi satın alınan malların bile mülkiyeti bize geçmediği gibi bir önceki anlaşmaya dayanarak satın aldığımız mallar geri alınabilmektedir. Okun- duğu zaman insanın aklının almadığı böyle alış-verişler dostlar başına! Ya- şıl bu ilk ikili askeri anlaşmalar aslında bundan sonra yapılacak olan an- laşmalara temel teşkil edecektir. Mesela 10 milyon dolarlık kredi anlaşmasının 3. maddesi alınan kredinin 10 taksitte faiziyle beraber ödenmesini ve tahsil- lerin 10 olarak Merkez Bankasına yatırılmasını öngörmekte ve bu paranın 1-) Harz, terbiyevî ve insani gayelerle, 2) Amerika tarafından Türkiye'de kullanı- lan memurların ücretleri de dahil olmak üzere, Amerika'nın menfaatlerine ayrı- lacak belirtilmektedir. Böylelikle Amerika'nın Türkiye'de yapacağı bütün har- camlar üstümüze yıkılmakta, emperyalist kültürün yoğunlaşmasına önemli adımlar atılmakta, kısaca, Amerikan sömürüsünün temel taşları yerlerine yerleştirilmek- tedir.

Oysa; İ. Kurtuluş Savaşının kötü şartlarına rağmen bağımsızlık ve bunun ekono-  
mik gerekleri üzerine Atatürk şunları söylemişti: "Tam bağımsızlık demek,



elbette siyasal, maliye, iktisat, adalet, kültür, askerlik... gibi her alanda tam bağımsızlık ve tam özgürlük demektir. Bu gayektların her hangi birinde bağımsızlıktan yoksunluk, ulusun ve ülkenin gerçek anlamıyla bütün bağımsız-  
LİMİ ligandan yoksunluğu demektir. Efendiler, azami tasarruf milli gırlarına olmalıdır. Binacnaleyh, mali yöntemimiz halkı taziyik ve izarar etmekten kaçın-  
makla beraber mümkün olduğu kadar dışarıya ihtiyacımızı ve yoksulluğumuzu gıg-  
termeden yeterli gelir sağlamak esasına dayanır." Ve devam etmiştir: "Bütün mas-  
lum millötler salimleri bir gün yok edeceklerdir. O zaman dünya yüzünden salın  
ve maslum kelimeleri kalkacak, insanlık kendisine yakışan bir sosyal duruma  
giriscektir. Bizim milletlerimiz o zaman, bu gün gayeye ulaşan milletler arasın-  
da önceliği ile cidden övünebilecektir... Bu gün günün aşkardığına nasıl görü-  
yorsam uzaktan bütün Doğu milletlerinin de uyanışına öyle görüyorum. Bağımsızlık  
ve hürriyetine kavuşacak olan çok kardeş millet vardır. Onların yoniden doğuşu,  
güpheşiz ki terakkiye ve refaha yönelmiş olacaktır. Bu millötler bütün güçlük-  
lere ve bütün engellere rağmen muzaffer olacaklar ve kendilerini bekleyen ge-  
leceğe ulaşacaklardır. Sömürgecilik ve emperyalizm yer yüzünden yok olacak  
ve yerlerine millötler arasında hiç bir renk, din ve ırk farkı gösetmeyen yeni  
bir ahenk ve işbirliği çağı egemen olacaktır."

İkinci Dünya Savaşında ise aynı ekonomik güçlükler karşısında nasıl davranıl-  
dığını ve nelerle karşılaşıldığını İnönü'nün ağzından dinliyelim: "Milletler  
arası siyasal müzakerelerde ve herhangi bir devletin temsilcileriyle bir masa-  
nın başına oturduğumuz zaman, siyasal davaları ve davalarımızın eğıt çartlarla  
açık dille ve gururla konuşuyor ve savunuyoruz. Ama bu konuşmalar bitipte,  
is iktisadi davalara goldimi, o zaman sesimin tonu değişiyor, sesimin kısılı-  
yor. Çünkü işneden işliğe kadar her şeyi onlardan istemeye başlıyoruz. İste  
o vakit siyasal komulardaki sözlerindeki kıymetlerinden kaybediyor, küçülüyor." Ve  
Fuat Ağralı'nın İngiliz sermayedar ve mütogobbislerinin Türkiye'ye yatırım  
yapacaklarını müjdelemesi mecliste alkışlarla karşılanıyor, bağımsız kalkınma  
yöntemleri hükümet programından çıkartılıyordu.

Hoydi bu büyük değişikliğin temelinde yatan sebep? Şuydu: Türkiye'deki tüm  
ekonomi, siyaset tersyüz oluyor, Atatürk'ün aklına bile gelmiyen kanunlar çıkı-  
yordu. Emperyalizmin ülkemizdeki idologlarına taş çıkartırcasına Türkiye'nin  
bağımsız olduğunu iddia eden ve bize yönelik suçlamalarına bu konu üzerinde  
mihraklaştıran iddia makamının anlayamadığı, ya da anlamak istemediği şey ba-  
şıttır. Devlet yavaş yavaş yapı değiştiriyor, bir karga-devrim teşganlanıyordu.  
Milli Kurtuluşçu küçük-burjuva radikalizmi ve onun sınıf temelini oluşturan  
reformist burjuvazi yerlerini yerli tokelci burjuvaziye (elbette diğer mütte-  
fikleriyle) terk etmeye başlıyordu. Devleti oluşturan sınıflar yeni bir kuvvet  
dengesi içine gardıkçe buna bağlı olarak o devletin ekonomi politikası da  
değişecekti. Yalnız şunu unutmıyalım ki, bu değişiklik hiç z bir zaman bıgıkla  
kesilmiş gibi keskin hatlı olmayacaktır. Küçük-burjuva radikalizminin ve bur-  
juva reformizmi etkinliği gitgide cılızlaşarak 1950'ye kadar sürecektir.  
1940'lardan sonra devletin yönlendirici gücü olan Reformist Burjuvazi yerini  
Tokelci burjuvaziye bırakmaya başlayacaktır.

Emperyalist savaşın sonu ile politik hayatımızda bazı önemli değişiklikler  
meydana gelmeye başlamıştır. Atatürk döneminden beri gelen tek parti anlayışı  
elbette ki goliçen yeni ekonomik gücün politika sahnesine girmesiyle ters  
düzgecekti. Artık hem küçük-burjuva radikal, hem tokelci-beatrgan, hem kapitalist-  
leşme süreci içindeki toprak ağası, hem bükrat mekanizması, hem reformist ve



hem de tekolci burjuvazi aynı parti içinde ekulamazdı. Sınıf mücadelesinin keskinleşmesi, dünya tekolci kapitalizminin büyük etkinliği ve empozisi ile tekolci burjuvazi çıkarları doğrultusunda bir "demokrasi" anlayışı hakim olmaya başlamış, çok partili yönetim bir zorunluluk haline gelmişti. Nitekim İspanya, Yunanistan gibi diktatörlüklere ve krallıklara dokunmayan, ses çıkarmayan Amerikan senetosunda, konuşmacılar Türkiye'deki tek partili idareden şikayetçi oluyor, Türkiye'nin çok partili "demokratik" bir idaraya kavuşmasını ve hükümetten bunun teminini istiyorlardı. Artık biliniyordu ki 1935 lerin Devletçiliği 1945'lerde tutucu olmaya başlamıştı. Devletin işlerini keskinlikle ABD'nin eline verecek bir yönetim iktidara gelmelidir. Memon belirtelim ki "demokrasi" alttan gelen, tabanın baskısıyla oluşan, işçi ve köylü yığınlarının da siyaset sahnesine çıkmasına yol açan, yani toplumun iç dinamiği sonucu ortaya çıkan bir demokrasi değil, fakat doğrudan doğruya hakim sınıfların kendi aralarında oluşturduğu, emperyalistler tarafından empoze edilmiş, aktarma, sömürge tipi bir "demokrasi" idi.

#### Ö) Karga-Devrimin İktidarı Alması

Çok partili hayata geçişte, CHP ile DP'nin durumları şudur: şartlar gereği bir toprak reformu bile yapamayan, dış ticareti millileştirmeyen, emperyalizmle olan ekonomik ilişkilerini bir türlü kesip atamayan ve böyle bir yapı üzerinde reformist burjuvazinin çıkarları doğrultusunda politika izleyen küçük-burjuva radikalleri, kendi karşıt güçlerini de yaratmış ve güçlendirmiş oldular. Gündelen ekonomi politikası sonucu, reformist burjuvazinin bir kanadının sıvrılmasıyla oluşan tekolci burjuvazi (işbirlikçi burjuvazi) ile toprak ağası ve tefeci-besirganlar Türkiye'nin tek partisi içinde, CHP'de mevzilendiler fakat CHP aynı zamanda önemli bir etkinlikleri kalmamakla beraber, henüz silinmemiş, sınınmamış radikal kadroyu da içinde barındırıyordu. Zaten ilk başlarda İnönü'nün desteğini kazanmış olan Köy Enstitüleri girişimi henüz sesini duyurabilen küçük-burjuva radikallerinin son atılımı olmuştur. CHP'nin böylesine kargaşık bir parti oluşu, devlet yönetimine adaylığını koyan toprak ağalarıyla, reformist burjuvazinin tekelleşme süreci içindeki kanadını, ayırı ve güçlü bir örgüt içinde birleşmeye götürdü. Savaş sonrası meydana gelen ekonomik çöküntü de halk üzerinde büyük bir hoşnutsuzluk yaratmıştı. Kitlelerin bu hoşnutsuzluğunu gidercek yeni bir alternatif bulunmalıydı. Bu alternatif, yerli yabancı herkesin üzerinde birleştiği, ikinci bir parti ve "demokrasi" idi. (Ama ne demokrasi!) Nitekim 14 Mayıs 1950 seçim sonuçları sevinçle karşılanmıştır. Her hangi bir politikacı tarafından kurulması mümkün olan ikinci bir partinin (DP) niteliğini iyi bildiğimiz İş Bankası grubunun başı Celal Bayar ile toprak ağalarının adamı Adnan Menderes, Ethem Menderes, Sadık Öiz, Emin Sadak, Fevzi Lütfi Karaosmanoğlu tarafından kurulması yukarıdaki gerçeği yansıtır. Her ne kadar devletin yönlendirici gücü DP'de billarlaşmış ise de, CHP'nin de bu güçlerin temini altında kalmadığı söylenemez. Gerek 1947 Kurultayında ve gerekse 1950 seçimlerinde ilan edilen parti politikası ve programı bunu kanıtlar. Alınan kararlar, özetle, yabancı ve yerli sermayeyi teşvik edici, toprak reformunu hasır altı eden, devletçiliğe son veren kararlardır.

Bununla beraber CHP içinde, o zamanda, Milli Kurtuluşçu politikayı sürdürmeye galıgan bir kaire kalmıştı. Sınıfsal niteliği ve fonksiyonu bir süre anlaşılammış, anlaşılır anlaşılma da hemen kapatılmış olan Köy Enstitüleri denemesi CHP içindeki küçük-burjuva radikallerinin henüz tükenmemiş gücünü



Gösterir önemli bir olaydır.

Bütün bunlara rağmen, 1946'lardan itibaren, emperyalizme taviz yarışında CHP'nin DP'den hiçte geri kalmadığı söylenmelidir.

II. Emperyalist Savaştan, savaşa girmişcesine ekonomik bozukluklarla çıkan hükümet, "Bretton Woods" anlaşması gereğince 7 Eylül 1946'da parayı devalüe etmiş, doların karşılığı 2.80 liraya yükselmiş, Merkez Bankasının altın satışı serbest bırakılmıştır. 1946-1950 arası altın stokumuza 8 bir göz atarsak: 1946'da altın mevcudu 633 milyon lira, döviz borçları 128, alacakları ise 196 milyon ~~lira~~ lira idi. Böylece altın ve döviz mevcudu 731 milyon liraya ulaşmaktaydı. 1950 yılında ise altın miktarı 419 milyon liraya düşmüş, döviz alacakları 181, borçları ise 278 milyon liraya çıkmıştır. Altın ve döviz miktarı ise 322 milyon liraya inmiştir. Devletçilik politikasına son verilmesi, ithalata serbestlik tanınması ve sanayiye yeteri kadar gelişmemesi sonucu, gerek altın ve gerekse döviz stokumuz erimisti. 1944 yılında hazırlanan kalkınma planı-ki sanayinin, madencilik, ulaştırma, tarım gibi sorunları kapsıyordu.-genel makine fabrikası, elektronik bakır kombinası, Ereğli Demir-Çelik kombinası gibi ağır sanayi projelerini içine alıyordu. Fakat 1947 yılında Hasan Saka'nın başbakanlığa gelmesiyle plan hazır altı edilmıştır. Bu planın tatbik edilememesi artık ABD'nin devlet kararlarına ne derece hakim olmaya başladığını göstermesi ve bizim o dönemde meta ihraç edilen, ham madde deposu bir devlet olarak kalmamızı istemesi bakımından önemlidir. Hala hala bu kararın yabancı sermayenin kısmen ya da tamamen dışarıya transferininin serbet bırakılması sonunda alınması Amerika'nın Türkiye üzerindeki kötü niyetlerini gösterir. Nitekim yabancı sermaye, International General Electric Co.'nin inşa ettiği elektrik ampulü montaj fabrikası, Lever Brothers'ın inşa ettiği Vita, Sana yağı ~~gibi~~ fabrikası gibi fabrikaların Türkiye'nin ekonomik ve politik ortamın hazırlandıktan sonra kurmaya başlayacaklardır. Bu ortamın hazırlığı raporlar ve tavsiyelerle başlamış, 1946'da Thornburg'un hazırladığı "Türkiye'nin Bugünkü Ekonomik Durumunun Tenkidi" adlı rapor, "Üsel ve yabancı toğobbücün" (yani emperyalist burjuvazi ile tekelci yerli burjuvazinin ) toğvikini, yatırımların sanayiden çok barın-  
dırlık işlerine yapılmasını istemektedir. Savaştan sonra bir lokomotif fabrikası için istenen kredi, Thornburg tarafından veto edilmiştir. Uçak ve Dizel (Diesel) motoru imali için istenen krediler de geri çevrilmiş, "Türkiye basit tarım araçları z imaliyle yetinmeli, bunların bile bir kısmının montajından ileri gidilmemelidir.." denilmiştir.

İşte "Amerikalı ofendinin" tavrı budur! "Amerikalı ofendi", avucunu önde boynun büyük Türkiye'yi istediği gibi çekip çevirmek amacındadır. 1940'lerden itibaren güçlenen karşı-devrim esasen emperyalistlerin yeni-sömürgeci girişimlerinin kolayca başarıya erişmesi için yoğun bir çaba göstermektedir. Özellikle 1940'leri izleyen yıllarda işçi örgütlenmelerine on tane tavır alınmış; 1946'da Türkiye'li Marksist-Leninistlerin, yeniden ortaya çıkan emperyalist hegemonyaya karşı işçi ve köylü yığınlarına uyarmak, örgütlemek amacıyla kurdukları "Türkiye Emekçi ve Köylü Partisi" sadece 6 ay yaşayabilmiştir.

Devrin geriot hükümetleri ABD'ye avuç açılmasına gerekçe olarak şunu göstermek tedirler: "Sovyet Rusya Türkiye'den toprak ve üs talebinde bulunuyor. Bu durum karşısında Batı'ya sığınmaktan başka çare yoktur..." gösterilen gerekçe budur! Meselenin aslı ise şu:

Savaş ekonomisi şartları içinde iyice güçlenen ve savaş sonrası iktidara



doğru el uzatan tekelci yerli burjuvazi ile tefeci-bezirganlar ve diğer gerici kategoriler ,yabancı sermaye ile tatlı ve kirift ilişkiler kurmak amaçlamadılar . Bu ihanetlerine bir ideolojik kılıf bulmak gerekiyordu. Bulunan ideolojik kılıf Sovyet düşmanlığı ve anti-komünizm gıcırkanlığıdır! Diyorlardı ki:"Sal-dırgan Sovyetler bizi yutacak. Aman bir an evvel Milli bütünlüğümüz için ABD'nin kucagina sığınalım..."Söylüyemedikleri ise şuydu:"X Halkın kanını ilğini sömürerek iyice güçlendik,şükâr! Milli Kurtuluşçular ile onların kolladığı milli burjuvazi de kuvanan dibine ittik. Ba,imzalıık olan gidiyor diye tepinip duran sosyalistleri de yok ettik. Daha ne kâldı? Efonainiz Amerika'ya kapıları ardına kadar açıp yaratacağı yeni imkanları da kullanarak sömürüye devam! Kısaca,Amerika için öl!

Oysa tarih gösteriyor ki (bu türünü gerçekleri Amerikan senatosundaki tartış-malarda ortaya koymaktadır) Sovyetlerin Türkiye'den ün talobinde bulunduğuyıllarda,Amerika'nın Türkiye'ye "yardım" isteğı yoktu. Ve ilk Amerikan-Türk anlaşmaları Sovyetlerin ün isteklerinden vasgeçmelerinden çok sonra yapılmıştır. Gerçekte Amerika"yardım" için,daha km açık söyleyelim,"Yardım" yoluyla gizli işgalini yaygınlaştıracabilmek için Türkiye'deki ekonomik ve politik ortamın oluşmasını beklemektedir... Bir benzetme yapmak gerekirse:

Yankee canavarı kollarından biriyle Türkiye'yi de sarmak için pusuya yatmıştır. Canavarın Türkiye'deki yordakçıları ona hareket serbestisi sağlamak için ol-veriğli ortamı hazırlamaktadırlar. Kargılarından en büyük engel çıplak kolla-riyla nice canavarları uyuz bir kedi gibi oncesinden tutup kapı dışarı eden halkımızdır. 1946'lar sonrasının tablosu budur.

THKP-C'nin savaççıları,üzde Amerikan emperyalistlerine ve yerli ortaklarına en aktif tavrı alacakları için huzurunuzda bulunuyoruz. Bu bakımdan şu an iç-mizdeki canavarın,ABD emperyalizminin,Türkiye'yi nasıl gizli bir işgal moto-duyla ele geçirdiğini bu mahkeme mahkeminin de bilmesi zorunludur. Daha önce söylemiş;amacımız burada anti-emperyalist edebiyat yaparak,kahramanlık öykü-leri anlatarak duruşmayı uzatmak değil,bunu gerekli görmüyoruz. Kişisel endi-gelerimiz de yok. Tek amacımız,oligarcinin şimdiye kadar ustaca oyunlarla girin göstermeye çalıştığı Yankee'lerin Türkiye'ye ve halkımıza oynadıkları iğrenç oyunları bir kere daha devrimcilerin gur sesiyle haykırabilmek! Bir kere daha bütün yurtseverleri Yankee canavarına karşı aktif mücadeleye çağarmak! Budur amacımız!.

Şunu soralım:II.Yeniçen Paylaşım Savağı sıralarında Sovyetlerin (Stalin'in ) politikası şu değilde bu olsaydı ne değışirdi? Hiç bir şeyi Türkiye'nin 1923 lörden bu yana anlattığımız iktisadi,sosyal ve politik yapılarındaki geriyö doğru değışiklik,aynı zamanda,emperyalistlerin,gizli işgal planlarını uygulayabilen-cekleri ortama da git şide geliştirmiştir. Ama bu,elbette bu ortamın yaratılması için canla başla çalışın,sonunda,en hayıyetsiz şekilde Yankee emperyalizmine avuç açan hainlerin aktif rollerini görmeden geleceğimiz anlamına taşınmaz.

Ve bu,elbette,volvki göz dağı vermek amacıyla da olsa Sovyetlerin,sosyalizmin üzüne aykırı bir şekilde Türkiye'den toprak talebinde bulunmalarını eleştir-meyecessizimistun anlamına xxxxxx da gelmez.

O dönemde ABD'li emperyalistler (Amerikan Senatosunda yapılan konuşmalara daya-narak söylüyoruz.) yavaş yavaş "Hür Dünya"(!) nın koruyucu meleğı kesilmek xxxxxxxx üzeredirler.



Görüyoruz ki ABD'nin Türkiye'deki "planlı varlığı" için gerekli ortam hazırlanmış, kitleler kandırılmış, yurtseverler esilmiş, buna karşılık Amerika'da kendi hazırlığını tamamlamıştır. Artık DP'nin (kargı-devrimin) iktidarı alması için hiç bir neden kalmamıştır.

Ea 1923'lardan itibaren "milli kapitalist" imali için harcanan çabalar bağtan beri anlatmaya çalıştığımız gibi, milli burjuvazinin bir konusunun tekelleşmesine yol açmış; tokelci yerli burjuvazi ABD'nin Türkiye'ye girmesinden itibaren daha da güçlenmeye başlamıştır. Artık gündem de 1923'lerde olduğu gibi reformist burjuvazinin güdümünde bağımsız kalkınma değil girişimi yoktur, olamazdı da! Artık gündemde emperyalizme bağımlı tokelci burjuvazinin o evredeki mütefaklariyle birlikte iktisadi, sosyal ve pph politik alanlar da kesin hakimiyet kurmaları ve ofendileri ABD ile birlikte halkımızı daha da insafsızca soymaları; kısaca, Türkiye'yi süratle yarı-sömürge haline getirmeleri yazılıdır.

1950 iktidar değişikliği, anlattığımız sosyo-ekonomik temel üzerinde yükselen bir kargı-devrimdir. Radikal sivil ve asker aydınlar ile bağımsız kapitalist kalkınmadan yana reformist burjuvazinin (milli burjuvazi) alışı edilesidir.

## 2)- 1950-1960 Dönemi

1950 kargı-devrimin sınıfsal temelini daha berrak koymakta yarar görüyoruz.

1923'de tesbit edilen, "reformist burjuvaziye" (milli burjuvazi) geliştirme yolunda bağımsız kalkınma politikası gereği, lüzumlu olan sermaye birikimi, işçi ve köylü kitlelerinin fedakarlığına dayanılarak sağlanmaya çalışılmış, dış yardıma rağbet gösterilmemiştir. Özellikle 1925'den sonra işçi hareketlerinin kargı dört topki gösterilmesi, işçi örgütleniminin (mesleki ve politik) kapatılması ve işçi haklarının sürüncümde kalması, bütün bunlar, burjuvazinin arkalandığını gösterir.

Gerekli olan sermaye birikiminin bu yolla sağlanması; ancak, elde edilen birikimin verimli yatırımların dönüştürülmesi, arzulanan kapitalist kalkınmaya gerçekleştirilmemiştir, (ki imkansızdı bu): Böylece reformist burjuvazinin bir kanadı işbirlikçi burjuvazi (tokelci yerli burjuvazi) niteliğini kazanmış; bu kanat, özellikle "savaş ekonomisi" partları içinde iyice güçlenen tefeci-bezirgan ve toprak ağalarıyla ittifak kurarak iktidara yönelmiştir. Demokrat parti, politik iktidarı, bu temel üzerinde yükselerek almıştır. Bir başka ifadeyle DP'nin sınıfsal temelini işbirlikçi burjuvazi-2 tefeci bezirganlar, toprak ağaları meydana getirir idi. Bu ittifak, hiç şüphesiz, birbirinden farklı güçlerin celiçilikle beraberliği idi. Tokelci yerli burjuvazinin tefeci-bezirgan ve toprak ağalarıyla ittifaka girmesi zorunlu bir durumdu. Çünkü işbirlikçi burjuvazi -ABD'nin emperyalistler tarafından desteklenmesine rağmen o dönemde, iktidarı tek başına ele geçirecek güce değildi. Yani siyasi-ekonomik genel hayati kontrol için tefeci-bezirgan, toprak ağaları ikilisine muntazı. Geniş yığınlara meta sürümünün, tarihi temelleri olan tefeci-bezirganlar aracılığıyla yapıyor; bu çağ dışı kategorilerin ideolojilerinden ilerici fikir ve davranışları etmek için yararlanıyordu. Bu hakim ittifak arasındaki çelişki, 1971 yılına kadar, yani tokelci yerli burjuvazinin tek başına iktidarı alabilecek bir güçlenmesine kadar köklü bir politik kriz yaratmamıştır.

1950 kargı-devriminin temel özelliklerinde birisi de emperyalizmin yeni bir sömürü metodunun uygulanmasına geçişidir. İlk sömürgecilik anlayışına göre sömürülen ülkeler bir ham madde deposu halinde bırakılır, sanayi gelişmesi



usta manevralarla önlenir, böylece geniş bir mamül madde pazarı elde tutulurdu. X Özellikle 1945'lerden sonra bu politika şekil değiştirmeye başlayacaktır. Yeni sömürgecilik metodlarına göre, sömürülen ülkelerde kurulan tek-tük ağır sanayi tesisleri montaj sanayiinin gereklilerini yerine getirir şekilde düzenleyecek, sanayi yatırımları bu amaç göz önünde tutularak planlanacaktır. Nitekim daha önce de bahsettiğimiz Weston Thornburg, 1950'de yazdığı "Türkiye'nin Bugünkü Ekonomik Durumunun Tenkidi" adlı raporun 92 ve 126. sayfalarında şunu söylemektedir: "Türkiye basit tarım araçları imaliyle yetinmeli, bunların bile bir kısmının montajından öteye gitmemelidir. Mahsulün istihsalında çoğu saban, ol aletleri ve araba gibi basit alet ve edevata lüzum vardı. Bunların bir kısmı Türkiye'de imal olunabileceği gibi, diğerlerinin montajı da Türkiye'de yapılabilir. Amerika'da ziraat imali ile iştigal eden kimseler hangi ziraat aletlerinin mahallen imal olunması, hangilerinin montajının mahallen yapılması ve hangilerinin de mamül olarak ithal olunması lüzum geleceğini pek iyi tayin edebilirler." Burada ilk aşamada açığa çıkan iki gerçek vardır. Birincisi, bizi ilgilendiren ekonomik konularda karar verme yetkisinin bize değil, fakat Amerika'ya ait olması ve bağımsızlığımızın utanç verici şekilde ayaklar altına alınması; ikincisi de yeni sömürgecilik metodunun bundan böyle montaj sanayii olacağıdır. Bunun tatbikatını ilerde göreceğiz. Elbette bu, mamül madde ihracının bütünü terk edileceği anlamına gelmez sadece tali plana düşeceği anlamına gelir.

#### A) ABD'nin "Gizli İgal" inin İleri Annelara Yönelmesi

1950 dönemi aynı zamanda devletçilik politikasının sonu olmuş, hükümet programları nitelik değiştirmiş, ekonomik alanda liberalizm şampiyonluğu yapmıştır. DP'nin mecliste okunan hükümet programı şöyleydi: "İktisadi sahada devlet sektörünün mümkün olduğu kadar daraltılmak, hususi teşebbüs sahasını mümkün olduğu kadar genişletmektir." Bu politika ile yabancı sermayenin tüm sanayi kurumlarına nüfuzu sağlanmış olacaktır. Takip edilen politika gereği özel teşebbüs sadece devlet görmemiş fakat kurulu devlet fabrikaları bile özel teşebbüse devredilmek istenmiştir. X Özellikle Üçüncü beş yıllık doküman, çimento, tuğla ve kiremit fabrikalarının elden çıkarmak ve devletin bu alanlara artık yatırım yapmaması dü ünlüştür. Bu politika da o kadar ileri gidilmiştir ki iki büyük devlet teşekkülü, yabancı sermayeyi ortak oturma amacıyla, anonim şirketi haline getirilmiştir. 1951'de kabul edilen bir kanunla Devlet Deniz Yolları, Anonim Şirket şeklinde banka haline getirilmiş özel sermayenin ortaklığı sağlanmıştır. Devlet Hava Yolları ise İngiliz hava yollarına ortak edilmiştir. Bu arada bazı alkollü içkiler devlet tekeline çıkarılmış bu alanda özel teşebbüse açılmıştır. Adnan Menderes 1954 yılında Amerikan gazetecilerine verdiği demeçte, "1950 ile 1954 arasında bir mukayese yaparak şunu görürsünüz ki, eğer 1950'de devlet sektörüyle hususi sektör olındaki sanayi yarı yarıya idi ise, hususi teşebbüsün gelişmesi neticesinde, 1954'de, memleketimiz sanayiindeki devlet mü sektörü hissesi 1/4'e inmiştir. Bugün askeri makteatla kurulmuş olanları hariç, devlet olındaki iktisadi teşebbüslerin herhangi birini, talibi bulunduğu takdirde hususi teşebbüse devretmek bahsinde hiçbir mani yoktur. Bunların hususi teşebbüse büyük memnuniyetle devredileceğini muhakkaktır." X Diğer okutulan politikayı açıkca anlatmaktadır. Bu arada şunu da unutmamak gerekir ki devlet teşekkül ve fabrikalarının özel teşebbüse devri ve özel teşebbüsün azami teşvik ve korunması yabancı sermayenin Türkiye'ye gelişiyile atbaşı gitmektedir. Desteklenen özel teşebbüs yabancı sermayeye dayalı özel teşebbüstür. Nitekim 1951'de 5821 no ile kabul edilen yabancı sermaye yatırım-



larını teşvik kanunu, yerli özel teşebbüsün yatırım yapabileceği her alanda ve sanayi, enerji, maden, bayındırlık, ulaştırma ve turizm sahalarına yatırılmak garantisiyle kabul edilmektedir. Görülen odur ki memleket yabancı sermayeye açılmakta, bunun için gerekli her kanun çıkarılmaktadır. Bu arada Amerikalı müğavirlerin ve üyesi olduğumuz Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilatının (OREC) tavsiyelerine uyarak dış ticarette liberasyona gidilmiş, ithalatın %60'ı serbest bırakılmıştır. Ne var ki liberasyon ağırlı ithalatı getirmiş, kısa sürede döviz sıkıntısına düşülmüş, altın mevduatını azaltmış, dış ticaret ağırlığını arttırmıştır. 1950 yılında 62 milyon lira olan dış ticaret açığımız 1951'de 246 milyona, 1952'de 540 milyona yükselmiştir. 1952 sonbaharında Türkiye 233.9 milyon dolarla Avrupa Ödeme Birliğinin en büyük borçlularından olmuştur. Ödenememiş ticari borçlar 1954 yılında 200 milyon doları aşmıştır. Merkez Bankasının 1950 yılında 322 milyon lira olan dış ödeme olanakları 1952'de 12 milyona düşmüş, 1953'te 1945 ton bu yana menfi bakiyeler vermeye başlamıştır. Altın ve döviz stoklarımızın erimesi, dış ticaret borçlarının anormal hızla artması ve dış ödeme olanaklarımızın kalmaması uğruna güdülen politika bir avuç ithalatçı ve tüccar için "altın yıllar" olmuştur. Öyleki 1950'de 135 bin ton olan çimento ithali 1955'de 811 bin tona yükselcek, buna paralel olarak yatırımlar artacak, 1950 yılında 173 milyon lira olan, emperyalizme dayalı özel yatırımlar 1954 yılında bir milyar 461 milyona yükselcektir.

Ama ne çare ki bu yatırımların kaynağı döviz ve altın stoklarımız olacak, anormal borçlar birikecek, dış ödeme gücümüz kalmıyacak, ticaret açığımız ödenemez hale gelsecektir. Şöyleki 1951-1957 döneminde 484 milyon dolar ihracat kredisi alınmış ticari krediler 211 milyon dolara erimmiştir. Ekonomiye yapılan bu dönemdeki toplam sermaye transferi 1 milyar 505 milyon dolardır. Yani tüm ekonomi yatırımları alınan borç ve krediler üzerine yapılmıştır.

Ekonomimizin yukarıda rakamlarla ifade edildiği üzere, bu kadar korkunç şekilde daha bağımlı hale gelmesi esasen Amerikan emperyalizminin politikası gereği olmuştur. Hiçkim Truman'ın "Four Point Yardım Programı"nın dış yardım şartlarından biri "Büyük ölçüde artan özel sermaye akımını teşvik etmektir. Bu sermaye akımının önemi verilmelidir" Başkan Eisenhower ise "Dış ülkelere özel sermaye akımını teşvik yolunda hükümetimiz olından geleni yapacaktır. Bu dış politikamızın ciddi ve açık bir amacı olarak yabancı ülkelere böyle yatırımlar için elverişli bir ortam yaratılmasının teşvikini gerektirir." demekteydi. 1950'den sonra Menderes Politikasının özel ve yabancı teşebbüse açık ve teşvik edici şekilde olması ile Truman ve Eisenhower'ın konuşmaları arasındaki paralellik, üstelik yukarıda verilen rakamların paralelligi isbat eder durumda olması, Emperyalizmin planlı sömürsünü ve bunu temin için sarf edilen ilti tarafı gayreti gösterir. Açıkça söylemek gerekirken bu gayretler "olumlu" sonuçlar vermiş, ikinci bir 1833 anlaşması, 6224 nolu ve 1954 tarihli Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu çıkartılmıştır. Bu gayretlerin göze garpan özelliği şudur: Her iki tarafta yapılan anlaşmaların "millet iradesi sonucu" olduğunu, kolaylık ve imtiyazların "milletin arzusu ve isteği üzerine" tanındığını söylemektedir. Öyleki 1953'te Amerika dış iktisadi politika komisyonu başkanı C.B. Randall Ankarayı ziyaretinde verdiği demegte yerli-yabancı özel teşebbüse dayanmanın Türk milletinin iradesi sonucu olduğunu söylemiştir. Her ne hikmetse millet imtiyazları kendi iradesiyle vermekte, tüm sömürü kapılarını kendi isteğiyle açmaktadır! 1833 serbest ticaret anlaşması imza edilirken de Mustafa Reşit Paşa anlaşmanın "millet iradesi" ile yapıldığını ve 5-10 sene içinde dünyanın en ileri sanayi memleketlerinden biri olacağını söylemişti. Her verilen imtiyazın, her açılan sömürü kapısının tıpkı bizim yargılandığımız gibi "millet adına" yapılması, her dönemde bir avuç vatan haininin



Özellikli olmuştur. Gene millet adına gelen Randall, 1951'de yapılan yabancı sermaye kanununu yetersiz bulmuş olacak ki, 1954 yılında ikinci bir kanun çıkarmak için teğebbüsle bulunmuş, 1951 anlaşmasında bulunmayan tarım ve ticaret alanlarına yatırım yapabilme olanağı sağlanmış, daha önceden sınırlanmış olan kâr transferi serbest bırakılmış, yabancıların Türkiye'de toprak edinmeleri mümkün olmuştur. Şimdi sormak lazımdır, bu kanunun I. Kurtuluş Savaşından önce verilen imtiyazlar, yapılan anlaşmalar ve alınan istikrazlardan eksikliği nedir? Bu kanun daha mı gereklidir? Daha mı az imtiyaz tanımıştır yabancılara? İşte kanunun 10. maddesi: Yerli sermaye ve teğebbüslere tanınan bütün haklar muafiyetler ve kolaylıklardan aynı sahalarda çalışan yabancı sermaye ve teğebbüslerde aynı şartlar dahilinde istifade ederler. Ve işte 1838 anlaşmasının 2. maddesi: İlelebot mer'i ve mutaber olan anlaşma hükümlerinden bütün devletler yararlanacaklardır. İşte 5. maddesi: Gerek iç ve gerek dış ticaret amacıyla İngiliz tüccarlar memleketin her tarafında her cinsi emtiyayı "bilaistisana" alıp satabilecektir. Ve işte 8. maddesi: İngiliz tüccarlara iç ticarette en imtiyazlı yerli tüccardan fazla vergi ödemeyeceklerdir. İki anlaşmanın farkı şudur: 1954'te imzalanan 1838'de imzalanana nazaran çok daha teknik ve günün şartlarına uygundur. Her iki anlaşmada büyük çapkunlukla karşılanmış, Mustafa Reşit Paşa'nın sözlerini E. Fethi Çelikbaş aynen tekrarlamış, "Türkiye 3 sene sonra, 5 sene sonra 25-30 seneden beri katettiği mesafenin çok üstünde mesaf alacaktır." demiştir. Ne gariptir ki her imtiyazlı anlaşma aynı yalanlarla karşılanıyor. Neden? Çünkü, hainlerin ideolojisi yalan ve demagojidir.

1954'e kadar söylenen sözler, alınan borçlar ve krediler ve buna ilişkin imzalanan anlaşmalar kara-davrimin yolunu göstermektedir. Bu yol kısaca teslimiyet ve parçak politikası olarak özetlenebilir. Menderes, Amerikan Emperyalizminin istediği ve tayin ettiği yolda yürümektedir. Hitchin 1910 yılından beri Chester projesiyle 68s dikilen petrollerimiz 1954 yılında nihayet Amerika'nın eline geçmiştir. 1926'da çıkarılan ilk petrol kanunu Türkiye'de petrol arama ve işletme hakkını devlete vermektedir. Bu kanun Amerikan petrol şirketlerinin emvukati Max Ball tarafından değiştirilecek, petrol arama ve işletme hakkı imtiyaz olarak yabancı şirketlere verilecektir. Petrol kanununun ikinci maddesine göre Türkiye petrolde devlete ait olan ve vaz geçecek, ve petrol kaynaklarının özel teğebbüsle eliyle değerlendirilmesini kabul edecektir. Yerli özel teğebbüsün girdiği her alana yabancı sermaye de girebileceğine göre kanunun ne maksatla çıkarıldığına bembellidir. Tekrar belirtmekte fayda vardır ki artık Türkiye'de olanlar şu direktifin ışığı altında yapılmaktadır: Truman'ın "four point yardım programı"nda söylenen, "Büyük ölçüde ayrılan özel sermaye akınını teğvike özellikle önem verilmesi" direktifinin... Bu direktif gereği her yatırım alanı özel teğebbüse bir kere açılacak gerisi kolyedir! Üçüncü bu emir, petrol şirketlerinin kanun gerekçesinde şöyle yansımaktadır: Petrol kaynakları ancak hususi teğebbüs veya yatırımları eliyle aranıp işletilebilecektir. Hususi teğebbüs veya sermayenin müessir olabileceği vüs'atte ve miktarda bu sahaya girebilmesi için, devletin ne arayacağı, ne işletmesi ve ne de her hangi bir suretle petrol sahibi olarak hususi teğebbüsün karasına çıkmasını icabettirmektedir. Hususi teğebbüs devlete rakip vaziyette çalışmak istememektedir." Böylece Türkiye devleti kendi kaynaklarını kendi eliyle değerlendirmek hakkını yine kendi eliyle ortadan kaldırmış olmaktadır. Bu kanunda söylemeye lüzum yok, dünya millet iradesiyle, milletin arzusu(!) ile hazırlanmıştır. Ve bu millet iradesi petrol kanunun 136. maddesinde somutlaşmaktadır. Bakalım millet iradesini tecelli ettiren 136. maddeye: Bu kanun ancak yabancı şirketlerin muvafakati ile değiştirilebilir. (Bu maddeyi bay savcıya ithaf ediyoruz!) Petrol kanununu yeterli bulmayan petrol şirketleri 1957 yılında 6987 nolu kanunla yeni bir imtiyaz koparmışlardır: Türkiye



de rafineri kurma iğini üstlenmişlerdi. Bu imtiyazı ise dışardan petrol ithal etme imtiyazı izlemiştir. Atag'a, petrol dairesince- ki bu daire bakanlığa değil doğrudan Bakan bağlıdır- verilen belgede şu önemli imtiyaz yer almaktadır: Yabancı her petrol rekabet fiyatı ile değil, ilan edilecek monopol, yani dünya tekel fiyatı ile ithal olunacaktır. Ve tabi ilan edilen fiyat serbest piyasa fiyatını %30-35 kadar üstündedir. Rafineri bu imtiyazlı durumda 80 yıl işletme hakkına sahip olmaktadır.

1950 ile başlayan Amerikan gücümü yönetim elbette ekonomik yapıda olduğu gibi Alfama düşünce alanında da kendini hissettirecektir. "Küçük Amerika" hayalleri dolar üzerine kurulduğu için Amerikanın her arzusu bizim için emir yerine geçecek ti. Kore savaşlarını kulluşumuzu göstermek için en iyi fırsat oldu. Zaten 1945 lerdan sonra başlayan anti-komünist propaganda 1950 lerde daha da hızlanmış. Kore- ye asker gönderme üzerine açılan tartışmalar "milli bütünlüğü bozucu faaliyetler" den sayıldığı için, solcu avına girilmesine vonile olmuştur. Üyle ki, bu günkü KUSA-USA örneği, o günde başka şehillerde görülmüş, Amerika aleyhine en f ufak söz, hatta ima, çok sert tepki ile karşılanmıştır. Hükümetin niteliği ve o günkü sosyal sınıflar kombinasyonu anti-emporyalist ve Marksist her hareketin ezilmesini gerektirdiğinden Koreye asker gönderilmesini protesto eden Türkiye Barış Severler Derneği kurucuları ve bildiri dağıtan üyeleri tevkif edilmişler; Nuhun Gemisi, Barış Gençlik, Gergök gibi dergilerle İÜTB dışında kız bütün talibe dernekleri kapatılmıştır. Hakim gerici ittifakın bu genel tarrusunu 1951 tevkifatları isle- miş, bu vesileyle 141 vol42. maddeler daha da ağırlaştırılmış; Dr. Şefik Hallü'nün başkanı olduğu Emekçi Köylü Sosyalist Fırkasının öncülüğünde gelişen sendikal hareketler ezilmiş, CIA'nın gayretiyle bugün niteliği herkesçe bilinen Türk-İş kur- durulmuştur. 1951 tevkifatları sırasında Emniyet Müdürlüğü I. Şube müdürlüğünün bulunduğu kısım Bakanlar Kurulu kararıyla Askeri Cema evi sayılmış, pek çok sosyal ve vatansever bu müdürlükte bir yıl işkence görmüştür. İşkeneciler altında yürütü- len tahkikatta üç ekip -askeri savai, siyasi polis, Amerikan istihbarat Teşkilatı- görev almış; sanıkları yargılayan mahkeme başkanı İzzet Cemo'nin o zamanın Milli Emniyet Bölge ikinci başkanı olduğu Yassa Ada duruşmalarında anlaşılmıştır.

Bu arada 1954 yılında, devrimci anısı Türkiye'li sosyalistlerce her zaman saygı ile anılacak olan Dr. Hikmet Kıvılcımlı tarafından VATAN PARTİSİ kurulmuş; bu parti de, o sıralar en azgın dönemini yaşayan vatan hainleri tarafından 1957'de kapa- tılmış; 2 Vatan Partililer intilalci 9 subayla birlikte Harbiyede hapsedilmişler- dir. Kıvılcımlı ve arkadaşları ile intilalci 9 subay 7-8 ay süre ile çeşitli işkencelere uğratılmışlardır.

Görülüyor ki durum; şu içinde bulunduğumuz şartlara her bakımdan son derece benze- mektedir.

Dovan edelim:

Dikkat edilecek olursa Kurtuluş Savaşından sonra Özel Teğobbüs Sadeco devletten yardım ve tevik görmekte iken özellikle 1950 den sonra yabancı sermayenin büyük desteğini almıştır. Bu ise elbetteki dışa bağımlı burjuvazinin, tekelci burjuva- zinin iyice güçlenmesi anlamına gelecektir. 1951-1960 yılları arasında 544 milyon dıra tutarında yabancı sermayenin 514 milyon laraak yerli x sermayeyi çektiği görülür. Yerli ve yabancı sermaye arasındaki ilişkiler o derece gelişmiştir ki, bazı hallerde yabancı sermaye yatırımlarında çok az hisse düşmekte, hatta yalnızca lisans ya da mülk adıyla yetinilmektedir. Mesela, Coca Cola yerli sermaye ile kurulduğu halde yüzde yüz dışarıya bağımlıdır. Öte montaj sanayii yerli yatırımlar olduğu



halde yüzde yüz dışa bağımlıdır. İş Bankası ise Pirelli, Unilever, General Elektrik Tam Sigorta, Türk-Amerikan Dış Ticaret Bankası gibi iştiraklerle yabancı sermayenin en büyük ve güçlü ortaklarından biri olmuştur. (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Özel teşebbüsün yapamayacağı yatırımlar devlet sermayesi ve alınan kredilerle sağlanmış ve devlet gücünün özel teşebbüs yararına nasıl kullanılacağı en iyi şekilde gösterilmiştir. "Çukurova Elektrik" bunun en iyi örneklerinden biridir.

Seyhan barajı Dünya bankasından sağlanan geniş krediler ve bütçeden yapılan harcamalarla inşa edilmiştir. Ne varki bu dünya bankası krediyi barajdan sağlanacak elektrik enerjisinin özel bir şirket tarafından işletilmesi şartıyla vermiştir. "Çukurova Elektrik TAO" bu şekilde doğmuştur. Yapılan bir sözleşme ile bütün tesisler şirkete devredilmiştir. 105 milyon liraya malolan bu tesislerin bir özel şirkete devredilmemesi söylendiğinde zamanın Bayındırlık Bakanı şöyle demiştir: "Mülkiyetini vermediğimiz takdirde Boynelnilol İmar ve Kalkınma Bankası'ndan istikraz yapmak imkanı yoktur. Onlar öyle istiyorlar, bizde böyle yapıyoruz." Tabii ki özel teşebbüse devredilen bir işletmenin kim ve ne için çalıştığını söylemeye gerek yoktur!.

Yabancı sermayenin de katıldığı daha büyük çapta bir örnek Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ.'dir. Erdemir, Devlet sermayesi ve Amerikan Kalkınma İkras Fonu'ndan sağlanan 129 milyon dolarlık kredi ile kurulmuştur. Fakat kredi, bütün için "Koppers Corp. Inc.", "Westinghouse Elektrik Int. Comp." ve "Blow Knox" adlı üç Amerikan şirketinin kurduğu Koppers grubuna verilmek şartıyla sağlanmaktadır. Devlet, tesisin kuruluşu ile ilgili bütün parayı, projede öngörülen paraya ne kadar açarsa açsın sağlamaya kabul etmiştir. Ama tesislere sahip olacak şirket, devlet isterse hisselerin tamamını ele geçirebilir,ebediyyen bir özel teşebbüs olarak kalacaktır. Ayrıca şirkete vergi muafiyeti, kamulaştırma yetkisi ve %6 kâr garantisi gibi birçok imtiyaz sağlanmıştır. Bu arada mukaveleye, malzemenin yüksek fiyatlı Amerikan piyasasından alınması, malzemenin yarısının Amerikan gemileriyle taşınması gibi maddelerin konması da ihmal edilmemiştir. Elbette ki bu şartlarla kurulan şirket maliyetini iki misli artmıştır. Bu ise mamullerin fiyatını yükseltmiştir. Türkiye'de yassa çelik tekelini ve dolayısıyla yassa çelik işleyen yan sanayi elinde tutan Erdemir, tamamen devlet malı olmasına rağmen yönetim kurulunda hakimiyet üç sandalye ile Amerikan Koppers grubundadır. (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Bu iki örnek Devlet imkanlarının yabancı sermaye ve özel teşebbüs tarafından nasıl kullanıldığını göstermesi bakımından önemlidir. Bu arada hemencek aklınıza gelmektedir. Birinci Mevritiyet yıllarında, 1860-1870 yıllarında da Devlet gene aynı şekilde, fakat dış istikrazlar yoluyla ve demiryolu hattı inşaatı bahanesi ile soyuluyordu. Aradaki fark bugünkü sönürünün daha inco, daha sistenli ve daha komplike olmasıdır. Bu da emperyalizmin bu denli geliştiği dönemde zorunlu bir farktır. Peki 1960'a kadar süren bu dönemin bilançosu nedir?

Rakamlarla konuşursak, 1948-1951'de ortalama gayri-safi Milli Tasılama %10.1 ine orijen yatırımların 1952-1955'de 13,5'e ve 1956-1959'da %13,8'e çıktığını görürüz. Yatırımlarda özel sektörün payına düşen rakam 1954 yılına kadar yükselmiş, 1954'den sonra düşmüştür. Ve ortalama %6-7 civarında kalmıştır. Özel sektör yatırımlarının %50'den fazlası konut yatırımlarına gitmiştir.

Sanayi de işe durum şöyledir: 1940'dan önce kurulmuş ve bugün de mevcut olan işyerlerinin sayısı 344'dür. 1940-1950 arasında 368 işyeri daha açılmıştır. 1950-1954 arasında ise açılan işyerleri sayısı 556, 1955-1959'da 734'dür. 1963 yılında



büyükçe bir veya ondan fazla işçi çalıştıran işyeri sayısı 2775'tir. Bunun 822'si gıda ve 639'u dokuma alanındadır. 1950'den önce ayak kaba ve kağıt oğya imal eden 13 işyeri varken 1963'de bu sayı 82'ye yükselmiştir. İlaç sanayii 20 den 65'e, ahtalata dayanan plastik oğya sanayii 6 dan 41'e yükselmiştir. Radyo, tağıt, buzdolabı, elektrik süpürgesi gibi montaj sanayiinde büyük artış görülmüştür. Buna karşı metal ve makine sanayiinde özel sektör yok gibidir.

Yukarıdaki rakamlardan anlaşılan şudur ki tüketim sanayiinde belli bir artış olmuş, montaj sanayii gelişmiş, fakat ağır sanayii hemen hemen hiç gelişmemiştir.

Sürekli alınan dış yardımlar ve borçlanmalarla 1954'e kadar yatırım alanında süratli bir artış olmuş, fakat 1955'ten sonra son derece bozulan bütçe, artan dış borçlar, büyüyen ticaret açığı sebebiyle yatırımlar daha çok devlet-yabancı sermaye çeklinde olmuş, özel teşebbüs nisbeten riski olmayan inşaat alanına yatırım yapmıştır. Zaten her büyük sanayii tesisinde yabancı sermayenin damgasının bulunması böyle yatırımlardan yerli teşebbüsü uzaklaştırmış, ancak ortaklıklar yoluna gidilebilmiştir.

1954'den sonra özel teşebbüsün yatırım alanı ve oranı azalmış, bu yatırımlar da yoğunlukla mesken yatırımlarına gitmiş, yerli özel teşebbüs daha çok inşaat müteahhitliğine yönelmiş; sanayide ayrılan yatırımlar ise daha çok dokuma ve gıda sanayiinde yoğunlaşmıştır. 1954'e kadar yapılan büyük borçlar, eriyen döviz ve altın stokları, borsanın düşmesi, borsanın düşmesi ve bütçenin açıklar vermeye başlaması, borsanın halini alan büyük yolsuzluklar, vergi kaçakçılığı, artan hayat pahalılığı, rüsvet, intikap, adam kayırma büyük huzursuzluk kaynağı haline geldi. 1954'te Hükümet ilk aşamada göze çarpan banka ve sigorta yolsuzlukları yukarıda söylediklerimizin rakamlarla ifade edilmiştir. Öyleki bankacılık, para ticareti çok karlı bir iş olmaktadır. Düşük faizle toplanan küçük tasarruflar, daha yüksek faizle kiralannmakta ve doğrudan doğruya işletmeye yatırılmaktadır. 7129 sayılı kanundan sonra 1,25 milyon liraya bulan herkes, her teşekkül mevduat kabul etmek hakkını almakta, banka kurmak kolaylaşmaktadır. 1950'de 34 olan banka sayısı 1959'da 58'e, şube sayısı 535'den 1710'a yükselmektedir. Bu istikrarsız gelişme sonucu 27 Mayıs'tan sonra sanayi bankası Raybank, Türkiye kredi bankası gibi pek çok teşekkülün tasfiyesi gerekmiştir. Ayrıca faaliyette bulunan pek çok bankanın aktiflerinden tahsillerinden çoktan ümit kesilmiş milyonlarca liralık kredi gözükmemektedir. Bu krediler bankaların "diğer aktifler" hesabında gösterilmektedir. "Diğer aktiflerin" içinde gözükken kredilerin %80'i çoktan batmıştır, ve bu hesap 1964 yılında 3 milyar 147 milyonu bulmuştur. Bu kadar büyük miktarda batan kredi, bankacılığın ne hale geldiğini gösterir. Ve ilginçtir ki tasfiye olan bankaların arkasında Şakir Kocobir, Nihat Nemli, Hayri İpar, Ali Bezman gibi mutebor (!) iş adamları da vardır. Bunlar halkın tasarruflarını kendi işleri için kullanmak üzere banka kurmaktan, ödeneceğini bilmedikleri halde kredi vermekten bile çekinmemişler ve fakat tasfiyelere ve nihai iflaslara rağmen mutebor (!) iş adamı olmaya devam etmişlerdir. Kısaca, yasalara uygun (!) hırsızlık, akıl almaz bir düzeye ulaşmıştır.

Özel bankalar yanında devlet bankaları da büyük zararlara uğramışlar, politik güçlerin ellerinde tutan kişiler, banka olanaklarına kendilerini destekleyenler veya doğrudan kendileri için kullandıklarından büyük meblağlar tutarı ödemişler, krediler meydana gelmiştir. 1964 yılında, tasfiye edilen bankalar hariç, bankaların "diğer aktifler" hesabı 502 milyon lira tutarken, devlet bankalarının "diğer aktifler" hesabı 2 milyar 502 milyon liraya ulaşmıştır.

Bankacılığın yanında sigortacılık, arsa spekülasyonu, ihale yolsuzlukları, müteahhitlik tatlı kâr sağlanan iş alanları olmuş, bütün bunlar beraberinde bir düzme getirmişti



Sürdürülen bu talancılıkla biriken sermaye yabancı tekellerin denetimine geçmiş, kredi ve yatırım konusunda bütün inisiyatif, sermayesi güçlü olan bir kaç bankanın imhalarına girmiştir. Şartlar tekelleci burjuvazinin süratle gelişmesine çok elverişlidir. Bu şartları yukarıda izah ettiğimiz gibi, emperyalizmin oluşturdığı bu götürmez bir gerçektir. Tekelleci burjuvazinin gelişme süreci içinde, rekabet, gittikçe kısıtlanıyor, Türkiye ekonomisi birkaç tekelin kontrolüne süratle girmeye bağlıdır.

Bu bağışa gidiğten halk, doğal olarak, her geçen gün biraz daha sıkıntıya düşmüş, biraz daha sefaletin batağına batmıştır. İşçi ücretleri fiat yükselmelerinin çok altında bir seyir izlemiş, diğer yandan işçi haklarına ağır darbeler indirilmiştir. Tekelleci burjuvazinin lehine geliştirilen bu şartlar, reformcu burjuvaziye de oldukça tedirgin etmiştir. Böylece rekabet imkanlarının kısıtlanması, vesenoyi yatırımları yapma imkanının birkaç elde toplanması sonucu geriye ancak ingaatçılığın kalması, yerli burjuvazinin ekonomik çıkarlarına ters düşmektedir. Tekelleci kapitalin az gelişmiş ülkelerdeki teminatı olan, ikili anlaşmalar, askeri üslerin kurulması, devlet yönetimine yabancı uzmanların yerleştirilmesi, barış gönüllülerinin yurt sathına dağılması, ülkenin yabancı sömürü alanına girdiğini belirleyen ve dostun düşmanın gözden kaçırılmayacağı somut deliller haline gelmiştir.

#### B) Derinleşen Ekonomik-Sosyal ve politik Kriş

Emperyalist hegemonyanın belirlediği bu vurguncu, enflasyonist politika esasen mevcut olan iktisadi, sosyal ve politik krizi derinleştirmiştir. Mızın Hakim ittifak ve onun politik arenadaki temsilcisi DP, halkın politik mücadelesini yönlendirebilecek devrimci bir siyasi partinin olmamasından da yararlanarak, gittikçe açık işizme doğru kaymaya bağlamıştır. Bir yandan dinici, gerici akımların örgütlenmesi, mesine his verilmiş, öte yandan emperyalistlerin ünlü "böl-yönet" taktiği CHP-DP çekişmesi halinde teşahlanmışlar. Akıllara durgunluk veren bir partioilik on üre kabalara ve köylere kadar sokulmuş, Türkiye "partici" düşman kamplara bölünmüştür. Devletin bütün kurumlarına yansıyan parti çekişmesi; rüsvet ve adam kayırma mekanizmasını olağanüstü boyutlara erdirmiş, bu ise, "vatan cephesi" sapaklaşmanın temelini hazırlamıştır. Radyolar her gün "vatan cephesi" ne girenlerin listelerini yayınlamaya bağlanmış; bu cepheye (!) girmeyenler nerede ise "düşman cephesi" sayılmıştır.

İçinde yuvarlanılan derin krizler, başta işçi sınıfı olmak üzere köylüyü, şehirli küçük burjuvazisini mahvetmiştir. Devrimci bir parti olmadığı için muhalofet ve hareketi CHP ile onun gençlik kolları ve aynı paraleldaki TMTF tarafından yönlendirilmiş; giderek gençlik eylemleri patlak vermiş, İstanbul, Ankara gibi şehirlerde mitingler yapılmıştır. Bu sokak gösterileri karşısında deliye dönen hain Menderes yönetimi Resmi, sivil Faşist kuvvetlerini gençliğin ve halkın üzerine göndermiş, özellikle polis, kan dökmüştür, öğrenci yurtları makineli tüfekle taranmıştır.

Ekonomik buhranın yarattığı zincirleme krizlerden kaçkına dönen Menderes önce Amerika'ya, sonra da Sovyetlere avuç açmış; ne varki özellikle ABD'den yüz bulamamıştır. O sıralar ABD'nin Menderes'e karşı takındığı ters tavır, ancak, Menderes yönetimine karşı ABD'nin yeni bir alternatif araması şeklinde izah edilebilir.

O dönemde bu aleli huzursuzluğa sadece sivil değil, fakat aynı zamanda asker kadrolardan da karşı çıkışlar görülmeye bağlanmıştır. Tekelleci yerli burjuvazinin ve o dönemdeki müttufiklerinin süratle güçlenmelerinden rahatsız olan reformist burjuvazi, artak; evrimci yolun; xxxx seçim müessesesinin hiçbir şeyi değiştiremeyeceğini hissedince, radikal sivil ve asker xxxxxxxx aydınları desteklemiştir. Derin ikti-



sadi krizin dogurduğu sosyal ve politik kriz,27 Mayıs'ta ,iğbirlikçi burjuvazi-toprak ağaları-tefecî bezirganların alaşığı edilmesiyle bir çözüme bağlanacaktır.

### 3-) 1960-1971 Dönemi

#### A) 27 Mayıs Devrimi

Amerikan kredi borçlandırmalarının Amerikanlılar tarafından bile beşenilmeyen plansız harcaması,bir politika güdülmeksizin yapılan yersiz yatırımlar,batan milyonlarca lira para elbette ki kitlelerin sefaletini de beraber getirecekti. Hitkim ~~xxx~~ artan huzursuzluklar ve resmi ağızlardan açıkca ifade edilen "Küçük Amerika hayali üstüne temellendirilmiş uydu politikası,küçük burjuva milliyetçiliğine aktivite getirdi. Bu derin huzursuzluk toplumun dinamik kesimi olan gençlikte ve onun eylemlerinde yansımıştır.

27 Mayıs Devrimini açık seçik ortaya koyabilmek için DP'nin 1950'de politik iktidarı ele geçirmesinin tarihsel anlam ve niteliğini özetle belirtmek gerekir.

Daha önceden belirttiğimiz gibi,1950 de Amerikan Emperyalizminin sırtlarını dayamış olan hakim sınıfların gayri-milli partisi DP 'nin iktidara gelmesi,Türkiye tarihinde tam bir dönüm noktası olmuştur. DP'nin politik iktidarı ele geçirmesi,yıllardan beri sinsi ve ol altından teşahlanan,anti-kemalist,karşı-devrimin safere orışmesi demekti. 1946'lerden hızla emperyalizmin kucağına kayan Türkiye, DP'nin yönetime geçmesi ile tamamen yarı-sömürge bir ülke durumuna gelmiştir. Amerikan emperyalizmi "Kür Dünya Bekçisi" adı altında,yardım paravanası ile , ekonomik,politik,ideolojik,askeri (Hato örgütüyle),kültürel hegemonyasına müttüf yerli hakim sınıfların yardımıyla hızla kurmaya başlamıştır.

Kemalist iktidarlar döneminde,sindirilmiş,pusturulmuş olan feodal ideolojiler,bir anda hızla gelişmiş,görülmedik bir yayılma alanına sahip olmuştur.

Bu dönem her alanda;ideolojik,politik,ekonomik,kültürel...alanlarda gayri-milli olanın milli olana tam bir üstünlük çağıladığı dönemdir. Ama,emperyalizmin ihraç malı olan şekli demokrasiciliğin kökleşmesi,yerleşmesi ve aynı zamanda ekonomik alanda yerli sermayenin merkezileşmesi ve yabancı tekellerle bütünleşmesidir.

Bu dönem,oligarşinin anti-kemalist karşı-devrimi kökleştirdiği dönemdir. Oligarşik yönetim tarımda,ticarette,sanayide ve bürokraside en iri kodamanların yönetimidir. Tarımda,ticarette ve ekonomide fi feodal mütegalibenin,büyük tefecî bezirganların,tekeli burjuvazinin ve büyük bürokrasi ve de Ordu üst kademesinin,emperyalizmle bütünleşmesiyle ortaya çıkan yönetime sosyal bilim oligarşi adına vermektedir. DP,emperyalizmin,iğbirlikçi-burjuvazi ve feodal unsurların ,Ordu üst kademesi ile büyük bürokratinin oligarşik yönetiminin iktidar partisidir.

Anti-kemalist karşı-devrim sadece ekonomik veya politik alanda değil,her alanda ve her kuruma teşahlanmış ve kadrolaşmıştır. Öyleki,Kemalist,ilercî geleneğe sahip Türk Ordusu'nun üst kademesi bu oligarşik yönetime dahil edilerek (Nasak Argüçler vs.) uzun süre ülkemizdeki devrimci-milliyetçilerin büyük çoğunluğunu barındıran Türk Ordusu,oligarşik yönetime bağımlı kılınmıştır. Ancak Türk Ordusu ,ne Latin Amerika'daki oligarşilerin temel dayanağı olan merasia ve balo ordusudur,ne Yunan faşist cuntasına ayakta tutan aristokrat kökenli subayların oluşturduğu Yunan Ordusu'dur,ne de İran ve Afganistanda şah ve Amir'in insanlık dışı,ortaçağ yönetiminin vurucu gücüdür.

Türk Ordusu'nun geleneğinde emperyalizme karşı ,dünyada zaferle sonuçlanmış olan İlk Milli Kurtuluş Savaşı yatmaktadır. Genellikle halk çocuklarından oluşan Türk



Subayları'nın çoğunluğunun karakterini belirliyen anti-emporyalizm, milliyetçiliklidir. (1965'ten sonra, Askeri Liselerin kapatılması, ve başka tedbirlerle, oligarşi; Ordu'nu bu niteliğini değiştirme gayretleri içindedir.)

Ordu ve bürokrasi içindeki ,devrimci-milliyetçiler, bu anti-kemalist karşı-devrimci en sonunda karmızı ışığı yaktılar. Ve oligarşi içinde yer alan bazı Namık Arçu gibi üst kademe subayları nötrale edilerek, 27 Mayıs 1960'da hakim gerici ittifakın içindeki partisi DP alacağı edildi.

Alt yapıda, Amerikan emperyalizminin ülkedeki varlığından dolayı ,radikal ve köklü tedbirle gidemeyen 27 Mayıs Devrimci Yönetimi, üst yapıda, oldukça köklü ve radikal önlemler sağlamıştır.

(27 Mayıs Anayasası, Üsörk kurumları, kurumlar, teminat müesseseleri, vb.)

İşte bu niteliğinden dolayı ,biz 27 Mayıs hareketine politik devrim demekteyiz.

Türkiye devrimler tarihinde oldukça önemli ve şerefli bir yere sahip olan 27 Mayıs Devrimi, yerli hakim sınıflara karşı, Ordu ve Bürokrasi içindeki aydınların, ilericiler, milliyetçi bir hareketidir.

Kısaca, 27 Mayıs Devrimci Yönetiminin, ilk reformlarını, ve de bu faaliyetlerine, karşı tepkilerin örgütlenmesini, vb... gözden geçirelim.

27 Mayıs'ta iş başına gelen M.B.K.'nin ilk işi, bütün devrimci iktidarların yaptıkları gibi, bankalara ve borsaya ol konulması olmuştur. 30 Mayıs'ta Bankalar Ordu yönetimine alınmış, banka işlemleri durdurulmuş, yalnız vadeli gelen resmi ödeme- lere izin verilmiş, bunun dışında kalan mevduat transferi, mevduat çekilmesi ve kredi işlemleri yasaklanmıştır. Bankaların yanı sıra Borsalar da kontrol altına alınmış, tekelleri yerli burjuvazinin temsilcilerinden oluşan Ticaret ve Sanayi Odalarına, 16 Haziran tarihli bir kararname ile kapatılmış, odalarda yeni seçimlere gidilmiş. Ticaret Borsası ve Odalar ile ilgili kanun kısmen değiştirilmiştir. Bu arada büyük ticari ve sınai şirketler de ile devlet teşekküllerinin başına MBK.'nin özel temsilcileri atanmıştır. Toprak ağaları sürgüne gönderilmiştir.

Milli Birlik Komitesi'nin ilk bir aylık icraatı; yani tekelleri kuruluşları hedef alan ve faaliyetlerini kontrol eden ,franloyan tavrı devrimin yöneldiği hedefi göstermektedir. (Ama ne yazık ki tekelleri yerli burjuvazi öyle radikalist bir darbe ile yıkılacak kadar güçlü olmadığı gibi ABD emperyalizmi de hiç pasif değildir. Ayrıca MBK.'nin devrimin önde kime karşı tavır aldıklarının kesinlikle bilincinde oldukları söylenemez.) M.B.K 15 Eylül tarihinde aldığı bir kararla gerek devlet sektörü ve gerekse özel sektörle ilgili kuruluş halindeki bütün endüstri tesislerinin yapımını durdurdu. Devlet sektöründe kuruluş halindeki 1153 endüstri yatırımından sadece 665 tanesinin yapımına devam etmesini ve bu iş için ayrılan 3,2 milyar liranın 1,4 milyar liraya indirilmesine karar verildi. Bu karar devlet sektörü ile iç içe girmiş bütün tekelleri kuruluşların büyük bir darbe yemesi idi. Zaten devrimle hemen bütün milletvekilleri, birçok banka ve işletme müdürü, devlet kuruluşlarının önemli mevkiide adamları tevkif edilmiş, tekelleri grupların resmi işlerini yürütmekle yükümlü büyük bürokrat kesim de otkisiz kılınmıştır. Tekelleri gruplar böylece devlet mekanizması içindeki önemli bir kolunu yitirmişti. MBK.'güdülen ekonomi politikasını, "kanun dışı gelir elde etme yollarını açan iktisadi koşullar yaratılmamalıdır. Bir takım iktisadi faktörleri kullanmada bütün vatandaşlara eşit fırsat verilmelidir. Sömürü yoluyla elde edilen her türlü gelir ve tekelleşmeyi engellemek esastır." diyerek açıklıyor, ama özel teşebbüs her şekilde destekliyeceğini ilan ediyor, 16 Eylül'de



Milli Koruma Kanununu yasaklayarak tekelci gruplara bir darbo daha vuruyordu. 1961'de ise kurumlar vergisi ile gelir vergisi kanunlarının kabul edilmesi sermayenin kârını doğrudan doğruya tehdit ediyordu. Yıllık geliri 2.500 liradan az olanların vergisi %15 ten %10'a ind. 2500-2750 arası aynı kaldı. (%20) 7500-15.000 arası yıllık gelirlerin vergisi %25 ten %30'a çıktı. 30.000-70.000 arası %40, 70.000-157.500 arası %50, 157.500-217.500 arası %60, 217.500-500.000 arası %70 ve 500.000 liradan fazla gelirler %60 vergi vermekle yükümlü tutuldu. 1. Ocak 1962 de ise Türkiye'de tarımdan elde edilen gelire vergi konuluyor, gayri-menkul sahiplerinin vergilerinin önemli artmalar getiriliyordu.

Ekonomik mekanizmada yapılan ve yapılmak istenen bütün bu tedbirler elbette üst yapı kurumlarında da yansıyacaktı. Ekonomik alandaki değişiklikler, devlet mekanizmasında da bir değişiklik getirdiği gibi sosyal ilişkilerde bir üst yapı düzeyine çıkartacak, topluma radikal bir sosyal anlayış hakim kılınmaya çalışılacaktır. 27 Mayıs'ta sınıflar kombinasyonunda meydana gelen değişiklikler idari, adaletli, sosyal ilişkilerde de, üretim ilişkilerinde de yeni sınıflar kombinasyonunun niteliği ile orantılı olarak şekilde bir değişikliğe yol açacaktı. Bu değişiklikleri ayrıntılarıyla daha sonra anlatacağımız için konumuza tekrar dönelim.

Reformist burjuvazinin aldığı bu ekonomik tedbirler elbette ki büyük sermayeyi bolli ölçüde ürktücek ve durgunlaştıracaktı. 1960 da özel sermayenin faaliyetlerinin azalığı, toplam sermaye yatırımındaki azalmadan da görülmektedir. 1959 da özel sermaye yatırımı 1.354 milyon lira iken, 1960'da 1.152 milyon liraya düşmüştür. Toplam yatırım miktarında özel sermaye yatırım payı da azalmıştır.

|                  | 1958  | 1959  | 1960  | 1961  | 1962  |
|------------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Özel Sektör :    | 57.23 | 53.98 | 50.00 | 51.19 | 52.85 |
| Devlet Sektörü : | 42.77 | 46.02 | 50.00 | 48.81 | 47.15 |

Görüldüğü gibi özel sektörün payı 1958'e göre 1960 da daha düşüktür. Bu durum büyük burjuvazinin kârlarının azalmasıyla da kendini gösterir. Hilmi Üçgen'e göre Yassında duruşmalarının başlaması ile şirket kârlarında bir düşme görülmüş sarar miktarı ise iki misline çıkmıştır. 1960 döneminde 1.896 şirket 1.097.217 bin lira kâr gösterirken, bu rakam 1961'de 1941 şirkete 1.137.547 bin lira ve 1962'de 2058 şirkete 903.782.000 lira olmuştur. Bu durum Türkiye'nin en güçlü bankası olan İş Bankasında da yansımıştır. 1960'ın ikinci yarısında 200 liralık hisse senedi 194 liraya düşmüştür. Heko yöneticilerinin tutuklanmasından sonra kurucu hisse senetlerinin fiyatları 2700 liradan 2395 liraya inmişti. Şüphesiz bu durum ihtilal sırasında diğer banka yöneticileri gibi İş Bankası yöneticilerinin de tutuklanmaları sonucu ortaya çıkmıştır. İzahımızın başında koyduğumuz bankaların faaliyetlerini kısıtlayan tedbirler altında, bankaların tekolci grupların boyuna merkezi olmalarından ileri gelmekteydi. Örneğin sanayide, gerek ticarette ve gerekse tarımda tekolci grupların hepisi 3-5 bankada üstlenmiştir, bu bankalar vasıtasıyla yabancı sermaye ile bütünleşmişlerdir. Bankalar bir bakıma zıktı tekolci işletmeler haline gelmişti.

#### B) 27 Mayıs'a Karşı İlk Tepkiler ve ABD'nin Bankası

Alınan bu ekonomik ve politik tedbirler, yani banka kredilerinin durdurulması veya kısıtlanması, devlet ve özel sektör girişimlerinin çoğunun durulması, yani vergiler, piyasada bir durgunluk yaratacaktı. Bu durgunluk ise örgütlü bir tepkiyle karşılandı. Tüccarlar, iş adamları, yatırımcılar, spekülâtorler, büyük bankaları her çeşit yayın organı, gazeteler ve toplantılarla hoşnutsuzluklarını iletmeye başladılar. İş yerlerini kapanma tehlikesinden, piyasa durgunluğundan, hammadde



aslıgından, kredisizlikten yakınmalar günün aktüel konuları olmuştur. 30 Haziran 1960'ta İstanbul Sanayi tekelcileri Valiyle yaptıkları görüşmede yerlerini kapatma tehdidini savurabiliyorlardı. Basında iktisat otoritelerinin büyük sermaye yatırım imkanının azaldığını belirten yazılar çıkıyor, Ticaret ve Sanayi Odalarıyla Ticaret Borsasının yayınladığı broşür yeni kanunların özel sermaye yatırımlarını önemli ölçüde baltaladığını söylüyordu. Artan Bankı karşısında hükümet, iş adamları ve sanayicilere açıklamak yapmak zorunda kalacak, özel teşebbüs yardım meclisini tekrar incelenmesi vadedini veracetti. Görülen oydu ki MBK güçlü tekelci gruplar ve ticaret orbabıyla bağ edemiyor, tavis politikasına dönüle bağlıyordu. Memleket ekonomisini ele geçirmiş olan ve hemen devlet kadar güçlü İş Bankası, Sanayi Bankası gibi bankalar ağırlıklarını ortaya koyuyorlardı. İş Bankasının 11.4 milyar liralık bütçeye karşı 6.7 milyar liraya yakın parayı kontrol etmesi, zaten MBK'nın iğinin ne kadar zor ve bağarılmasa olduğunu göstermektedir. Dayancak hiç bir güçlü sınıf ve tabaka bulamayan MBK içinde ayrılıklar bağ göstermesi kaçınılmazdı. Nitekim, 14'ör hareketi bilinen Alpaslan Türkeş'in faşist yönetime uygulama niyeti (ki bu hareketi orta ve küçük-burjuvazinin desteğini kazanabilirdi) Cemal Gürsel tarafından önlenmiş ve kontrol altına alınamayan tekelci burjuvazi Türkiye'nin ekonomi politikasında tekrar üstünlük hâz kazanmaya başlamıştı. Zaten 27 Mayıs sonrasına çok güçlü giren tekelci burjuvazi, devrimin on otkili dönemlerinde bile gelişmesini sürdürebilmişti. Aşağıdaki tabloya göz atarsak,

| Yıl  | Şirket Başına Sermaye (milyon) |
|------|--------------------------------|
| 1959 | = 14                           |
| 1960 | 17                             |
| 1961 | 21                             |
| 1962 | 42                             |

1960-1961 yılında bile, şirket sayısında bir azalma görülmesine rağmen kalan şirketlerde bir sermaye artması görülmektedir. Bu ise tekelleşmeye ve tekelci ~~kurum~~ grupların devam ettiği anlamına gelir.

Diğer bir tabââ da; (bin lira olarak)

| Yeni Şirketler |      |         | Eski Şirketler     |         |                     |         |
|----------------|------|---------|--------------------|---------|---------------------|---------|
|                |      |         | 1. Sermayesi artan |         | 2. Sermayesi azalan |         |
| Yıl            | Sayı | Sermaye | Sayı               | Sermaye | Sayı                | Sermaye |
| 1959           | 405  | 296.324 | 263                | 372.187 | 139                 | 113.694 |
| 1960           | 320  | 809.970 | 136                | 238.251 | 155                 | 92.463  |
| 1961           | 170  | 206.325 | 99                 | 209.330 | 140                 | 105.879 |
| 1962           | 206  | 127.034 | 84                 | 361.216 | 112                 | 92.778  |
| 1963           | 263  | 224.526 | 104                | 323.144 | 105                 | 72.954  |

Gördüğümüz ise daha önceki tabloyu doğrulamaktadır. Yeni kurulan şirket sayısı 1960'da 1959'a göre yarı yarıya azaldığı halde sermaye miktarı hemen hemen aynı kalmakta ve az sayıda şirketler bir sermaye birikimi görülmektedir. Eski şirketlerde ise zarar gören şirket sayısında bir azalma görülmektedir. Toplam şirketlerin toplam sermayesinde göze çarpan bir değişiklik olmamış az sayıda şirkette sermaye birikimi olmuştur. Genel panorama tüm teorilerinin doğruluğun göstermektedir.

MBK'nın aldığı bütün kısıtlayıcı tedbirler her şeye rağmen küçük girişimleri dağıtmış sermayenin daha az sayıda şirket halinde toplanmasına yol açmış, tekelci



grupları güçlendirmiştir. Açıklamamızın başında belirttiğimiz "27 Mayıs'a emperyalizmin göz yumması" ndan anlatılmak istenen budur. Emperyalizm sermaye-ekonomik kanunlar gereği lehine gelişecek hiç bir hareketi engellemez. Engellense ama her ihtimale karşı da tedbirleri de olden bırakmaz. Nitekim, toplumsal bunalım konai lehine gelişmesi mukadder bir alternatifle geçirilmiştir. ABD; Nato'ya ~~kamusal iktisadi politikaların~~ Conto'ya, bağıllık sözüne rağmen tedbiri olden bırakmamış, artan iç muhalofet ve ekonomik tehditlerle bunalan MBK'no baskı yapmaya bağlanmıştır. Bu baskının noticesi Temmuz 1960'da MBK bazı yabancı firmalara kâr transferi imkanı veren yabancı sermaye yatırımları teçvik ve inceleme komisyonunun yeniden çalışmaya bağlanmasına karar verdi. 11 Temmuz 1960 tarihli ~~kamusal iktisadi politikaların~~ kanunlar, MBK maliye bakanlığına Türkiye'de yabancı sermayenin faaliyet göstermesine izin verilmesi için emir veriyordu. Yukarda da belirttiğimiz gibi zor durumda kalmış bir hükümete dost elini uzatmak Amerikanın göreviydi! "armut piş ağzına düş" misali MBK olgunlaşmış, Amerika'nın ağzına düşmek için teklif bekliyordu. Temmuz 1960'da bu teklifte geldi. Amerika Dış İşleri Bakanıyla Büyük ölçüsi, bağış olarak verilmek üzere 1 milyar liralık bir anlaşma imzaladılar. 1960 Ağustos'unda ise ithal edilen endüstri maddelerinin değerinin ödenmesinde kullanılmak üzere yine "bağış" olarak 300 milyon lira para veriliyordu. Zamanın Maliye Bakanı Kemal Kurdağ 17 Ocak 1961'de yaptığı basın toplantısında 27 Mayıs'tan bu güne kadar ABD'nin Türkiye'ye ekonomik yardım olarak 279 milyon dolar verdiğini açıklıyordu.

Hiç şüphesiz, Amerika'nın bu yardımlarının sebepsiz olduğunu düşünmek büyük bir saf dililik olur. Bu yardımların yapılacağını bu ve nedon yapılması lâzım geldiğini -tabi ki Amerika adına- daha önce söylememize rağmen bir kere daha tekrar otmekte fayda görüyoruz. Emperyalizm yardım yaparken bir eliyle verir, öteki eliyle daha fazla alır. Nitekim bu yardımlar yapılırken Türkiye'nin dünya tekelci kapitalizminin ağzında kalması temin edilmektedir. Daha önce belirttiğimiz sermaye-yatırımları ve kâr transfer imtiyazları tekrar geçerli kılınmakta Türkiye'yi emperyalizme bağlayan bağlar sağlamlaştırılmaktadır. Nitekim daha çok da yardım alabilmek için gerek Kemal Kurdağ ve gerekse Ekrem Alican Amerika'nın kapısını defalarca açındırmışlar, Kemal Kurdağ Ereğli Demir Çelik Fabrikası için 129 milyon dolarlık bir kredi koparabilmeyi başarmıştır. Avrupa Ekonomik İşbirliği (OECE) ve Milletler arası Para Fonu (INF) ile kredi anlaşmaları imzalanmıştır.

Artık Amerika'nın yeni hükümetten çekinerek hiç bir tarafı kalmamıştı. Eski ilişkiler ve "dostane" münasebetler yeniden kurulmuştur. Amerika ile ilişkileri istenen seviyeye yükselten hükümet Almanya'dan da kredi almaya bağladılar. Özel yatırımlar için 1961 Ocak'ta 100 milyon mark kredi alındı. Bu ilişkilerin en güzel kanıtı; "20 Haziran 1962'de uzun tartışmalar sonunda Batı Almanya ile Türkiye arasında imzalanan sermaye yatırımlarını karşılıklı teçvikle koruma anlaşmasıdır. Anlaşma Batı Alman özel sermayesine özel ayrıcalıklar tanıyordu. Anlaşmanın önünde esas amacını "bir taraf firma ve vatandaşlarının diğer taraf topraklarından sermaye yatırımı yapabilmek için en elverişli koşulların yaratılması" olduğu belirtiliyor, ve anlaşmanın "özel sermaye yatırımlarının teçvik ve korunmasına ve özel girişkenliğin yaratılmasına" gerçekleştirilmesi bekleniyordu. Batı Almanya-Türkiye anlaşması Batı Almanya özel sermayesinin istediği tüm şartları nazarlaştıran maddeleri taşıyordu. Bunu "International Development Fund" özel ilaç fabrikası için verdiği 2.3 milyon dolarlık kredi takip etti. Aynı fondan İzmirdeki bir fabrika için de kredi sağlandı. Buna karşılık Türkiye dış ticarete uygulanan bir takım kısıtlamalara kaldırdı.



### C) Gerici İttifak'ın Tekrar İktidarı Ele Geçirmesi

Yukarıda anlattıklarımızdan çıkan sonuç şudur: Türkiye, emperyalizmle bir iki sene gibi çok kısa bir zamanda 1960 öncesi ilişkilerinin çok daha üst seviyesinde ilişkiler kurmuştur. Bundan sonra Türkiye hükümetlerine az düşün görev bu ilişkiyi alabildiğince genişletmek, bunu tomin içinde kilit noktalarına tekelleri grupları, memet adamlarını getirmektir. Nitekim, MBK'nın üçüncü hükümeti, kurulduğu zaman hakim sınıfların geçitli gruplarının mevzilendiği partilerden temsilci almak zorunda kaldı. 1961 Ekim'in'de ise meclis seçimleri yapıldı ve yönetim partilere devredildi. 1960'dan beri olagelen tüm ekonomik ve politik gelişmelerin sonucu bir neticesi olan seçimler, İnönü başkanlığında bir koalisyonla son buldu. CHP ile AP'nin oluşturduğu bu koalisyon hükümeti AP'nin özel teşebbüs lehine yarattığı muhalofetle karşılaştı. 1965 bütçe tartışmalarında AP 1960'a kadar öneli durumdaki özel teşebbüsün bundan böyle de tam teşvikini istiyor, MBK'nın yürürlüğe koyduğu Anonim Şirket kurlarının kamuya açıklanmasını kaldırılmasını öneriyordu. Kendini ~~MBK~~ DP'nin devamı sayan AP'ye tekelleri grupların temsilcileriyle tofeci-bedirgan, toprak ağaları temsilcileri hakim olmaqlar, büyük bürokratlar denilen ve tekelleri grupların resmi işlerini yürütmekle yükümlü şüreyi de aralarına katmışlardı. Denenen her yeni koalisyon aslında, AP'de temsil edilen bu grupların devlet yönetimini nasıl yavaş yavaş ele geçirdiklerinin izolatıdır. Öyleki Adnan Menderes'in ticaret bakanı Muhlis Eto İkinci İnönü Kabinesinde de aynı bakanlığa getirilmişti. "İş Bankası kurucularından olup Türkiye Sanayi Kalkınma Bankasının kurulduğundaki başlangıç gelişmelerin yürütenlerden olan Muhlis Eto, aynı zamanda Türkiye büyük burjuvazisinin emperyalist tekellerle sağlam bağlar kurmasını savunan ve bir zamanlar "Özel sermaye, ülke endüstrisinin önünde yor almalıdır." Sloganını ortaya atan kişidir. (Türkiye'de Kapitalistleşme ve Sınıf Kavgaları, Rosaliyef, s.133)

DP zamanının Bayındırlık Bakanı olan Fethi Çelikbağ İnönü'nün Sanayi Bakanı olmuştur. İş Bankası tarafından denetlenen Türk Ticaret Bankasının Yönetim Kurulu başkanı olan ve DP'nin önde gelen adamlarından biri olan Ali Şakir Ağaoğlu İkinci Koalisyon Hükümetinin Devlet Bakanı ve Milli Savunma Bakanığıdır. Dördüncü Koalisyon Hükümetinde Demirel'in Başbakan yardımcılığına alması, Oışışlıeri, Maliye, Ticaret, Gümrük ve Tekel, Sanayi, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Çalışma, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Milli Eğitim Bakanlıklarının AP'ye verilmesi artık devlet aygıtının hangi güçlerin elinden çıkıp hangi güçlerin eline geçtiğini göstermektedir. Özellikle 1963 lerdan sonra emperyalizm tüm devlet mekanizmasını kontrol etmeye, 27 Mayıs'ta geri attığı adımı telafi etmeye başlamıştır. Yapılacak iş 27 Mayıs'ta kazanılan nisbi özgürlük ortamıyla gelişen siyasal akım, az düşünce ve kurumlaşmaları ve bunların toplumdaki etkilerini yavaş yavaş silmeye ve bu işleri görmek için gerekli olan vurucu kadroları yetiştirmeye başlamaktı. Bunun hazırlığına girişmek ise ancak 1965 seçimlerinde AP iktidarı aldıktan sonra mümkün olabilmıştır. AP'nin iktidarının anlamı az sayıda anonim şirket ve banka etrafında kümelennmiş bir avuç tekelleri kapitalistin; Vehbi Koç, Cabır Sölek, Ferit Eszaoıbağı, Kazım Taşkent, Daniş Koper, Eli Burla, Bülent Yazıcı, Kadir Has, Ahmet Dalli gibi dünya finans oligarşisinin Türkiye'deki temsilcilerini tüm ülke ekonomisini kontrol altına almaları, 27 Mayıs'ın getirdiği özgürlük ortamı ile güçlenen sosyal mücadeleleri, ve milli bilinci etkisiz kılmak için tüm gerici güçleri seferber etmeleri, toplum yapısını ve bu yapıya hakim çarkın dişlilerini dünya oligarşisinin dönen dişlilerine uygun hale getirmeleridir. Burada mekanizma şöyle çalışmaktadır: Gelişen sınıf mücadeleleri ve bütün dünyayı saran Milli Kurtuluş Savaşlarıyla milliyetçi akımlar xxxxx ve yeni boyutlar kazanan teknoloji, emperyalizmin



ilkel sömürü metodlarını terketmesine sebep olmuştur. Artık ileri sanayi ülkelerinin, geri bırakılmış ülkeleri ham madde deposu, mamül madde pazarı halinde sömürme metodu geçerli, ini yukardaki sebeplerden yitirmiş yerini daha üst düzeyde, daha teknik ve işçisini kamufle ederek gizleyen bir sömürü şekline terkmiştir. Yapılan, o memleketin sanayiini montaj sanayi haline getirilerek değişim ve yatırımları sağlamak, eski totaliter, kralcı veya diktacı rejimleri mümkün olduğunca "demokratik", rejimlere dönüştürmek, şekli bağımsızlıklar vermektir. Türkiye'de de bu yeni sömürme metodları uygulanmış, şekli, sömürge tipi demokrasi getirilmiş seçim meclisleri konmuş, partiler (ki hepsi de hakim sınıfların çeşitli fraksiyonlarını temsil eder) kurulmuştur. montaj sanayiinin temellerini atacak tek tük ağır sanayi tesisleri kurulmaya bağlanmış, yüksek gümrük ve ithalat yasakları getirilerek yabancı sermaye yatırımları davet edilmiştir. Artık fabrikalar emperyalist devletlerin topraklarında değil ama yarı-sömürge devletlerin topraklarında kurulmakta ve bu politikanın temelleri üzerinde "kalkınma" edebiyatı yapılmaktadır. 1958'den bu yana gelen yabancı sermayeye bir göz atarsak her yıl (27 Mayıs'tan sonra bile) bir artış kaydedilmiştir.

| Yıl  | Gelen Sermaye (bin ₺) |
|------|-----------------------|
| 1958 | 65.406                |
| 1959 | 85.233                |
| 1960 | 103.944               |
| 1961 | 147.000               |
| 1962 | 237.246               |
| 1963 | 325.632               |
| 1964 | 395.517               |
| 1965 | 491.115               |
| 1966 | 560.694               |

(Çeşitli istatistikler)

Bu miktar az gibi gelse de aslında az değildir. Burada sermayenin sadece para şeklinde olanı gözükmekte olduğu için bu kanıya varılabilir. Ana yabancı sermaye, 1954 tarihinde Yabancı Sermayenin Teşviki ile ilgili kanunun ikinci maddesinde şöyle tanımlanmaktadır.

1-Yabancı para şeklinde sermaye

2-Makine teçhizat, alet ve bu mahiyetteki mallar, makine aksamı, yedek parçalar ve malzemeyle yabancı sermayeyi teşvik komitesinin kabul ettiği sair lüzumlu mallar.

3-Lisanslar, patent hakları, alameti farika gibi haklar ve hizmetler.

4-Üçüncü madde gereğince yeniden yatırılmak suretiyle sermayeye kalbedilen kârlar. Ve her vasıfta teknik eleman.

#### D) Yoğunlaşan Yabancı Sermaye Yatırımları

İş böyle olduğundan ve emperyalist devletler genellikle anonim şirketlerle ortaklığa girme eğilimi gösterdiğinden aslında yabancı sermayenin sanayimiz üzerindeki etkisi, görüldüğü kadar çok daha fazlaydı. Daha çok belli bir kaç sanayi alanında faaliyet gösteren yabancı sermaye el koymuş olduğu bu temel sanayi alanları vasıtasıyla yan sanayi de kontrol altına alabilmekte ve etkinliğini bu yolla da arttırmaktadır. Örneğin: "1963-1965 döneminde ortalama olarak imalat sanayiinde üretimin %7.71'i yabancı sermaye tarafından yapılmıştır. Ama yabancı sermayenin payı lastikte %35'i, kimyada %16'yı, elektrik makinelerinde %13'ü, taşıt onarım imalatında %10'yı aşmaktadır. Yabancı sermayenin toplam sermayeye olan oranına bakarsak,



|      |      |
|------|------|
| 1958 | %2.4 |
| 1959 | %3.3 |
| 1960 | %3.5 |
| 1961 | %3.7 |

1965 yılında %19.5 gibi yüksek bir rakama ulaşmaktadır. Bu artışı nakit para dışında kalan diğer, sermaye niteliğine nazir alet, edevat, makine, yedek parça, teknik personel veya lisans, patent, alameti farika gibi haklar ve bunların satışı ve temini üzerine sağladığı tekeller daha da yükseltmektedir. Yabancı sermaye öyle bir yöntem uygulamaktadır ki para dışında kalan sermaye ihracıyla, çok büyük sermayeleri az bir nakit ya para ile ya tamamen kendine bağlamakta ya da kontrol edebilmektedir. "Mesela Türkiye'de oto montaj sanayiindeki firmaların çoğu %100 yabancı yerli sermayeli kuruluşlardır. Ama bunlar, yabancı firmaların bir cins Türkiye şubeleridir. Türkiye'de yabancı sermayenin pek az iştiraki bulunan bir çok sanayi firması, yabancı tekellerin markaları, patentleri ve teknik işbirliğiyle çalışmaktadır. Yabancı şirket, bu sayede, teknik hizmet, malzeme, makine, ham madde vb. satma tekelini sağlamaktadır. Hatta %100 yerli sermayeli firmalar dahi çoğu patent anlaşımları ile yabancı tekellere bağlanmışlardır. Mesela, Yalman Ailesinin Tatko Şirketini alalım; firma Goodye lastiklerinin eski ithalatçısıdır. Şimdi Türkiye'de Good-Year lastik fabrikası kurulmuştur. Tatko fabrikasının ortağı, fakat aynı zamanda İstanbul ve Trakya bölgesi genel bayiidir. Vehbi Koç U.S. Royal lastikleri A.Ş.'nin ortağıdır. Fakat aynı zamanda Koç'a ait Royal Lastikleri Tescilli A.Ş. fabrika mamüllerinin genel Distrübütörüdür. Tatko, Chrysler firmasına ait Dodge otomobil ve kamyonlarının ithalatçısıdır. Chrysler Türkiye'de bir fabrika kurmuştur. Tatko ortaklar arasındadır. Diğer sanayi alanlarında %100 yerli sermaye ile de kurulsaydı, dünya çapındaki firmaların teknik işbirliği ve markası aranmaktadır. Bu nedenle Amerikan ve Avrupa mağazalarında görülen Omo, Pal moline, Coca Cola, Popsi-Cola, Oralot, Colgate, Kollynos, İpana, Parker, Schaffer, vb. gibi deterjan, gazoz, tuvalet malzemesi Türkiye'de sanayicilerimiz tarafından imal edilmeye başlanmıştır.

Yerli sanayinin arkasında yatan tekelleri görmek için yabancı sermaye müsadelerine şöyle bir göz atmak yeter: "DYO ve Sadolin Sentetik Solülozik Boya ve Vernik Fabrikaları, Ytong Sanayii A.Ş., Marloy-Çiftorler Ticaret Ltd. Şt., Kavel-Vert, Berco, Bayraklı Boya ve Vernik Sanayii, Script ve Sheaffer, Vinylox, Herbolin, Kaloflex Döyemeleri sanayii A.Ş. hep aynı şekilde marka devretmek, lisans ücreti ödemek, royalty, patent, teknik yardım karşılığı pay verme gibi nakit yabancı olmaksızın kurulan tekellere yüzde yüz bağlı şirketlerdir. Bu arada imalata yönelen her teşebbüs yabancı ortak arama zorunluluğunu duymaktadır. İşte Perma-Sharp Limited, Poşet Kibrit, Duralit, DDT, Kimya Derman Sanayi Limited Şt. Melody Records, Birleşik Alman İlaç Fb. Türk Ltd., Agro-morok limited, Böhlér Sert Maden ve Takım Sanayii ve Ticaret A.Ş. bu ortaklıklara en güzel örnektir." (Avoroğlu, Türkiye'nin Düzeni) Ve buraya kadar anlatılanlarla Türkiye'nin dünya oligarşisi çarklarına nasıl uyduğunu pek iyi görmekteyiz. Ve tabii iddia makamının havası içinde, "İş bilen, kılıç kusanın" demezseniz!

Ereğli Demir Çelik Fabrikalarının kuruluşu montaj sanayiinin üzerinde yükseliyeceği temel ağır sanayi koludur. Petrolde olsun, demir çelikte olsun, çoğu maden kollarında olsun, belli bir üretim sisteminin kuruluşu ve işleyiş geçmesi montaj sanayiine yaratmıştır. Mekanizmanın nasıl işlediğini daha iyi anlamak için İş Bankası ve Koç Holding başta olmak üzere bir kaç büyük banka ve anonim şirket, gerek montaj sanayiini besleyecek ağır sanayi tesislerini ve gerekse bu tesisler üzerinde yükselen montaj tesis ve fabrikalarını kurmak için yoğun bir çalışmaya



girmişlerdir. Aşağıya alacağımız tablo, montaj sanayisinin bazı teknik ve makine dallarında nasıl geliştiğini gösterir.

| Montaj Sanayi Kolu            | Firma Sayısı | Personel sayısı |
|-------------------------------|--------------|-----------------|
| Radio sanayii                 | 16           | 2059            |
| Pikap sanayii                 | 5            | 81              |
| Ses alma cihazı sanayii       | 2            | 42              |
| Telefon Santrali san.         | 3            | 99              |
| Elektrik Süpürgesi San.       | 7            | 77              |
| Yazı ve Hesap Makinesi S.     | 2            | 77              |
| Elektrikli Traş Makineleri S. | 2            | 33              |
| Dus Dolabı S.                 | 5            | 963             |
| Asansör S.                    | 12           | 317             |
| Traktör S.                    | 4            | 1312            |
| Kamyon ve Kamyonet S.         | 7            | 1588            |
| Otobüs S.                     | 1            | 263             |
| Toplam:                       | 66           | 6916            |

Görüldüğü gibi kurulmuş olan bir kaç temel ağır sanayinin tüm üretimi bu yan sanayi kollarını desteklemekte ve hemen hemen bütün piyasaya montajcilik hakim olmaktadır. 1964'de yabancı sermayenin yatırım alanına bakalım.

| Sanayi Dalı               | Tüm Yabancı Yatırım<br>Toplamının içinde (%) | Yabancı sermaye<br>Oranı |
|---------------------------|----------------------------------------------|--------------------------|
| Lastik ve Kauçuk          | 21.1                                         | 60                       |
| Kimya                     | 17.8                                         | 65                       |
| Gıda                      | 13.5                                         | 77                       |
| Ulaşım Araçları Üretimi   | 8.5                                          | 64                       |
| Elektrik Araçları İmalatı | 7.4                                          | 62                       |
| Tekstil-Kumaş             | 7.2                                          | 68                       |
| Madencilik                | 7.1                                          | 99                       |
| Metal İşleme              | 6.2                                          | 47                       |
| Makine Yapımı             | 4.4                                          | 91                       |
| Çimento                   | 2.1                                          | 3                        |
| Metal İmalatı             | 1.8                                          | 97                       |
| Çeşitli                   | 2.9                                          | -                        |

Yukarıda görüldüğü üzere yabancı sermaye özellikle lastik, kauçuk, kimya, metal imalat, makine yapımı, madencilik ve gıda gibi doğrudan milliyetçi tehlikeleri bağlı olan sanayi dallarını geliştirmekte ve sermaye yatırmaktadır. Son iki tablodan çıkan diğer bir sonuçta artık montaj sanayinin hakim olmadığı bir sanayi kolunun hemen hemen kalmadığıdır. Bu arada belirtmek gerek ki "montaj" deyiminden anlaşılacak otomobil, buzdolabı, radyo, kamyon gibi teknik ve makine aksamının parçalarının Türkiye'de birleştirilmesi, bu arada bazı yerli sanayi ürünlerinin kullanılmasıdır. Halbuki kısa bir inceleme daha bir çok sanayi dalında, örneğin ilaç sanayi, boyalı sanayi, dokuma sanayii gibi dallarda montajcilik hakim olmaktadır. Sanayide montajcılığın hakim duruma gelmesini aşağıdaki tabloda görebiliriz.

| Yıl  | Sanayi Hasıla<br>İndeksi | Ham Madde İthal<br>İndeksi | Bu Ham Maddelerin<br>İthalatta Payı |
|------|--------------------------|----------------------------|-------------------------------------|
| 1948 | 100                      | -                          | -                                   |
| 1950 | 108                      | 100                        | 34.5                                |
| 1955 | 146                      | 149                        | 31.0                                |
| 1960 | 189                      | 190                        | 47.0                                |



|      |     |     |      |
|------|-----|-----|------|
| 1962 | 100 | -   | -    |
| 1966 | 140 | 115 | 48.0 |
| 1967 | 100 | 100 | 49.0 |

Yukardaki rakamlardan anlaşılacağı üzere sanai hasıla indeksinin artışıyla ham maddeler ithalindeki artışın hemen hemen atbağı gitmektedir. Bu sanayinin montaj sanayi haline dönüştüğünün en açık ifadesidir. Diğer taraftan sanayi için ithal edilen ham maddenin tüm imalatlarındaki payının, görüldüğü gibi, çok yüksek olması gene tüm sanayimizin montaj'a yöneldiğini ve montaj için gerekli ham maddelerin Türkiye'den değil dışardan temin edildiğini gösterir.

Peki bu durumda Türkiye mi kazançlı çıkmıştır? Yoksa yabancı sermaye mi? Bunun cevabını biz değil İKA Ajansı versin:

| Çalışma Alanı                 | Faaliyete baş-<br>ladığı yıl | Son Sermaye<br>milyon TL | Sermaye<br>Oranı % | Yabancı<br>1962 sonuna<br>kadar kârı<br>TL |
|-------------------------------|------------------------------|--------------------------|--------------------|--------------------------------------------|
| Bir Boru Fb.                  | 1957                         | 5.6                      | 57                 | 45.015.000                                 |
| Bir Ziraat Mücaddele İlaç Fb. | 1958                         | 3.0                      | 50                 | 5.804.000                                  |
| Bir Kaynak Elektrodları Fb.   | 1957                         | 2.0                      | 10                 | 7.606.000                                  |
| Bir nebatî yağ Fb.            | 1952                         | 30.0                     | 80                 | 141.620.000                                |
| Bir ilaç Fb.                  | 1951                         | 2.8                      | 71                 | 25.634.000                                 |
| Bir Ampül Fb.                 | 1948                         | 5.0                      | 60                 | 18.462.000                                 |
| Bir Elektrikli Aletler Fb.    | 1955                         | 9.1                      | 99                 | 34.137.000                                 |

(Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Tablo, verilmesi lazım gelen cevabı tefciye lüzum bırakmadan vermektedir. Her fab-  
rikanın son sermayesi ile 1962 sonuna kadar ki karını karşılaştırmak "yarı-sömürge  
deyiminden iktisaden ne anlaşılması gerektiğini ortaya çıkarır. Bu açık ve kesin  
rakamlar karşısında da, "bağımsızlık, kalkınıyoruz, Amerika dosttur" diyen kişinin  
değil vatanseverliğinden, namusundan bile şüphe edilir. (Noyso geçelim)

Aşağıya aldığımız rakamlar durumu daha borraklaştırır.

| Yıl            | Gelen Yabancı Sermaye | Kâr          |
|----------------|-----------------------|--------------|
| 1967           | 99.4 milyon           | 145.3 milyon |
| 1972(tahminen) | 274.4 milyon          | 340.6 milyon |

#### E) Amerika Bize Değil-Biz Amerikaya "Yardım" Ediyoruz

Görülüyor ki Amerika bize değil, biz Amerikaya yardım edebilmişizdir. Türkiye'deki  
bütün vatan hainlerinin ve iddia makamının "bağımsızlık" türküsüne bir son vermek  
ve montaj yani görüntü sanayimizin sergilemek için son bir tablo verelim. Tablo-  
daki bilgiler 1962 istatistiklerine göre.

| Şirketin Faaliyet Biçimi         | Kuruluş | Sermaye    | Kâr   | Kârın kuruluş<br>sermayesine oranı |
|----------------------------------|---------|------------|-------|------------------------------------|
| Boru Şirketi (Türk-Alman)        | 1957    | 5.6 milyon | 43.0  | 757 %                              |
| Zehirli Kimyevi Mad.Şt. "        | 1958    | 3.0 "      | 5.8   | 193                                |
| Elektrod Şti. (Türk-USA)         | 1957    | 2.0 "      | 7.6   | 380                                |
| Margarin Şti. (Türk-İng.-Hollan) | 1952    | 30.0 "     | 141.6 | 470                                |
| İlaç Şti. (Türk-Alman)           | 1951    | 2.8 "      | 25.6  | 914                                |
| Lamba Şti. (Türk-USA)            | 1948    | 5.0 "      | 18.5  | 370                                |
| Elektrik Tesisatı (Türk-USA)     | 1955    | 9.1 "      | 34.1  | 374                                |

(Rozaliyef 194)



Ve eğer bu rakamlarda hala "kalkınıyoruz" ve "sömürüldüğümüzü de kim söylüyor" diyenleri mahcup etmiyorsa biz düvara konuşuyoruz!

Duraya kadar çizdiğimiz tablolarla Türkiye'nin nasıl emperyalist çarkın dişleri arasına kıştırıldığını gördük. AP'nin iktidara gelmesiyle zincirinden boğanan emperyalizm,olanca hıymıyla üstümüze binmiş,olanca varlığımızı sömürmeye bağlamıştır. Buna 'dur' diyecek güçler ise silahlı saldırılar tertiplenerek önlenmeye çalışılmış,Milli Kurtuluşçular sokak ortasında kanpoca şehit edilmişlerdir. Sosyo-ekonomik yapımız gibi,sosyo-politik yapımızda,ilkine tere düğünmek ve onu imzıkarak tamamlamak amacıyla,değiştirilmiştir. Ve bağtan beri anlatmaya çalıştığımız mekanizma tekelei grupların öylenine güçlendirmişti ki dünya finans oligarşisinin yerli temsilcileri olan bu gruplar artık bir takım ekonomik nodonlerle iktidara,devlet cihazına,tartışmasız hakim olmak istemektedirler,

Denobilirki,1940'lardan günümüze kadar uzanan saman dilimi,içinde bir 27 Mayıs taşımasına rağmen,Türkiye'nin ABD emperyalizminin uydusu haline gelmesi için yetmiş artmıştır bile... Yarı sömürgeleşme elbette kondisini sadece iktisadi hayatta göstermemiş;Türk Ordusu,içinde taşıdığı radikal unsurlara rağmen,Hato'su, Canto'su ,... ile Pontogan'a bağlanmış,topraklarımız üzerinde askeri ün ve tesisler kurulmuş,kısaca askeri bakımdan uydulaşma tamamlanmış;öte yandan gerçek politik ve gerekse kültürel alanların köşe taşlarını emperyalistler tutmuşlardır. Kısaca,bu zaman dilimi içinde gayri-milli olan şey ,milli olan her şeye galebe galmiştir.

#### F) 27 Mayıstan Sonra Sınıf Mücadoleleri

Savunmamızı son derece güç şartlar altında hazırladık. İddia Makamı ve emir-komuta zincirine bağlı mahkemoniz,on ilkel hukuk kurallarını çiğniyerek,taraf-sızlık ilkesini,halk oyunun gözleri önünde ,toslu raflara kaldırdı;bunun yerine taraf olmanın ön yargılarını getirdi. Biz burada kafamızda taşıdığımız fikirler ve anti-emperyalist emi öylenlerimizden yargılanıyoruz. İddia makamı,ünlü(!) İddianamesinde bunu kesinlikle belirtiyor ve bizim fikri muhtovamızı ortaya koyabilmek çabasıyla sadece kondisinin soluklanabildiği sınıfsız bir "fikir özgürlüğü" ortamı içinde ,bizim yanılarımız dahil her türlü fikri çalışmaya ,malzeme olarak kullanabiliyor. Ama bu doğal hak,savunmamızı hazırlıyabilmek için dahi bize tanınmamıştır. Bilimin sınırsız hazinesi Savcının olinin altındadır. Ama bize okumamız için verilen kitapların sayısı 3-5 i geçmiyor. Hatta kendi benelli çalışmalarımız bile bize verilmiyor. Topeden tırnağa zırhlar bürünen ve topeden tırnağa silahlanan savcı,eli-kolu zincirli özgürlük navaşçılarının karşısında safer dansları yapıyor!..İlkelik,tek sözlekle,işte budur!

Ama ziyanı yok. Savcının hazırladığı İddianame ve duruşmalar öncesiyle duruşmalar sırasındaki çarkın,komplocu tavra,bilim hazinesine iyi niyetle yaklaşanlarla ard niyetle yaklaşanlar arasındaki ayırımı çok berrak olarak ortaya çıkarılmıştır. Bu aynı zamanda yurtseverlerle hainler arasındaki ayırıcı çizidir. Yalan ve denogoji ile zırhlanan savcı,bilimsel veriler karşısında sadece bir Don Kışottur. Bilim,Savcıyı boğluluklara fırlatıyor...Bize gelince biz,bilimin parlak ışığını kafamızda tux taşıyoruz. Varsın bütün kitaplar savcının olsun! O,bilimin hazinesi içinde,onun göz kamaştırıcı ışığının altında,sadece bir kara s lekedir! Bize yararlanabileceğiniz tek kitap verilmese de,şu salondan kendimizi savunmamız için tek şey söylenilmese de tarihin hükmü lehimize olacaktır. Çünkü, bizi tarih savunuyor.



27 Mayıs Devrimiyle birlikte, kısa süreli de olsa reformist burjuvazinin sınıf temeli üzerinde xk yükselen radikal sivil ve asker aydınlar, iktidarı ele almışlar; tekolci-burjuvazi ile tefeci-bezirgân ve büyük toprak sahipleri politik iktidardan alacağı edilmeydi. Bu sınıfsal açıdan, gayri-millî sınıf ve tabakalarla millî sınıf ve tabakalar arasındaki çelişkinin, -çok kısa süreli de olsa- objektif olarak, halkın lehine bir çözümdür. MBK politik iktidarda reformist burjuvaziyi temsil ediyordu. Nitekim MBK'nin iktidarı aldıktan ilk 6 ay içindeki tavrı objektif olarak reformist burjuvaziye dönük, işbirlikçi burjuvazi ile onun mütteliklerine karsıdır.

Devrimi izleyen süreç içinde, ABD'nin baskısıyla reformist burjuvazinin yönlendirici rolü tekrar işbirlikçi (tekolci) burjuvaziye geçmiştir. AP'nin 1965 seçimlerinde iktidara gelmesi, tekolci burjuvazinin yönlendirici rolünün perçinlenmesidir de.

1961'den sonra, özellikle 1963'ü izleyen dönemde Türkiye'de nisbi bir denge yönetiminin varlığı görülür. Yerli hakim sınıflardan yönlendirici rolü tekrar eline geçiren işbirlikçi burjuvazi -bir yandan reformist burjuvaziyi tamamen tasviye etmemiş öte yandan da -27 Mayıs öncesi ~~ekonomik~~ kadar, olmasa bile- büyük toprak sahipleriyle tefeci-bezirgânları tekrar imtiyazlı duruma getirmiştir. Bu politik ateksiyonun temelinde yatan gerçek: işbirlikçi burjuvazinin o an dönemde henüz emperyalizme tek başına temel olabilecek bir güce kavuşmamış olmasıdır.

Özellikle 1963'lardan itibaren kendini gösteren nisbi denge yönetiminin iki yönü vardır. Bu yönler şunlardır:

a) Birinci Yön:

Hakim gerici ittifak (emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi-feodal unsurlar) ile halk (sivil ve asker x aydınlar-Reformist burjuvazi-işçi sınıfı-köylülük-göçer kütük burjuvazisi) arasındaki denge... Ansımisi : 1961 Anayasası ve ona dayalı kurumlar: (Anayasa mahkemesi, Üzerk Üniversite, THT, Danıştay, Sayıştay, vb.) nisbi denge- nin bu birinci yönünün belirleyicisi (ana yönü) hakim ittifaktır. Aradaki çelişki de gitgide, Anayasasının uygulanması-uygulanmaması şeklinde bu yüzüne vuracaktır.

b) İkinci Yön: Hakim ittifakın kendi içindeki çelişkilerini meydana getirmektedir. Burada belirleyici ana-yönü işbirlikçi-burjuvazi (tekolci yerli burjuvazi) teşkil etmektedir. Birinci yöndeki nisbi denge hakim ittifak lehine; ikinci yöndeki hakim ittifak içindeki denge (çelişki) tekolci yerli burjuvazinin lehine, bir sıra izliyerek 1971'de kesinlikle kabulacaktır.

27 Mayıs Anayasasının getirdiği -sınırlı da olsa- özgürlük ortamı, sınıf karşıt- lıklarının kitle gösterileri şeklinde bu yüzüne vurmasına yol açmıştır. Nitekim 1961 yılının aralık ayında İstanbul'da 100 000 işçinin katıldığı büyük bir işçi mitingi yapılmış; bu mitingde işçiler toplu maddeler ve grev haklarının verilmesini istemişlerdir. Daha sonra sırayla: İstanbul Liman işçileri 1962 başında, Antalya da işsizler 1962 Şubatı'nda, Ankara'da inşaat işçileri aynı tarihlerde önemli kitle gösterileri yapmışlardır. Bu gösterileri 1965 yılına kadar İstanbul, İzmir, Denizli, Bursa, İzmir (Eğli Nato Hava Üssü), Eregli Demir Çelik vb. bir çok işyer- lerinde büyük işçi direnişleri izlenmiştir. Toplam yüzbinlerce işçinin katıldığı bu direnişlerde işçiler, özet olarak, "orta çöğ tipi sömürsüz tasfiyesi, işçi çıkarlarına saygı, Millî Gelirin daha adil dağılımı" vb. isteklerde bulunmuşlar; yani anayasal haklarını savunmuşlardır. Bu arada ABD'lerine ait işyerlerinde işçiler anti-Amerikan gösteriler yapmışlar, Amerikalılara protesto etmişlerdir.

1964 yılında 2342 işyerinde 696 toplu iş anlaşmazlığı çıkmıştır. Bu anlaşmazlık-



larda mağdur durumdaki işçi sayısı toplam olarak 344.219 idi. Buna rağmen sadece işyerinde 11.315 işçi grev yapabilmıştır. (Rozaliyef, 27 Mayıs Sonrası Kapitalist Oligo, s. 243)

1965 yılında ise Zonguldak Kömür İşçileri bütün Türkiye'yi sarsan büyük direnişi başlattılar. 400 metre yarin altında boğazi toklaguna köleler gibi çalıstırılan işçiler, nihayet bu sömürü ve zorbalığa dayanamıyarak ayağa kalktılar. Kömür işçilerinin bu direnişi hakim ittifakı öylesine telaşlandırdı ki, işçilerin üzerine deniz piyadeleri, sırlı askeri birlikler, jet uçakları gönderildi. Askere ateş emri verildi. İki işçi öldürüldü. Ve 10 işçi de ağır surette yaralandı. Hakim gerici ittifakın ve onun o dönemdeki politik iktidarının işçilerin en doğal haklarını istemeleri karşısında öylesine vahşileşmelerinin sebebi neydi? Kaldı ki işçiler (ve geniş oranda halk) son gözümlemeye Anayasal haklarını kullanıyorlardı... Bunun nedeni şudur: Bir defa 1961 Anayasasını getiren güçler o dönemde politik iktidardan alacağı edilmişlerdir; yönlendirici rol emperyalizmin meşası işbirlikçi burjuvazi geçmiştir. İşbirlikçi burjuvazi, emperyalizmin izni ve desteği ile üretim güçlerini geliştirmek temeline dayanıyordu. Bu ise, 1961 Anayasasının dengoleyici, (galıgan yılanlara bir takım sosyal haklar tanıyan) ilkelerinin hasıraltı edilmesine bağlıydı. Yani 27 Mayıs devriminden sonra devrimin tekrar gayri-milli sınıf ve tabakalara geçmesinden itibaren, bu güçler Anayasa ile çelişkiye düşmüşlerdir.

Bu durum 1961'i izleyen 10 yıllık dönem içinde Anayasal haklarına sahip çıkan ve kullanmak isteyen bütün halk sınıf ve tabakalarına karşı, hakim ittifakın ve onun politik iktidardaki temsilcilerinin en vahşi şekilde tavır almalarına neden olmuştur. Son on yıllık iktidarlarının hemen hepsinin ellerini işçi, gençil ve köylülüğün kanlarına bulamasının temel sebebi budur... Kör, daha fazla kör!.. Terör, daha fazla terör !.. Oligarşinin diyalaktik bir bütün oluşturan parolası işte budur!

Nitekim, hakim güçler, bir yandan, Anayasaya kesinlikle işlemez hale getirmişler; bunun için en zorba metodlara başvurmakta kaçınmamışlar, öte yandan halkın git-gide kaparan kitle hareketlerinin devrimci boyutlara origmemesi için halkın bilhki ve politik örgütlerine el atmışlar, onları yoslastırmaya çalışmışlardır. Nitekim Türkiye, genel olarak CIA ajanı Brown'ların, Troçkistlikten başlayıp ABD casusluğunda karar kılan Lowstone'ların devşirmesi "gangster sendikacılığın" heçiklerinden birisi olmuştur.

Bu arada 1965 yılına kadar nispeten doğru bir çizgi izleyen TLP'de içerden pasifistler, dışardan emperyalizm ajanları tarafından yoslastırılmıştır.

Özellikle 1965'lerin izleyen dönemde iktidarlar tarafından işlenen siyasi cinayetlerin yoğunlaşması; iktidarların en küçük anayasal kıpırdanışlar karşısında deliye dönmeleri, azgın faşist sürülerini yurtseverlerin, halkın üzerine salmalarının nedeni genetik olarak şöyle özetlenebilir.

1961 Anayasası;

a) Getirdiği bir takım temel hak ve özgürlüklerle halkın iktisadi ve politik müddesi için bazı imkanlar sağlamıştır. Sınır esası üzerine örgütlenmeler serbest bırakılmış, özellikle, bütün eksiklerine rağmen iktisadi hak istemlerine yasal bir hüviyet kazandırılmıştır. Böylece, işçiler, köylüler, küçük memurlar, öğretmenler, vs. daha iyi yaşama imkanlarına kavuşmak için Anayasanın kendilerine tanıdığı hakları kullanmaya başlamışlardır. Öte yandan Üniversite Gençliği eğitim ve yaşama şart-











### A) Bugünün Türkiye'sinde Politik Akım ve Kümelenmeler

Yine 1971'in Türkiye'sinde, emperyalizme karşı bir tavır alış açısından 1919'da olduğu gibi, üç politik akım ve kümelenme mevcuttur.

Birincisi, Amerikan emperyalizminin dümen suyunda kayıtsız şartsız rota izleyen "emperyalizme teslimiyet" grubudur.

Bu teslimiyetçi akım, gayri-milli burjuvazinin (tekeleri burjuvazi, işbirlikçi burjuvazi), feodal unsurların ve de aydın ve büyük bürokratların politik akımıdır.

Bu akımın tam zıddı akım ise, çoğunluğunu sosyalistlerin teşkil ettiği, tam bağımsızlığı savunan İkinci Milli Kurtuluşçu (II. Kuvayı Milliye) akımıdır. Bu akımın oluşturduğu kümelenme iki ana unsurdan meydana gelmektedir:

a) Sosyalistler

b) Asker-sivil aydın zümrenin sol kanadını oluşturan gerçek Kemalistler.

1971'in Türkiye'sinde bu kümelenmenin stratejik hedefi Milli Demokratik Devrindir 1919'da başlayan Anadolu İhtilâlini tamamlamaktır.

Ancak halde, Milli Kurtuluşçular dağınık ve gerçek anlamıyla örgütlü değildir.

Üçüncü kümelenme ise bu iki ana kümelenme arasında yer alan melez bir akımın kümelenmesidir. Bu grup devrimci yolu değil de evrimci yolu tercih etmektedir. Bunlar mevcut yarı-bağımlı düzeni bir takım reformlarla tedavi ederek emperyalizmin tahakkümünü sınırlandırma yolunun tek gerçekçi yol olduğunu ileri sürmektedirler.

Bu kümelenmenin sınıfsal niteliği, genellikle, burjuvazinin milli kesimi ile asker-sivil aydın zümrenin sağ kanadının damgasını taşımaktadır. Ancak niteliği görece homojen değildir. İki temel akım arasında yer alan melez bir kümelenmedir. Ülkedeki sınıfsal mücadelenin çözümleri evrelerine ve mücadelenin gidişine göre, bazen birinci kutba, bazen de ikinci kutba geçici olarak mî meylenmektedir.

### BÖLÜM VI. BÜTÜN TÜRKİYE'Lİ AYDINLAR İKİ ALTERNATİFTEN BİRİNİ SEÇMEK ZORUNDADIR.

Burada kısaca belirttiğimiz dünya ve Türkiye'nin şartlarına ilişkin gerçekler, 1971'in Türkiye'sinde bu güne kadar çözümleri şekillenmiş, yazıda, çizildi; kamuoyuna mal edildi. Başkasının anıboşuna kadar kimsenin inkar edemediği gerçekler haline geldi.

İşte böyle bir durumda, halkımızın %60'ının okuma-yazma imkanlarına sahip olmadığı ülkemizde, bu gerçekleri bilmemesine imkan olmayan bütün aydınlar iki alternatifle karşı karşıyadır.

#### B.1. Alternatif:

Ya, Türkiye'nin bu günkü işler acısı durumu, mevcut düzeni, ülkenin "değişmez kaderi" olarak, olduğu gibi kabullenip, "böyle gelmiş böyle gider"; "bana ne, ben kendi çıkarıma bakar hayatımı yaşarım" diyerek bu düzenin bir unsuru olacaktırlardır.

Bu alternatifi seçenler ülkemizde iki küme teşkil etmektedir. Birinci küme çok bir ihanet içinde olan aydın(!)lar grubudur. Bu grup, tapki 1919'da kukla İstanbul Hükümetini destekleyen aydınlar gibi açık ve bilinen bir şekilde vatanı ihanet içinde olup, ülkenin zenginliklerini emperyalist tekellere peşkeş çekilmesini bizzat organize edenlerin grubudur. Bunlar açıkça, 1970'lerin dünyasında bir ulusun bağımsız olarak yaşayabileceğini inkar eden, vatan-millet mefhum-







ellerinde dalgalanmaktadır.

Bütün Evet bütün Türkiye'li aydınlar, bu iki alternatiften birisini seçmek zorundadır.

Birinci alternatifte, rahat bir yaşam, bu düzenin nimetleri vardır.

İkincisinde ise, çeşitli zorluklar kan, işkence ve ölüm vardır.

Biz, yurtsever kişiler olarak ikinci yolu seçtik.

Seçtiğimiz yol Gazi Mustafa Kemal'in açtığı yoldur.

Onun bağlattığı Anadolu İhtilalinin yoludur.

Parolası, "Ya İstiklal, Ya Ölüm"

Hedefimiz, "İstiklal-i Tam Türkiye" dir.

## BÖLÜM VII. GAZİ MUSTAFA KEMAL'IN YÜKSELTİĞİ TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE BAYRAĞI 1970'LERİN TÜRKİYE'SİNDE BİZ SOSYALİSTLERİN ELLERİNDE DALGALANMAKTADIR

Denilecektir ki, Mustafa Kemal sosyalist değildi, sizler ise Sosyalistsiniz.

Evet, Mustafa Kemal sosyalist değildi, bizler ise sosyalistiz. Ve biz sosyalistler partiler ne olursa olsun, onun bağlattığı Anadolu İhtilalini (Milli Demokratik Devrim'i) sonuna kadar götürmekte kararlıyız.

Atatürkçülük iddiasında oldukları halde, Atatürkçülüğün ne olduğundan habersiz kimilerine göre, bizim bu sözlerimiz kandırmacıdır; Atatürk'ün yoluyla bizim yolumuz zıd yollardır.

Gerçekte meselenin böyle olmadığı, ortada bir zıtlığın mevcut olmadığını etraflı bir şekilde açıklayalım. Bunun için önce Atatürk'ün tarihi kişiliğini ve B. S. I. Kurtuluş Savaşımızın anlam ve niteliği açık bir şekilde ortaya koymak gerekir.

### A-) Gazi Mustafa Kemal Sosyalist Değildir.

"Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve yutmak isteyen kapitalizme" karşı ulusal ayaklanmaya davet eden, Türk Ulusunun baş düşmanını bu sözleriyle açıkça belirten ve de, emperyalizme karşı ilk muazzam olmuş halk savaşını yöneten, dünyanın Türkiye'sinde dünyayı değiştiren Gazi Mustafa Kemal, her şeye rağmen sosyalist değildi. Onun tarihi kişiliğini belirleyen anti-emperyalist ve anti-feodal bir ihtilalci olmasıdır.

Dünyada, bu gün, başlangıçta, G. Mustafa Kemal'i örnek alarak, emperyalizme karşı bayrak açan pek çok anti-emperyalist lider, anti-emperyalist savaşın süreci içinde sosyalizmi benimsemesine rağmen, G. Mustafa Kemal'in sosyalizmi benimsemesinin nedenlerini kısaca ortaya koyalım.

G. Mustafa Kemal Atatürk'ün emperyalizme ve kapitalizme karşı savaş açmasına rağmen, sosyalist olmamasını ancak iki nedene dayanarak açıklayabiliriz.

a-) İç dinamik, b-) Dış dinamik.

a-) İç dinamik: Feodal Osmanlı İmparatorluğunda aydınlar arasında ve maarif sisteminde sosyalist teori ve düşünce Avrupa'daki gibi yaygın bir alana sahip değildi. O dönemin Osmanlı İmparatorluğunda, sosyalizmin ne olduğunu doğru dürüst bilen bir aydın kadrosu mevcut değildi.

Osmanlı ilerici aydınları arasında, işçi sınıfının ideolojisi olan sosyalizm bir yana, burjuva demokratik devriminin ürünü olan ulusculuk, uluslaşmak fikirlerinde bile tam bir netlik ve berraklık mevcut değildi.

İşte G. Mustafa Kemal, böyle bir ortamda yetişmiş, kendini yetistirmiş, ve mücadelesi sürdürmüştür.



Kişinin düşünce, ideal ve perpektiflerini belirleyen onun maddi-çevresidir. Henüz burjuva demokratik devrim hakkında bile düşüncelerin tam bir açıklığa kavuşmadığı böyle bir ortamda, G. Mustafa Kemal'in proleteryanın ideolojisi hakkında açık ve kesin bilgilere sahip olması; sosyalist olması elbette ki beklenemezdi. Bu nedenle hiçbir sosyalist onu sosyalist olmadığı için kinayamaz, yaralayamaz.

O'nun, o ortamda, anti-emperyalist ve anti-feodal düşünce ve aksiyon içinde olması bile önemli bir şeydir. Böyle bir ortamda milli Kurtuluşçu düşünce aksiyon içinde olmak çok üstün yeteneklere z sahip bir kişiye özgü olabilir.

Ayrıca, G.M. Kemal sosyalist olsaydı bile, yine de devrim cephesi için önemli bir değişiklik olmayacaktı. Çünkü, bir kere, Türkiye ululaşma ve ulus olma aşamasındaydı. Ve bu aşamada bir sosyalist önderin de yapacağı, genel hatlarıyla G.M. Kemal'in yaptıklarından pek farklı olmayacaktı.

İkinci olarak, sosyalist aksiyon, bir kadro ve sınıf hareketidir. Oysa o dönemde ne bilinçli bir işçi sınıfı ne de böyle bir hareketi getirecek bir kadro mevcuttu.

Özetlersek, bu iç konjoktörden dolayı, G.M. Kemal, sosyalist düşünceye zaman zaman yaklaşmasına rağmen, sosyalist değildi.

Gerek feodal Osmanlı İmparatorluğundaki eğitim ve entellektüel seviyeden dolayı aldığı formasyon icabı, gerekse de yurtsever bir asker olarak cephelere vatan müdafası için geçen hayatından dolayı, sosyal sistemler ve doktrinleri incelemeye zaman bulamadığı için sosyalist değildir.

O, dünyada ilk defa zaferle sonuçlanmış bir halk savaşının büyük bir lideri olarak, dünyaya, mazlum ulusların emperyalistleri alt edebileceğini ilk defa gösteren büyük bir ihtilaleci olarak, yalnız Türkiye'li devrimcilerin değil, bütün dünya devrimcilerinin takdir ve güleranla anacakları bir kişidir.

Eğer, büyük çapta üretim çağında (20. yüzyılda) geri kalmış bir ülkenin kazandığı istiklalin devamını, ekonomik alanda büyük çapta üretimin gerçekleştirilmesi mümkün olacağını ve bunun tek yolunun sosyalizme kademele olarak geçmekte olduğunu bilseydi veya bu konuda o günün dünyasında mevcut deneyler olsaydı (yani dış dinamik uygun olsaydı) O'ndaki vatanseverlik ateşi, O'nu mutlaka sosyalizme götürürdü.

Götürürdü diyoruz: Çünkü 20. yüzyılın ikinci yarısında bir çok ezilen ülke M. Kemal'in açtığı yoldan giderek yürüyerek sosyalizme varmış pek çok devrimciye tanık olmuştur.

İşte devrimci Küba halkının önderi Fıdel Castro... Castro, Yankee emperyalizmine ve onun Küba'daki piyonu hain Batista diktasına karşı Kurtuluş bayrağını açtığı sıralarda sadece bir Milli Kurtuluşçuydu; Sosyalist değildi. O, Yankee emperyalizmini ülkesinden kovma mücadelesi içinde, yani "Tam Bağımsızlık" kavgası içinde, Halk Savaşı ile kazanılan bağımsızlığın, ekonominin büyük çapta üretimi gerçekleştirilmesiyle devam ettirebileceğini ve bunun da Milli Demokratik Devrim ekonomisinin bir süreci içinde tesisinden sonra, Sosyalist Ekonomiye geçmekle mümkün olduğunu görmüş ve böylece Castro'nun yurtseverliği, O'nu sosyalizme götürmüştür.

İşte Kongo'nun Milli kahramanı Lumumba... Liberal bir burjuva aydını iken anti-



emperyalist mücadele Lumumba'ya sosyalizme götürmüştür.

Koza, emperyalizme karşı Kurtuluş Savaşı veren diğer Afrika ülkelerinin lider kadrolarında da aynı duruma gormekteyiz. (örnekler çoğaltılabilir)

Bütün bu ülkelerin devrimci önderleri, bağımsız bir ulus olarak yaşamının, kalkınmanın yolunu kapitalist olmayan bir yolda gördükleri için, yavaş yavaş sosyalizmi benimsemektedirler. Ve bu önderlerin başlangıçta örnek aldıkları ikisi, çoğu zaman G.M.Kemal'dir.

#### b-) Dağ dinamik:

Eğer, 20. yüzyılın ilk çeyreğindeki dünya şartları, bu günki gibi olsaydı, bu büyük gerçeği M.Kemal de görebilirdi.

Ne yazık ki o günün dünya şartları, bu açıdan son derece olumsuzdu.

1925-1930'ların dünyasında, sadece SSCB sosyalistti. Orada da rejim ilk yıllarında yalpalamalar içindeydi; yani henüz gerçek yörüngesine oturmuş değildi.

Kısaca sosyalizmin pratikte başarısı dostun-düşmanın kabul edeceği bir gerçek henüz gelmemiştir. Ayrıca, bugünkü gibi, Küba, Viet-nam, Çin, Kore vb. deneyleri yani geri bir ülkenin her bakımdan bağımsızlığını koruyarak sosyalist bir yönetim altında kalkınabileceğinin deneyi mevcut değildir.

O dönemde « Stalin'in şartların zorunlu kıldığı "Tek Ülkede Sosyalizm" (socialism in one country) teorisi, tek geçerli teoriydi. Yani geçerli teori SSCB etrafında sosyalizmin genişlemesi teorisiydi.

İşte bu teorik ve pratik durum, Atatürk'ü çok etkilemişti. O'nun giderek sosyalizm muhalif tavır almasını etkileyen (dış konjektörden daha etkili olan) en önemli etken dış dünya konjektörü olmuştur. Çünkü bu durumda G.M.Kemal'in "Tam Bağımsızlık ilkesiyle bağdaşmıyordu. (Buna rağmen, bu durum M.Kemal ile Lenin arasında ve Türkiye ile SSCB arasında yardımlaşma ve dostane ilişkiler kurma yolunda bir engel teşkil etmemiştir.)

Dünya sosyalist hareketinin tek merkezden, yani o dönemde SSCB'ne bağlanmasın gerekliliğini ihtiva eden bu teoriden dolaydır ki, G.M.Kemal, bu bütün sağıcılarını ve anti-sosyalistlerin dört elle sarıldıkları şu sözleri söylemiştir: "Bolşevizm bile kaydı şart Rus hakimiyeti demektir."

Daha çok bir yorum niteliğini taşıyan bu sözleri 1925-1930 şartları içinde değerlendirmek gerekir.

Nitekim günümüzde durum değişmiş, o dönemin şartlarının zorunlu kıldığı, ancak belirli bir mihrağa bağlanarak sosyalizme yönelme teorisi, değişen bu şartlarla birlikte yerini, genel olarak birbirine yardım ve saygı ilkesine ve sosyalizme yönelmiş ülkelerin her biri bakımdan serbestisini esas alan, bir bütün olarak sosyalist dünyanın güvenliğini düşünen ilişkilere terk etmiştir.

Eğer 20. yüzyılın ilk çeyreğinde iç ve dış konjektür, bu günki gibi, uygun olsaydı, 20. yüzyılın üçüncü çeyreğindeki bütün milli ihtilalciler gibi Tam Bağımsızlık ilkesi üzerine titreyen G.M.Kemal'de sosyalist olabilirdi. G.M.Kemal ekonomik doktrin ve sistemleri inceleyemediğini bizzat kendisi söylemektedir.

Diyecek ki: "Tarih, bizden, iyi niyetli insanlardı, ama iktisat bilmiyorlardı diye söz edecektir..."



B-) Gazi Mustafa Kemal İddianame'de Belirtildiği Gibi Evrimci Değil Devrimcidir.  
(İhtilalcidir)

Önce, İddianame'de yanlış kullanıldığı için "Evrım" ve "Devrim" tanımlarını açıklayalım.

Fransızcası evolution olan evrim sözcüğü, mevcut ekonomik ve sosyal düzen (mevcut üretim ilişkileri) temel alınarak, o ekonomik ve sosyal düzenin bir takım ıslahatlarla tedavi edilmesi anlamına kullanılır.

(Revolution) Devrim tanımı ise, mevcut ekonomik ve sosyal düzenin yıkılarak, bir ileri ekonomik ve sosyal düzene geçiş, bir başka deyişle, üretim araçları sahipliğinin bir süreç içinde ~~yanlış~~ yeni bir sınıfa veya sınıfların eline geçişi anlamında kullanılır.

Mevcut düzenin değişmesini istemeyip, sadece onu bir takım reformlarla tedavi etmeyi savunan kişiye evrimci denir. Mevcut düzenin kökten değişmesini isteyen kişiye ise devrimci (ihtilalci) denir.

Bu tanımları, sadece sosyalistler bu anlamda kullanmazlar. Bu gün sağının da, çeşitli eğilimde olan sosyolog, siyaset bilimcilerinin yukarıda belirttiğimiz anlamda kullandıkları bilimin ortak kavramlarıdır. Sosyal-Demokratik Duvergör'de bu tanımları bu anlamda kullanır, emperyalizmin savunucuları olan Rostow'da, Raymond Aron'da, sosyalist sosyal bilimcilerde bu tanımları bu anlamda kullanırlar.

Oysa iddia makamı, sosyoloji, siyaset bilimi, felsefe ve ekonominin ortak kavramlara olan bu tanımları ters çevirerek bu "devrim" tanımının, Marks'a göre komünizme geçişin bilimsel tanımı olduğunu iddia etmektedir. (Bkz. İddianamenin 3. sahifesi)

Eğer bunda ard niyet aranmazsa, bu tam bir bilgisizlik örneğinden başka bir şey değildir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu kavramlar, sadece sosyalistlerin kullandığı kavramlar olmayıp, sağının da, solcusunun da aynı anlamda kullandığı sosyal bilimlerin kavramlarıdır.

Ve bu devrimin tanımını da sosyal bilimlere ilk sokma şerefi Marks'a değil, Marksist olmayan Mathieng'e aittir.

Marks'ın komünizme geçiş tanımı şudur: "Herkesin çalışmasına ve yeteneğine göre toplumsal üretimden pay," yasasının geçerli olduğu proleterya diktatoryası (İçki Sınıfı Devleti) aşamasında, devletin ve içki sınıfı da dahil olmak üzere sınıfların ortadan kalktığı, "İhtiyaç göre pay" yasası aşamasına geçiştir. Marks'ın komünizme geçiş tanımı budur.

İddia makamının "Marks'ın Komünizme geçişin bilimsel tanımı" olarak iddia ettiği, DEV-GENÇ'in bildirisinde ki tanım, emperyalist boyunduruk parçalanarak, emperyalist üretim ilişkilerinden, Milli ve Demokratik Sosyal Düzene geçişin tanımıdır.

Devrim sözcüğünden, bilimi alt üst edecek katar elleri duyan iddia makamı, bu yorumu bütün dünyanın, sağının da, solcusunun da "İhtilalci" olarak tanıdığı G.M.Kemal Atatürk'ün devrimci değil de evrimci olmasına kadar götürmektedir. (Bkz. İddianamenin 5. sahifesine)

Gazi Mustafa Kemal sapına kadar ihtilalcidir. O, sömürge Osmanlı feodal devlet mekanizmasını ve ekonomik-sosyal ilişkilerini paramparça ederek, emperyalizmi ve Levantenleri (kompromatör burjuvaziyi) tamamen tasfiye etmiş, hilafet, teokratik



yönetim...vs. gibi feodalizmin üst yapı kurumlarına paramparça ederek, Milli ve Laik Türkiye Cumhuriyetini kurmuştur.

Bu bir ihtilal değil midir? Bu Anadolu İhtilalidir, bütün sömürge ve yarı-sömürge ülke devrimcilerinin örnek alacakları, kalimenin gerçek anlamıyla bir ihtilal, devrimdir.

Evet bu bir devrimdir. Anadolu İhtilali, Milli Demokratik Devrimdir. Ancak, anti-emperyalist ve anti-feodal Anadolu İhtilali sürekli kılınamamış, sonuna kadar götürülememiştir.

Bunun nedenlerini biz ayrıntılı olarak daha önce anlattık, şimdi kısaca özetliyeceğiz.

**A-) Mustafa Kemal'in etrafındaki kadronun yetersiz olması:**

Bilindiği gibi, bir insan ne kadar büyük yeteneklere sahip olursa olsun, eğer tek başına ise devrim hareketinin sorunları onu aşar; sosyal düşüncüler tek bir kişinin omuzlayacağı bir mesele değildir. Devrim hareketi, bilinçli bir kadro hareketidir. M.Kemal ve bir kaç arkadaşının dışındakiler, Anadolu İhtilali hakkında açık ve kesin bir perspektife sahip değillerdi. Kimisi, Kurtuluş Savaşına, müslümanlığı kurtarmak için katılmıştı, kimisi de, safardan sonra, megruti bir yünün kurulacağını hayal ediyordu.

**B-) Sosyal Sınıflar Kombinasyonu:** Bilindiği gibi, emperyalizmin, ülkeden kovulmasına, komprador burjuvasının ekonomiden tasfiye edilmesine, yani devrimin anti-emperyalist yanı, başarıyla sonuçlanmasına rağmen, anti-feodal yanı tamamlanamamış, feodalizmin üst yapı kurumları yorbo bir edilmesine rağmen, ekonomik alanda feodal mütogallibenin gücü kırılmamış, toprak mülkiyetinde köklü bir dönüşüm yapılamamıştır.

Aslında M.Kemal Atatürk ta bağından beri, feodal mütogallibeyi hedef almış, ancak onun üst yapı kurumları ve politik gücü parçalanmasına rağmen, ekonomik gücü bertaraf edilememiştir.

Bunun başlıca sebebi, o günkü sınıflar kombinasyonudur.

O günün şartlarında, devrimci sınıf ve sınıflar bilinç ve örgütlenme bakımından son derece zayıf durumdaydılar. Sanayimiz son derece cılız olduğu için, ülkenin politik hayatında etkili olabilecek, reformları itelleyebilecek nitelik ve nicelik güce sahip bir işçi sınıfı mevcut değildi. Ümmetçi ideolojiler içinde olan geniş köylü yığınlarında ise, Milli ve Demokratik bilinç bu kitleyi devrim hareketine temel yapabilecek seviyede değildi.

Anadolu Devriminin tutucu sınıf ve sınıflara karşı dayanabilecekliği tek sınıfa, asker-sivil aydın sınıfıdır.

I. ve II. Kurucu Meclisin sınıfsal terekibine baktığımızda bu gerçeği açıkça görmekteyiz. Her iki meclis de feodal mütogallibenin ve mandacılar temsilcilerinin önemli oranda sandalyeye sahip olduğu görülmektedir. Öyleki, Anadolu Devriminin her an alacağı edilecek bilememiştir.

Gazi'nin, bütün hayatı boyunca, emperyalizme sirtını dayaması olan feodal mütogallibe ve mandacılar, sürekli olarak Anadolu Devrimini sabotaj etmişlerdir.

Bu şartlarda Anadolu Devrimini daha ileri gitmesine maddeten imkân yoktur. Görüldüğü gibi, o tarihi dönemin sınıflar kombinasyonu, Anadolu Devriminin sürekli kılınmasına, tamamlanmasına elverişli değildi. Buna rağmen devrimin anti-emperyalist cephesi zafı ulaşmış anti-feodal cephesinde ise, üst yapı kurumlarında tam



bir dönüştürme bağlanmış, Milli, Laik Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Hiç bir zaman gayri milli sınıf ve zümrelere, politik iktidarda son söz söylenilmemiş, ve feodal mütegalibe, politika arenasında sindirilmiştir.

Bu gerçekleri, Profesör Dr. AYTEKİN ATAAY, şu şekilde açıklamaktadır; "daha bağlanmıştan beri" etkisi yaygın bir yeraltı kuvveti' (Lord Kinross) ile savaştırmak sorunda kalan Türk Devrimi de bu nedenle zaman zaman tehlikeye düşmüş, duraksama dönemleri geçirmiştir." (Eks. Atatürk'ün Görüşleri 9 Eylül 1971 Milliyet Gazetesi s.2)

Kinross'un bahsettiği bu "yeraltı gücü", emperyalistlerin dış desteklerini almış olan feodal mütegalibe ve mandacıların sürekli komplolarından başka bir şey değildir.

G.M.Kemal, ölümüne kadar, bu güçlerin ekonomik etkinliğini kırmak için, ortamı hazırlanmasıyla uğraşmış, uygun ortam beklemiş, ve yeni kuşakların devrimi bu alanda devam etmelerini istemiştir. (Eks. Gazi'nin Çoğitli Söylöy ve Yazılarında)

Özetlersek, Anadolu İhtilali, anti-emperyalist ve anti-feodal bir devrimdir. Yani Milli Demokratik Devrimdir. Ancak Devrim, yukarıda belirttiğimiz nedenlerden dolayı duraklamalara uğramış, sürekli kılınamamıştır. ~~XXXXXXXXXX~~

Bu yüzden de, ekonomide de yavaş yavaş işbirlikçi burjuvazi palazlanmaya başlamış, ve feodal mütegalibenin, bu sınıfla ittifakı sonucu, ülke, G.M.Kemal'in vefatından sonra Amerikan emperyalizminin vesayeti altına girmeye başlamıştır.

1950'de Demokrat partinin iktidara gelmesi, Anadolu İhtilalinin sonu, karşı-devrimin ise zaferidir.

C-) "İhtilalci-Sosyalist" Tanımlanması Gerçekleri Yansıtmamaktadır.

İddia makamı, ihtilalci kavramı ile Marksist kavramı eş anlamda kullanmaktadır.

Bu anlayış, hayatın realitelerine, dünya devrimci pratiğine ve de bilime aykırı bir anlayıştır. Sosyalist olmayan bir kişi, pek ala ihtilalci olabilir. Mesela: Büyük Fransız Devriminin Önderleri, Marat, Robespier, ... sosyalist değillerdi, ama gerçek birer ihtilalci idiler.

Proletaryanın iddia ideolojisi olan sosyalizmin henüz teorik ve pratik temellerinin mevcut olmadığı 18.yüzyıl için geçerli olan bu durum, 20.yüzyılda da geçerlidir.

Bu gerçek, 20.yüzyılda yani sosyalist ve milli demokratik devrimler çağında emperyalist boyunduruk altında olan bizim gibi ülkelerde özellikle geçerlidir. Şöyleki:

Bolivya'da Yankee emperyalizmine karşı isyan bayrağı açarak, dağa çıkan Papas Camillo Torres, sosyalist değildi, ama gerçek bir devrimciydi.

Cezayir Halk Savaşında, Fransız emperyalizmine karşı, kanla, ateşle halkın kurtuluş destanını yazan İbrani'ler (Cezayirli Milliyetçiler) Marksist değillerdi, ama kolimenin gerçek anlamıyla ihtilalciydiler.

Dünyanın ilk safarla biten Halk Savaşını sürdüren Kuveyt-i Milliye'nin yönetici kadrosu, sosyalist değildi, ama sapına kadar ihtilalciydi.

Kıta, bugün, Viet-nam'da Amerikan emperyalizmine karşı dövüşen Budist Rahipler Marksist değillerdir, ama devrimcidirler.



Hayat, bunun tersinin de geçerli olduğunu söylemektedir. 20.yüzyılda devrimci pratiği, sosyalist olmayan devrimcileri kaydettiği gibi, tüzük ve programlarında "Marksist-Leninist" yazan pek çok örgütün (ve de mensuplarının) devrimci olmadıklarını da belirtmektedir.

Mesela, Latin Amerika'da, Milli Kurtuluş hareketına yan çizen pek çok "Marksist parti" vardır. Ama bu partilerin ve mensuplarının hiç biri devrimci değildir. Papaz Camille Toroz bunların hepsinden daha ileridir, ve de devrimcidir.

Kesir, Cozayir Halk Savaşında Milli Kurtuluş Savaşına yan çizerek, Cozayir için en iyi çözüm yolunun sosyalist Fransa'nın bir oyaleti olmasında gören, Cozayirli Sosyalist aydın da, o'nun partiside devrimci değildir. Bilimsel Sosyalizm'den habersiz Cozayirli ~~Milli Kurtuluş~~ bir milli kurtuluşçu, bir yandan bu aydından da, o'nun partisinden de ileridir, devrimcidir.

Bu örneklere, sayısız örnekler katmak mümkündür.

Kısacası, kim emperyalist boyunduruğa karna, halkın kurtuluşu için, bütün varlığını ortaya koyarak savaşıyorsa, ihtilaleci de, devrimci de, ilerici de odur!

İhtilaleci ve ihtilal kavramlarından, sadece sosyalist ve proletarya devrimini anı anlayan iddia makamı için, Atatürk, elbetteki devrimci (ihtilaleci) değildir; devrimci- dir. Bize ve tarihe göre, meselonin bu izah tarsı, en nazik deyimle, G.M.Kemal Ata- türk'ün tarihi kişiliğini ve O'nun eseri olan Anadolu İhtilalini hiç ama hiç an- lamamanın somut belgesidir. Ve G.M.Kemal Atatürk'ü bu şekilde değerlendirenler ne kadar Atatürkçülük iddiasında olurlarsa olsunlar, Onların Atatürkçülüğü, "gard- rop" Atatürkçülüğünden öteye geçemez.

Hayatın cilvesine bakın ki, onun açtığı yolda Milli Kurtuluş bayrağını 1971 Türki- ye'sinde dalgalandıran bizler, onun adına, onunla uzaktan yakından ilişkisi ol- mayanlar tarafından ona ihanetle suçlanıyoruz(!)

Gerçekten garip olan bu durum, abla bizi şaşırtmıyor. Bu, tarihin her döneminde hakim sınıfların uyguladığı klasik bir taktiktir. Ülkesinde, dünyayı değiştiren, halkına ve ulusuna mal olmuş her ihtilaleciyi, ölümünden sonra, hakim sınıflar (onun devrimci kişiliğini ve eylemini kendi sınıfsal çıkarları paralelinde tahrif ederek onun izinde yürüyen devrimcilere karşı, kalkan olarak ileri sürerler. Bu, objektif bir olgudur ve bu güne kadar, sınıflar mücadelesinde, ilerici-gerici mücadelesinde hep böyle süregelmiştir.

Büyük Fransız Devriminde, karşı-devrimciler tarafından katledilmiş olan devrimci Marat, bir süre sonra, onun izinde yürüyen devrimcilere karşı, karşı-devrimin bayrağı olarak çıkartılmaya çalışılmıştır. Marat'ın izinde yürüyen Jakobonlere (Robespier ve arkadaşlarına) karşı, tutucu Jirondenler, Marat'ı kalkan olarak kullanmışlardır. Onun izinde yürüyenleri, onun adına, onu katledenler suçlanmışlardır.

Ülkemizde de bu gün aynı oyun oynanmaktadır.

Gazi Mustafa Kemal'in "Ya İstiklal, Ya Ölüm" şiarını kendisi belirler edir, onun do- doflendirdiği Tanı Sağamsız Türkiye için mücadele edenlere karşı, karşı-devrim Atatürkçülük iddiasıyla çıkmaktadır.

Bu, tarihin paradoksudur!

D) Gerçek Atatürkçülük Nedir?

Başına "gerçek" kelimesini koymak gereksinim değil. Dünümüzün başlıca nedeni, yula-



rida belirttiğimiz gibi, bu gün Atatürkçülükle uzaktan yakından ilişkisi olmayan, Atatürk'e tam bir ihanet içinde olanların Atatürkçü kisvesi içinde olmalarındandır.

Konuya geçmeden önce, hemen belirtelim ki, İddianame'nin 6. sayfasında "Kurtuluş Savaşı dönemini, daha sonraki Kemalist devrimciler döneminden ayırmak gerekir" şeklinde bizim görüşlerimizmiş gibi ileri sürülen görüşler bize ait değildir. Bu görüşe katılmadığımız gibi, bizlere aitte değildir. Emek Dergisinin görüşüdür. Ve bizim Emek dergisiyle hiç bir bağlantımız yoktur.

Biz Kurtuluş Savaşını ve sonrasını bir bütün olarak, Anadolu İhtilali olarak görüyoruz. Doğrusu da budur.

Asker-sivil aydın zümrenin önderliğinde yürütülen I. Kurtuluş Savaşımız ve safardan sonraki anti-emporyalist ve anti-feodal reform tedbirleri bir bütündür. Daha öncede izah ettiğimiz gibi, önder sınıfın karakterini yansıtan ve çözümlü duraksamalar, hatta zaman zaman zaman geriye dönüşler geçirmiş ve de tamamlanamamış olan bir Milli Demokratik Devrimdir.

Milli Demokratik Devrim'de, halk savaşı "Milli Kurtuluş Savaşı" devrim sürecinin en önemli aşamasıdır, ama bütünü değildir.

Biz, bu konudaki görüşlerimizi Aydınlık Sosyalist Dergi'nin 15. sayısında yayınlanan "Sağ sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazımızda, "Kemalizmin Sağ, Solu ve Asker-Sivil Aydın Zümre" bölümünde çok açık bir şekilde ortaya koymuşuzdur.

O bölümde Kemalizmin bir burjuva ideolojisi olmadığını açıkça ortaya koyduktan sonra Kemalizmi şu şekilde tanımlıyorduk: "Kemalizm, emperyalist boyunduruk altında olan yarı-sömürge ülkelerin, devrimci-millyetçilerinin kutsal bir Kurtuluş Bayrağıda Kemalizme ruh veren, onu yaşatan Milli Kurtuluşguluğun" (yani, anti-emporyalist ve anti-feodal tavır alışdır).

Kemalizmin bir doktrin ve ideoloji olmadığını da, o yazımızda ortaya koyarak-Kemalizmin belli bir ekonomi politikası olmadığını belirttik, Kemalist yönetimin ekonomik alanda, bazen devletçilik yanının ağır bastığını, bazende özel noktöze prim verme zümresinin yanının ağır bastığını, Milli Burjuvazi yaratma gayretleri içinde olduğunu belirtiyorduk. Kemalist yönetim, ekonomide kartelleşme ve tröstleşmeye emperyalist tekellerle bütünleşmeye, daima gücü oranında engel olmaya çalışmıştır. Bir başka deyişle, Kemalizmin devletçilik politikasında, tekelleri kapitalin açıkça desteklenmesi asla görülmez. Anti-Kemalist yönetimin yani karşı-devrimin devletçilik politikası ise devletin imkanlarına, tekelleri kapitalin, yerli veya yabancı tekellerin hizmetine sunma politikasından başka bir şey değildir.

Özetlemek, Kemalist yönetimin devletçilik politikası, çözümlü yalpalamalarına rağmen milli bir sanayici sınıfı yetiştirmeye yöneliktir. Kısa süre devrimci 27 Mayıs yönetimi bir yana bırakılırsa, son 25 yılın devletçilik politikası ise, emperyalizmle bütünleşme olan, (igbirlikçiler) tekelleri burjuvaziyi zayıflatma politikasıdır.

Bu gerçek ancak, biz sosyalistler tarafından ile getirilmemektedir. Finans kapitalin temsilcileri de bu gerçeği kabul etmekte ve açıkça belirtmektedirler. -tabii değişik terminoloji ile- Mervat, İstanbul Sanayi Odakları Başkanı Ertağrul Soğuel'in 16 Eylül 1971 tarihli Cumhuriyet gazetesinin ikinci sayfasında "Ekonomimizdeki Durumun Nedenleri" başlığı altında yayınlanan yazısında, ekonomimizin niteliği hakkında şöyle demektedir: "Gerçekten 25 yıldan beri özel sektör konak ağır basmaktadır." Oysa 25 yıl içinde de ekonominin devlet sektörü, özel sektöre nazaran ağırlığını sürdürmüştür. Bu nedenle burada postedikinin devletçiliğin niteliği olduğu aşiktir.



Gerçekten de, Atatürkçülük (Kemalizm), bir doktrin veya bir ideoloji değildir. Bu nedenle, biz kemalizmin bir burjuva ideolojisi olduğunu iddia eden görüşe karşıyız. Günkü kapitalizmin emperyalizm döneminde, yani 20. yüzyılla, burjuvazi artık, ilerdeki, devrimci, demokrat ve Milliyetçi niteliklerini kaybetmiştir. Onun ideolojisi, artık milliyetçilik değil, kosmopolitizm'dir. Vatan, millet bayrağını, o günün bordosundan almaya atar. Bu gün bu bayrağı burjuvazinin solundaki güçler yükseltmektedirler. Şüphesiz bizim gibi yarı-sömürge ülkelerde, henüz milli niteliğini kaybetmemiş burjuvazinin bir kesimi vardır. Ancak bu ülkelerde Milli Burjuvazi son derece zayıf ve olumsuzdur. "Vatan" "Millet" bayraklarına yükseltecek, anti-emperyalist bir savaşın önderliğini yüklenerek güçten yoksundur. Milli burjuvazi, bu yüzden devrim hareketine en son katılan bir güç olabilir. Bu bakımdan, kanımızca asker-sivil aydın sümrenin başına geçtiği "Anadolu İhtilali"ni Milli Burjuvazinin hareketi Kemalizmi de burjuvazinin ideolojisi olarak nitelermekte yanlıştır.

Kemalizm, ülkemizde asker-sivil aydın sümrenin geleceğini yansıtan, anti-emperyalist ve anti-feodal bir tavır alıştır. Bu yüzden Kemalizmin sağ, solu olamaz.

Kemalizm soldur, Milli Kurtuluşçuluktur, emperyalizme karşı bu sümrenin isyan bayrağıdır.

Milli Kurtuluşçu bir tutumu yansıtmazı açısından bilsen sapına kadar Atatürkçüyüz. Onun Milli Kurtuluşçuluk bayrağını, hayatımızda dahil, herşeyimizi ortaya koyarak biz dalgalandırıyoruz.

Ancak, solda ve sağda bazı mihraklar, Atatürkçülüğü bir n ideoloji ve doktrin olarak sunma gayretleri içindedirler. Aslında çağdaşlaşma yolunda bir arayış olan, o yüzden de sağa, sola kayan 1923-46 CHP hükümetlerinin ekonomi politikasının sistemleşmiş bir dünya görüşünü, doktrinin, ekonomi politikası olarak ileri sürülenlere karşı, biz Kemalizm onların göstermek istedikleri anlamda anlamadığımızı, açıkça belirtmiş ve de onların tanımladığı anlamda da Kemalist olmadığımızı, sosyalist olduğumuzu açıkça söylemişizdir. Çünkü sosyalizm sistemleşmiş bir dünya görüşü ve ideolojinin ifadesidir. Felsefi ve siyasi cephesinin yanında ekonomik cephesi de vardır.

Ve biz bu ideolojiyi benimsemişizdir.

Sosyalizm, Kemalizmin ön gördüğü anti-emperyalist ve anti-feodal tavır alış, bizzatıhi içinde taşımaktadır. Bir başka deyişle, sosyalizm, anti-emperyalist, anti-feodal ve anti-kapitalist bir ideolojidir.

Bu nedenle ülkemizde sosyalistler, gerçek anlamda Atatürkçü bir tutum içindedirler.

Bu yüzden, emperyalizm işgali altında olan ülkemizde, sosyalist olmadığı halde, Kemalist tutum içinde olanlar, sosyalistler arasında bir zıtlık yoktur. Aksine tam bir kader birliği vardır. Çünkü II. Milli Kurtuluş Savaşımız bu iki gücün, ortak ittifakıyla zafere erişmiştir.

Atatürkçülüğün bir doktrin ve ideoloji olmadığını, anti-emperyalist ve anti-feodal bir tutumu anlattığını sadece biz sosyalistler değil, yerli ve yabancı bütün sosyolog, siyaset bilimcisi ve araştırmacılar söylemektedir. Örneğin: Unesco Türkiye Milli Komisyonu tarafından 1963'de yayınlanan "Le Kemalizm" derlenmesinde, Duvargazer, Atatürkçü siyasi ve sosyal sistemi tam bir kesinlikle belirtmeye imkan olmadığını söylemektedir.

Keza, bir anti-Marksist olan Prof. Aytakin Ataay'ın 9 Eylül 1971 tarihinde Milliyet



Gazete'sinin "Düşünönerlerin Düşünceleri" sütununda yayınlanan, "Atatürk'ün Görüşleri" başlıklı yazısında bu gerçek şu şekilde dile getirilmektedir; "...Atatürkçülük, ne sadece ulusal bağımsızlık teorisinden ve ne de sadece devrim teorisinden ibarettir. Atatürkçülük, bunların her ikisininide içermektedir. Ancak, Atatürkçülüğün gerçekleştirmeye istediği amaç tam bağımsızlıktır. Yani en yalnız SİYASAL alanlarda bağımsızlık değil, fakat ekonomi, savunma, yargı, kültür, sanat ve benzeri alanlardaki bağımsızlıktır. Düşünce alanında ve teknolojik alanda çağdaşlaşmadan da tam bağımsızlığa kavuşmak ve bunu korumak olanağı yoktur. Çağdaşlaşabilmek için az-gelişmişlikten kurtuluş bir ön şarttır. Öte yandan çağdaşlaşma sürekli'dir. Bu gerçekleşmesi olanağı ancak sürekli devrim ile sağlanabilir.

Atatürk, düşüncelerine, uygulamaya koyan bir oylom adamıydı. Atatürkçülük, her dönem de çağdaşlaşmaya yönelen hamloye açık bir öğreti niteliğini taşımaktadır. Kısacası, Atatürkçülük, tam bağımsızlık ve çağdaşlaşma (istiklâlî tam ve münasiplaşma) öğretisidir." (altını biz çizdik.)

Marksist olmayan bu bilimcilerden aktardığımız pasajlardan da anlaşılacağı gibi, Atatürkçülüğün sitemleşmiş bir ekonomi politikası ve ideolojisi yoktur. Onu yatan, ölmözlöştiren, ona ruh veren, milli kurtuluşçuluktur; emperyalizme karşı bağ kaldırmaktır.

Bu temel ilkeyi bir tarafa iterssek ortada Atatürkçülük diye bir şey kalmaz.

Bugün görünüşte; herkes Atatürkçüdür. Emperyalizme ölkoyi peşkeş çeken de Atatürkçülük iddiasındadır, feodal ideolojileri el altından tozğülleyenlerde.

Bütün büyük ihtilâller gibi, Atatürk'ün en büyük talihisizliği budur. Bigün, emperyalist boyunduruğun varlığını inkâr ederek, emperyalizme karşı mücadele otmeyenlerin, Anadolu ihtilâlini sürekli kılmayanların Atatürkçülükle uzaktan yakından hiç bir ilgisi yoktur. Bu böyle bilinci!..

## BÖLÜM VIII' SOSYALİST TEORİ VE MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM

Bu konu üzerinde burada ayrıntılı teorik açıklamalara girişecek değiliz. Sosyalizmin ve Milli Demokratik Devrimin ne olduğunu ve ne olmadığını çeşitli samanlarda, çeşitli toplantılarda anlattık; yayın organlarımızda defalarca yazdık... Burada bu konu üzerine söyleyeceklerimiz, teorik formasyonumuzun hayli kalın çizgilerle bir ifadesi olacaktır.

### 1- Biz Sosyalistiz?

Sosyalizm, insanın insan tarafından ezilmesinin, sömürölmesinin, horlanması'nın olması, insanın insanca yaşayabileceği bir dünyayöngelilik öngörür.

Bizler insansever olduğumuz, hemcinslerimizi sevdiğimiz için sosyalistiz.

Bizler, yurtsever olduğumuz için sosyalistiz. 20. yüzyılda, bizim gibi emperyalist boyunduruk altındaki, yarı-sömürge ölkelerin milli kurtuluş savaşıyla kazandıkları bağımsızlığın sürekli kalınmasının tek şartı ve garantisi sosyalizmdir.

Sosyalizm, sanayi devrimi ile birlikte bilimsel temellere oturmuş, ve 20. yüzyılda, bütün ezilen kitlelerin, ulusların umut kaynağı olmuş, ve de bütün dünyada geniş taraftar bulmuş bir dünya görüşüdür.

Emperyalizm, özellikle sömürge ölkelerde şu yalanı uydurmaktadır: Bilimsel Sosyalizm 19. yüzyılın demode olmuş bir fikir cereyanıdır. 20. yüzyılda sosyalist olan aydın,



aydan deformasyonuna uğramış bir kitledir..

Emperyalizm, bu yalanı kendi ülkesinde uyduramaz. Uydursa bile, batı aydını bu safsataya gülüp geçer. Ama bizim gibi, halkımızın %60' okuma-yazma bilmeyen bir ülkede, bu yalan teşahlanabilmekte, hatta taraftar bile bulmaktadır. Bunun nasıl bir safsata olduğunu anlamak için çok şeyler bilmeye gerek yoktur; Dünyaya güyle bir bakış yeterlidir.

19.yüzyıl, henüz sosyalizmin pratikte zaferlerinin maddi ortamının olmadığı, işçi sınıfının gerek nicelik, gerekse nitelik yönünden yeterli gelişme seviyesine ulaşmadığı, henüz kapitalizmin iloroi, milliyetçi, demokrat olduğu, üretim araçlarını geliştirerek belli ölçüde toplumsal refahı sağladığı bir dönemdir.

O dönemde, sosyalizm, Marks ve Engels tarafından bilimsel temellerine oturtulmuştur (Fakat bu sosyalizmin, Marks ve Engels'in eserleriyle kayıtlanmış olması, donması demek değildir. Sosyalizm, Marks, Engels, Lenin'in eserleriyle sınırlandırılmaz. Eğer sınırlandırılırsa, oylom kılavuzu niteliğini kaybedip, bir dogma olur. Sosyalizm, bilimin ve teknolojinin gelişmesine paralel olarak, durmaksızın kendi kendini yenileyen, ağan bir teoridir.) Ancak henüz o dönemde işçi sınıfı hareketi ile sosyalizm tam anlamıyla bütünleşmiş değildi.

İşte 19.yüzyılın bu niteliğinden dolayı, o asırda dünya, sosyalizmin pratikteki zaferine tanık olamamıştır.

Sosyalizmin zafer çağı 20.yüzyıldır. Çünkü, 20.yüzyılda kendi içinde kendi sonunu taşıyan, özü sömürüye dayanan kapitalizm, emperyalist aşamaya girmiştir. Emperyalizm can çekişen, git gide daha fazla asalaklaşan, guboren kapitalizmdir.

Kapitalizmin ölüm aşamasıdır, emperyalizm.

Kapitalizmin emperyalist aşamaya girmesiyle birlikte, üretimin sosyal niteliğiyle, üretim araçları üzerindeki mülkiyetin özel niteliği arasındaki antogonizm had safhaya gelmiştir.

Bunun sonucu, 20.yüzyıl, bir sıra Halk Savaşlarının ve Sosyalist Devrimlerin zaferi ulaştığı bir yüzyıl olmuştur, ve de olmaktadır.

19.yüzyılda, dünyada tek bir sosyalist ülke mevcut değilken, bugün dünya nüfusunun 1/3'ü sosyalisttir.

Kapitalizmin, hızla cöktüğü, dünyanın hızla sosyalizme yöneldiği bir çağda yaşıyoruz.

Emperyalizm, bir sistem olarak cöküşünü geciktirmek için, son çarpınış ve dirençleri içindedir. Bunun için, militarizmle dört elle sarılmış, bütün güçlerini seferber etmiştir. Bir yandan sömürdüğü ülkelerdeki Milli Kurtuluş Savaşlarını, kanla, ateşle, ortagağın zalim metodlarıyla bastırmaya çalışırken, ideolojik, politik, ekonomik, kültürel... bütün alanlarda, domagojik ve ümitsiz bir mücadele vermektedir.

Emperyalizm, Asya'da, Afrika'da, Latin Amerika'da, Milli Kurtuluş savaşları içinde olan yurtseverlere, devrimcilere militarizmle ölüm saçarken, öte yandan, bu sömürge ülkelerde, çağdaş, feodal ideolojilerin yayılmasını el altından destekliyerek, bül ve yönet politikası ile halkları birbirine düşürerek, radyo, televizyon, basın... tröstleriyle yoğun bir ideolojik, politik, kültürel propaganda tasarruzu ile mukadder sonunu geciktirme savağı içindedir.

Ancak, dünyanın bu bölgelerindeki mazlum ulusların devrimcileri, her geçen gün kanla, ateşle emperyalizmin mezarını kazmaktadırlar.



İşte biz, emperyalist ahtopotun her geçen gün ölüne doğru gittiği bir dünyanın , ahtopotun kolları altında olan yarı-ösmür, o bir ülkenin, Milli Kurtuluşu için mücadele eden sosyalistleriyiz.

Vatansever olduğumuz için sosyalistiz. Sosyalist olduğumuz için de vatanseverin.

## 2-) "Sosyalist Teori (Dünya Görüşü)= Proletarya Diktatoryası" Egitilmesi Sosyal Bilimlere, Hayatın Gerçeklerine ve de Sosyalist Teoriye Aykırıdır.

İddianame'de böyle bir eğitime gidilmekte, ve bizim Marksist olduğumuzdan hareketle, stratejik hedefimizin proletarya diktatoryası olduğu iddia edilmektedir.

Bu iddia, sosyalist dünya görüşüne de , bilime de, gerçeklere de aykırıdır.

Bu iddia sadece bir tobessüm kaynağıdır, ö kadar!

Sosyalist teori (Marksist Teori) ile proletarya diktatoryası veya sosyalist düzen aynı şeyler değildir.

Birincisi, dünyayı olayları yorumlamak ve de değiştirmek kılavuzu olan, bir dünyaya bakış perspektifidir.

İkincisi ise, bir düzenin adıdır. İşçi sınıfı devletin siyasi ifadesidir.

Sosyalist bir kişinin mücadelesinin stratejik hedefi, her yerde ve her zaman (her tarihsel kategoride) proletarya diktatoryası olmayacağı gibi, program ve mensubunun da, gerçekten sosyalist bir örgüt veya kişi niteliklerinden uzak olması pekâlâ mümkündür.

İddianame'de bu iki ayrı kavramın eş anlamda kullanılmasının başlıca amacı bizim söylemlerimizin stratejik hedefinin proletarya diktatoryası olduğu peşin hükümlü ispat edebilmektir.

İddia makamı, bu, gerçeklere aykırı, ön yargılı savını kantılamak için, sosyalist teoriyi, bilimin verilerini tahrif etmekten, bizim söz ve yazılarımızı tahrif etmeye kadar, her yola başvurmaktadır.

Bu tahriflerin teker teker sergilenmeden önce, stratejik hedefimiz olan MDD'ye bütün yönleriyle hiç bir mugalataya yer bırakmayacak şekilde açıklıyalım.

## 3-) Milli Demokratik Devrim

### A) Demokratik Devrim Nedir?

Demokratik Devrim, çok kısa bir deyişle, feodal boyunduruğun parçalanması, bu baskı altında olan geniş halk kitlesinin "özgür vatandaşlar" topluluğuna dönüşmesi (olması) demektir. Demokratik Devrim, uluslaşma devrimidir.

18. ve 19. yüzyılda, burjuvazi Batıda geniş köylü yığınlarının (tabi işçi sınıfının) başını çekerek "özgürlük, eşitlik, kardeşlik" ilkeleri etrafında, "Vatan, Millet" bayrağını yükseltmiş, ve anti-feodal devrimi (Demokratik Devrimi) yapmıştır. Batıda, devrimler yapılırken Doğu ise, kapitalizm öncesi şartları içinde uyumtur.

İşte Batı ve Doğu ülkeleri 20. yüzyıla bu şartlar altında girmiştir.

20. yüzyıl, bilindiği gibi, kapitalizmin emperyalizm aşamasıdır.

Tarihin teker eğini ileriye döndüren, feodalizme karşı "Vatan", "Millet", "özgürlük, eşitlik, xxxxxx kardeşlik" bayraklarını yükselten devrimci burjuvazi, artık bu



niteliklerini geride bırakmış, kaybetmiştir.

Ekonomide serbest rekabet, siyâsi alanda demokrasi, yerlerini, tekel ve oligarşik yönetime bırakmıştır. Milliyetçilik ilkesi de kozmopolitizme dönüşmüştür. 19. Yüzyılda milliyetçi olan burjuvazi, 20. Yüzyılda artık bu ilkeyi terk ederek onun yerine, kozmpolitizmi getirmiştir.

20. yüzyılda kapitalizm öncesi şartların altında olan bütün Doğu ülkeleri (ve de Latin Amerika ülkeleri) daha önce de söylediğimiz gibi, büyük emperyalist devletler tarafından, "çıkar bölgeleri" şeklinde paylaşılmıştır.

Dünya göyle bir görünüm almıştır:

Bir yanda, sömürge, emperyalist ülkeler, öte yanda bu olan çekişen kapitalizm tarafından bütün zenginlikleri vantus gibi emilen, sömürülen, horlanan sömürge ülkeler. Ancak, bu durum, hızla, Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde Milli Biling ve uluslaşma cereyanları ve kıpırdanmaları oluşturmaktadır, yaygınlaştırmaktadır.

İşte, Milli Demokratik Devrim, 20. yüzyılda henüz uluslaşma sürecinden geçmemiş, veya tamamlanmamış, kapitalizm öncesi kalıntıların var olduğu, emperyalist boyunduruk altındaki bu ülkelerin, özgürleşme, uluslaşma, bağımsız olma devrimidir.

Milli Demokratik Devrimin iki yönü vardır:

a) Anti-Emperyalist (Milli) Yönü: Bu yön, emperyalist boğunduruğun ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel, vs. alanlarda kesinlikle kırılmasını, emperyalist ilişkilerin kesinlikle tasfiyesini içerir.

b) Anti-Feodal (Demokratik) Yönü: Bu yönde feodal ilişkilerin kesinlikle parçalanmasını, bu ilişkiler içinde ezilen geniş köylü kitlesinin, "özgür vatandaşlar" haline getirilmesini içerir.

Her iki yön içiçedir. Her biri, diğerinin sebep ve sonucudur. Bu nedenle Milli Devrim, aynı zamanda, demokratik devrimdir. Demokratik Devrim de aynı zamanda Milli Devrimdir. Özetlersek, Milli Demokratik Devrim, emperyalist dönemde, yarı-sömürge ülkelerin tam bağımsızlaşma, uluslaşma ve demokratlaşma dönemi devrimidir.

Bu nedenle, literatürde, Milli Demokratik Devrim, "Milli Kurtuluş Devrimi" "Milli demokrasi devrimi" de denilmektedir.

Milli Demokratik Devrimin bu kısa tanımlamasından sonra, kısaca, bu devrimin özgürdüğü düzenin, ekonomik, sosyal, siyasi, karakterini ve de Milli Demokrasi devletinin sınıfsal niteliğini açıklayalım.

Milli Demokratik Devrim, anti-kapitalist bir devrim değildir. Bu bakımdan ekonomi milli kapitalizmin tasfiyesi diye bir mesele yoktur. Kesinlikle tasfiye; emperyalizm-iğbirlikçi burjuvazi ve feodal unsurların ekonomideki üçlü hakimiyeti için söz konusudur.

Milli Demokratik ekonomide, üretim araçları üzerinde özel (kapitalist) mülkiyet olacaktır. Ancak halkın üzerinde tahakküm kurmasına izin verilmeyecektir.

Ekonominin, dış ticaret, bankacılık, sigortacılık, ağır sanayi gibi kilit noktaları devlet kuruluşları yer alacaktır. Ancak bu kamu kuruluşlarının, devrim öncesi adı "kamu" olup da, özde özel sektöre arpalık olan kuruluşları gibi olmayacaktır. Büyük çapta üretimi gerçekleştirecek, ülkenin sanayileşmesini sağlayacak, gerçek kamu kuruluşları olacaktır.

Geniş kırsal bölgelerde işe meta üretimi egemen olacak, ve bu bölgelerde kooperatif



ciliğe gidilecektir.

Özet olarak, Milli Demokratik ~~XXXXXX~~ Devletin ekonomik düzenin niteliği budur.

Milli Demokratik Devlet, sadece bir sınıftan veya sümronın değil bütün milli sınıf ve tabakaların devletidir. Yönetime, bütün milli sınıf ve sümroler katılacaklardır. Her sınıf, demokratik platformda, kendi öz örgütü ile yer alacaktır.

Milli Demokrati platformunda sadece, ülkenin demokratlaşmasına, bağımsızlığına ve uluslaşmaya engel olan, işbirlikçi burjuvazi ile feodal unsurlar yer almayacaktır. Kültür ise bütün milli sınıfların ortak kültürü olacaktır.

Özetle; Milli Demokratik Devlet, emperyalizme ülkeyi peşkeş çeken bir avuç hainin dışında, bütün ulusun devletidir.

B-) Demokratik Devrim Hangi Güçlerle ve Nasıl Gerçekleştirilecektir?

a) Devrimi Gerçekleştirecek Güçler:

Milli Demokratik Devrim, feodal unsurlar ile, burjuvazinin işbirlikçi, emperyalizmin uzantısı gayri-milli kesimi dışındaki, bütün sınıfların, halkın devrimidir.

Her şeyden önce KDD, özünde bir köylü devrimidir. Çünkü ancak bu devrimle nüfusun  $70$ 'ini teşkil eden geniş köylü yığınları, demokratik ve ekonomik hak ve özgürlüklerine tam anlamı ile kavuşabilecek, feodal tahakküm ve sömürüden kurtulacak, üretim araçlarına sahip olabilecektir.

Milli Demokratik Devrim, uluslaşma sürecinin tamamlanması devrimidir. Uluslaşma hareketi de özünde bir köylü hareketidir.

Bu nedenlerle, bu devrimin temel gücünü ülke nüfusunun  $3/4$ 'ünü teşkil eden geniş köylü kitleleri teşkil edecektir.

Milli Demokratik Devrim, bütün milli sınıf ve sümrolerin ortak öslem ve çıkarlarını cevap verdiği için, bütün halk sınıflarının ve sümrolerinin; yani, işçi sınıfı, köylülük, gahir küçük-burjuvazisi ve de burjuvazinin milli kesiminin ortak ittifakı ile zafere erecektir.

Daha önce de söyledik: Ülkemizde ulusun çıkarlarını dile getiren iki politik güç v akım vardır: Bunlar:

- 1) Sosyalistler ve sosyalist akım
- 2) Kemalistler ve Kemalist akım.

Devrim bu iki Milli Kurtuluşçu akımın örgütsel ittifakı ile zafere erecektir. Yani kurulacak olan Milli Cephe, sosyalist ve sosyalist olmayan Milli Kurtuluşçuların ortak ittifakının cephesidir.

b) Devrim Nasıl Gerçekleşecektir?

Emperyalizmin ülünün geciktiren, yarı-sömürge ülkelerin sahip oldukları kaynak ve zenginliklerdir. Bu yüzden hiçbir yarı-sömürge ülkeden emperyalizm kolaylıkla çekilmez. Sonuna kadar, o ülke üzerindeki hegemonyasını devam ettirmek için direnir.

Bu nedenle, emperyalist boyunduruğu karanlıktan çıkartmak ve yolumu Milli Kurtuluşçu Cephe ile aydınlatmak, halkımızın Milli Demokratik Devrimine katılmasını sağlamak için



Halk Savaşında önderlik bir pazarlık veya tek el konusu değildir. Bu önderlik emperyalist dönemde, burjuvazi devrimci barutunu tüketmiş olduğundan, milli burjuvazinin solundaki güçlere aittir. Yani Halk Savaşının kurmayı, milli burjuvazinin solundaki güçler olabilir. Yani proleter olmayan devrimcilerde, proleter devrimciler de olabilir. Bunu ülkenin tarihsel şartları, sınıfların biling ve örgütlenme durumları, vs. tayin eder.

Çin Halk Savaşında Milli Cephe'nin önderi, proletaryanın partisi olmuştur. Kosa, Viet-Nam, Küba Halk Savaşlarında da durum böyledir. Endonezya, Cezayir Halk Savaşlarında ise, Milli Cephe'nin önderi küçük-burjuvazi ve onun partisi olmuştur.

Kosa, I. Milli Kurtuluş Savaşının başını sosyalist olmayan Milli Kurtuluşçular, asker-sivil aydın sümrenin radikal kanalı çekmiştir.

Ancak, dünya devrimler deneyi bize şunu göstermektedir; Halk Savaşında, kurulmuş olan Milli Cephe'nin önderi sosyalistler ise, halk savaşından sonra devrim hareketi, duraksamalara uğramadan başarıya erismektedir. Sosyalist olmayan Milli Kurtuluşçular önder olmasalar, devrim hareketinde duraksamalar, hatta zaman zaman geri döngüler olmaktadır. Cezayir ve Endonezya bunun en iyi örnekleridir. Kosa Anadolu İhtilali de iyi bir örnektir. Bilindiği gibi, Anadolu İhtilali, önder kadronun sınıfsal niteliğinden dolayı, sürekli kılınamamış duraksamalara uğramış ve nihayet 1950 kargı-devrimi ile, ülke tekrar emperyalizmin hegemonyası altına girmiş, bu nedenle bugün bütün Türkiye'li yurtseverler, ikinci bir kurtuluş savaşı vermek durumu ile kargı kargıya kalmışlardır.

Yarı-sömürge ve sömürge ülkelerin halk savaşı deneyleri göstermektedir ki; halk savaşında kırlar temel alandır. Emperyalist boyunduruk, ana şehirlerde ve haberleşme merkezlerinde çok yoğun olduğundan ve de bu savaşın ordusu, geniş kırlık bölgelerde yaşayan köylüler olduğu için, temel alan bu bölgelerdir. Yani, halk savaşı, kırlardan şehirlere doğru bir rota izler. Nitekin, I. Milli Kurtuluş Savaşımız Anadolu'da örgütlenmiş, düşmanla mücadele Anadolu'da yürütülmüş ve en sona İzmir ve İstanbul ele geçirilmiştir.

Eğer bu devrimde işçi sınıfı önder olursa, onun önderliği ideolojik bir önderliktir. Bir başka deyişle, onun sınıf olarak fiili önderliği değil de, partisinin önderliği söz konusu olabilir.

Özetlerssek; Milli Demokratik Devrim sadece bir sınıf veya sümrenin değil (Sosyalist Devrim işçi sınıfının devrimidir) bütün halkın devrimidir. Halk savaşını zafere götürecektir olan Milli Cephe'nin kurmayı, sosyalistler de olabilir, sosyalist olmayan devrimci milliyetçiler de... Bunu, ülkenin şartları tayin eder.

#### 4-) Milli Demokratik Devrimin Marksist Teorideki Yeri

Biz Türkiye'li devrimcilerin stratejik hedefi olan bu devrimin, oylom kılavuzumuz olan teorideki yeri nedir?

Kısaca açıklayalım.

Bilindiği gibi, 19. yüzyılda, sosyalizm, sadece demokratik devrimci taleplerini, gelişmiş sanayi ülkelerinde, gelişme ve yayılma imkanı bulmuş olmuştur. Bu dönemde, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrim sorunları ile sosyalistler fazla ilgilenmemişlerdir.

20. yüzyılın başlarında, Marksistler arasında şu düşünce hakimdir; "Sosyalistlerin devrimi, proletarya devrimidir. Bu yüzden sosyalist sadece proletarya devrimi



için mücadele eder. Burjuvazinin devrimi ise, demokratik devrimdir. Bu devrimi de burjuvazi yapar." Bu görüş, o dönemde, Avrupa sosyalist hareketinin merkezî örgütü olan II. Enternasyonal'in görüşüydü.

Feodal, "Askerî emperyalist" Çarlık Rusya'sında, Lenin ve arkadaşları bu görüşe karşı çıkmışlardır. Lenin'e göre, emperyalist dönemde, burjuvazi, kendi öz devrimini bile zafere götürebilecek güfte değildir. Artık devrimi barutunu tüketmiştir o. Demokratik mücadelede feodalizme karşı, kesin tavır alamaz. Bu yüzden sosyalistler demokratik devrimin zaferi için, aktif olarak mücadele etmelidirler. Demokrasi uğruna mücadelede en ön saflarda yer almalıdırlar.

Ve bu görüşü savunan Lenin'e göre, 1905 Demokratik Devrim'inde hedef proletarya diktatoryası değil, bütün halkın devrimi yönetimidir. Hedef, demokrasinin kurulması feodalizmin tasfiyesi, ekonomide kapitalist ilişkilerin derinleştirilip geliştirilmesi, kırsal bölgelere meta üretiminin sokulması, kapitalizm öncesi kalıntıların tasfiyesidir.

1905 Demokratik Devrim Aşaması'nda Lenin, Proletarya diktatoryasının tesisi için mücadele etmeyi öngörenleri, bir tarihsel kategorinin atlanamayacağına söyleyerek enerjizlikle suçlamıştır.

Sosyalistlerin, burjuva demokratik devrim için, demokratik hareketin en ön saflarında yer almasını öngören bu teoriye, bilimsel sosyalizmde, Marksist-Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi denir. Bu teori, sosyalistlerin demokrasi için en ön saflarda mücadele etmesini ön görür. Lenin'e göre, proletarya devrimi, ülkede kapitalizm ve de bu devrimi gerçekleştirecek olan proletarya nicelik ve nitelik yönünden belli bir gelişme seviyesine geldikten sonra söz konusu olabilir. Feodalizmden sosyalizme atlanamaz.

Ancak, Lenin'in bu teorisi, Görüşü gibi emperyalist boyunduruk altındaki bir ülke için değil, feodal "Askerî Emperyalist" Çarlık Rusya'sı içindir. Bu teorisin yarı-sömürge ve sömürge ülkeler için geliştirilmesi daha sonralara aittir.

Lenin'de, Marks, Engels gibi sömürge bir ülkenin devrimcisi olmadığı için bu ülkelerin sorunlarına göreği gibi eğilmiştir.

Birinci Milli Kurtuluş Savaşımızın zafere ulaşmama, Doğu halklarının halk savacı çığırını açmıştır.

Bundan sonra, sömürge ve yarı-sömürge ülke sosyalistleri milli devrim sorunları üzerine etraflı bir şekilde eğilmişlerdir.

Yarı-sömürge Çin'de Mao Tse Tung ve arkadaşları, Milli Demokratik Devrim meselesini tutarlı bir şekilde formüle ederek, Marksist teoriye sokmuşlardır. Ve dünyada ilk defa, sosyalistlerin önder olduğu milli kurtuluş savaşına zafere götürmüşlerdir.

Mao, milli kurtuluş savaşında sosyalistlerin en önde mücadele etmeleri teorisinin Lenin'in Kesintisiz Devrim Teorisinin bir devamı olduğunu söylemiştir. Mao'ya göre, ülkenin Milli Kurtuluşu için mücadele etmeyen sosyalist olamaz.

#### 5-) Hukukî Açıdan Milli Demokratik Devrim

Savunmamızın bu bölümü, kesinleşmiş Yargıtay içtihatları ışığında, Milli Demokratik Devrim Stratejisinin konumuna ve Milli Demokratik Devrim stratejisi ile Anayasamız arasındaki ilişkiye ayrılmıştır.



Askeri savcıların davanın bağından beri süregetirdikleri iddiaları bizi, Üncülikle MDD ile proletarya diktatörlüğünün farklılığı meselesinde bir defa daha açık-seçik tekrarlamak durumunda bırakmıştır.

MDD ile proletarya diktatörlüğünün farklılığını BİR KERE DAHA TEKRARLAMAK gerektiğini söylerken, gerçekte, bu meseleye değinen yerli ve yabancı bütün bilimsel yazarlar bir yana kesinleşmiş Yargıtay kararlarını tekrarlayacakmışı kast ediyoruz.

Suçun kanunî unsuru olarak alınan söz konusu meselede iddianame, MDD ile proletarya diktatörlüğünün aynılığı, ikinci aşama meselesi olarak muğlak bir biçimde ileri sürdükten sonra, uzun uzun proletarya diktatörlüğünün Anayasa düzeni ile kabili telif olmadığını -sanki bu hukuki durumun aksine bir tek' satır yazılmış, bir tek kolime söylenmiş gibi- ileri sürmektedir.

Gerçekten Askeri Savcıların ispat etmek zorunda oldukları mesele, proletarya diktatörlüğünün Anayasa nizamı ile uyumsuzluğu meselesi değil, MDD ile proletarya diktatörlüğünün aynılığı meselesidir.

Savcılar bir taraftan da MDD ile proletarya diktatörlüğünün aynı olduğu hakkında ki iddialarına hiçbir kanıta dayandıramayarak Uç ömle ile geçiştirmekte haklılar. Zira imkansız ispat etmek mümkün değildir.

Gerçekten MDD ile PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ BİRBİRLERİNDEN TAMAMEN FARKLIDIR

A- Tayin edici gelişme ve devrim tanımı bakımından farklıdır.

Sosyalist devrim için mücadele aşamasında, gelişme "proletarya" ile "burjuvazi" arasındadır. MDD stratejisinde, tayin edici gelişme "emperyalizm" ile "Türkiye halkı" arasındadır. Bu yüzden de stratejik hedefimiz sosyalist devrim değil, Milli Demokratik Devrimdir.

Bizim bu konudaki düşüncelerimiz daha önce yayınladığımız yazılarımızda vardır: "Bu gün için tayin edici gelişme proletarya ile burjuvazi arasındaki gelişme değildir. Yankee emperyalizmi ile bütün Türkiye halkı arasındadır. Bu durumda, proletarya partisinin görevi "Sosyalist" değil, "Milli Devrim" yapmaktır." "Sosyalist mücadele" "Anti-emperyalizmi" de içeriyor diye, millî sınıfları karıştırmak, "Sosyalist Devrim" gırtlak ile ortaya çıkarsan, Amerikan emperyalizminin emniyetini yağ sürerek Türkiye ulusuna ihanetlerin en büyüğünü yapmış olursun."

(Aydınlık Sosyalist Dergi Sayı:15)

Görüşlerimizi aksettiren bu alıntı imzalı ve basılı yazıdan alınmıştır. Hiç güphe yoktur ki, bir gahıs ancak imzasını taşıyan basılı yazılarından sorumludur. Basılı mamız bir takım notlar bir kışığı iltisam etmeyeceği gibi, imzasız yazılarında sorumluluğunun kime ait olduğunu da Basın Kanunu tayin ve tespit etmiştir.

Hiç güphe yoktur ki, bilimsel kavramların belli bir tanımı vardır. Bu tanımlar kışıkların arzusuna göre değişmez. Eğer değiştirilmeye kalkışılırsa, bu da bilimsel bir anlam taşımaz.

Sosyalist Devrim, proletarya ile burjuvazi arasındaki gelişmeyi gözen devrimin adıdır. Yani Sosyalist Devrim, kapitalist üretim tarzını ortadan kaldırmak, üretimin kolektif niteliği ile üretim araçları üzerinde özel mülkiyet arasındaki gelişmeyi ortadan kaldırmaktır. Ve bu özellikle şehir ve köy işçilerinin davasıdır. (Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 969/1846 sayılı kararından)

MDD-kapitalist üretim tarzını ortadan kaldırmayacak; sadece kapitalizmi, emperyalizmi



etkilerden arınarak milli unsurların denetimi altına sokulacaktır. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet, temel olarak, MDD bağarına ulaştığı anda da gene mevcut olacaktır.

MDD stratejisine göre, MDD Devleti işçi sınıflarının proleter diktatoryasına dayanan bir devlet biçimi değildir. İçinde halkın bütün millîci sınıf ve tabakalarının temsil edildiği bir devlettir. Bu milli cephede yeri olmayan yalnız ve yalnız emperyalizmin uzantısı olan işbirlikçi-burjuvazi ile müttefiki feodal unsurdur. Bu durumda MDD bir "bağımsızlık" ve "demokrasi" mücadelesi olmaktadır.

MDD programı ile komünizmin bir ilgisi yoktur. Nitekim Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nin 969/1846 sayılı kararında şöyle denilmektedir: "Bilindiği gibi komünizm, burjuva sınıfının cobir ve ihtilal yolu ile ortadan kaldırılması, proletarya diktatörlüğünün kurulması, tüm üretim ve tüketim araçlarının devletleştirilmesi, ferdi mülkiyetin ortadan kaldırılması amacını güder. TCK'nun sanık hakkında uygulanmış olan 142. maddesinin I numaralı bendinde ise, sosyal bir sınıfa diğer sosyal bir sınıfa ortadan kaldırmak veya memleket içinde müesses iktisadi ve sosyal temel nizamlardan birini devirmek için propaganda yapılması yasaklanıp ceza müeyyidesine tabi tutulmuştur."

Yukarıda belirtildiği gibi, gerçekten MDD bir proleter sosyalist devrimi değildir. Ve bizlerin MDD stratejisini savundukları savcılar dahil herkes tarafından açıkça kabul edilmektedir. O halde, ancak MDD programı gerçekleştirildikten, yani MDD'in sonuna varıldıktan, yani bizlerin düşüncelerinin formüle eden "tam bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye" sloganında ifadesini bulan durumdan sonradır ki, sosyalist devrimin sınırına varılabilir.

Yargıtay yukarıda numaralı mahkûm kararı ile:

MDD sürecinde, demokratik devrimin bittikten sonra, "sosyalist devrimi yapacaklar" denen bir silsile olduğunu söylemenin bir suç teşkil etmediğine karar verilmiş bulunmaktadır.

Öte yandan aynı yargıtay kararına göre: "temel çiarın sosyalizm teorisini yaymanın sosyalist teoriyi benimsemiş kadrolar yetiştirmeyi ünhermenin suç olmağı" ortaya çıkmıştır.

İddianamede yer alan "öncülük" meselesine Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 970/1656 sayılı kararı ile onanmış olan Ankara 2. Ağır Ceza Dairesinin 969/322 sayılı kararı ile cevap vermek isteriz. Bu karara göre: MDD'in "bağımsızlık" ve "demokrasi" mücadelesinde öncülüğün proletaryada olması veya proletaryanın hegemonyası altında gerçekleşmesi, proletarya diktatörlüğü ile uzaktan yakından asla ilgili değildir. MDD'deki proletarya hegemonyası TCK'nun 141. maddesindeki yer alan "tahakküm" anlamına gelmemektedir.

Bizlerin savundukları MDD'in "millî" yani "anti-emperyalist" bir cephe ünördüğü ortadadır. Bu konudaki görüşlerimiz, Aydınli Sosyalist Dergi'nin 15. sayısının 216. sayfasında şöyle konulmuştur:

"Ülkemizin bugünkü sürecinde baş gelişmenin Amerikan emperyalizmi ile bir avuç hainin dışındaki bütün Türkiye halkı arasında olduğu açıktır. Bu nedenle toplumumuzdaki çeşitli sınıf ve kımrelerin arasındaki iç gelişmelerin gelişme süreçleri de bu dış etkenin, yani baş gelişmenin büyük ölçüde etkisi altındadır."

MDD'in mahiyeti, hedefi, stratejisi Anayasa'ya ters düşmemekte, bilâkis Anayasa'nın GERÇEK rayana oturtularak bütün sonuçlarıyla eksiksiz uygulanması doğrultusunda



bulunmaktadır. Bizler mahkeme safhasında hiçbir şey katmaksızın ve değiştirmeksizin gerek teorik görüşlerimizi ve gerekse de bütün fiilleri hiçbir şey saklamadan samimiyetle beyan ettik. Yani, gerek teorik olarak ve gerekse eylem olarak, bizler düşündüklerimizi ve yaptıklarımızı saklamayız. Bizim mahkeme huzurundaki sorgularımızda Anayasa'ya karşı aldığımız tavır bellidir.

MDD'de tüm üretim araçlarının kollektifleştirilmesi söz konusu değildir. MDD'in önerdiği reformlar ise, Yargıtay kararları tarafından komünizmle ilgili olmadığı, tersine MDD'in önerdiği reformlarla Anayasa'nın emrettiği reformlar arasında bir paralellik bulunduğu tesell edilmiştir.

Nitekim Yargıtay Birinci Ceza Dairesi 971/1325 sayılı kararına göre:

"Topraksız olan ve yeteri kadar toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması Anayasa emri olduğuna ve devlet yararının gerektirdiği hallerde gerçek karşılığa ödenmek şartı ile özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların kamulaştırılabileceği ve yine Anayasa'da öngörülmüş bulunmasına göre toprak reformu yapılması, büyük bankaların, büyük sanayi ve ticaret kuruluşlarının, demiryolları ve havayollarını yerli ve yabancı tekelci nitelikteki bütün işletmelerin devletleştirilmesini vünmanın da komünizmle bir ilgisi görülmemiştir."

Bilindiği gibi, Yargıtay kararlarının hukuk sistemimizde dayanağını kamunlardan alan belli bir yeri vardır. MDD'in pratik hedeflerini Anayasa düzeniyle uyumlu bulan bu yargıtay kararları muvacehesinde MDD'in mahkum olması düşünülemez. Kasai içtihatlar, MDD stratejisine uygun düşünce ve eylemin, bizzatihi strateji olarak Anayasa'ya aykırı olmadığı ve bilakis uyumluluğunu kasai bir kararlar silsilesi olarak tesbit etmiş bulunmaktadır.

Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nin 969/1846 no.lu kararında: "Bir devrimci partinin emekçi halkı bilinçlendirmeye yalnız nutuk vermekle değil, icabında sokağı dökmelerinin ve Anayasa'nın tanıdığı toplantı ve gösteri haklarını sonuna kadar kullanmalarının bilinç-götürme bakımından suç olmadığı" da belirtmiştir. Söz konusu yargıtay kararı, görüldüğü gibi, MDD'in proleterya diktatörlüğü ile hiçbir ilgisi olmadığını saptamakta ve "Teşkilatı Esasiye Kanunu'nun tamamını veya bir kısmını tevhid, tebdil veya ilgaya" müteveccih olması göyle dursun, tersine Anayasa'nın sağladığı haklara sahip çıkma mükellofiyetine de işaret etmektedir. Nitekim bizler bu ve hukuki dayanağı istinat ettiğimizi sorgularımız arasında açıkça belirtmiştik.

Gerçekten MDD'in devrimci mütevvası, 1961 Anayasa'sının temel felsefesine karşı değildir. Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 69/322 no.lu kararının Yargıtay I. Ceza Dairesi'nin 970/970 sayılı kararı ile onanan içtihadında, daha ileriye gidilerek Anayasa'nın sosyalizme açık olduğu karar altına alınmıştır.

MDD'in temel unvanı olan "Milli Cephe" politikası, mahiyeti icabı belirli bir parti yararına, siyasi hayata bir inhisarcılık getirmemektedir. Böylece MDD'in Anayasa'nın "pluralist = çok partili" siyasi hayat anlayışına, demokrasinin kabul edilmiş belli kurallarına ters düşen bir yanı yoktur. "Bir yandan genel bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası yürüterek, işçi sınıfına sosyalist bilinç vermenin, öte yandan da diğer bütün millîci sınıflara millî demokratik bilinç vermeğe çalışarak, onların anti-emperyalist hareketlerine destek olarak özörgütlerini kavuşması için mücadele edeceğiz." (Aydınlık Sosyalist Dergi, sayı 15, sayfa 209)

TCK'nun 141 ve 142. maddelerinin öngördüğü suçların gerçekleşebilmesi için, sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak veya memleket içinde müesses iktisadî veya sosyal temel



nizamlardan birini devirmek amacıyla propaganda yapmak veya örgüt kurmak gereklidir. Oysa bizlerin kendimizi bağlayan imzalı ve basılı bildirilerimiz, mahkemedeki sorgularımız bu savunmada boyan ettiğimiz dünya görüşümüzü açığa çıkar ve ortadadır. Bizlerin temel amacı, sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıf üzerindeki tahakkümünü tesis etmek, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak veya müesses iktisadi ve sosyal nizama devirmek olmayıp, "tam bağımsız ve gerçekten demokratik" koşullara varma hedefini uğurmaktadır.

MDD stratejisinde, ortadan kaldırmalacak bir sınıf söz konusu olmayıp, emperyalizmin ve onun yurt içindeki gayri-millî unsurlarının etkisiz hale getirilmesi söz konusudur. MDD bütün millî sınıf ve zümrelerin elbirliği ile verecekleri bir mücadeleyi temsil eder.

Bizleri MDD sona erdiğinde, sosyalist devrime geçmeyi amaçlamakla suçlamaya ve bu amaçtan dolayı cezalandırmaya kalkmak, hukukun temel ilkelerini ayaklar altına alıp çiğnemeden mümkün değildir. İstikbale ait düşüncelerinden dolayı kığıye ceza vermek ancak Orta Çağ'a ait bir düşünce tarzıdır. Ceza hukukunda "istikbale muaf" suç yoktur. Kığı ancak bugünkü eylemlerinden dolayı cezalandırılabilir.

İşte hukukî açıdan MDD budur.

İşte Millî Demokratik Devrimin bilimsel sosyalizmdeki yeri budur.

Böylece, kısa bir şekilde, millî demokratik devrimin ne olup olmadığını, dünya görüşü olarak kabul ettiğimiz teorideki yerini belirtmiş olmaktadır....

Dünya tarihi, yurdumuzun yakın tarihi, "millîet adına" yargılama yapan nice mahkemelerin, nice "olağanüstü ciddi ve ağırbaşlı(!)" görünümüne altındaki yargı organlarının, şu ya da bu etkenle, gerçeğin tam tersine yürüdüklerini, nice suçsuz, nice yurtsever kigilerin mahkum edildiği olduğunu, buna karşılık nice hainin, nice vatan satıcısının "ciddi ve ağırbaşlı(!)" yargı organlarının önünde "suçsuz" çıktıklarını bize gösteriyor.

Emile Zola'nın yürekli sesi olmasaydı "ciddi" mahkemelerce hayat boyu hapis cezasına mahkum edilen suçsuz Dreyfus zindanda ölecekti. Türkiye Halkının demir gibi varlığı olmasaydı, hain İstanbul Hükümeti'nin idama mahkum ettiği Mustafa Kemal, edilene (!) bir sonla hayata gözlerini yummuş olacaktı!..

Türk edebiyatının büyük ismi Sabahattin Ali, Ali Ertokın isminde bir MİT ajanı tarafından öldürülmüştü. Neydi bu ajana verilen ceza? Biz söyleyelim: 4 yıl hapis...

O dönemde İstanbul Siyasi Polis Müdürü iğkenecisi Zeki'nin altın hirsizliğinden mahkum olup, daha sonra ustaca(!) serbest bırakıldığını da bugün iyi biliyoruz. Örnekler çoğaltılabilir.

Ama şunu da söyleyelim: Türkiye'mizde isimleri adalet tarihine altın harflerle yazılacak olan bağımsız hakimler de vardır. (Selâm onlara!)

Eylemlerimize ışık tutan ideolojik-politik çizgimizi yukarıda kısaca anlattık. Şimdi de THKP-C'nin dava konusu olan eylemlerine ve iddia makamının davamıza ilişkin tahrif ve komplolarının sergilanmesine geçiyoruz:











C) M. Has, K. Has, T. Aksoy'un Günlük Hasılatlarının Kamulaştırılması Harekati

Pe Re Ja, Coca-Cola, Mercedes Benz, Otomaraan... sahibi, Akbank'ın hissedarı finans kapitalistlerin en iri isimlerinden Kadir Has'ın maddi durumu göz önüne alınarak, 400.000 TL'nin kamulaştırılmasına örgütümüzce karar verilmiştir. Bu miktarın, Kadir Has'ın günlük hasılatı olduğu, örgütümüzce tesbit edilmiştir.

Bu tesbite sadık kalınmış, evlerindeki 1.500.000 TL değerindeki (bu miktar kendilerinin basına bildirdiği rakamdır) mücevher ve altınlara dokunulmamış, bu moblağan dışındaki hiçbir çöpe el sürülmemiştir. Bizzat bu gergeği, "395.000 TL de olmaz, 405.000 TL de olmaz dediler" şeklinde kendileri de mahkemede bildirmişlerdir.

Kasadaki mücevherlerden, tasarrufların benolarına ve de üstlerindeki nakit paralarına dokunmak bir yana kendilerine de son derece dostane davranılmıştır. Eve hiçbir maddi zarar verilmemiş, onur kırıcı bir davranış veya söz de kimse muhatap olmamıştır. Fozal Has'tan alınan 200 TL borç, fidye alınır alınmaz geri verilmiştir. F. Has'ın çocuğu korkmaması için, silahların oyuncak olduğu söylenmiş, kendisini yabancılar arasında hissetmemesi için çocukla oyun oynamış ve de öğretmenin verdiği ev ödevinde yardımcı olunmuş, ders geliştirilmiştir.

Bu olaya tanık olan kişiler, iddia makamının bütün gayret ve empozelerine rağmen- çünkü bu şahısların Savcılık ifadelerinde bizim kötü davrandığımız... yazılıydı- mahkemedeki tanıklıkları sırasında, kendileri ile olan ilişkileri ortaya koymuşlardır. (Bu konuda bir örnek verelim. Küçük tanık, Derna Has, "Ağaboylar benimle oyun oynadılar. Ve Kamil ağabey bana ders öğretti" demiştir.)

İddia makamı, mahkemede, 1.500.000 TL değerindeki altın ve signet eşyalarını almamışın nedeni olarak, paraya tahvil edilmesinin zorluğunu sebep olarak göstermiştir. Bu iddia komiktir. Paranın her geçen gün değerini yitirdiği ve her geçen gün altın eşyaların rahatlıkla piyasa bulduğu bir ülkede, altının paraya çevrilmesinin güçlüğünden söz etmek, ve de bu amaçla almadığımızı söylemek, oiddiyetten bir devrimci tavrımızı karalamak amacı ile ard niyet mahsulü bir sağa iddiadır.

D) E. Elron'un Tutuklu bulunan Devrimcilerin Kurtarılması Amacı ile Kaçırılması Eylemi

E. Elron'un hangi amaçla kimler tarafından, nasıl kaçırıldığına, kimlerin muhalefetine rağmen, hangi organ tarafından öldürülmesine karar verildiğini ve en son evde kimlerin kaldığını mahkeme sorusu sırasında belirtmiştik.

Burada belirttiğimiz hususlar, bu eylemdeki tavrımıza ilişkin hususlar olacaktır.

E. Elron'u kaçırmak amacı ile P. Bele'nin evine girildiğinde ve orada kalındığı sürece hiç kimseye herhangi bir kötü muamele ve hakarete bulunulmamış, hangi amaçla geldiğimiz söylenerek, kendilerini rahatsız ettiğimiz için üzgün olduğumuz bildirilmiştir.

II. Milli Kurtuluşçular olduğumuz belirtildikten sonra, P. Bele'nin "Ben Rafet Bele'nin hanımıyım" demesi üzerine kendisine "Vatan için mücadele etmiş herkeşe bizim saygı ve sevgimiz vardır. Biz de vatan için, I. Milli Kurtuluş Savaşımızda mücadele edenlerin izindeyiz" denmiş, ve kendisine her çeşit teselli verilmiştir.

Biz, bu sözleri, P. Bele'yi teselli etmek için söylemedik.

Gerçek olduğu için söyledik.



(P.Bele'nin tanık olarak dinlendiği duruşmada, olay günü, arkadaşlarımızla böyle bir konuşmanın yapıp yapılmadığı konusunda bizim de Avukatlarımızın P.Bele'ye soru sormaları, Savcılık Makamının muhalefeti ile, bizzat mahkemeninze engellenmiştir.)

Eylülümüzün ve THKP-C savagçılarının niteliğini belirtmek bakımından dava ile çok yakından ilgisi bulunan sorunun sorulmasında ısrar eden Avukatlarımız gerekçe göstermeksizin Mahkemenin inzibatını bozmak nedeniyle mahkeme salonundan çıkarılmışlardır. Bu sorunun sorulması haklı bir gerekçe gösterilmeden bir ara karar ile engellenmiştir.)

Evet, bizim G.H.Komül'e karşı mandacı görüşü savunmasına, bu yüzden de "Mutek" da takbih edilmesine rağmen, işgalci düşmana kurşun atmış, Refet Beke'ye de saygısız vardır.

Biz, bu vatan için en ufak bir eylemde bulunan bir kişiye bile sınırsız sevgi ve saygı duyarız. Kim bu vatan için, önemli veya önemsiz bir eylemde bulunmuşsa, amacı ne olursa olsun, yaptığı işe göre, ona sempati besleriz. Ve daima bu böyle olacaktır.

Ayrıca, eve gelen geçiyi kişilere de kötü davranılmamıştır. Namuslu tanıkların mahkemede verdikleri ifadelerde Savcı'nın ve bizim niteliklerimiz açıkça ortaya çıkmıştır.

Şöyle ki, tanıklardan birisinin, Savcılıkta verdiği ifadede, kendisine tekme atıldığı, diğer birisinin Savcılık ifadesinde de, çocuğa tabanca ile vurulduğundan söz edilmiştir.

Oysa, mahkeme ifadelerinde, bu tanıklar, böyle bir şey söylemediklerini, bizlerin son derece dürüst ve samimi davrandığımızı tarafımızdan kendilerine yönelttiğimiz hiçbir kötü muameleye maruz kalmadıklarını belirtmişlerdir.

Hatta, Savcılık ifadesinde kendisine tekme atıldığı yazılı tanık, "Bu ağabeyler son derece dürüst ve iyi davrandılar" demiştir.

Bizden, yağca büyük olan bu tanığın, bizden "ağabeyler" diye bahsetmesi, kendilerine karşı dürüst ve dostça davrandığımızdan dolayı saygısını belirtmesindenidir.

Yine, küçük çocuğun kafasına tabanca ile vurulduğunu Savcılıkta ifadesinde söyleyen tanık, mahkeme sorgusunda, böyle bir şey dehedığını ve böyle bir olayın mevcut olmadığını belirterek, tam tersine, çocuğa karşı son derece iyi davrandığımızı söylemiştir.

Bütün saydığımız bu çelişkili ifadeler savcının kişisel niteliğini, tanık beyanlarını tahrif etmekten bile çekinmeyen karakterini belirlemesi bakımından önemlidir.

Savcılıkta alınan ifadeleri yalanlayan, bu somut tanık beyanları, savcının Milli Kurtuluşçulara karşı duyduğu derin kin ve nefretin birer belgeleri olduğu gibi, eylemlerimizdeki bizim devrimci tavırlarımızın birer kanıtıdır.

Son olarak, bu eylemle ilişkin bir noktayı da özellikle belirtmek isteriz. Kenden hurçla çıkarken, diğerlerinden konsolos'un görülmemesi ve de disketi çekmemesi için, hurçun içine, P.Bele'nin iki mantosu konmuştur. Yine disketi çekmemek için, evde bulunan bir çanta ile diğerini çıkılmıştır. Bunları iade edemedik. Ancak bu, bizim tarafımızdan dolayı değil de, iade edilecek zaman bulamadan evlerimizin basılmasından dolayıdır.



~~Xxxxx~~ Hamarat Apartmanında, polis tarafından Perihan Bele'nin mantoları ve satıcının valizindeki eşyalar bulunmuş, Perihan Bele'ninkiler iade edildiği halde, satıcınıninkiler iade edilmemiştir. Satıcının gömleklerini, daha sonra bazı arkadaşlar Emniyette bazı sivil polislerin üzerinde görmüşlerdir.

E) 29 Mayıs-1 Haziran Maltepe Olayları, Hüseyin Cevahir'in Oğlu, Mahir Çayan'ın Yaralı Olarak Ele Geçirilmesi

Zincirleme talihsizlik ve rastlantıların simücu, İstanbul'daki evlerimizin teker teker basılması üzerine, THKC'nin dört savagısı zorunlu olarak, 27 Mayıs günü Maltepe'de eşyasız bir eve sığınmışlardır.

Bir ihbar sonucu, 29 Mayıs sabahı, güvenlik kuvvetleri evi sarmışlardır. Dört arkadaşımız, bu çemberi yararak, ikişer kişilik iki grup halinde, evin ön ve arka taraflarından dışarıya çıkmaya muvaffak olmuşlardır.

Anoak, evin ön tarafından çıkan grubun, yani H.Çayan ve H.Cevahir arkadaşlarımızın peşine güvenlik kuvvetleri -geniş bir çember- ile düşmüşlerdir. Arkadaşlarımız bu çemberi yarabilmek için, sokak sokak bir saate yakın mücadele etmişlerdir. Fakat çok kan döküldüğü düşünce ile (sivil halkı düşünerek) çemberi yarmak için gerekli olan hedefe atış yapmamışlar, havaya atış etmişlerdir. Yapacak başka bir şey olmayınca, zorunlu olarak, o bölgedeki bir eve girmişlerdir. Girdikleri binanın en alt katının güvenlik kuvvetleri tarafından korkunç bir şekilde taranması üzerine üçüncü kata çıkmışlardır.

Sahil konarındaki çevrilen ilk evi terkettikten sonraki ilk süre içinde arkadaşlarımız otaftaki kitloya rastlayabilir gerekçesi ile, kondillerine atış eden güvenlik kuvvetlerine mukabele etmemişler, sadece korkutmak amacıyla havaya atış etmişlerdir.

Kaza girdikleri binanın alt katı güvenlik kuvvetleri tarafından taranmasına rağmen evde insanlar olduğu için cevap vermemişler ve de önce dairedaki kişileri, kurgunlardan uzak bir kanopeye oturtarak sakinleştirmişler, sonra da dışarıya çıkmalarını söylemişlerdir.

Ayrıca mahkemede ifade veren Alb. Sait Bozok, arkadaşlarımızın binanın üst katından arasına tarama atışı yaptıklarını ancak bunların hedefe yapılan atışlar olmadığını çünkü hedefe atış yapılsaydı halktan ve güvenlik kuvvetlerinden bir kişinin mutlaka ölebileceğini söylemişti.

İddianamede ve de polis beyanlarında arkadaşlarımızın hedefe atış ettiği iddia edilmemiştir. H.Cevahir arkadaşımız sirtından bir darbe (taş) yemesine, H.Çayan arkadaşımızın cekotini iki kurgun delmesine rağmen, kitlenin güvenliğini düşünerek bu atışa cevap vermediklerini bizzat namuslu tanıklar tarafından açıkça belirtilmiştir.

Arkadaşlarımızın çıktıkları üçüncü kattaki evin bir ferdiyi i, orde tutmuşlardır. Binlerce güvenlik kuvvetleri tarafından çevrilen dolayısıyla hiçbir kurtuluş umidi olmayan arkadaşlarımızın, son nefeslerini vermeden önce belli bir süre THKC'nin devrimci sesinin bütün Türkiye halkına duyurabilmek ve halkımızla canlı bir diyalog kurabilmek amacı ile (Bu nedenle zaman kazanmak amacı ile) Sibel Fıkan'ın evde tutmuşlardır.

Bu şekilde hareket etmelerinin nedenini bu olayı, bizzat yaşamış, ve ağır yaralı olarak yakalanmış olan Mahir Çayan arkadaşımız, sorgusu ve tanıkların dinlenmesi



sirasında şu şekilde açıklamıştır: "Binlerce güvenlik kuvveti mensubunun evi sarması üzerine, artık hiçbir kurtuluş umidimizin kalmadığını anladık. Son nefesimizi verirken, son olarak devrimci bir eylem ortaya koymaya karar verdik. Bu da, son nefesimizi verirken THKP-C'nin devrimci sesini bütün Türkiye halkına duyurabilmektir. Bunun için, güvenlik kuvvetlerinin nihai saldırılarını ne kadar geciktirirsek o kadar zaman kazanmış olacak ve o kadar süre THKP-C'nin sesini halkımıza duyuracağız. Bu amaçla Sibel Erkan'ı evde tuttuk. Ancak, kendisine, öldürmek vs. gibi kötü bir niyetimiz olmadığını bir süre sonra kendisini bırakacağımızı dolayısıyla korkmamasını bildirdik. Ve de dışardan atılan herhangi bir kaza kurgununa hedef olmaması için, kendisine tamamen kurgunlardan uzak, dışardan atılan hiçbir kurgunun kendisine gelmesine imkan olmayan, evin en emin bir köşesinde bir yer hazırladık.

Zaman kazanmak için, iltica vs. gibi bazı taleplerde bulunduk. Güvenlik kuvvetleri ile aramızda şöyle bir anlaşmaya varılmıştı: "İsteklerimiz hükümete bildirilecek ve son ihtar yapılacaktır." Biz de kabul edilmeyeceğini bildiğimiz bu taleplerin ummakamlara yansıtılması ve de bize kesin sonuçun bildirilmesine kadar ki süre için de devrimci ve canlı propagandayı sürdürecektik. Ve son ihtar yapıldığı zaman, S. Erkan'ı serbest bırakıp, örgütlerine karşı son görevlerini yapmış insanların rahatlığı ile, dövüğe, dövüğe ölecektik. Bağlangıçta, genç halk kitlesinin, karşı propagandanın tesiri ile, bu olayı olumsuz karşılayacaklarını biliyorduk. Ancak, son ihtarla birlikte S. Erkan'ı bırakıp, dövülecektik. Böylece, sağcı propaganda bütün etkinliğini yitirmiş olacak, ve de bağlangıçta karşı propagandanın etkisi altında kalanlar, bizim bu hareketi hangi amaçla, niçin yaptığımızı anlamış olacaklardı. Ancak, güvenlik kuvvetleri, karşılıklı anlaşmaya riayet etmeyerek, son ihtarı, biraz sonra yapacağıysa deyip aniden saldırırlardır.

Pakat, böyle bir durumun da olabileceğini düşünmüştük. Bu hakim sınıfların yıllar boyu sürececek bir karşı propagandasına meydan vermemek için, onların süsüne ten anlamıyla güvenmeyerek, temkinli davranarak, S. Erkan'a, ani bir saldırı karşısında, kurgunların isabet etmesine imkan olmayan evin en emin köşesinde, bir yer hazırladık. Son ihtarı yarım saat sonra yapacağıysa diye bizi oyalayıp, kendi ifadeleri ile S. Erkan'ı gözden çıkararak yaptıkları ani saldırı karşısında, bize atılan herhangi bir kurgunun, S. Erkan'a rastlayabileceği düşüncesi ile, ona hazırladığımız köşeye gidilmeyerek, evin üç tarafı tutulmamış, mevzilenilmemiş ve de gerekli direnme gösterilememiştir. (Kat'ın krokiğine bakıldığında bu durum anlaşılacaktır.)

Ancak, bugün, S. Erkan'ın osenliğini düşünen bu davranışımız, hakim sınıfları yoğun karşı-propagandasına rağmen, halkımızın uyumuk kesimleri nazarında gün ışığına çıkmış, sağcı propaganda etkinliğini kaybetmiş, gerçek durum ortaya çıkmıştır.

Bu ani saldırı karşısında, ben ve Hüseyin Cevahir arkadaşım, "Durun, kızı öldürebilirsiniz, kızı göksin, ondan sonra ateşe devam edin" diye bir kaç defa bağırarak, sesleniyorduk. Ve ortada bir bağırırken, Hüseyin Cevahir kardeşim ağır bir yara aldı. O kızgınlıkla bir süre direnmeye devam ettim. Ancak, evin her tarafına, altıyedi yerdan birden sayısız polis girmiş ve mevzilenildikleri yerlerden kafalarını bile çıkarmadan, rastgole, etrafı tarıyorlardı. (Tabii bu arada dışardan da içeriye doğru korkunç bir destek atığı oluyordu.) Bu durumda, direnmeye devam ederken, kafalarını mevzilerine göndürüp, etrafa bakmadan, rastgole her tarafı tarayan polislerin kurgunlarına, S. Erkan hedef olabilir düşüncesi ile, sol elimdeki kırık kılı tabancayı süratle, kendimi öldürmek amacı ile, kalbime doğru ateşledim. Ancak, yüzyıllık bir durumda olduğundan ve de acile ile, tabancanın horozunu kaldırmayı unuttuğundan, tabanca sarsıldı, ve de kurşun kalbime değil de hemen kalbimin altına girdi. (Tabii



bunu daha sonra, Doktor raporundan anlıyorum. O zaman kalbime girdiğini zannetmiştim. Çünkü hava alamıyordum.) Ve bir anda, ben bir yana uçtum, silah bir yana gitti. Son bir gayretle silahların yahına doğru sürünürken bir anda polisler üzerime atılarak, "Sen Kürtsün ha..." diye en galiz küfürlerle beni dipçikleyip tekmelemeye başladılar. O anda Hüseyin Cevahir Kardogimin durumunun ne olduğunu bilmiyordum. Hastahane de onun da benim gibi ağır yaralı olduğunu zannediyordum."

Evet, gerçek durum, bütün karga-propagandaya rağmen mahkeme de namuslu tanıkların ve de kendisine yapılan telkin ve tembihlerin ışığında konusmasına rağmen S.Erkan'ın ifadelerinde ortaya çıkmıştır.

S.Erkan (Telkin ve tembihlerle söyledikleri bir yana bırakılırsa) öz olarak ifadesinde, arkadaşlarımızın kendisi ile olan ilişkilerinin ağabey-kardeş ilişkisi olduğunu ve de kurgunlardan uzak kendisine bir köşe hazırlandığını her geye rağmen beyan etmiştir.

Arkadaşlarımızın bu tedbirli hareketleri sonucu, yüzlerce kurgun yağmuru altında, cehenneme dönmüş olan daireden, S.Erkan burnu bile kanamadan çıkmıştır.

Bütün bu olaylardan sonra da bir insanın hayatını gözden çıkaracak kadar devrim kanına susamış olanlar, hiçbir şeyi düşünmeden daireyi, her taraftan insafsızca kurgun yağmuruna tutanlar, Sibel Erkan'ı nasıl sağ kurtardıklarının notabelerini dü müğlerdir.

Kimin olinden, kimi kurtarmışlardır?

Eğer, S.Erkan, cehennem ateğine tutulmuş olan o daireden burnu bile kanamadan çıkmışsa, bu MR S.Erkan'ın hayatını peşinen gözden çıkararak daireye yüzlerce kurgun yağdıranağın sayesinde değil, tam tersine, THKP-C savagısı iki arkadaşımızın tesiri, fedakar ve feragatli davranışları sayesinde olmuştur. Arkadaşlarımızın, evin içinde hiçbir şeyle ilişkisi olmayan bir çocuğun varlığından dolayı bu, gerçeğe her hangi bir zarar gelmemesi için, kendilerini bile doğru dürüst savunamamış, mevailenmemişlerdir.

Eğer o saldırı anında, evde çocuk olmasaydı, polislerin o eve kolay kolay giremeyecekleri de aşikardır.

Bu olayın sonunda, Hüseyin Cevahir arkadaşımız ölmüş, Mahir Çayan arkadaşımız ise ağır yaralı olarak yakalanmışlardır.

Oysa polisin hazırladığı plan bunun tersi idi. Önceden hazırlanan plan, Mahir Çayan arkadaşımızı hemen orada öldürüp mümkün olursa Hüseyin Cevahir arkadaşımıza da sağ olarak ele geçirmek şeklindiydi.

Hüseyin Cevahir arkadaşımız nasıl ve kim diye öldürülmüştür?

Açıklayalım.

Polis, Mahir Çayan arkadaşımızı, bu mücadele içinde ne olursa olsun öldürmeye karar vermişti. Planlarına göre Mahir Çayan arkadaşımız öldürüldükçe, (ki bunu hiç kimse bilmiyordu) arkadaşlarımızın kendileri de belirtmişlerdir.) Hüseyin Cevahir arkadaşımız ise, mümkün olursa sağ olarak yakalanacak ve de bugün, Mahir Çayan arkadaşımızın hedefi olduğu provakasyonların, hedefi haline getirilcektir.

Bu amaçla polis, bu çevrilme olayından habersiz 2. Şubede en gaddar işkencelere maruz kalan arkadaşlarımızdan İlkey Demir, Ulaş Bardakçı ve Ziya Yılmaz'a Mahir Çayan'ın eşkalini tarif etmeleri için baskı yapmıştır. Bu arkadaşlarımız da tehlike



li bir durumun varlığını sesinleyerek (çok esmer çokusun boylu saçlarının ün kısmı iyice dökülmüş) diye Mahir Çayan arkadaşımızın tam tersi bir tipi tarif etmişlerdir. Maalesef, bu tarif genel hatlarıyla Hüseyin Cevahir arkadaşın tipine uymak taydı.

Ve polisler, bu tarif üzerinden hareketle, iki arkadaşımızda kanlar içinde yerde kıvrılırken Mahir diye Hüseyin'i tamamen müdafaasız bir durumda taramışlardır. Bu şekilde tarandığı o kadar açıktır ki Hüseyin Cevahir arkadaşımızın üzerinden çok yakından atıldığı belli olan 27 kurşun çıkmıştır. Ağır yaralı yerde kıvrılan Mahir Çayan'ı da Hüseyin Cevahir sanarak "sen Kürtsün ha !" diye komalara sokup, hayvan legi sürüklercesine sürükleyip, arabaya koyup hastahaneye kaldırmışlardır.

İlkay Demir arkadaşımız, İlğaz Aykutlu'nun odasında iken olay yerine gelen bir polis komiseri, "Mahir Çayan'ı öldürdük, Hüseyin Cevahir'i de ağır yaralı olarak ele geçirdik" diye büyük bir sevinçle müjdeyi veriyordu. (!) Yine Kadriye Deniz Ünön arkadaşımıza da, bir polis kanlı ellerini göstererek, "Mahir Çayan'ın cesedinden kanlarını getirdim." (Aslında Cevahir arkadaşımızın cesedinden getiriyordu) diyordu.

Ve radyoda ilk haberinde, Mahir Çayan arkadaşımız ölü, Hüseyin Cevahir arkadaşımız da ağır yaralı olarak bildiriyordu.

Mahkemede tanıkların ifadesi sırasında, bu gerçekler daha da netlik kazanmıştı. Tanık olarak dinlenen bir albay, şöyle demiştir: "İçeriye girdikten iki dakika sonra birden bir tarama oldu. Ben öteki yaralı yapıyor sanıyla hemen kendimi yere attım," demiştir. Oysa o anda yatak odasının kapısında kanlar içinde müdafaasız durumda olan Hüseyin Cevahir arkadaşımız kahece göhit ediliyordu.

Hüseyin Cevahir arkadaşımız vurulma sırasında öldürüldüğünü söyleyen polisin nece yalan güylediği bizzat mahkemedeki ifadesi sırasında ortaya çıkmıştır. Bu polis, daireye mutfak tarafından girip, osaden ateş ederek Hüseyin'i vurduğunu mahkemede söylemiştir. Oysa Hüseyin Cevahir arkadaşımızın bulunduğu yer yatak odasıdır. Bu planına dikkatle baktığımızda polisin bulunduğu ve ateş ettiği yerle, Hüseyin Cevahir arkadaşın bulunduğu yer arasında iki tane kocaman duvar mevcuttur. Onun bulunduğu yerden Hüseyin Cevahir arkadaşını görmesine ve ateş etmesine maddeten imkan yoktur.

Hüseyin Cevahir arkadaşımızı, müdafaasız bir şekilde iken taradığını saklamak için uydurduğu bu yalanla bizzat yakayı ele vermiştir. "Öte yandan öteki polislerin de bu konuda ki verdikleri ifadeler son derece gelişkilidir."

Böylece bu olayla birlikte THKP-C bir göhit daha veriyordu. Hüseyin Cevahir arkadaşımız göhit olurken, Mahir Çayan arkadaşımız da ağır yaralı olarak ele geçiriliyor ve kargı-devrimin provakasyonlarının boy hedefi haline geliyordu.

#### F-) Özetlemek

Bu bölümde sıraladığımız bütün eylemlerde, THKP-C'nin savagıları olarak tam bir devrimci ölümlük, mortlık ve yiğitlikle mücadele ettik.

Elimizde olmayarak, bazı ufak hatalarımız olmuştur. Onlara da burada tam bir açık yüreklilikle, nodenleriyle birlikte belirttik. Bu alanda kendimizi de eleştirdik.

Bütün bu eylemler boyunca mahkemedeki namuslu tanıkların ifadeleriyle de ortaya çıktığı gibi asla halka ve askere ateş etmedik.



## II. Yakalanmamız

Bizler hep birlikte ve aynı zamanda yakalanmadık. Ünce, THKP-C savaşçılarından Kocmi Demir, 27 Mayıs'ta, Çamlıca apartmanında, Örgüt Üyeleri olmayan devrisci arkadaşlarımızdan İrfan Uçar, Necati Sağır ve İlkey Demir ile birlikte bir ihbar sonucunda ani bir baskınla yakalanmışlardır.

THKP-C savaşçılarından Ziya Yılmaz arkadaşımız ise, aynı gece, sabaha karşı, ani bir baskınla İlbay apartmanında yakalanmıştır.

THKP-C savaşçılarından Ulaş Bardakçı, 28 Mayıs günü uzun zamandan beri kullanmadığımız Erenköy'deki evimizi kontrol için gittiğinde, evde polisleri pususuna düşürülerek yakalanmıştır.

Ve THKP-C savaşçılarından Hüseyin Cevahi ile Mahir Çayan arkadaşlarımızda, iki gün sonra, Maltepe'de kısıtılmışlar, ikibuçuk günlük direnmeleri sonucu, Hüseyin Cevahir arkadaşımız öldü, Mahir Çayan arkadaşımız da ağır yaralı olarak öle geçmişlerdir.

Ve en son olarak, THKP-C savaşçılarından Kümil Dede, arkadaşımız da Üsküdar'da ani bir baskın sonucu yakalanmıştır.

Hiçbirinin teslim olmadık. Bir kere, halkın devrimci mücadelesine kendini adanmış olanlar teslim olmaz, ikinci olarak, THKP-C savaşçılarından herhangi birisi, yakalandığı zaman idam edileceği radyodan bizzat hükümet yetkilileri tarafından açıklanmıştı. Yani bizim hukuka uygun mahkeme edilmeyeceğimize çok önceden açıklanmıştı. Bizim hakkımız bu mahkemeden çok önce ölüm cezasının verildiğini politik merciler bütün halka açıklamışlardı. (Mahkemelerin niteliği de böylece ortaya çıkmaktadır.) Bu şartlar altında teslim olmak, açıkça kendini ölümle atmakten başka bir şey değildi.

THKP-C savaşçıları olan bizlerin kimisi direndi, varuştu, kimisi de (çoğunluğu) direnme imkânına sahip olamadan yakalandı.

Eğer biz bir kısmımız direndiği halde, bir kısmımız direnmemişsek bu direnme imkânı sahip olamadığımızdan ötürüdür. (Ani baskın yapılmasından dolayıdır.)

Tekne, halkımızın devrimci mücadelesine varlığını adanmış olanlar, kuzu kuzu teslim olamazlar!

## III. Masırlık. İlk Tahkikat ve Mahkeme Safhaları ve Provakasyonlar

THKP-C savaşçıları, ülkemizde misli görülmemiş provakasyonların hedefi olmuşlardır.

Provakasyonları nitelik bakımından iki kategori içinde toplayabiliriz:

- 1-) Politik
- 2-) Hukuki-Cezai

Bu provakasyonlara tek tek bütün THKP-C savaşçıları hedef olduğu gibi, THKP-C savaşçısı olmayıp da, bu davada yargılanan bütün devrimci arkadaşlarda hedef olmuşlardır.

Anacak, hemen belirtelim ki bu provakasyonların yoğunlaştığı kişi, boy hedefi aldığı kişi, Mahir Çayan arkadaşımızdır. Bunun nedeni açıktır. Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir arkadaşlarımız binlerce güvenlik kuvvetlerine karşı, korkusuzca ve mertçe direnmeleri sonucu hakim sanıfların bütün provakasyonları bu arkadaşlarımız üzerinde yoğunlaşmıştır.

Maltepe olaylarını anlatırken açıkladığımız gibi, güvenlik kuvvetlerinin planı, Mahir Çayan'ı öldürmek, Hüseyin Cevahir'i mümkün olursa-diri olarak öle geçirmektir.

Eğer yanlış olmasaydı da Hüseyin Cevahir arkadaşımız diri, Mahir Çayan arkadaşımız ölü öle geçseydi, bugün bütün provakasyonların hedefi Hüseyin Cevahir arkadaşımız olacaktı. Hesapta buydu.

Anacak, olayları anlatırken belirttiğimiz gibi, Mahir Çayan diye Hüseyin Cevahir öldürülünce biranda planlar tersine dönmüştür. Ve kesin olarak öldürmeye kararlı oldukları Mahir Çayan arkadaşımızı bu sefer, "İsrail Konsolosunu öldürdüğü" vs. gibi hukuki ve



"Karnına ates etti"vs. gibi politik provakasyonların boy hedefi yapmışlardır.

#### A-Politik Nedenlerle Emniyet ve Savcının Yürüttüğü Provakasyon Mekanizması :

Bu mercilerin ilk işi ,örgütümüzün dış mihraklar tarafından yönetildiği şeklindeki yalana dayanan propagandalara girmeleri olmuştur.

Tabii,böyle bir durum varit olmadığından sağlam bir dayanak bulamamışlardır. Bu yüzden de,Necmi Demir,İlkay Demir arkadaşlarımızı, dışardan idare edilen (gizli TKP) düzenine dahil ederek bu yalan propagandalarına ,kamu oyunda südde inandırıcı mecnun yaratmaya çalışmışlardır.(Çalışmaktadırlar)

Böylece,"TKP-C dışarıya bağlıdır" şeklindeki demagoji ve yalana dayanan propagandalarına ,kamu oyunda,südde inandırıcı bir kiove glydirme gayretleri içindedirler.

TKP-C'ne ,örgütsel planda yapılan birinci provakasyon bu şekilde tezgahlanmıştır.

ikinci olarak,Mahir Çayan arkadaşın şahsında yöneltilen yalan ve sahtekarlığa dayanan provakasyonlardır.

Bunlar sırasıyla şunlardır:

a-) Maltepe olaylarında ,Mahir Çayan arkadaşımız,güya,sol meme hattına değilde ,yaşamak amacıyla karnına ates etmiş ve de gelen polis-lere "aman beni öldürmeyin" demiştir"şeklinde,bizzat emniyet ile ortak bir şekilde savcının tezgahladığı provakasyon.

Bunun nasıl bir yalan ve sahtekarlık örneği olduğunu belgelemeden önce,bu meseleyi kısaca açıklayalım.

Maltepe de teslim olmayıpta direndiği için,Mahir Çayan arkadaşımıza karşı duyulan kin,nefret,öfke ve kızgınlık,o kadardır ki,bir yandan hem politik hem de"hukuki" sayısız provakasyonların boy hedefi haline getirilirken,öte yandan da,herkesten ayrı tamamen özel bir muameleye tabi tutulmaktadır.

Şöyleki,arkadaşımız,yakalandığından itibaren bütün tutuklulardan tecrit edilmiş (ve de halen devam etmektedir) bir şekilde Selimeye de bir hücreye tıkılmıştır. Mahkemeye çıkmasına iki saat kalana kadar hücrede zincire vurulmuş durumda tutulmuş ve bu güne kadar da (halen güneş yüzü gösterilmemiş ve gösterilmemektedir)bütün tutuklular aileleriyle görüştürüldüğü halde,arkadaşımız görüştürülmemekte okunacak hiç bir kitap verilmemekte,savunmasını hazırlamasına engel olmak amacıyla her görüye başvurulmaktadır. Bütün bunlara paralel olarak,önce kardeşini,sonra annesini,büyük amcasını,küçük amcasını göz altına almışlardır. Ve halen küçük amcası hiç bir şekilde ilişkisi olmadığı halde,göz altındadır. Bunlar arkadaşımıza manevi yönden baskı yapmak amacını taşımaktadır. (1)

Şimdi gölelim yukarıda belirttiğimiz provakasyona.

Açılan dava ile (146'ya 1 ile) uzaktan yakından hiç bir ilişkisi olmadığı halde,iddianame'de bu provakasyon bir sahife olarak yer almış ve de yine dava ile hukuki yönden ilişkisi olmadığı halde, ikinci gubenin bütün tanık olarak dinlenen polisleri,tek bir ağızdan çıkmış olan ifadeyi tekrar ederek "Mahir,aman beni öldürmeyin dedi" şeklinde konuşmuşlardır.

Ancak,bir komplo ne kadar planlı düzenlense de yalan üzerine kurulduğu için er veya geç ortaya çıkar. Nitekim de bu açıkça mahkeme

(1) Mahir Çayan arkadaşımız 5 ay hücrede tutulduktan sonra,ancak 1.X. 1971 tarihinde diğer tutuklulara tanınan haklara sahip olabilmıştır.



sorgusu sırasında ortaya çıkmıştır. (kaldığı bu komplo ustaca da hazırlanmamış, çok bayağı bir şekilde doktor raporunun tahrifi üzerine kurulmuştur.)

Doğruların tetkikinde, Mahir Çayan arkadaşın karnına değil de kalbine doğru ateş ettiği bizzat hastanenin özel heyet raporu ile ortaya çıkmıştır. Raporda kurşunun sol meme hattına girdiği açıkça belirtilmektedir.

Bu rapor, savcının aslında "hukuk, adalet" mothumları ile usaktan yakından hiçbir ilişkisi olmadığına, gerçekleri nasıl tahrif ettiğini, iddianamecinin nasıl düzmece olduğunu ortaya koyan (kanıtlayan) en iyi belgedir. Koskoca hastanenin heyet raporunu tahrif eden bir kişiye Türkçede sahtekâr denir.

Savcı, asla bir hukuk adamına yakışmayacak bir şekilde sırf provakasyonları ve sağcı propagandasına dayanak bulabilmek amacıyla heyet raporundaki "sol meme hattına" kısmını "karnına" şeklinde iddianameye geçirmiştir. Bu iddia mahkemedeki kişilerin karakterini, komploculuğunu ve onların iddianamelerinin niteliğini belirtmesi bakımından çok önemlidir.

Mahkeme sorgusu sırasında, kendilerine ezberletilen tek bir ifadoyi papagan gibi tekrar eden polislerden birisi, bir ara, ifado verirken, dalmış ve esas gerçeği "Mahir, bir kurgun daha sakin, dedi ama biz sakmadık" şeklinde ağzından kaçırmıştır.

Keza savcılıkta alınan polis ifadelerinden bir tanesinin de Mahir Çayan arkadaşımızın ağır yaralı ikenki durumu anlatılırken günler sülenmektedir: "Bana o kadar mukavemet gösteriyorduk, sanki bileğim kırılacaktı" (hemen belirtelim ki bütün polisler mahkemede dinletildiği halde, bu polis acele ortadan kaybolmuş ve mahkemeye getirilmemiştir).

"Gerçekler gerçek olarak, yalanlarda yalan olarak kalmaya mahkûmdur."

Ağır yaralı iken dahi boğuşmaya çalışan, "bir kurgun daha sakin" diyen bir savcı, "aynı zamanda, aman beni öldürmeyin" diyecek! Buna çocuklar bile karnas!

İşte, planladığı kombinasyondaki bir iki aksaklık sonucu, iddia mahkeme, bu şekilde suçüstü yakalanmış ve komploculuğu tescil edilmiştir.

Aslında bizim ve de bütün devrimciler için, mesele açık olmasına rağmen üstünde durmaya bile gerek olmadığı halde, bunları burda tekrar tekrar belirtmemizin nedeni, bu davanın her yönü ile Milli Kurtuluşçulara karşı olmak davası olduğunu örnekleriyle ortaya koymak, davada karşı-devrimci baskısıyla, organlarıyla, bütün güçleriyle yürüttüğü yoğun provakasyon mekanizmasının nasıl yalan ve sahtekarlık üzerine kurulduğunu teşhir ve sorgulamaktır.

Bu alanda yürütülen ve de tam bir n fiyaskoyla sonuçlanan bir provakasyon daha belirtelim.

Bu yıllardır hakim sınıfların uygulamaya çalıştığı, genellikle fiyaskoyla sonuçlanan, karşı-devrim'in klasik bir provakasyonudur. O da şudur: tutuklu devrimciler arasında yalan mekanizmasını geliştirerek çelişkiler yaratarak, onları birbirlerine düşürmektir.

Bu, THKP-C savaşçıları olan bizler arasında çeşitli zamanlarda ve çeşitli şekillerde tezgahlanmış ve de (bizler arasında yutan olmadığı için) tam bir fiyaskoyla sonuçlanmıştır.

Önce, bu oyun ilk yakalanan arkadaşlarımız arasında tezgahlanmıştır.

Emniyette tutuklu bulunan, en aşağılık işkencelere maruz kalan, arkadaşlarımız arasında özellikle sâpın kadar dürüst ve devrimci yaşantıları olan kız devrimci arkadaşlarımızın özel yaşantıları hakkında şüpheler yaratılmaya çalışılmış, sonrada "o konuştu", "öteki şöyle dedi" vs. şeklinde yalan haberler yayılmıştır.



Ancak bu arkadaşlarımızın bunu gayet komik karşılamaları ve de toplu halde bulunmalarından dolayı, sökmeyeceği düşünülerek, vazgeçilmiştir.

Vazgeçilmiştir, çünkü bu arada kendileri açısından daha önemli olaylar olmuştur; başka arkadaşlarımız tutuklanmıştır. (Provakasyonu bir anda çok sayıda kişiye yöneltmek "inandırıcı" niteliğe sahip olmadığı kendilerinin de adı en çok duyulan bir kişiye yöneltmenin bagarı şansının daha da yükselteceği düşünülerek bu sefer tek bir kişiye yöneltilmeye bağlanmıştır.)

Bu arada, M.Çayan ve H.Cevahir arkadaşlarımız Maltepe'de bir evde kısıtlanmıştır. Bu sefer bu arkadaşlar arasında provakasyon mekanizması geliştirilmeye bağlanmıştır. Son derece komik ve bagarı gansı hiç ama hiç olmayan bir oyun sahneye konmuştur.

Bu komik oyun şudur:

Mahir Çayan arkadaşımız hedef alınarak H.Cevahir arkadaşımızı kendi yaralarına çekmek, aralarında bir çelişki yaratmak gayretleri için girilmiştir. Öyleki, H.Cevahir'in amcasını, Kürtçe, "M.Çayan'ı öldür kızla beraber teslim ol sana bir şey yapmayacaklar." diye bile bahsetmişlerdir. Bu akıl almaz ve de devrimciler arasında asla bagarı gansı olmayan oyunu teşahhulanın başlıca nedeni, genel olarak devrimcilerin, özel olarak TTKP-C'nin savagılarının niteliğini hiç tanımamaktır. Tabi her devrimcinin yapacağı gibi, arkadaşımız H.Cevahir'de, bunu gülümseyerek ve de iğrenerek karşılamıştır. Ancak teşahhulan oyunun bir başka korkunç cephesi vardır ki, o da şudur: M.Çayan arkadaşımız kesin olarak öldürülecek, H.Cevahir arkadaşımız mümkün olursa sağ ele geçecek, ondan sonra da bütün provakasyonların başlıca hedefi olacaktır.

Derhal, H.Cevahir'in amcasının konuşmasına dayanılarak, H.Cevahir'in M.Çayan'ı kendini kurtarmak amacıyla öldürdüğü ilan edilecek, konuşulmuş öldürülmesini olayını ve de başka provakasyonların asli faili haline getirilecektir.

İşte Maltepe olaylarında, böyle korkunç bir tertip teşahhulanmaya çalışılmış ancak, H.Cevahir'in, M.Çayan diye öldürülmesi üzerine bu tertip çaya düştüğü bunun yerini Mahir Arkadaşımıza yöneltilen provakasyonlar almıştır.

Bu provakasyonların en namussuzcası şu şekilde yürütülmüştür.

Maltepe olaylarından dolayı, Mahir Çayan arkadaşını çoğumuz öldü biliyorduk. İkinci Şube'de, hem kendi aleyhimize hem de Mahir Çayan arkadaşımıza aleyhinde, cezai sorumluluk yüklemek açısından, en ağır iğkenecilerle bizlere sorula iğkeneciler imzalatıldı. Biz de arkadaşımız öldü diye bildiğimizden, ona cezai sorumluluk yükleyen bu ifadeleri imzalamakta doğal olarak hiçbir sakınca görmedik. (Mesela U.Bardakçı arkadaşımızın "konuştu Mahir öldürdü" şeklindeki ifadeyi imzalaması vs.)

Sonradan durumu öğrendik. Bu gerginçe arkası ifadelerimizi değiştirmek imkanına, tabii, mahkemeye kadar sahip olmadık.

Bu ifadelerimiz doğruca yaralı olan M.Çayan arkadaşımıza götürülüp okunuyor, ve "bak arkadaşlarına, senin hakkında neler söylüyorlar, her şeyi senin üstüne yığılar. Arkadaşlarının iğrenç güdünü gör hepisi ihanet halinde vs." deniliyor.

Tabi arkadaşımız, gerçeklerle alakası olmadığı için bu sözleri kabul etmiyor ve direniyor.

Bu arada bize geliniyor: "Ne biçim arkadaşımız var, söylediklerimizin hiç birini kabul etmiyor. Ne namussuz adam, hiçbir şeyi kabul etmiyor ve konuşmuyor." Deniliyor.

Bu tam 1.5 ay devam ediyor. Bu süre içinde, bu provakasyonlardan hiç bir olumlu sonuç alamayacağınızı anlayan emniyet-savcı ikilisi, bu sefer,







daglarından İlkay Demir, İrfan Uçar, Necati Sağirdar.

Bu arkadaşlar arasından, kendileri açısından en önemli ve de kamuoyunda adı en çok duyulmuş olan bir arkadaşımız, henenceci, "Elrom'u öldüren kişi" seçildi.

Bu İrfan Uçar arkadaşımızdır.

Fakat, çok kısa bir süre sonra, İrfan Uçar arkadaşımızın THKP-C'nin savagcisi olmadığı, ve de hiç bir oyunda yer almadığı ortaya çıkınca, ve de bunun tersinin ispatlanmasından dolayı, İrfan Uçar arkadaşımızdan vazgeçildi.

Bu sefer, THKP-C savagcisi olan, kamuoyunda adı çok duyulmuş olan, bu yüzden de kendilerince kamu oyunu tatmin edecek açısından en önemli kişi bir başka deyişle, provakasyon kurbanı olarak, Necmi Demir arkadaşımız ile alındı.

Necmi Demir arkadaşımıza, en ağır ve en vahşi iğneceler yapılarak, "Elrom'u ben öldürdüm" diye zorla ifade imsalattırılıyor. Ve bu tertibi desteklemek amacıyla da, İlkay Demir arkadaşımız da "Elrom'u ben öldürdüm" diye, iğnence ve de Necmi Demir'in canlığı ile tehdit edilerek, zorla ifade imsalattırılıyor.

Emniyet, bu düzmeye ifadelerle dayanarak, basın kanalıyla, "E.Elrom'u Necmi Demir öldürdü" diye ilan ediyor.

Artık mesele hallolmuş, failler bulunmuş ve de aralarından bir tanesi, kamuoyunu tatmin edecek bir ad, bir fail olarak ilan edilmiştir.

Mahkeme duruşmaları için bu tertibi, daha da bağlama bağlamak için Utuklu tutuklulara, özellikle Ulaş Bardakçı ve Niyazi Yılmaz arkadaşlara "Konsolesu Necmi öldürdü" diye zorla ifade imsalattırılacağı sarada, Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir arkadaşlarımız, Maltapo'da kısıtlanıyor.

Bir anda, bu konudaki komplo yön değiştiriyor, tertip planlarında değişiklik yapıyor. Kısıtlanan bu arkadaşlarımız, emniyetin daha fazla önem verdiği ve kendilerince daha fazla önemli gördükleri arkadaşlarımız için, bu sefer Necmi Demir arkadaşımıza "Hadi sen kurtuldun" denilerek komplo onlara yöneltiliyor.

Başlangıçta planları şöyle idi: Mahir Çayan her halükarda garpignada kesin olarak öldürülecek, H.C. Cevahir ise sağ olarak ele geçirilmeye çalışılacak ve de Hüseyin Cevahir konsolosu öldüren kişi olarak ilan edilecek. " (Mahir, E.Elrom'un emniyet cüzdanı da, Hüseyin Cevahir'in kopya kon yere düğürdüğü çantamız içinde bulunmuştu. Provakasyon için bundan daha güzel bir malseme olamazdı.)

Ancak, teghis hatası yüzünden planda gahıslar değişiyor. Mahir Çayan diye Hüseyin Cevahir, müdafaasız ve ağır yaralı bir şekilde, 27 kurgun üzerine sıkılarak taranıyor.

Sonradan ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılan kişinin, Mahir Çayan olduğu anlaşıldı, bu sefer Hüseyin Cevahir için düğünlen oyun ve tertip Mahir Çayana uygulanıyor.

Evet, artık bu konuda emniyet görevini yapmış(!), kamuoyunu tatmin edecek adı bulmuş, kurban seçilmiştir. Bu da Mahir Çayan arkadaşımızdır.

Önce, bise ağır iğnecelerle Mahir Çayan arkadaşımız hakkında ifadeler imsalattırılması ile işe başlanıyor. Ö sarada, biz, Hüseyin Cevahir arkadaşları ağır yaralı, H.Çayan arkadaşımızda ölü biliyorduk. (Bise bu şekilde söylenmişti. Radyo ilanı dinletilmişti.)

Bu nedenle, arkadaşımız Ulaş Bardakçı, onların istediği ifadeyi yani "Konsolesu Mahir Çayan öldürdü" ifadesini imzalamakta, doğal olarak hiç bir sakınca görmüyor.

(Bu arada S.Erkan'ın savcılık ifadesine, Mahir Çayan evde konsolosu benmi



bir mi öldürdük şeklinde ayart edemeyeceğim bir şey söyledi" ibaresi katılıyor. Direkt olarak bu ifadeye, Mahir Gayan öldürdü dedi diye ibare sokulursa, kamu oyunda kompiye aşkın marifetle, bu yüzden nüfuz bir ifade ile senaryo tamamlanıyor. Tabii bu arada, polislerin dışardan (başlıca yoluyla şüphelileri bir alıcı cihaz vasıtasıyla) içerdeki konuşmaları tesbit ettikleri teyyp bandı tahvil ediliyor, ve savcılık bu teyyp bantlarını mahkemeye getirmiyor. Neden? Çünkü Mahir Gayan ile Mücahit Cevahir arkadaşlarımızın konuşmalarında, E.İlhan'ın öldürülmesi asla söz konusu edilmemiştir.)

Artık bütün mesele, bu idare tertibi, Mahir Gayan arkadaşına, kabul ettirme ve kamu oyunu hazırlamaya kalıyor.

Mahir Gayan arkadaşımız, konsolosun öldürüldüğü saatlerde, evde olmadıktan ve de bu olayı ertesi gün radyodan duyduğundan dolayı, bu ithamı giddetle reddediyor.

Bu sefer korkunç bir sahtekarlığa bağvuruluyor.

Hastane de yatan arkadaşımızın yanına, omniyet mensupları geliyor. elin-kahit kalem olan bir tanesi arkadaşımızın kargısına geçerek, "Mahir oğkalini tesbit edeceğiz, buraya bakarsın" diyerek olindaki kağıt kalemlle, bir şey yazar pozisyonunda, aniden arkadaşımızla beraber resimleri çekiliyor.

Ondan sonra da gazetelred şu resim ve başlık yer alıyor: "Mahir Gayan, İsrail basınına, E.İlhan'ı ben öldürdüm" diye demek verdi (!)

Böylece kamu oyunda, bu haince tertiple hazırlanmış ve senaryo tam çekilini almış oluyordu.

Arkadaşımız uzun bir süre (bir buçuk ay), öldürmenin gerçekten kendini olmanasından dolayı, bu ithamı kabul etmiyor ve direniyor.

Bu sefer, bir devrimcinin asla yapamayacağına çok iyi bildikleri bir noktadan hareket ederek, arkadaşımıza şunu söylüyorlar: "Tamen, salanda, senin öldürmediğin, olaylar incelendiğinde aşıkca görülüyor, bunu biliyoruz ancak bir ad bulunması lazım. Eğer sen kendini mart etmek istiyorsan, bu yakalananlardan birisinin adını söyle" diyerek, Ulag Bardakçı ve Necmi Demir'den birisinin adını vermesini istiyorlar.

Bu arada, arkadaşımıza karşı, göz altında bulunan kardeşinin ve tutuklu bulunan bizlerin cesareti koz olarak kullanılıyor. Arkadaşımıza aynı şekilde söylenmiştir: "Sen bizim istediğimiz adlardan birisini söylemeyeceğin veya üzerine almadığın sürece arkadaşlarımız sürekli olarak, tekrar ve tekrar en ağır işkencelere maruz kalacaklardır. Biliyorsun 4 tanesi, yattığın hastaneye koma halinde geldiler. iyileşir iyileşmez tekrar işkenceye gideceklerdir."

Bütün bu bahkaların sonucunda, bu konuda bir buçuk ay direnen arkadaşımıza, "Madem öyle, ille de bir ad istiyordunsa söyleyecek tek ad, kendi adındır. THKP-C'nin bir savcısı olduğum için, bu görev bana düşseydi, şu anda asli fail ben olacaktım." diyerek kendi adını veriyor. 2. Olayın nasıl cereyan ettiğini bilmediği için, gazetelardan okuduğu Necmi Demir arkadaşın "kurma attık, bana rastladı" şeklinde anlatılan ifadeyi (o sırada, Mahir Gayan arkadaşın yakalandığı) aynı tekrar ediyor.

Bu arada, olayın nasıl cereyan ettiğini, kendisinin saat 15'te emri terkettiğini söylüyorsa da, savcı kabul etmiyor.

İşte bu korkunç provokasyon bu şekilde, en adi ve aşağılık metodlarını teşgahlanmıştır.

Bu alanda ikinci önemli kompiyoda sudur: Halen bizimle beraber, bu dava ile hiç bir ilişkisi olmayan arkadaşlar da yararlanmaktadır. Bu arkadaşların çoğu, sakı birer tanrıları veya Dev-Genç'li oldukları için THKP-C'nin eylemleri içine dahil edilmek istenmişler ve bu mesnetsiz ithamdan



hareket edilerek bu arkadaşlar bizim davamız içine sokulmuşlardır. Polis ve savcıya bu yola yönelten sebep nedir?

Budur bundan güdülen amaç: birer ispat edilen "anayasayı tebdil, tağyir ve ilgaya cebren tegebbüs" saama iddiası, savcının aklınca, sanık sayıya arttırdı takdirde sağlanı temellere oturacaktır. (!) Yani sahne ne denli kalabalık olursa oyun da o kadar begarı kazanacaktır. Bay komedi yazarının yeni savcının kamuoyunu etkilemek için uyguladığı istediği yöntem budur! Ama kulak verilemiyor! Bu acemi nizamın kargasında hakikatlar ayyuka çıkmaya bağlanmıştır bile!...

Biz ve bizim gibi aynı hedef doğrultusunda savapanlar, giriştiğimiz eylemleri ve eylemlerdeki fonksiyonlarımızı asla inkar etmedik. Ve etmiyoruz. Mahkeme önüne çıkmakla, cema yemenin aynı şey olduğu bu dönemde, biz, yaptığımız eylemlerin bütün sorumluluğunu üzerimize alarak gerçek söyledik. Buna rağmen, tertipçi ve talimatçı savcı bütün hukuk kuralların bir yana iterek, hem yukarıda söylediğimiz nedenlerle ve hem de devrimcilere karşı kininden dolayı bir çok arkadaşları bizim davamızın içine sokmayı kendince uygun bulmuştur.

Şimdi savcının bu komplocuna örnekler verelim: Çeşitli devrimci eylemlerinden dolayı sıkıyönetim komutanlıklarınca aranan İrfan Uçar ve Necati Sağır, Necmi Demirle aynı evde yakalandırlardır. Necmi Demir THKP-C'nin bir savagcisidir. İrfan Uçar ile Necati Sağır'ın THKP-C ile hiçbir ilişkileri yoktur. Bu iki arkadaşın örgütlenişle en küçük bir ilişkileri olmadığı halde komplocu savcı ne yapmıştır? Bu arkadaşların THKP-C savagcisi Necmi Demir ile yakalanmalarına 4 elle sarılmış ve elinde on küçük delil olmadığı halde İrfan Uçar ile Necati Sağır'da eylemlerin failleri arasında göstermekte bir sakınca görmemiştir! İstina arkadaşın tuturduğu içindeki savcı, davamızın bütün olduğu gibi, bu noktada da tertipçi çehresi ile ortada sırtıp kalmıştır.

Ortan böyle bir ortadadır ki, bizimle bir mezbahaya olan herkes "angün" dur(?). Buna en açık örnek, Ömer Güven ile Ömer İrfan Sücrhan arkadaşlarımızın durumudur. Bu arkadaşlar şaif bizleri tanıdıkları ve devrimci görüşleri dolayısıyla burada bizimle yargılanmaktadırlar. Mesole Ömer Güven komik bir gizliye gelip de, "anmıştır ki, biz tanıdıkları için arabalarımıza bile maddi-manevi baskı yapılmıştır!.. İnanılır gibi değildir ama, gerçek budur.

Aptullah Cemelöğlu arkadaşın Ziya Yılmaz'ın akrabası ve iş ortağı olması; Ömer Uder arkadaşın, Mehdi Çayan'ın çocukluk arkadaşı ve Çayanın verdiği bir sarfı-iginde de bulunduğunu ilmeden-istenilen yere götürmesi, kelle avcısı savcının onları en ağır şekilde itham etmesine yetmiş artmıştır!...

Savcının mantığına göre anayasayı ilga etmek öylesine kolay ve bu işin TOK.undaki kargıya olan maddi öylesine keşmekeşler ki anket amaçlı la adres tesbit eden, gelişigüzel yası eskisleri gibi, kocasına ve "güvenlik kuvvetlerince" aranıyan bir arkadaşına ev temin eden, kelle diodni derhal ölüme cesasıyla karga kargıya bulmaktadır! Buna en iyi örnek; Kadriye Denizözen ile Tülay Tat arkadaşların durumlarıdır.

Bizimle ve örgütümüzle hiç bir ilişkileri olmadığı halde beraber yargılandığımız diğer arkadaşlar hakkında şaif savcı iddialar komedide da söylenecek söz bile yoktur. (Örneğin M. Galaban, J. Zeki, R. Manas arkadaşlarımızın durumları)

Ama biz yine de polis-savcı provakasyonunun çirkin yüzünü bir kenara daha açtık çıkardık.

Savcı, mahkemede ve hapishanede tanıdığımız diğer 9 arkadaşla THKP-C arasındaki hayali bağıntıyı, örgütümüzün üyesi olmayan Necati Sağır



lanıyla kurmaya çalışmaktadır.

Komplöcülüğünde bir ölçüsü ve kendi çerçevesi içerisinde bir mantığa vardır(!) Kişi kin,ard niyet ve gazetelerde manşet olma ilkel güdüsü ile bu mantığa dahi aşarsa,ona komplöcü demek,her halde iltifat olur.

Bu arkadaşlarla Necati Sağır arkadaş arasında,Necati Sağır ile de THKP-C arasında dümece bir bağlantı kurabilmek için savcı ve polis,her göçt komplöye başvurmuşlardır. Öyleki,THKP-C ile Necati Sağır ilişkisi (!) derhal hazırlanan dümece bir mektupla kurulmuştur.(!) Oyun güdür: Polis,altında Örgütün evlerinden birinin adresi ile Necati Sağır'ın ismi bulunan bir mektup hazırlanmıştır. Bu mektubun muhtevasına göre Necati Sağır güya bir şahıstan 5 000 lira fidye istemektedir. Polisin mantığına göre,böylece,Necati Sağır'ın Örgütün on üceli evlerinden birisinin adresini bildirdi ve dolayısıyla,Necati Sağır'ın Örgütle bağla olduğu ortaya çıkması olacaktır. Ama ne yazık ki bu dümece mektubu hazırlayan ufak(!) hata yapmıştır. Mektubun dümece olduğunu ortaya koymakla koyan hata güdür:mektup postaya 26 Mayıs 1971 tarihinde verilmiştir. Oysa mektubun altında adresi verilen ev 23 Mayıs 1971 tarihinde basılmış ve evin adresi 24 Mayıs 1971'de bütün gazetelerin manşetlerini kaplamıştır. Bu dümece mektubu hazırlayanların ne kadar gözlü kurmuş komplöcular olduğunu iyice açığa çıkarmaktadır.

Heselenin asıl inanılmaz tarafı,savcının bu mektubu delil dosyasına koymayarak "yazılı delillerin tetkiki" nin son gününde mahkemeye vermesidir. İgin bu kadarı bile mektubun dümece olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Savcı,bütün komplölara rağmen,Necati Sağır'ın Örgüt üyesi olmadığı durumlarda kesinlik kazanınca,son çare olarak bu mektuba sarılmıştır.

Bu provakasyonların dışında hepimiz maddi manevi çalıda korkunç işkencelere maruz kaldık. Aleyhimizdir beyan ihtiva eden "ifade"lerin altlarına imza atmak için Nazilere özgü işkence usulleriyle zorlandık.

Şimdi soruyorum:Bu durum karşısında Türkiye'de "insan haklarından,kennandan,hukuk devletinden" söz edilebilir mi? Eğer edilebiliyorsa,bu kesinlikle bir aldatmacadır!

Bütün dünyada sömürücü hakim sınıfların en kirli işlerini güdüldükleri polis teşkilatları,bu görevlerini Türkiye'de de başarıyla yerine getirmektedir.

İstanbul dünyada en karanlık işlerin döndüğü şehirlerin başında gelmektedir. Esrar kaçakçılığından beyaz kadın ticaretine kadar bütün bu kirli işler polis teşkilatının bilgisi altında cereyan eder. Polis,ya bunlara göz yummak karşılığında para alır,ya da bilsat kendisi işin içine girer. Polis teşkilatı için haraç,rüşvet,irtikap ve vasilofyi sistimsel tabii ve günlük olaylardır. Büyük suçların her hoklarına sığınan kişiler polis tarafından ,ya da onların gözü önünde vurulur. "Failli meçhul" cinayet dosyaları böylece habarlar gider.

Devrimciler bu teşkilatı gayet iyi tanırlar. Bu gibi kadar kırılganlık mücedele de bunlar varşı,radikal ve cani yüzleri ile bir çok terörcü kavgımıza çıkmışlardır. Polisin attığı kumsallarla karşılaşan,ölen ve işkencehanelerinden geçen arkadaşlarımızın sayısız yüzlercedir. Ama bir tek vatan haini,bir tek "kibar hain" bu yoldan geçiş değildir!

Yönetici hakim sınıfların beynini yaladığı,cebini dolardığı"cehiller" denilen bu adalar kinleri ve kazandıkları mükafat karşılığında THKP-C üyelerine ve diğer arkadaşlarımıza zincirlerden boşanmış vahşi hayvanlar gibi saldırmışlardır. Bu önce yakalanan Kadriye Denizözen,Jülide ve Onur Erkin Sümerkan arkadaşlara bilmedikleri ve hayatlarında hiç duymadıkları gülleri böylece için saatler boyu işkence yapmışlardır. THKP-C ve gülemleriyle hiç bir alakası olmayan bu arkadaşlara sırf devrimci oldukları için,yani kafalarının içindeki fikirler için işkence



edilmiştir. Daha sonra bir eve tesadüfi bir ilbatla yapılan baskında yakalanan Necmi Demir, İlham Demir, İrfan Uçar ve Necati Sağır arkadaşları ise bu Ortaya, kalınlaşmış iğkenecilerle getirildikleri andan itibaren korkunç baskı altına alınmışlardır. Ağır olan, ancak kükürler ve sürekli dayak diğer aptahillerinin yanında hiç kalmıştır. Elleri en ufak bir delil olmaksızın, Ankara emniyetinin komutanlığı tarafından aranıyor olmaz ve devrimci geçmişi nedeniyle İrfan Uçar arkadaş bir anda "E. Elman'a kurşuna dizilen kişi" ilan edilmiştir. Uçar arkadaş 26 Mayıs Günü sabah 08'den akşam saat 17'ye kadar, -iğkenecilerin yoruldukları için verdikleri onar dakikalık aralar süz dağı-, sürekli olarak falakaya yatırılmıştır. Ortalama sekiz saat süren bu korkunç iğkeneciler sonunda İrfan Uçar arkadaşın ayakları parça parça oluy, göğüs kafesi çatlamış, kaburga kemikleri kırılmış, vücudunun geçitli yerleri cop ve sopa ile acılaşmak suretiyle yaralanmıştır. Bütün bunlara rağmen Uçar arkadaşın devrimci dayanıklılığına ve gururuna kırmayan sadist iğkeneciler görülmüşlerdir. Ancak Uçar arkadaşın artık fiziksel iğkeneciler yapılabilecek durumu kalmamıştır. Bu nedenle iğkeneciler son verilmiştir. Daha sonra Necmi Demir arkadaş büyük hedefleri oluy, aynı gün saat 12'den 13'e kadar hiç ara verilmeksizin aynı şekilde sürdürülen iğkeneciler sonucunda oda da kan bulamamak yor kalmamıştır. (Bunu takip eden günler de Maltepe'de Mahir Çayan arkadaş yaralı olarak ele geçmemiş olsaydı şimdi kargınazda Konsoloslu kurşuna dizilen kişi olarak İrfan Uçar veya Necmi Demir arkadaş bulunacaktı.) Eylemlerine katılmaması olmasına rağmen TİKKO ile ilgili olarak arandığı için Necmi Demir arkadaşın da bulunduğu evde yaşanan İrfan Uçar arkadaşın durumu "demokrasi" maskesi altında sürdürülen faşist yöntemleri en iyi sergiliyen bir belgedir. Necati Sağır ve İlham Demir arkadaşlar üzerinde de sürdürülen bu "Demokratik ifade alma(!)" yöntemleri Ulag Bardakçı ve Ziya Yılmaz arkadaşların yakalanmaları ile bu kez onları da içine almış ve aynı operasyon işlemi onlara da tatbik edilmiştir.

Arkadaşlarımızın ayaklarında her an kangren olacak şekilde açılmış olan yaralar 1. Subede 17, Harbiyede 18 gün (toplam 35 gün) hükmüde kaldıkları süre içinde tedaviye rağmen kapanmamış; daha sonra arkadaşlarımızın sebürden askeri hastaneye sevk edilmislerdir. Necmi Demir, Kadriye Deniz Üzen, Jülide Zaim 20 gün, İrfan Uçar ise 40 gün bu hastanede sürekli tedavi altında kalmışlardır. İrfan Uçar, Ankara'daki durumu çoktan beklendiğ olmasına rağmen hastanede olması ile uzun süre duruşmalarına çıkarılamayınca devrimcilerle poliste ne derece iğkeneciler yapıldığı kamuoyu tarafından kolaylıkla anlaşılmıştır.

Bu anlattıklarımız emniyetin iğkenecilerinde geçenlerin ancak bir kısmıdır. Yüslere devrimcinin bu iğkenecilerde odalarının duvarlarında kurmuş kanlıları vardır. Hecelomin en acı ana gerçek olan tarafı da şu anda emniyetin mahkemelerinde açılmış olan davaların iddianameleri bu anlattıklarıyla sorula imalatattırılan ifadelerle dayanmaktadır. Türkiye'nin bu kara köşelerine kadar herkesin bildiği bu durumu ve yakındaki mahkemelerden "doğruya mevcut deliller muvacehesinde" veya "bu tesir ve tesirlerin gerçeği" öğütöcek gayesine matuf olarak m, yolsa şu veya bu şekilde ifade almak maksadıyla m yapıldığını tesbiti imkan dahilinde bulunması" gerçekleriyle hiç dikkate alınmamıştır. Sadece bu bile mahkemenin kararlarına gülmeye değer bir olaydır.

Emniyette TİKKO-Ö üyesi olan veya olmayan bütün arkadaşlara yapılan bu baskılar, iğkeneciler, tortur ve arka plandan tutuk edilmeyle bile lüsun kılınan devrimci savunuların, lüsun kılınan ve yitirilmiş ve yitirilmiş. İstanbul emniyet müdürlüğünde alınmasından sonra da sürdürülen baskılar ve olayların ifade imalatattırılan yöntemleri, ile emniyette ki yöntemler arasında benzerlik ve benzerlik burada da bulunabilir.



lar, emniyet-savet ikiliğinin düzenlediği bu komplo ve provakasyonların oluşturduna, düşüncece bir iddianınla mahkeme huzuruna çıkarıldık. Bütün bu komploların başı, baş sorumlusu ve tertipçisi, iğkenecileri düzenleyen, provakasyonları güsten kişi bu mahkemenin iddia makamının legal eden, (evet legal eden !), hukukçulukla uzaktan yakından ilişkisi olmayan "savet"dir!

Atatürk'ün devrimciliğini inkar ederek, "Atatürkçülük" paravanası arkasına gizlenen bu gelişin ne Atatürkçülükle, ne hukukçulukla uzaktan yakından hiç bir ilgisi yoktur. Doktor raporlarını tahrif edecek kadar gözü dönmüş, devrimci ve yurtsever düğmanı, bir tahrifçi ve komplocudur o!

#### 1-)- SON TARKİKAT VE DURUŞMALAR

Mahkemenin ilk duruşmasında, bu mahkemenin kuruluş biçiminin anayasaya aykırı ve emir kumanda zincirine tabi olduğunu belirtmiş, bu nedenle güvenimizin olmadığını söylemiştik.

Bütün devrimcilere, yurtseverlere karşı yoğun bir terörün uygulandığı, ülkenin en vatansever evlatlarının öldürüldüğü, en ağır iğkenecilere maruz kaldığı, hapishanelere tıkıldığı, halkımızın en temel hak ve özgürlüklerinin "lüksür" gerekçesiyle rafa kaldırıldığı bir ortamda, kurulum biçimi anayasamıza aykırı olan emir kumanda zinciri içine giren bir mahkeme heyetine elbette güvenimiz olamazdı.

Hitchin, duruşmalardan esereyan edig tarazi ve mahkeme heyetinin tutumu, bidein ne kadar hakli olduğunu ortaya koymuştur.

Bir kere, bu mahkeme heyeti;

- 1- Hukukçular ayrılağı ve yargı organlarının bağımsızlığı ilkesine aykırı olarak, emir kumanda zincirine tabidir.
- 2- Bütün duruşmalar boyunca, mahkeme heyeti, kendisini taraf olarak görmüş ve taraftar olarak hareket etmiştir.
- a) Bu mahkeme heyeti iğkeneciyi doğal karşılamaktadır.
- b) Savunma hakkımız süsde gerekçelerle kısıtlamıştır.
- c) Mahkeme tutanaklara saflıktır.
- d) İçerisinde ifade veren, beyanlarda bulunan şahitlere endirekt yolla baskı yapılmıştır.
- e) Hukukçularımıza duruşma boyunca baskı yapılmıştır.
- f) Sürekli olarak, savcının provakasyonlarına zemin hazırlamıştır.

#### 1-)- Bu Mahkeme Emir-Kumanda Zincirine Tabidir

Bu mahkemenin kuruluş biçimi ve kaynağı, 1961 anayasasının ruhu olan hukukçular ayrılağı ilkesine ve de yargı organının bağımsızlığı ilkesine aykırıdır (bu gerçek ayrıca isah edilecektir.) Mahkeme heyeti, bu objektif gerçeklere rağmen, kendisinin bağımsız bir organ olduğunu iddia etmiştir. Ancak bu iddiasının en iyi tekihi mahkeme heyetinin kendisine taktığıdır. Mahkeme heyetinin kendisi için taktığı adı: İstanbul 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 2. Asliye Hukuk Mahkemesi. Binsat Kallıoğlu, bu mahkeme heyeti, emir kumanda zincirine bağlı olduğunu tasdik etmiştir.

#### 2-)- Bütün Duruşmalar Boyunca Mahkeme Heyeti Taraftar Bir Tutum İçinde Olmuştur.

Savcının ayrılağı:

a) Bu mahkeme heyetine göre iddianın doğruluğu bir şerh'tir (hazırlık ve ilk tarkikatın bir aşamasıdır.)

Bu mahkeme heyeti, iğkeneciyi masumluk ve ilk tarkikatın doğal bir aracı olarak kabul eden kişilenden oluşmaktadır.

Mahkeme heyeti, iğkeneciyi masumlukla karşılamış ve edli tabba



sevdimiz talebimizi, şu gereçeyle reddediyordu: "Dayak iddiasının tahkikinde netice bakımında bir fayda olmadığına, çünkü dayağın doğruya söylemek için mi yoksa yanlış beyanlar almak için mi atıldığına tesbiti imkân olmadığına, bu bakımdan tebitine lüzum olmadığına."

Yani bu karara göre, doğruya söylemek için yanlış beyanlar öncelikle meşrudur. Çünkü uygundur. Bütün

20. yüzyılın üçüncü çeyreğinin dünyasının Türkiye'sinde, işkenceyi meşru kabul eden hukuki mahkeme (!)

Bu karar, Türk ve dünya hukuk tarihine kaptıra bir leke olarak geçecektir.

İşte adaletli, tarafsız, bağımsız saka yönetim komutanlığının 3 no.lu askeri mahkemesi(!)

Böyle bu mahkeme anayasal bir kuruluş olsaydı, bu kadar açıkça böyle bir karar almaya cesaret edemezdi. (Ayrıca alınamazdı da.)

Bu mahkeme heyeti, bu kararın, anayasaya aykırı olduğunu, dünya hukuk tarihine kaptıra bir leke olarak geçeceğini bilmemekte midir?

Babiki bilmektedir.

Ancak, bağlı olduğu İstanbul saka yönetim komutanlığının tutumun meşru göstermek zorunda olduğundan dolayı bu heyet, bu kararı almak zorundaydı. Ve başlangıçta bu ara kararı ile mahkeme heyeti niteliğini açıkça ortaya koyuyordu.

#### B) Savunma Hakkımız Sözde Gerekçelerle Kısıtlanmıştır.

Bütün mahkeme boyunca, (sorgudan çahitlerin dinlenmesine, delillerin değerlendirilmesine kadar) savunma hakkımız sürekli olarak kısıtlanmıştır.

Savcının bize yönelttiği gerçek dışı ithamlara karşı, bizim, davaya ilişkin sözlerimiz, "ajitasyon, propaganda yapıyor muyuz" veya, "dava ile ilgili yoktur" gerekçeleriyle sürekli olarak kesilmiş ve konuşturulmamıştır.

Oysa, bir kere bizim ajitasyon yapmamıza imkân yoktur. Türkçesi kağıt-ıma olan ajitasyon kitlelere yapılır. Biz ajitasyonu kime yapacağız? Mahkeme heyetine mi, yoksa savcaya mı?

Birakin ajitasyonu, bizim zafta geçen sözlerimiz bile sansürlü basında veya TRT'de yer almamıştır. Veya değişikliğe uğramıştır. Gerçek ajitasyonu bol bol savcı yapmış, TRT'ye ve de sağıcı basına bol bol, bizi provakötör edasıyla demeciler vermiştir.

Bu garitlar altında bizim ajitasyon yaptığımızdan söz edilemez.

Gerçeklerin bile söylenmediği ve kamuoyuna duyurulmadığı bir ortamda ajitasyondan bahsetmek gayri ciddi bir iddiadır.

Mahkeme heyeti, gerçeklerin ortaya çıkmaması için, kendisine düşen görevi uydurma bir ajitasyon iddiasıyla X yerine getirmiştir.

İkinci olarak (çok önemli), savunma hakkımızın, "söylediklerimizin dava konusu ile ilgili yoktur" gerekçesiyle kısıtlanmadır.

Mahkeme heyeti, bu siyasi davaya konu olan bütünün parçaları niteliğindeki münferit olaylara, bağlabasına dava konusu olarak ele alıp, davayı siyasi ve bütün niteliğini bir yana iterek, adli bir zabıta konusu imişcesine "filanca olayda var mıydı, yok muydun", veya "söyle davranmışsın. doğru mu, sadece onu söyle" gibi gerekçelerle savunmamızı engellemiştir. Diğer taraftan ise, savcı, olaylarını, adli zabıta vakaları olmayıp politik



hedeflere yönelik olduğunu söylemiş ve hakkımızda 146, maddeye göre ölüm cezası istemiştir.

Bir olayı anlatırken onun nedenlerini, şartlarını birer birer ortaya koymak sanığın en tabii hakkıdır.

Ancak mahkeme heyeti garip(!) bir acelecilik ile bütün bunları hiç dikkat etmeden savunma ve söz söyleme hakkımızı ihlal etmiştir.

Sonrada, sorgularımız sırasında, yukarıda anlattığımız şekilde içine düştüğü paradoksu unutarak, dünyanın en pighin tavrıyla nutuklar vermiş, "savunma hakkımızı en geniş şekilde ..., Türk milleti ..., vs." sözlerini ağzından ve de sabitlerden çıkartmamıştır.

#### c)- Mahkeme Tutanakları Saklıkandır

Mahkeme baş yargıci, gerek sorgumuz sırasında, gerek şahit ifadeleri üzerine konuşmalarımızda ve de gerekse delillerin değerlendirilmesi sırasında, sürekli olarak, söylediklerimizi tutanaklara ya okutmuş, ya da başka anlatılara yol açmış, ya da başka bir şekilde göğürmüştür. Çok kere de, söylediklerimizin tutanaklara geçmemiştir.

Bu durum sadece bizler için değil avukatlarımız ve de lehimize bazı beyanlarda bulunan şahitler içinde söz konusu olmuştur.

Bütün bunları tekrar tekrar avukatlarımız müdafada ortaya koyacakları için, biz sadece bu konuda bir örnek vereceğiz.

Şahit Perihan Belo'nin ifadesi sırasında, Avukatımız Nebil Varay, "bilmem Hefet Belo'ye saygımız vardır. Çünkü İ. Kurtuluş savaşımızda bu vatan için mücadele etmiştir. Biz de İ. Kuvayı Milliyeçilerin izindeyiz." şeklinde bir konuşmanın aramızda geçip geçmediğini, şahitten sorulmasını istedi.

Beklen avukatlarımızın bu kararını reddetti. Ve kendisine hala talebinde ısrar edip etmediğini sordu. Avukatımız ısrar ettiğini bildirdi. Bunun üzerine mahkeme heyeti aldığı ara kararıyla, "bu sorunun dava konusuyla ilgili olmadığı" gerekçesiyle talebin reddi, ve de "mahkemeyi başka meseleye (!) sokmak" istediği gerekçesiyle Nebil Varay'u dışarıya attı. Bunun üzerine biz ; "bir yandan dava ile ilgili yoktur diyorunuz, öte yandan Mote Has'a aynı mealede soru soruyorsunuz." dedi. İ. içinde, duruşma hakimi acele olarak, "Çünkü, Mote Has'ın savcılık ifadesinde bu sorunun konu vardır." Oysa Perihan Belo'nin ifadesinde avukatımızın söylediği husus yoktur." diyerek bu ara kararın gerekçesini açıkladı.

Ne yazık ki mahkeme heyetinin tarafsızlığına kulif giydirmek için ileri sürdüğü bu gerekçe sağlan temellere dayanmıyordu.

Çünkü, P. Belo'nin savcılık ifadesinde, avukatımızın belirttiği husus, çok açık bir şekilde görülmüştü.

#### d) Lehimizde Beyanda Bulunan Şahitlere İndirekt Şekilde Baskı Yapılması ve Müdafaa Haklarımızın Dinletilmemesi.

Şahitler, ilk mahkeme heyeti ve özellikle duruşma hakimi tarafından, savunmanın iddialarını ispatlayacak kişiler olarak düşünülmüştür. Şahitlerin lehimize daha doğrusu gerçeği ortaya koyan beyanları duruşma hakimi tarafından zapta geçirilmemiş, zapta geçirilmesi için yaptığımız itirazlar cevapsız bırakılmış, ya da şahitlere soruyu tekrar telkini niteliğe yükselterek savunmanın iddialarına uygun cevaplar almaya çalışmıştır.

Böyle yaptırılacağını düşünerek, gazetelerde aynı sırayla onlarca kere çıkan fotoğraflarımızdan daha değişik oturmaya istediğimizde, buna sözde gerekçelerle karşı çıkmıştır.

Duruşma zabatları bütün yanlışlarına, eksiklerine rağmen, şahit ifadeleri sırasında mahkeme heyetinin ve özellikle duruşma hakimi nin taraf-



giz tutumunu sorgıleyecek niteliktedir.

Gâhîtlarin birbirleriyle gelişen ifadeleri, ya görünmezlikten gelinmiş ya da uygun bir biçimde gelişen ifadeler uyandırılmaya çalışılmıştır. Lâhinde ifade veren gâhîtlere ise, ifadelerinde gelişmiş yaratmak için telkini nitelikte sorular sorulmuştur. Hatta bazı gâhîtlar tevkîf edilmekle tehdit edilmiştir.

Bazı arkadaşların durumunda önemli değişiklikli yapacak müdafaa gâhîtlarını dinletme isteğini mahkeme heyeti tarafından gerçekleştirilerek reddedilmiştir. Tevsiî hukukî tahkikat için mahil taleplerimizin arkasından müdafaa gâhîtlerimizin reddi mahkeme heyetinin tavrını iyice gözler önüne sermektedir.

#### c) Avukatlarımızın Duruşma Boyunca Başlı Yapılmıştır

Önceleri, avukatlar, mahkemenin normal şartlarda yürütüldüğü ve kararları usulüne uygun olarak verildiği sanısına yaratmak için, misansenî tamamlayan bir parça olarak düğünlmüştür. Ancak, avukatlarımızın duruşmalar süresince yapılan usulsüzlüklere, savunma haklarımızın kısıtlanmasına tavır almaları, avukatlarımızın üzerine direkt ya da indirekt çeşitli baskıların yapılmasına yol açmıştır.

Avukatlarımızın duruşma usulüne yönelik itirazları "mahkeme heyetinin işlerine karışmak" şeklinde nitelendirilmiş, zaptı geçirilmeyen ya da tahriif edilerek geçirilen konulardaki itirazları ise, avukatlarımızın mahkeme salonundan atmak şeklinde nitelendirilmiştir. Haklarında Barolar Birliği'ne çeşitli şikâyetler yapılmıştır. Bunlarla da yetinilmemiş, başka bir davadaki davranışları bahane edilerek, 5 avukatımızı nezaret altına alınmıştır. Halen iki avukatımız tutuklu bulunmaktadır.

#### 2) Şüpheli Olarak, Soruşturma Provokasyonlarına Zemin Hazırlanmıştır.

Savcılar daha ifadelerin alınması safhasında, bize karşı tavırlarına, işkenceleri bizzat yöneterek, alınan ifadeleri tahriif ederek belli ölçülerde. Raporların değiştirilmesinden, sağ basana ve TBT'ye maddeler olacak nitelikteki her türlü yalan haberin planlıca hazırlanmasına kadar bir dizi komploları içermektedir.

Ön yargısız ve tarafsız mahkeme heyetinin, bu tip komplolara karşı tavır bunları engellenmek şeklinde olmuştur.

Ancak mahkeme heyetinin ve özellikle duruşma hâkiminin tavrı, bu davranışlara prim verir nitelikte olmuştur. Gidererek savcılarının "bu önemli görevin?" yüklenen duruşma hâkimi, savcılarının her türlü tahkik, tahrik ve provokasyonlarına toz kondurmas olmuştur, hatta duruşmalardaki hukukî ve kanunî itirazlarımızı vesile ederek mahkemeyi propaganda kışkırtı haline getirmiştir.

Savcılarının, duruşmalarda dava konusu hakkında geylerle ilgilenmelerinde kanunsuz, usulsüz çabalarına ve söz almadan konuşmalarına kadar hiçbir konuda savcılara karşı tavır almamışlardır.

İşte bu şartlar altında hukuka uygun (!) olarak mahkeme edilmiştir. Bu mahkemenin vereceği kararın hukuka uygunluğunu düşünmek için hatırı sayılır derecede saf olmak gerekir.

Baştan beri açıkladığımız olgulara dayanarak şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Bu mahkeme, politik mercilerce hakkımızda önceden verilmemiş ve de kamu oyma ile edilmiş olan ölüm cezalarına hukukî kılıf giydiren mahkemenin bir amacından başka bir şey değildir. Nitekim, bu mahkeme, duruşmalar bağından sonuna kadar süregelen çok açık tarafgir tutumunu gizlemeye dahi lüzum görmemiştir. Yani bu mahkeme politik mercilerin çok önceden aldığı karara peşinen "hukukî" bir kılıf geçirmiş, yargılamaya ondan sonra başlamıştır.

Biz işte bu nedenle, bizi yargılayan ve peşinen ölüm cezalarına karşı-



zanların ösde oligarşi olduğunu söylüyoruz.

Hiç şüphesiz yokki bu mahkemenin anlattığımız tavrı, adalet tarihine kap-kara bir leke olarak geçecektir. Ve bu kapkara lekenin gerçekten adil, hukuka saygılı ve dürüst hakimler camiasının (ki Türkiye'de bu nitelikte hakimler de vardır) parıl parıl ışığına gölge düşürmesi ihtimalinin varlığı bile tek belineyle mümkündür.

Özetlersek:

Kolluklarımızın "usulüne uygun, adil, hukuki" bir gerçekleyle kopartabilmek amacıyla düzenlenmiş ve özde hakim sınıflar tarafından sahneye konan bu oyunun "Son taktik safhası" da böylece bitmiş olmaktadır.

Oyunculuk yetenekleri hayli saygıta olan oyunu bagarı(!) ile sonuçlandı-rabildikleri için Savcı ve Hakimleri alkışlayabiliriz artık!...

## BÖLÜM X. SAVCILIK KARANININ BİZİM STRATEJİK HEDEFİMİZİN MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİN DEĞİL DE PROLETARYA DİKTATORYASI OLUPU BELİRLERİ İDDİA GÖSTERİLENE AYKIRI BİR SPEKÜLASYONDUR.

İddianame'nin iki temel iddiasından biri olan bu iddia, gerçeklere aykırı mesnetsiz, tamamen politik mülahazalarla yapılmış olan, zorlama bir iddia-dır. Bu iddia, her şeyden önce ülkemizin realitelerine, sosyal bilimlere ve bilimsel sosyalist teoriye, aykırı, boş ve ciddiye alınmayacak bir politik spekülasyondur.

Açıklayalım. (Aslında, daha önceki bölümlerde yaptığımız açıklama sorunu aydınlık getirmişti. Ancak bu bölümde, sorunu daha da somutlaştırarak açıklayacağız.)

### 1-Bir Kere Bu iddia, Ülkemizin Realitelerine Aykırıdır

Proletarya diktatoryasının tesisi sadece, iki tip ülkeler için söz konusu olabilir. İlkinden birincisi, 19.yüzyılda, burjuva demokratik devrimin aşamalarından, sanayi 3 devriminden geçmiş, büyük çapta üretimi gerçekleştirmiş, bugün emperyalist aşamada olan büyük kapitalist ülkelerdir.

İkinci tip ülkeler ise, 20.yüzyıla, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler olarak girmiş, ancak bu dönemde Milli Demokratik Devrimini başarıyla ulaştırmış, uluslaşma sürecini tamamlamış, Milli Demokrasi ekonomisinde büyük çapta üretimi gerçekleştirmiş, gerek nicelik gerekse de nitelik yönünde güçlü ve örgütlü işçi sınıfının mevcut olduğu ülkelerdir.

Her iki tipin de ortak özelliği, ekonomide sanayileşmeyi başlatmış, uluslaşma sürecini tamamlamış, proletarya diktatoryasının kurulabilecek kadar örgütlü bir işçi sınıfına sahip, bağımsız ülkeler olmalarıdır.

Ancak, bu niteliklere sahip ülkelere proletarya diktatoryasının tesisi için iki maddi ortam vardır. Dolayısıyla ancak bu ülke sosyalistlerin stratejik hedefi proletarya diktatoryası olabilir. Kaldı ki, emperyalist kapitalist bazı ülkelerin Marksist partileri, yönettiği o ülkeleri ancak proletarya diktatoryasını kuramayacaklarını, sosyalist devimi proletarya diktatoryası aracılığıyla tesis etmeyeceklerini açıkça ilan etmişlerdir. Bu olur mu, olmaz mı; bunun tartışması ayrı bir konudur.

Burada bizim belirtmek istediğimiz esas mesele proletarya diktatoryasının kurulabilmesi için ülkenin üretici güçlerinin erişmiş olduğu seviye ve işçi sınıfının bilinç ve örgütlenme seviyesi, bu diktatoryayı kurabilecek seviyede olmalıdır. (Yani ülke sanayi ülkesi olmalıdır.)

Oysa ülkemiz, başta da belirttiğimiz gibi, emperyalist boyunduruk altında olan, uluslaşma sürecini tamamlamamış, ekonomisi tarıma dayalı bir yarı-sömürge türü ülkedir. Bu nedenle ülkemizde proletarya diktatoryasını tesis etmenin maddi ortamı mevcut değildir. (Maddeten imkansız) Böyle



bir ülkede proletarya diktatoryasının tesisi için mücadele etmekten bahsetmek, iktisat, sosyoloji, siyaset bilimi gibi sosyal bilimlere de, ülkenizin gerçeklerine de aykırı düşer.

İmkansız olan birşey için de kimse mücadele etmez.

Bütün bunların dışında, proletarya devriminin bağımsız ülkelerin bir sorunu olduğunu belirtmiştik.

Ülke, demokratik Devrim sürecini tamamlamış, büyük çapta üretimi gerçekleştirmiş; güçlü bir kapitalist ekonomiyeye ve de bu tip bir diktatoryayı tesis edebilecek güce; örgütlü bir işçi sınıfına sahip olsa bile, eğer ülke bağımsız değilse, yine de proletarya diktatoryasının tesisinden söz edilemez.

Bunun en somut örneği, II. Cihan Harbinin emperyalist-kapitalist ülkesi Fransa'dır.

Ülke, Alman emperyalizminin işgali altında girince, Fransız Komünist Partisi'nin gündemindeki proletarya devrimi sorunu bir anda gündemden silinmiştir. Partinin gündeminde artık proletarya diktatoryası değil, Alman emperyalizmine karşı "Milli Ayaklanma", "Milli Bağımsızlık" savaşı yer almıştır. O zamana kadar ülkede bağ çelişki olan "proletarya-burjuvazi" çelişkisini, Alman emperyalizmi ve işbirkeşi, gerici Vichy Hükümeti ile, Fransız ulusu arasındaki çelişkiye bırakmıştır. Artık bağ çelişki, burjuvazinin milli fraksiyonu da dahil olmak üzere bütün milli sınıflar ve zümrelerle, Alman emperyalizmi ve onun işbirkeşisi Vichy Hükümeti arasındadır. Fransız Komünist Partisi ulusu, Alman emperyalizmine karşı mücadeleye geçiş yaparak, Milli Cephe'nin başkanlığını yapmıştır. Sosyalist ve sosyalist olmayan bütün Fransız yurtseverlerinden kurulmuş olan milli cephe Alman emperyalizmini ülkeden kovarak, Fransız Komünist Partisinin de içinde yer aldığı, bir milli koalisyon hükümetini iş başına getirmiştir. (Fransız Komünist Partisi'nin proletarya diktatoryası için değil de milli bağımsızlık için mücadele etmesi, anarhist-sindikalistler tarafından proletaryaya ihanetle suçlanmıştır. Her şart altında her zaman proletarya devrimi için mücadele etmek sosyalistlerin görevi değil, burada da belirttiğimiz gibi anarhist sendikalistlere aittir.)

Görüldüğü gibi, emperyalist-kapitalist-bir ülkede bile, eğer ülke bağımsız değilse, ülke sosyalistlerinin hedefi proletarya diktatoryasını tesis etmeye yönelik değildir.

Kaldı ki, proletarya diktatoryasının maddeten imkansız olduğu, tarına dayalı yarı-sömürge bir ülkede yaşayan bizlerin stratejik hedefinin, proletarya diktatoryası olduğunu iddia etmek, hiç ama hiç ciddiye alınacak bir iddia değildir.

**2- Türkiye Gibi Yarı-Sömürge Bir Ülkede Proletarya Diktatoryası İçin Mücadele Ettüğümüz İddiası Sahip Olduğumuz Dünya Görüşüne de Aykırıdır.**

Sosyalist teori, ütopyik değil, gerçektir. Bilim taşlarının (iktisat, sosyoloji, siyaset bilimi, felsefe...) küme başlarına yerleştirilmiştir. Bir başka deyişle sosyalist teori gücünü bilimden alır. Bu nedenle, bilime aykırı, imkansız olan bir şeyi mücadele hedefi olarak öngörmek.

Sosyalist teoriye göre, bir ekonomik ve sosyal düzen atlanamaz. Bu, olan olan anarhist-sindikalist gauchiste teoriler için söz konusu olabilir. Anarhist kesintisiz devrim teorisine göre, yarı-sömürge ülke sosyalistlerin stratejik hedefi, proletarya diktatoryası değil, milli demokratik devrimdir. Önce ekonomide, siyasette, kültürde, sosyal alanda, milli ve demokratik dönüşümler süreci tamamlandıktan ve bu tip bir diktatoryayı kurabilecek seviyede bilinçli ve örgütlü bir işçi sınıfı oluştuktan sonra sosyalist devrim, bu ülkelerin sosyalistlerinin gündeminde yer alabilir.

Bu bakımdan, bizim içinde bulunduğumuz şartlarda, stratejik hedefimizin



proletarya diktatoryası olduğunu iddia etmek, bizzat eylem kılavuzu kabul ettiğimiz sosyalist teoriye ters düşen bir iddiadır. Biz yarı-sömürge bir ülkede yaşıyoruz. Eylem kılavuzumuz stratejik hedefimizin milli demokratik devrim olduğuna göstermektedir.

3-) Milli Demokratik Yönetim, Proletarya Diktatoryasının Özel bir biçimi veya unsuru değildir. Bunlar Ayrı Ayrı İki Ekonomik ve Sosyal Müzemin Siyasal İfadeleridir.

İddia makamı, ille de bizim hedefimizin proletarya diktatoryası olduğunu ispat edebilmek yani gerçeğe aykırı olan kendi savını haklı çıkartabilmek için, bilindi tahrif ederek, milli demokratik devrimi, proletarya devriminin, proletarya diktatoryasının özel bir biçimi veya unsuru olarak göstermeye çalışmaktadır.

Bilin diği gibi, proletarya devrimi, ada altında, işçi sınıfının devrimidir. Proletarya diktatoryasında, yönetiminde tek sınıf vardır; o da proletaryadır. İktisadide kapitalizm ilga edilmiştir. Üretim araçları üzerinde özel mülkiyet yoktur. Kültür, proletaryanın kültürüdür.

Milli Demokratik Devrim ise tek bir sınıfın değil, bütün halk sınıf tabakalarının devrimidir. Dolayısıyla, milli demokratik devrim, tek bir sınıfın değil bütün milli sınıfların devrimidir. Kültür, tek bir sınıfın değil, bütün milli sınıfların kültürüdür. İktisadi de, milli kapitalizmin ilga edilmesi değil, tam tersine, onun gelişmesini engelleyen unsurların bertaraf edilerek geliştirilmesini sos konusundadır. Üretim araçları üzerinde özel mülkiyet vardır. Ancak ekonominin belli noktalarında devlet mülkiyeti vardır. Görüldüğü gibi, proletaryanın diktatoryası ile, milli demokratik yönetim ayrı ayrı iki ekonomik ve sosyal düzenin siyasi ifadeleridir. Ve milli demokratik devrimin öngörüldüğü, ekonomik ve sosyal düzen, 27 Mayıs Anayasasının öngördüğü düzenin ta kendisidir. Bundan dolayıdır ki, T.C. Başbakanı İ.Cosa Daireci 969/3228 Ekte, 970/190 Karar numarası ile Milli Demokratik Devrim stratejisi, Anayasa'ya uygun bulunulmuşca değiştirilerek gereken hedefin Milli Demokratik Devrim bir düzen olanını belirlemiştir.

İddianame'de, Milli Demokratik Devrim sadece sosyalistlerin bir meselesi olarak ileri sürülmektedir.

1961 Anayasamızın öngördüğü bir düzeni amaçlayan Milli Demokratik Devrimin niteliklerin belirtilmesi. Mesele iyice açığa çıkmıştır. Bu devrim, sadece sosyalistlerin değil, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olan bütün yurtsever ve demokratların ortak ve vazgeçilmez bir sorunudur. 2) Nedenle, bu devrimin sadece sosyalistleri ilgilendirdiğini iddia edenlerin, politik tavırları, sola bağımsızlıktan, demokrasiden, 27 Mayıs Anayasasından ve de Atatürkçülükten yana bir tavır olmalıdır!

Milli Demokratik Devrim bütün bir ulusun sorunudur. Türkiye'li yurtseverlerin ve devrimcilerin hedefi, 1919'da başlayan ve bir dizi dönüştürmeleri gerçekleştirdikten sonra, emperyalizm ve yerli müttefikleri tarafından alaşağı edilen Türkiye Milli Demokratik Devrim sürecinin (Anadolu İhtilalinin) tamamlanması olmalıdır. Bir başka deyişle, Anadolu İhtilalinin sürekli kalınması, kendine yurtsever diyen bütün herkesin ortak hedefi ve baş sorunudur. (Veya olması gerekir)

Devrimlik maksadın, proletarya diktatoryasından ayrı bir ekonomik, politik, sosyal düzeni öngören, sadece bir sınıfın değil bütün halk sınıflarının ortak devrimi olan Milli Demokratik Devrim akıldan alması bir şekilde, proletarya diktatoryasının özel bir biçimi veya unsuru olarak göstermekte ileri sürdüğü tek sözde delil "Milli Demokratik Devrim, Marksist-Leninist Kesintisiz Devrimdir" sözüdür.



Bu teorinin neyi ifade ettiğini daha önce açıklamıştık. Özetle bu teori yarı-sömürge ve ülke sosyalistlerinin stratejik hedefinin proletarya diktatöryasını değil de Millî Demokratik Devrim olduğunu belirtir. Bu teori Millî Demokrasi uğrunda mücadelede sosyalistlerin en önde mücadele etmelerini önerir. İddia makamının iddia ettiği gibi bu teori, millî demokratik yönetimi, proletaryanın diktatöryasının özel bir biçimi veya unsuru olarak görmez.

Millî Demokratik yönetim ile proletarya diktatöryasının aynı şeyi iki ekonomik ve sosyal düsenin ifade i olduğunu anlamak için biraz iktisat ve sosyoloji bilmek kafi'dir. Bu nedenle, iddia makamının bu savı, ciddiyetten ve bilimsellikten uzak, bir politik spekülasyondur.

4-) İddia Makamı, Stratejik Hedefininin Proletarya Diktatöryası Olduğu Şeklindeki İddiasına Kanıtlayacak Hiçbir Ciddi ve Somut Delil Gösterememektedir.

Biz, bugüne kadar, defalarca, "Türkiye'nin bağ gelişicisinin Amerikan emperyalizmi-izbirlikçi burjuvazi-feodal unsurlarla bütün Türkiye halkı arasında olduğunu, bu nedenle, de stratejik hedefinin Millî Demokratik Devrim olduğunu, 1919'da başlayan Anadolu İhtilalini sürekli kalarak, "Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye'yi sağlamak" olduğunu söyledik ve yazdık.

"Türkiye toplumunun bağ gelişicisi, proletarya ile burjuvazi arasında'dır. Bu yüzden stratejik hedefimiz sosyalist devrimdir; proletarya diktatöryası tesis etmektir." şeklinde bizim tarafımızdan söylenmiş bir söz veya yazı kesinlikle bulunamaz ve gösterilemez. Bu konu da hiçbir ciddi, kanuni ve somut delil göstermesine imkan olmayan ve bu yüzden de gösteremeyen İddia Makamı; "Bunlar Marksisttir. Oyuzden hedefleri proletarya diktatöryasıdır" şeklinde soyut, bilimin ABC'sine gikari, süslü ona "gai" bir yorumla temelden sakat ve mesnetsiz olan savını kanıtlamaya çalışmaktadır. Bu sağıma-sapan ve gürük hukuki hiçbir geçerliliğe sahip olmayan "gai" yorumunu, kanıtlamak için, bizim yasalarımıza ve sosyal bilimleri tahrif etmekten bize ait olmayan yasaları bize aitmiş gibi göstermeye, proletarya devriminin sorunlarına ilişkin sosyal teorisyenlerin öngördüklerini, zaman ve mekan meflumunu bir yana iterek bizim stratejik hedefimizin meseleleri imigecisine ileriye sürmeye kadeher yola başvurmaktadır.

Buraya kadar, görüşlerimizi açıklarken bu tahripleri/teker teker eleştirdik ve sorguladık (mesela Emek Dergisinin Atatürkçülük görüşünün bizim görüşümüz gibi lanse edilmesi, devrim tanımının tahrif edilmesi...vs.)

Şimdi gelelim, iddia makamının en önemli ve korkunç tahrifine:

Bizim tarafımızdan kaleme alınmış "Kesintisiz Devrim" broşürü vardır. Bu broşür, geçtiğimiz dönemde, piyasada serbestçe satılan Marksist kitapların bir derlemesidir. Bu derleme Marksinin, Marks, En el'den Lenin'e kadarkı tarihî gelişimini incelemektedir. Yani 1890'lerden 1917'e kadar ki sosyalist hareketin geliştiği izt ele alınmaktadır. Bu broşürün II. ve III. kısımları da ayrıca ileride yayınlanacaktı. Onu-şünde belirtildiği gibi, broşürün II. kısmı 1917'den yeni devrimci-lik dönemine yani 1953'e kadarkı gelişimine, III. kısmı de yeni-sömürgeci-lik döneminin (yani 1953'den günümüze kadarkı sürenin) problemlerini kapsayacaktı. Ve Türkiye'ye ilişkin strateji ve taktiklerimiz, öneüde belirtildiği gibi bu III. kısımda etraflıca açıklanacaktı.

Kesintisiz Devrim broşürünün yayınlanan I. kesiminde yer alan sorunları taktik ve stratejileri, zaman ve mekan farklılığından dolayı, 1971'in dünyası ve 1972'in Türkiye'si ile uzaktan yakından hiçbir ilişkisinin olmadığı, olamayacağı açıkça belirtilmişti. Kesintisiz Devrim - I Broşürünün önsözünde aynı söyle diyoruz:



"... Mesela 1. kısım da incelodük. I. Kısım; Marks, Engels ve Lenin dönemlerinin Marksist Devrim Teorisini ihtiva etmektedir.

İkinci kısım, "İki Taktik"te formüle edilmiş olan Leninist Kesintisiz Devrim Teorisinin bizzat Lenin tarafından derinleştirilmesi; bu teorinin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin pratiklerine uygulanması; Stalin'in yönetimindeki komintern'in ve Mao'nun, Lenin'in bu önerisini ayrı ayrı yorumlamaları; Kapitalist Olmayan Yol tezinin özü ve Milli Demokratik Devrim Teorisi bölümlerini ihtiva etmektedir.

Üçüncü kısım ise, emperyalizmin ayırt edici özellikleri, Leninist önerinin yarıpartlar karşısında dengileşip derinleşmesi ve yarı-sömürge ülkelerin devrim stratejisi, Küba Devriminin devrimci ve revizyonist yorumları, Türkiye Devriminin Yolu bölümlerini kapsamaktadır."

Görüldüğü gibi Kesintisiz Devrim-i Broğüründe anlatılanlar Marks-Engels ve Lenin dönemlerinin Marksist Devrim Teorisine ilişkindir. Türkiye Devrim'inin Yolu ise Üçüncü kısımda, yani üçüncü bir broğürde anlatılacaktır. Kesintisiz Devrim Broğürü'ne nuzara konulmasının nedeni budur.

Bütün bu açıklamalara rağmen, iddia makamı bu gerçeği gözününe almayarak kendi güru: iddiasını kanıtlamak için bu broğüre bol bol atıfta bulunmaktadırlar!

Hen de, bilimsel namusla bağdaşmayacak bir şekilde, korkunç tahriifler yaparak, bu işi yürütmektedir.

Mesela Lenin'in 1905 Demokratik Devrim'i için öngördüğü model aktarılır sa yine bir dereceye kadar nazur görülebilir. Yanlıg bir aktarma der geçeriz. Ama iddia makamı bizim öylemlerimiz in stratejik hedefinin proletarya diktatoryası olduğu şeklindeki gerçeklere aykırı savına kanıt olarak, broğürdeki proletarya devrimini aşamasının hen de evresine ilişkin pasajları, bizim öylemlerimizin izlediği model olarak ileri sürmektedir (bkz. iddianame'nin 12.s.)

Bu, bilerek yapılan ard niyetli, korkunç bir tahriiftir.

Bir kere ülkenin yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülke olduğunu, bu yüzden de stratejik hedefimizin milli demokratik devrim olduğunu, sosyalist devrim olmadığının her yerde ve her zaman belirttik.

İkinci olarak, iddia makamının, o broğürden alıntı yaptığı pasaj 1917 proletarya ihtilalinin devrim aşamasına ilişkindir. Bilindiği gibi devrim hareketi evrim ve devrim olmak üzere iki devreye ayrılır. İhtilal devrim aşaması, yılları, hatta onyılları alan çok uzun bir devredir. Devrim aşaması ise, bir kaç günlük veya haftalık çok kısa bir süreyi kapsar. İddia makamı tarafından alıntı yapılan o bölümde iktidarı ele geçirme evresi olan, çok kısa süreli devrim evresindeki Bolşeviklerin öylemleri tasvir edilmiştir.

İddia makamı, bu kısma atıfta bulunarak, bir kaç haftalık kısa süre içinde (devrim aşaması içindeki) ihtilalin geçirdiği evreler arasında, bir yer de bize tahsis ederek (!) bizim mücadelemiz içinde bulunduğumuz evrenin, işçi sınıfının sovyetik ayaklanmasına iktidarı ele geçirmesi bir kaç gün önceki olan taktik tavrın evresi olduğunu iddia etmektedir. Gerçekten bilimsel namusla asla bağdaşmayan bu korkunç tahriife, o derece gülünç ve korkak iddiaya karşı söylenecek hiçbir şey yoktur.

Bu akıl almaz tahriif ve iddiaya karşı bizim cevabımız buraya kadar izah ettiğimizi göstermektedir.

Özetle tuttur edersek:

a) Bizim stratejik hedefimiz proletaryanın devrimi olan sosyalist devrim değil, bütün halkın devrimi olan Milli Demokratik Devrimdir. Ve bu devrimin yolu, sosyalist devrimdeki gibi işçi sınıfının sovyetik ayaklanması



dan değil, bütün ulusun yekvücut olarak, emperyalizme karşı yürüttüğü, uzun, dolambaçlı, Milli Kurtuluş Savaşından (Halk Savaşından) geçerek.

b) Bu stratejik hedefimiz olan Milli Demokratik Devrimin iktidara geleceğine aşamada değil, henüz daha başında, hazırlık safhasındayız. Devrim stratejimizi açıkladığımız Bülten'de bu durum açıkça belirtilmiştir. O bültenimiz de şöyle diyorduk: "Şu anda partimiz iktidara alabilecek aşamada değildir... Biz bu gün bu aşamaya yaşadığımız asla iddia etmiyoruz..." Baha henüz hazırlık ve örgütlenme aşamasında olan bir örgütün iktidarı ele geçirme aşamasında olduğunu iddia etmek, hiç ama hiç ciddiye alınacak ve de üzerinde durulacak bir iddia değildir.

Görüldüğü gibi, iddia makamı, stratejik hedefimizin Milli Demokratik Devrim değil de proletarya diktatöryası olduğunu kanıtlamak için, tahrif edilmeyecek kadar açık, ve kesin olan şeyleri bile tahrif etmektedir. Peki doğrusu!

### 5-) Ünotlarsak:

Yarı-sömürge bir ülke olan Türkiye'mizde baş geliki, burjuvazi-proletarya çelişkisi değildir. Bu nedenle bizim stratejik hedefimiz sosyalizm devrimidir.

Sosyalistler, stratejik hedeflerini, o ülkenin baş gelişmesinden çıkarırlar. Ülkemizdeki baş gelişme, Amerikan emperyalizmi ve yerli müttefikleri ile bütün Türkiye halkı arasındadır. Bu yüzden bizim stratejik hedefimiz Milli Demokratik Devrimdir; 1919'da başlayan Anadolu İhtilalini gerçekleştirmektir. Milli Demokratik düzen, 27 Mayıs Anayasa'sının "ulusca varılması gereken amaç" olarak öngörüldü, ekonomik, sosyal ve siyasi düzendir.

İşte bu sergilediğimiz görüşlerimizin tersini kanıtlayacak hiçbir somut delil gösteremeyen iddia makamı, bu konuda, tahrifat yöntemiyle bağvurmuştur. Elbette bağvurabilecek başka yöntem olmadığı için...

BÖLÜM XI İDDİA KAMININ İKİNCİ TEMEL İDDİASI. BİZİN 27 MAYIS ANAYASASININ TEBDİL, TAGYİR VE İLGA İLE İLGİLİ İDDİASININ İZLENİMLERİ.

Bu iddia da, birinci temel iddia gibi, mesnetsiz, zorlama, çürük bir iddidadır. Bu iddia tamamen politik mülhakazalarla yapılmış bir spekülasyondur.

Bizim eylemlerimizin hedefi, milli ve demokratik bir nizama öngören 27 Mayıs Anayasa'sına tebdil, tagyir ve ilga etmek değil, tam tersine, bütün sınıflar tarafından fiilen öğrenilmiş, işlemeze hale getirilmiş olan Anayasa düzenini tesis etmeye yöneliktir.

Bu nokta üzerinde daha önce de durmuştuk. Soruna bu kez de bir başka açıdan eğilelim:

#### A) 27 Mayıs Anayasası

Bilindiği gibi Anayasalar, ülkelerin ekonomik, sosyal ve de siyasi durumlarını yansıtan en temel hukuki belgelerdir.

Bu nedenle, 1961 Anayasa'sı 27 Mayıs politik devriminin siyasi ve hukuki bir ifadesi olan belgedir.

Söylenildiği gibi 1950'de Amerikan emperyalizmine sarılmayı dayandıran olan hükümetin gayri-milli partisi DP'nin iktidara gelmesi, Türkiye tarihindeki en büyük dönüm noktası olmuştur. DP'nin politik iktidarı ele geçirmesi, yıllardan beri sinsi el altından terzâhlanan, anti-Kemalist, karga-devrimin zafere erişmesi demektir. 1946'larda hızla emperyalizmin kucagina kayan Türkiye, DP'nin yönetime geçmesi ile tamamen yarı-sömürge bir ülke durumuna gelmiştir. Amerikan emperyalizmi "hür dünyanın bekçisi" adı altında, yardım paravanası ile ekonomik, politik, ideolojik, askerî (Nato örgütü ile) kültürel hegemonyasının müttefikleri yerli hakim



sınıfların yardımıyla hızla ülkemizde kurmaya başlamıştır.

Kemalist iktidarılar döneminde sindirilmiş, püsterulmuş olan Ortaçağ'ın feodal ideolojileri, bir anda hızla gelişmiş, sürülmüş bir yayılma alanına sahip olmuştur.

Bu dönem her alanda; ideolojik, politik, ekonomik, kültürel... alanlarda gayri-millî olanın millî olana tan bir üstünlük ve ladiği dönemdir. Amperyalizmin ihraç malı olan gelişmiş demokrasiciliğin kökleşmesi, yerleşmesi ve aynı zamanda ekonomik alanda yerli sermayenin merkezileşmesi ve yabancı tekellerle bütünleşmesidir.

Bu dönem oligarşinin anti-Kemalist karşı-devrimini kökleştirdiği dönemdir. Oligarşik yönetim tarzında, ticarette, sanayide ve bürokraside, en iri kodamanların yönetimidir. Tarımda, ticarette ve ekonomide feodal mütעה kodamanların yönetimidir. Tarımda, ticarette ve ekonomide feodal mütעה libonin, büyük tefeci-bezirgânların, (igbirlikçi) tekelleri burjuvazinin, büyük bürokrasi ve ordu üst kademesinin, emperyalizmle bütünleşmesiyle ortaya çıkan yönetime sosyal bilim oligarşi adanı vermektedir. DP emperyalizm, igbirlikçi burjuvazi ve feodal unsurların, ordu üst kademesi ile büyük bürokrasinin oligarşik yönetiminin iktidar partisidir.

Anti-Kemalist karşı-devrim, sadece ekonomik veya politik alanda değil, her alanda ve her kuruma tezgahlanmış ve kadrolaşmıştır. Öyleki, Kemalist ilericiler geleneğe sahip Türk Ordusunun üst kademesi bu oligarşik yönetim dahil edilerek (Namiik Argü'ler vs.) uzun süre ülkemizdeki devrimci-millî milliyetçilerin büyük çoğunluğunu barındıran Türk Ordusu bile nötraliz edilmiştir. (Edilmeye çalışılmıştır)

Ancak Türk Ordusu ne Batın Amerika'daki oligarşilerin temel dayanağı olan morasım ve bala ordusudur, ne Yunan faşist cuntasına ayakta tutan aristokrat kökenli subayların oluşturduğu Yunan ordusudur, ne de İran ve Afganistanda şah ve Emir'in insanlık dışı, Ortaçağ yönetimlerinin vurucu gücüdür.

Türk Ordusunun geleneğinde emperyalizme karşı, dünyada saferle sonuçlanmış olan, ilk Milli Kurtuluş Savaşı yatmaktadır. Genellikle halk çocuklarından oluşan Türk subaylarının çoğunluğunun karakterini belirleyen de anti-emperyalizmdir, milliyetçiliktir.

Ordu ve bürokrasi içindeki devrimci-milliyetçiler, bu anti-Kemalist karşı-devrimin en sonunda karmakarışık yaktılar ve oligarşi içinde yer alan bazı Namiik Argü gibi üst kademedeki subaylar nötraliz edilerek, 27 Mayıs 1960'da hakim gerici ittifakın partisii DP alayağı edildi.

27 Mayıs 1960 hareketi, Kemalist geleneğe yönelme hareketidir.

Türkiye devrimler tarihinde oldukça önemli ve gerefli jere sahip olan 27 Mayıs Hareketi, yerli hakim sınıflara karşı, ordu ve bürokrasi içindeki aydınların (asker-sivil aydın zümresinin) ilerici, milliyetçi bir hareketidir.

İkte 1961 Anayasasının asker-sivil aydın zümresinin bu devrimci atılımının siyasi ve hukuki bir belgesidir.

27 Mayıs Anayasası, her alanda Milli ve Demokratik dönüşümleri öngören genel hatlarıyla Milli Demokratik Anayasası olabilecek kadar devrimci muhtevaya sahip ilerici bir Anayasadır.

Yeni, 27 Mayıs Anayasası mevcut sömür ve zorbalık çarkının böylece düğümünü kırmak isteyenlerin ve bunu görev edinenlerin bugün lanse etmeye çalıştıkları gibi, düzeni korumayı amaçlayan statik bir belge hiç değildir. Tam tersine onu (yani düzeni) değiştirmeyi hedef alan ve sürekli gelişmeyi öngören (belirli bir çerçeve içinde de olsa) dinamik bir rehberdir.

Anayasa'nın rengini belirleyen temel hak ve devler bölümünün ilk maddesi



biyle, bu ilercici muhteva bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmaktadır.

İddianamede, artık bilinen nedenlerle bu maddenin yalnızca ilk fıkrasından söz edilmiştir. Halbuki, bu madde, 20. yüzyılın ikinci yarısında nasik deyimle "as gelişmiş" bir ülke olan Türkiye'de, yalnızca klasik Burjuva Demokrasilerindeki "özgürlük" kavramıyla yetinilemeyeceğini hiçbir tahfife imkan vermeden ortaya koymakta, bireyleri özgürleştirmek insanın maddi ve manevi varlığını geliştirmek için ekonomik ve sosyal yapıdaki bütün engellerin kaldırılmasını öngörmektedir.

Madde aynı şekilde:

"Herkes kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Devlet kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkesi ile bağdaştıracak maddette sınırlayan, siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırarak insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar." (Madde 10)

27 Mayıs Anayasasının ne olup ne olmadığını belirleyen bu kısımda sadece iddianamede sayılan 36. ve 40. maddeler olmadığı gibi, Anayasal düzende temel haklar da, kişisel mülkiyet, miras ve özel teşebbüs kurma hakları hiç değildir. 19 maddeden oluşan bu bölümde bu haklar yalnızca 2 maddeden ibarettir. Öteki 17 madde, tamamen yoksul halk kitlelerinin özgürleşmeleri, maddi ve manevi varlıklarını geliştirmeleri için temel hakları ve bu yönde devletin şartlandığı ödevleri belirler. Kaldı ki 36. ve 40. maddeler de; "Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz. Ve Özel Teşebbüs kurma hürriyeti, kamu yararına amacıyla sınırlanabilir." hükümleriyle, diğer 17 maddenin oluşturduğu muhtevanın paralelinde sınırlanmıştır.

27 Mayıs Anayasasının öngördüğü Millî Demokratik düzende "İktisadi ve sosyal hayat, adalete tam gelişme esasına ve herkes için insanlık hakkıyetine yararlar bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir" (Madde 41)

37, 38, 51 ve 52. maddelerde kırsal alanlarda feodal ilişkilerle tasfiye ve yoksul köylü kitlelerinin insanca yaşaması için gereken dönüştürmeler öngörülmüştür.

36, 39, 40. ve 41. maddelerde ekonomide kapitalist kuruluşların alanı sınırlanarak kilit noktalarında ise devlet kuruluşlarının egemenliği öngörülmüştür. Ve emperyalizm çağında geri kalmış bir ülkede kalkınmanın tek çaresi olan ağır sanayinin kurulmasına yol açılır.

42, 43, 44, 45, 46, 47, ve 48. maddelerle işçi sınıfının ekonomik ve demokratik hak ve özgürlükleri tanınmış ve bunlar devlete bir ödev olarak verilmiştir. Gerçekteki deyimle "Gelişiminin geliştirilmesi ve toplumda gerçek yerini alması Türkiye Cumhuriyeti'nin niteliklerinde biri olarak kabul edilmiştir." (Türk Anayasaları ve Anayasa Tarihçesi Kararları, Hazırlayanlar: S. Tanör-T. Bayso, 1966, s. 83)

35, 49, 50, ve 52. maddelerle geniş halk kitlelerinin en doğal hakları olan yaşama, beslenme, Tıbbi bakım, eğitim sorunlarının çözümü devlete bir görev olarak verilmiştir.

Özetlemek, Anayasal düzenden, 27 Mayıs hareketinin devirmeyi amaçladığı, sayıları bir avuç olan hakim sınıfların gayri-milliyanti-demokratik sömürü düzeni asla değildir. 27 Mayıs hareketinin amaçladığı ekonomik ve sosyal düzen bir rehber niteliğindeki anayasada belirlenen millî, demokratik düzendir.

Ünvanında Kemalizm (Atatürkçülük) nasıl gerçek niteliğinden soyutlanmaya Millî Kurtuluşçu öze unutturulmaya çalışılıyorsa, 27 Mayıs devriminin ürünü olan 27 Mayıs Anayasası da gerçek devrimci özünden koparılmaya,



bütünlüğü parçalanmaya ve kökten değiştirilmesini emrettiği mevcut düzenin koruyucusu olarak gösterilmeye çalışılmaktadır.

Hitekin iddia matamı anayasasında içler hale getirilmesi için müendelo eden bisleri "anayasayı devirmeye teşebbüsle" suçlarken, sümürü düzeninin koruyucularının iniden gitmiş ve ferdî mülkiyet, özel teşebbüs unsurlarını Anayasal düzenin temel unsurları gibi göstermektedir.

İddianamede anayasayı mevcut düzenin koruyucusu gibi göstererek bizi anayasayı ihlalle suçlayan savcı, duruşmalar süresince bu büyük iddianın nasıl güttüğünü görünce, esas hatından mütalaada 180 derecelik bir dönüşle "Anayamız sosyal bir demokrasiyi benimsenmiştir." Demek zorunda kalmıştır. Bu tavır ile savunmasını hayli kolaylaştıran savcının gerekleri itiraf etmek zorunda kaldıktan sonra bile "sosyal suçu uyandırmak çabası içinde nasıl akıl almaz tahriflere giriştiğini daha önce gördük.

Gerekçesinde, Vikişadi alanda sayıf ve tabi durumda olan geniş halk tabakalarının yagana için zaruri olan ihtiyaçları yerine getirilmedikçe milyonlarca insan, çalıştığı veya çalısmaya amade olduğu halde, insan gibi yagana çartlarına sahip olmadıkça, Amerikan ve Fransız insan haklara beyannamelerinden bu yana demokratik hayatta bayrak haline gelmiş olan klasik hürriyetler kağıt üstünde kalmaya mahkumdur." (ibid, s.97) diyerek klasik hürriyetlerin ancak bu milli ve demokratik düzende bir anlam da edeceğini koyan Anayasanın ügördüğü düzen nasıl gerçekleştirecektir?

Büyük halk kitlelerinin 10.maddenin ügördüğü gibi ügürleştirecek olan bu ekonomik ve sosyal yapıya kurmak, onun siddi olan mevcut ekonomik ve sosyal yapıya kırmakla mümkündür. Ekonomik üstünlüğünün verdiği avantaj yanında, on yıllık siyasi iktidar tecrübesiyle de toplum hayatının bütün alanlarında hük salmış olan hakim gerici ittifakın direnci nasıl kırılacaktır?

Anayasa bir yandan hakim teminata, çift meclis Anayasa Mahkemesi, Danıştay, Yüksek İHT ve Üniversiteler vb. gibi kurumlarla siyasi iktidarın gücünü sınırlandırırken, öte yandan geniş halk kitlelerinin bilinçli ve örgütlü bir biçimde yönetimde söz sahibi olmalarının, hakim sınıfların direncini kırmamanın gerçek garantisi olduğunu ügördüğünden geniş bir siyasi ve kişisel hak ve özgürlükler sistemi getirmektedir. Bu özgürlük ortamında sınıflar onine boyuna tartılacak çegitli halk, sınıf ve tabakaları bilinçlenip örgütlenecek ve demokratik kurallar içersinde egemenliklerini kullanarak, sümürücü azınlığın direncini yaksacaklardır.

Anayasal milli ve demokratik düzenin tesisi süreci içinde de kişisel ve siyasi klasik hürriyetler yepyeni bir anlam kazanacak, insan maddi ve manevi varlığına geliştirmeye olanaklarına kavuşarak ügürleştirecektir.

"Bütün fertlerini kadere, kıvanğa ve tasada ortak, bölünmez bir bütün halinde, milli gurur ve ükü etrafında toplamak", "Ve milletimizi dünya milletleri ailesinin egit haklara sahip profili bir üyesi olarak milli birlik ruhu içinde dünya yüceltmek" şeklinde anayasanın bağlangıcında belirlenen amaç böylece gerçekleştirecektir.

27 Mayıs Kuvveta ve onun oluşturdugu devrimci kadro, bir takım hakları üzerk, Anayasal kurumlarla, hakim yerli sınıfların politik egemenliğine son verilebileceği düşünceyle alt yasa düzenlemelerine gitmedi. Daha doğru bir deyişle, ülkenin ekonomik, politik, kültürel, sosyal... bütün alanlarına köklü bir uzatmış olan emperyalist ihtopottan dolayı bu düzenlemeleri yependi.

Ülkede hiçbir yarı-sömürge alkede olmayan ilginç bir durum ortaya çıktı. Bir yandan, yerli hakim sınıfların politik gücü sindirilmiş, posturulmuş ve milli ve demokratik bir anayasa yürürlüğe girmiş, öte yandan bu anayasanın ügördüğü nizamla tamamen çekişen ekonomik yapı varlığını sürdürmektedir.



B) AP'nin İktidara Gelmesi ve 27 Mayıs Anayasası'nın Fiilen İşlenmesi Hakkında Değerlendirmesi:

Bu durum, bir süre sonra hakim gerici ittifaka hareketle geçmiştir. Hakim gerici ittifak yavaş yavaş 27 Mayıs'ın devrimci kadrosu içinde çeşitli gelişmeler yaratmaya, ajanlarına sokmaya ve de bu kadroyu birbirine düşürmeye başlamıştır.

Bir süre sonra, ekonomide egemenliğini sürdüren hakim gerici ittifak, türlü kumpas ve dalaverelerle politik iktidarı ele geçirdi. Hakim gerici ittifakın yeni partisi (DP'nin devamından başka bir şey olmayan AP tek başına ülkede iktidar oldu.

AP yönetimi ele geçirir geçirmez güçlerini kendi gayri milli yönetimi ile gelişen 27 Mayıs Anayasa'sına dikti.

Ancak yukarıda belirttiğimiz gibi, Türkiye'nin dünyanın öteki yarı-sömür ülkelerinden farklı bir durumu vardır. Türkiye'de Ordu ve Bürokrasi için deki (bu tip ülkelerle kıyaslanmayacak bir seviyede) devrimci unsurların güçlü azımsanmayacak bir seviyededir.

Devrimci-milliyetçilerin Ordu ve Bürokrasi içindeki güçlerinden dolayı yeni ülkedeki nisbi denge durumundan dolayı, AP iktidarı, kendi gayri-milli yönetimi ile gelişen milli ve demokratik 27 Mayıs Anayasasını hukuken değiştirme yoluna gidemedi.

AP hukuken değiştirmeye gücü yetmediği bu Anayasa'yı fiilen işlemez hale getirmek için her yola, çareye başvurdu.

27 Mayıs Anayasasının emrettiği toprak reformu, mali ve vergi reformu, eğitim reformu... gibi en temel millî ve demokratik düşüncülerin yapıldığı namus bir yasa, anayasadan öngördüğü en temel siyasi, sosyal hak ve özgürlüklerin, gerçekten kullanılır hak ve özgürlükler haline gelmesi için bütün gayri-hukuki ve anayasaya aykırı tedbirlere baskı, şiddet ve cebir politikasına başvurdu. Bu alanda Emniyet teşkilatının gayesi, aşağıda kullanılmamasından, anayasaya aykırı gayri-hukuki 27 Mayıs düğmanı örgütler kurulmasına, kirazlık katiller tutulmasına kadar her çare ve tedbir AP iktidarı tarafından organize edildi.

27 Mayısta sınıt, pusu, olan Atatürk düğmanları açıktan açığa 27 Mayıs hareketine karşı saldırıya geçtiler. Bizzat iddianamede'de belirtilen zorunda kalındığı gibi 27 Mayıs Anayasa'sından yana olan devrimci, ilericî örgütler ve kişiler bu gayri-hukuki, 27 Mayıs düğmanı militarist örgütlerin ve güçlerin devamlı baskılarına maruz kaldılar. Kanlı Pazar gibi tamamen Anayasal ve hukuki nitelikteki pek çok miting ve yürüyüş şiddetle bastırılmaya, dağaltılmaya çalışılmıştı. Demokratik hak ve talepler uğruna mücadele eden pek çok devrimci öğrenci, işçi, köylü, öğretmen, aydın "failleri meghul"ana alında bolli olan cinayetlerin kurbanı oldu.

Devrimcilerin, milli kurtuluşçuların açıkça halkın gözü önünde ana caddelerde vurulduğu, polis merkezlerinde en ağır, çağdaş işkencelere maruz kaldığı, gerekçesiz hapisanelere tıkıldığı, kısacası devrimci avının alabildiğine sürdürüldüğü bir ortamda Anayasa'dan, kanun ve hukuk devletinden, insanlık ve vatandaşlık haklarından bahsetmeye fiilen imkân yoktu. Bunun dolaylı tamamen meşru müdafae ~~xxx~~ durumunda olan baskıların içinde sınırlar tarafından fiilen işlemez hale getirilen Anayasayı gözönüne almadan iddia edilemeyen bir iddiadır.

Hukukun genel prensiplerine ve positif hukuka göre, kanunun suç saydığı bir fiil sadece kanunun men ettiği eylemin yapılmasıyla meydana gelmez. Aynı zamanda, kanunların yapılmasını emrettiği hususların yapılmaması hali de kanunun suç saydığı bir fiildir. AP iktidarı, bir yandan 27 Mayıs Anayasa'sının emrettiği en temel reformları yapmıyarak, öte yandan



Anayasa'nın öngördüğü en temel siyasi ve sosyal hakların, gerçekten kull  
nular haklar haline gelmemesi için gayesinden uzaklaştırılmış emniyet  
teşkilâtı ile, Anayasaya aykırı, Atatürkçülük düşmanı gizli örgütleri ve  
kiralık kaatilleri ile, devrimciler, yurtseverler üzerine uyguladıkları  
baskı, şiddet, cebir politikası ile, iki yönlü olarak bizzat 27 Mayıs  
Anayasa'sını fiilen işlemez hale getirmiş, çiğnemmiştir. (Bütün bunlara,  
devlet eliyle tert zengin etmenin, en somut örnekleri olan çapılı kred  
görsellerini, sistematik ve karsızlıkları ile, Damıgıy, Sayıgıy, Anayas  
dükmesi gibi Anayasal kurumların verdiği raporların uygulanmamasını d  
ilave etmek gerekir.)

Bütün bunlar sadece bir devrimcilerin söyledikleri gerçekler değildir.  
Bunlar hiç kimse inkar edemi, ciddi realitelerdir. Bu yüzden bizzat  
iddianamede bu durum yer almıştır. (bkz. İddianame'nin 5. sayfası)

İddia makamı, bir yandan 27 Mayıs Anayasa'sının öngördüğü nisama tesis  
etmek mücadelesi içinde olan bileri, Anayasa'yı ihlal etmekle suçlarken  
bizzat 27 Mayıs Anayasası'nın hakim sınıflar tarafından işleyemez hale  
getirildiğini belirterek (bkz. İddianame'nin 5. Sayfası) Kendi kändisi ile  
çelişkiye düşmektedir. Her zamanki gibi.

Fiilen işlemez hale getirilen bir anayasanın çiğnenmesi söz konusu lam

#### G) Erim Hükümeti ve 27 Mayıs Anayasa'sının "Lükstür" Gorekechi ile Rafi Kaldırılması:

AP'nin bu gayri-hukuki, 27 Mayıs'a düşmanca tutumu, yavaş yavaş bürokrasi  
ve özellikle Ordu içindeki devrimcileri harekete geçirmeye başlamıştı.  
Ordu'nun toptanından generaline kadar her kademesinde bulunan radikal  
subaylar bu gidiğe "dur" demek ve 27 Mayıs Anayasa'sını işler hale geti  
mek için, ülkede Komünist bir yönetim kurmak amacıyla örgütlenerek harek  
kete hazır bir duruma gelmelerinin hemen öncesi "12 Mart Muhtırası"  
Darbesi ile AP istidardan düşürüldü. İlk bakışta oldukça bulunan bir ni  
teliği olan 12 Mart Muhtırası Darbesi ile önde sosyal adaletçi, reform  
nist, demokrat Erim kabinesi kuruldu. Ve bu kabine, bir yandan Atatürkçü  
ilerici, reformist olduğunu ilan ederken öte yandan AP'nin çoğunlukta  
olduğu Parlamente'ye dayandığını ileri sürüyordu.

Bu çelişkili durumu biraz açalım:

12 Mart sonrası kurulan kabine gerçekten ilerici ve reformist midir?  
Değil ise neden bu sloganlarla ortaya çıkmıştır?

Erim Kabinesi asla Devrimci ve Reformist bir Hükümet değildir. Erim Hükümeti'nin ilerici gırları bonifansesinin nedeni şudur:

12 Mart Muhtırası'nın verilmesinin başlıca sebebi Radikal sivil ve asker  
aydınların yani bir 27 Mayıs Hareketi özlemi ve çalışması içinde olma  
larıdır. Ordu içindeki devrimci-milliyetçilerin ilerici atılımı, muhtıra  
ile yani ilk bakışta oldukça çapraşık bir formülle engellenmişti. Ve  
devrimci atılım dengelenip durum sağlama alınmış, Erim Kabinesi'nin gere  
kliği de ortaya çıkmıştır. İlk fırsatta Ordu ve Bürokrasi içindeki  
devrimci güçlerin de devrimci çalışmaları 12 Mart 1960'da  
sloganlarla duyulmuş ve engellenip nötralize edilmiştir.

Erim, 12 Mart'ta izleyen ilk günlerin ekonomik tablosuna incelediğimiz  
zaman özel sektörün kredi hacminde hiçbir değişikliğin olmadığını, borsa  
nın hiçbir yere bulunmadığını açıkça gördük. kısıtlanmaya tâbi

Oysa emperyalist boyunduruk altında olan ülkede her hangi bir politik  
istidatın devrimciliğinin ekonomik plandaki ölçüsü, emperyalist sınırların  
güçlerini döndüren Bankaların kredi hacmi ve borsa üzerindeki kamu koru  
rolunun derecesidir. Bu kriter devrimci bir iktidatın ekonomik plandaki  
aynasıdır.



27 Mayıs iktidarı, söylemiştik, daha ilk günler içinde Banka işlemlerini durdurmış ve borsayı derhal denetim altına almıştır. 27 Mayıs'ın devrimci bir hareket olduğu daha ilk günde ortaya çıkmıştır.

Bir yönetimin devrimciliğinin politik ölçüsü de, onun siyasi ve sosyal hak ve özgürlükler konusundaki tavrıdır. Erim Hükümetinin tavrı ortadadır. Bu alandaki ilk icraatı, AP iktidarının da hukukem ortadan kaldırmaya göce yetmediği 27 Mayıs Anayasa'sının "Lükstür" gerekçesiyle çoğunluğunu AP'nin oluşturduğu Parlamento oyları hukukem iade kaldırmış; en temel hak ve özgürlükleri resmen işlemez hale getirmiş; geniş çapta ilerici, devrimci avına girişmiştir.

Erim Hükümeti, bu icraatlarıyla hangi sınıf ve zümrelerin politik iktidardaki temsilcisi olduğunu açıkça ortaya koymıştır. Hiç şüphesiz ki ilk başlarda bu hükümetin reformcu sloganlarının casuscasına katılan bazı devrimci-milliyetçiler de artık gerçeği anlamışlardır. Bu hükümet icraatıyla işçi, köylü, memuru, aydını, bütün yurtseverleri, öğrencileri, kısaca 27 Mayıs Anayasa'sından yana güçleri karpısına almıştır. Konu üzerinde biraz daha derinleşelim:

Bir yandan ülkede ilerici, devrimci, yurtsever ne kadar gazete, dergi, örgüt varsa kapatıp, ne kadar kişi varsa hapisçanelere dolduracaksınız, AP'nin yıllardır değiştirmeye gücü yetmediği 27 Mayıs Anayasa'sını tutucu güçlerin istediği yönde değiştireceksin, bir yandan da Anayasa'nın öngördüğü reformları yapacaksınız.

"Partiler üstü, reformist" Erim Hükümeti bu iddia ile iş bağındadır. Bu iddianın anlamsızlığının ayrıntılı bir şekilde incelleyelim.

"Anayasa'nın emrettiği reformları gerçekleştirmek" iddiasıyla iş bağında olan Erim Hükümetinin 27 Mayıs Anayasa'sına karşı görüşündeki tavrında iki yön vardır. Birincisi şudur: Anayasa'nın öngördüğü hapisel, siyasi ve sosyal hak ve hürriyetlerin Türkiye için bir "lüks" olduğu anlaşılmıştır. İkinci yön ise şudur: Anayasa'nın devlete yüklediği ekonomik ve sosyal ödevler yerine getirilmemiştir. Şu halde bir yandan temel hak ve hürriyetler kısıtlanmalı, bir yandan da Anayasa'nın öngördüğü reformlar gerçekleştirilmelidir.

İşte bu ikilem "Partiler üstü, reformist" Erim Hükümetinin gerçek yüzünü ortaya çıkarırken, 27 Mayıs anayasasının emrettiği düzeni mi, yoksa çok başka bir düzeni mi tesis etmeyi amaçladığını sergileyen en somut kanıttır.

Bir önceki bölümde etreflice açıkladığımız gibi Anayasa'nın temel hak ve ödevlerle ilgili bölümünün temel anlayışı, 10. maddede dile gelen şekli ile şudur:

"Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert hayatını sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaştıracak sınırlarla sınırlandıran siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar."

Başka bir deyişle Anayasa, Erim'in "lüks" bulunduğu, Amerikan ve Fransız İnsan Hakları Beyannamesinden bu yana demokrasi hayatı bayrak haline gelmiş olan klasik hürriyetleri yalnızca bir hak olarak tanımlayarak yetinmemiş, siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırmıştı. "Kağıt üzerinde kalmaya mahkum" (Türk Anayasa'sı ve Anayasa Mahkemesi Kararları: Celal Tanör, Tamer Beyzo, s. 97) olan "temel hakların gerçekleştirilmesi devlet için bir ödev olarak ilan edilmiştir." (Ibid, s. 99)

Temel hakları "lüks" sayan Erim Hükümeti'nin "reformist"liği Anayasa'nın diliyle açık seçik ortaya çıkmaktadır. Erim Hükümetinin tavrını biz değil 27 Mayıs Anayasa'sı eleştirmektedir. Yine de hiçbir eksik anlamaya yer vermemek için bu konuyu biraz daha açalım.

27 Mayıs Anayasasında temel haklar ile temel ödevler, aksi yönde hiçbir



teşhise imkan vermiyecek kadar bir bütündür. Temel ödevler (Anayasanın emrettiği reformlar) gerçekleştirilmedikçe temel haklar kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur; ve Anayasa'nın tanıdığı temel haklar lüks sayılınca bunların gerçekten kullanılır haklar olabilmesi için Anayasanın devlete yüklediği ödevler kendiliğinden anlamsızlaşır.

Hem reform yapma iddiası bir yutturmaca değilse; hem de bahsedilen reformlar bir başka düzenin değil, Anayasa düzeninin gerektirdiği reformlar ise temel hak ve hürriyetleri lüks saymak bir yana, temel hak ve hürriyetleri önlemlerle korumak, on geniş bir şekilde kullanılabilirliğini sağlamak başka alternatif yoktur.

Erin Hükümetinin temel hak ve hürriyetleri lüks sayarken, öne sürdüğü gerekçe ise daha sayıftır. Erin'e göre 20 yıllık uygulamada, temel hak ve hürriyetlerin, bu hak ve hürriyetleri yok etmek isteyenlere karşı tedbirsiz olduğu anlaşılmıştır.

Bu iddiaya göre on yıldır Anayasa uygulanmaktadır. İddianın temel aldığı bu varsayım, ne denli gerçeklere aykırı olduğu aşiktir. İhtidardır.

Eğer Erin'e göre on yıldır uygulandığı söylenen, soyutlanarak ele alınan temel hak ve hürriyetlerse, bu hak ve hürriyetleri sınırlandıran "siyasal, iktisadi, ve sosyal bütün engeller" kaldırılmadıkça, temel hak ve hürriyetler "kağıt üstünde kalmaya mahkumdur" anlayışı, gerçeği yansıtmamaktadır. Açık söylesen, Erin Hükümetinin temel hak ve hürriyetler anlayışı 27 Mayıs Anayasa'sının temel hak ve hürriyetler anlayışından çok başka bir şeydir.

Yok eğer Erin hükümeti bu varsayımı 27 Mayıs Anayasa'sının anlayışına göre, içinde öne sürülen, sürüyorsa, Anayasa'nın öngördüğü reformlar gerçekleştirilmiştir diyen 12 Mart muhtırası gerçeği dile getirmiştir. Bu takdirde "reformist" olarak lanse edilen Erin Hükümeti'nin iddia edilen varlık sebebi ortadan kalkar.

Öte yandan bu varsayımın göre Mihet Erin, 1965'den bu yana AP iktidarının temel hak ve hürriyetleri hukukun dışına çıkarmaya çalıştığı için gerçeğinden uzaklaşmış, emniyet teşkilatı, gizli örgütleri ve kiralık katilleri ile edilen işlemler hale getirdiği kanısında da değildir.

Nitekim Erin, "temel hak ve hürriyetler meclis ve hükümete karşı korunmuş ve bunda başarılı olunmuştur." Diyerek bu kanısını açıkça dile getirmiştir.

On yıldır temel hak ve hürriyetler lükslüğü anlaşılmamak kadar kullanılmamıştır. Bu görüş ise Sıkı Yönetim Savcılarının iddianamelerinde ileri sürdükleri görüşlerin bile gerisindedir.

Anayasanın temel hak ve hürriyetleri yok etmek isteyenlere karşı tedbirsiz olduğu iddiasına gelince; bu iddianın temel aldığı varsayım tamamen geçersiz olduğundan iddia mesnetsizdir, açık söylesen kendi içinde bile tutarlı olmayan bir kalıftır.

Buna rağmen, acaba 27 Mayıs Anayasa'sı hürriyetleri yok etmek isteyenlere karşı tedbirsiz midir? Asla böyle bir şey söylenemez. 27 Mayıs Anayasa'sı (amaçlanan "hukuk devleti"nde uygulandığı takdirde) temel hakların düzenlenmesinde kanun koyamayacağı aşamayacağı bir takım sınırlar ve kayıtlar (ibid, s.97) koymuştur.

Bu tedbir Erin'e göre başarılı olmuş, bize göre ise hukuken değil ama edilen işlenmiştir. Ancak şu Anayasa'da değil, Anayasa'nın öngördüğü "hukuk devleti" ilkesini ayaklar altına alan siyasal iktidardadır.

27 Mayıs Anayasa'sının koyduğu öteki ve daha önemli tedbir ise temel hak ve hürriyetlerin gerçekten kullanılır hak haline gelmesi için siyasal iktidarı ve sosyal bütün engelleri kaldırılmasıdır. Bu tedbir de, Anayasa'nın amaçladığı düzen gerçekleştirilmediği, karşı-devrancı AP Anayasal



düzenle tamamen çelişen bir düzeni gerçekleştirdiği için kâğıt üzerinde kalması, il tarafından Anayasa bir kere daha çiğnenmiştir. Yine bu Anayasa'da da değil, "millî-demokratik, laik ve sos.yahî Cumhuriyet ilkelerini ayaklar altına alan siyasal iktidardadır.

Elbette Erim'in bahsettiği tedbir, temel hak ve hürriyetleri her bakımdan ayaklar altına alan siyasal iktidara yönelik tedbirler değildir. Temel hak ve hürriyetlerix "lüks" sayan Erim, bu hak ve hürriyetleri kullananlara karşı bir takım tedbirlerden bahsetmektedir.

Ülkemizdeki devrimcilerin, ilericiilerin, yurtseverlerin temel hak ve hürriyetleri yok etmek istediği iddiası "Tan Baskınası, Gerçekten Demokratik Türkiye" uğrunda hayatları pahasına mücadele eden devrimcilere, bu amaçla emperyalizm ve yerli hakim sınıfların çıkarlarına aykırı olduğu açıkça görülmüştüğü için ortaya atılan bir demagojiden başka bir şey değildir.

Türkiye'de, Erim'in vardığı anın aksine, en yalvardır Anayasa uygulanmaz, siyasal iktidar tarafından sürekli çiğnenmiştir. İlericilerin, devrimcilerin, yurtseverlerin mücadelesi temel hak ve hürriyetleri çiğneyen ve hakların gerçekten kullanılır haklar haline gelmesi için devlete yüklenen ödevleri yerine getirmeyen siyasal iktidara ve bu iktidardan temsil ettiği ekonomik ve sını siyasal düzeni karşıdır. Devrimciler en yalvardır uygulanmayan 27 Mayıs Anayasa'sının öngördüğü siyasî, ekonomik ve sosyal düzeni gerçekleştirmek için mücadele etmişlerdir.

Bu iddia, kendi amaçlarına geçmek isteyenlerin öne sürdüğü gülmeye değer bir iddiadır.

Anayasa'yı ve dolayısıyla temel hak ve hürriyetleri yok etmek isteyenlere karşı 27 Mayıs Anayasa'sının koyduğu en önemli tedbir güphesiz bağlanmıştır. tanınan direnme hakkıdır. Yasal mücadele yöntemleriyle 27 Mayıs Anayasa'sının öngördüğü sınırsız gerçekleştirmeye yolunda mücadele eden devrimciler karşı-devrimin terörle, zulümle, cinayetlerle yasal yollarla tipik olarak karşılarında bulundukları mücadele eden vatanseverler, Anayasal direnme haklarını kullanmışlardır.

Egemen sınıflar ise gelip devrimci mücadele karşısında tek yolu 27 Mayıs Anayasasını hukukun yok etmekte bulmuşlardır. Derinci sadece kılıftır.

Halkın Anayasa mahkemelerinin deşifrelikliği esastan inceleneceğini engelliyor madde bu gerçeğin en açık delilidir. Temel hak ve hürriyetleri dümenlediğini iddia eden Erim Hükümetine en iyi cevabı 27 Mayıs Anayasasının gerektirdiği vermektedir: "Hürriyetleri tahrip edenler, daima bunları sadece düşündüklerini iddia etmişlerdir" (ibid s.99)

Bu durum sadece biz Marksistlerin ileri sürdüğü bir görüş veya iddia değildir. Marksist olmayan devrimciler ve demokrat unsurlarda bu görüş üylenmektedirler. Yani bu görüş sadece Halkın ileri sürdüğü subjektif bir iddia değil, bütün demokratik ve halkî olan objektif bir sonuçtur. Bu konuda bir örnek verelim:

Kemal Cem, gırtlık. Türkiye'sinin yönetimi ile reformlar konusunda bu tarz söylüyor: "...Günümüzün siyasal rejimi, klasik tanımlamalara göre 'seçkinler' yönetimine (oligarşiye) aynmaktadır. Demokratik üst yapı kurulumunun varlığına rağmen, 'rejim, 'seçkin' bir azınlığın yönetimini sürdürmektedir.

Dolayısıyla, yapılacak reformlar, büyük kitlelerin desteğini ve işbirliğini gerektirecektir. Reformlar olacaktır... Günümüzün iktidarı ve rejimi çevresindeki reformlar:

- 1-Geniş kitlelerin desteğini ve sıkı işbirliğini gerektirmeyen alanlarda yapılacaktır.
- 2-Reform, iktidarı yaratan ortamdaki egemen güçlerin çıkarı ile önemli



çelişmeye düşmeyen konularda yapılacaktır." (Milliyet, 25 Eylül 1971)

### B) ABD Emperyalizmi Bir Tasma İki Kuş Vurmak Çabası İçindedir

Türkiye'de, özellikle 1965-1970 döneminde, yarı-sömürge ülkelerde dahi görülmesi doğal olmayan derin iktisadi kriz, politik krizler meydana gelmiş, bu krizler bir yandan halkın iktisadi-demokratik hak istemleri, öte yandan bu istemleri de içine alan devrimci mücadelenin yaygınlaşması ile derinleşmiştir. Halkın sınıfların yönetimi (oligarkisi) sallanmaya başlamış, göreceli (nisbi) bir sınıfsal denge doğmuştur. Helo, yukarıda söylediğimiz gibi, özellikle ordu içindeki radikal unsurların husuruzlulukları ile de artmış bulunmaktadır. ~~xxx~~ İçimizdeki düşmanı ABD emperyalizmini ve onun müttefiklerini kendi sınıfsal hakimiyetlerinin son aşamasına doğru itmiştir. Bu son aşamaya elle tutulur belgesi ise 12 Mart Muhtırasıdır.

12 Mart Muhtırasal Darbenin hedefi şu iki maddede özetlenebilir:

- 1-Jeo-Politik bakımdan Orta Doğunun en önemli halkası durumunda olan Türkiye'deki sofa kayığı, millî kurtuluşçu cıyları Unlemek; böylece emperyalizmin mutlaka elinde tutmak istediği bu kilit-potansiyel Bölgeyi (Türkiye'yi) yeniden tahkim etmek,
- 2-Türkiye'nin ekonomi-politikasının, emperyalizmin ilüneli bunalım döneminin gereklerine uygun olarak, tekelci yerli-burjuvazinin mutlak çıkarına hizmet edecek bir raya sokmak.

İlkinin anlamı açıktır. ABD emperyalizmi, dünyanın fırtınalı karla bölgelelerinin odak noktası olma yolunda. Orta-Doğu'da tamponları bölgeler kurmak ve bu bölgeleri kesinlikle elinde tutmak amacındadır. Türkiye, ABD emperyalizmi için bu bakımdan çok önemlidir.

İkincisine gelince bunun açık izahı şudur:

Emperyalizm, gizli ılgal metodu ile emcuna aldığı gori bırakılarak, ülkelerin toplumsal yapısını bir süreç içinde- tamamen kendi yapısına uygun tekelci bir yapıya kavuşturmayı amaçlar. Yani hedef: i) Politik

İktidarda tekelci yerli burjuvazinin, yani emperyalizmin gori bırakılarak, ülkelerdeki bu usantısının kesin egemoni ini sağlamak, ii) Böylece toplumsal yapıya kesinlikle tekelci yerli burjuvazi ile emperyalizmin çıkarlarına uygun bir yapıya dönüştürmek, iii) Bunun için fosilleşmiş iliki ve sınıfları yeni yapıya uygun bir nitelik değışimine zorlamak. Emperyalizm ve tekelci yerli burjuvazi bunu gerçekleştirmek için bir takım seri reformlar uygular.

Türkiye'de de durum aşğız yukarı böyledir.

İşin ilüneti ile AP'nin gelişmesinin sınıfsal bir temeli olduğu açıktır. AP sınıfsal temelli bakımdan heterojen bir yapıya sahiptir. Ve AP bu bileğini ile tekelci yerli-burjuvazinin saf partisi değildir. Adılet partisinin içinde tekelci yerli burjuvazinin bir kanadı temsil edilmekle beraber, bu partinin sınıfsal yapısında tefeci-bezirganlar ile büyük toprak sahipleri de söz sahibidir. Ve bugün asker kanadına dayanarak iktidarı tek başına ele geçirmiş bulunan tekelci yerli burjuvazi, tefeci-bezirganlar ile büyük toprak sahiplerinin (toprak mütegallesinin) nitelik değışimine zorlamaktadır.

Deneyebilir ki "muhtırasal darbe" emperyalizm-Tekelci yerli burjuvazinin sınıfsal temelini yansıtmaktadır. Yurucu göç: OYAK (Ordu Yardımlaşma Kurumu) aracılığı ile emperyalizm ve tekelci yerli burjuvaziye bağlanan emusu haladıkları suçaylar yani oligarkisinin asker kanadıdır. Yapılmak istenen reformlar doğrudan doğruya tekelci yerli burjuvazinin iktisadi-politik çıkarları içindir. AP içindeki tefeci-bezirgan ve toprak ağalara iktidarın dıfenişi, AP gibi tefeci-bezirgan partisinin hükümete tavır almasının nedeni budur. Yani son günlerde kamu oyunu mesgul eden



politik atraksiyonların temelinde, hakim sınıf ve zümrelerin kendi aralarındaki çelişkisi, çirak kavgası yatmaktadır.

Hakim güçler arasındaki çelişki, ilerici-devrimci güçler ezilinceye kadar tali planda kalmıştır. Bu gün ise döne kadar tali planda kalan bu çelişki bu yörüne çıkmıştır. Hakim güçler arasındaki çelişkinin belirleyici etki yönü tekelci yerli burjuvazi oluşturmaktadır. Reformlar tekelci yerli burjuvazinin bu çelişkisi lehine çözümlenebilmek için kullandığı araçlar olacaktır. Bu açıdan tekrar edelim, reformların halkımıza en küçük bir yararı yoktur. İkin hükümetinin reformları, tefeci-bonirganlar ile toprak ağalarının halkın lehine tasfiyeye değil, bu gerici ikiliye önemli tavizleri de içinde taşıyan ve onları tekelci yapının oluşum yönünde nitelik değişikliğine zorlayan sarı reformlardır.

Süphesiz Türkiye'de bu sarı reformların uygulanması bile sosyal sınıflar kombinasyonuna, mevcut güçler dengesine bağlı bir şeydir.

ABD emperyalizmi, resmi sözcüklerinin açısından Türkiye'deki reformlara destekçiliklerini açıklamışlardır. Burada "desteklemek" sözcüğünün asıl anlamı, reformları tesvihlemektir. Ancak bu, ABD'nin ve henüz kendisine temel bulunmayan tekelci yerli-burjuvazinin reformlar için tefeci-bonirganlar ile toprak sahiplerine karşı tavissiz bir politika izleyecekleri anlamına gelmez.

ABD, yarı-sömürge ülkeler arasında ilk defa Türkiye'de sarı reformlar tesvihlenmiş değildir. Daha önceleri, Örneğin Kennedy zamanında ABD Güney Amerika'da ki yarı-sömürgelerinde de bu tür iş parçaları parlatmış, tekelci kapitalin her devrilerinin amacı girişimlerde bulunmaktır. 1960-1965 döneminde Güney Amerika'da 13 toprak reformu kademalı yapılmış, ancak, bu sarı reformlar, ulü doğmuş, uygulanma alanı bulamamıştır.

Bunun üzerine ABD söz konusu ülkelere politikasına değişikliğe "toprak reformu amacıyla da olsa özel mülkiyetin konsolidatörüne karşı olduğunu belirtmek" toprak ağaları ile ittifakını sürdürmüştür.

Bu olgu ile ilgili olarak Wisconsin Üniversitesi Tarım İkonomisi Prof. W.C. Theobaldson, "...Solcuların toprak reformundan yana olmaları işleri bozdu. Güney Amerika'daki bütün solcuların toprak reformu konusunda birleşmeleri politikamızın etkilemiştir. ABD, popülistlerin tutumunu andırarak herhangi bir program desteklemekte isteklidir. Komünizm yayılması endişeleri dolayısıyla, ABD iş reformları isteyen toprak sahipleri karşıdır ve emmuhafazakarlarla, hatta militarist gruplarla işbirliği yapmaktadır. Fakat ABD'nin coldan hoşlanmayışının başka nedenleri de vardır: solcu toprak sahiplerinin ekonomik kalkınma programları, toprak reformunun yanısıra, Amerikan özel sermayesinin sahip bulunduğu bazı sanayi teşebbüslerinin millileştirilmesini görmektedir. Üretim araçlarının millileştirilmesi, sol'un ekonomik tahakkülünün sonucu olduğu kadar artan milliyetçiliğin de gereğidir. Ne var ki millileştirme : iş ortamının, Amerikan yatırımları için elverişli olmaktan uzak olacaktır." (Arıcıoğlu s.405)

Bu sözlerden çıkan anlam şudur: ABD kendi denetim altında, emperyalist düzenin kan damarlarına acıca reformları desteklemekte, ancak bu tür reformların kendi kontrolünden çıkmasından son derece korkmaktadır. Çünkü emperyalizmin çizdiği sınırlar içindeki reformlar bile çizilen sınırları aşabilir. Doğuncaya kilit vurup bütün ilerici, devrimci unsurları sokağa çıkarsa, halk kitlelerinin en küçük kiptirantıları bile çıkmazsa kitleler bu reform hareketleri içinde bilinçlenip örgütlenirler. Seslerini duyurabilirler. Reformlara sahip çıkıp derinleşebilirler. Yeni emperyalizmin çizdiği sınırlar zorlanabilir.

İkinci Grin hükümetinin "önce huzur, sonra reform" sloganının altında yatan gerçek budur. Önce huzur, yani düşüncelere kilit, bütün ilerici, devrimci unsurların bastırılması, küçük kitleli direnişlerin bastırılması.



toplumsal güçlerin zincirlenmesi, Sonrada gelsin emperyalizmin tezgahladığı sarı reformlar? Durum x bu gün Türkiye'de budur!

Reformlar Konusunda tekelci yerli-burjuvaziden önemli tavizler koparma amacıyla olan tefeci-bezirganlar ile toprak ağalarının sözcüleri, reformlara karşı "sosyalizmin öcüsü" temasını işlemeye koyulmuşlardır. Bir Rafet Sezgin: "Tasarıyı hazırlayanların gerçek Atatürkçülükten uzak bir düşüncenin sahibi olduğuna inanıyorum. Bu tasarı sosyalist kültür merkezlerinde dokunan bir şal örtme amacı gütmektedir." (Cumhuriyet, 14 Ekim 1971) diyebilmektedir.

#### Özetlemek:

ABD emperyalizmi 12 mart muhtırası ile Türkiye'deki Milli Kurultayın, sosyalist düşünce ve eylemleri, uygulattığı alçakça terör metodlarına nötrelize etmiş, böylece Türkiye'deki solda kaygı önlenmiş, ABD Orta Doğu'daki gerici rejimler zincirinin Türkiye halkasını yenilemiştir.

Öte yandan Emperyalist sömürünü yoğunlaşması için sarı reformlar tezgahlanmıştır. Ancak sarı reformların uygulandığı bile, tefeci bezirganlar ile toprak ağalarının örgütlü olması nedeniyle oldukça güç olacağı benzetilmektedir. Nitekim Brin Kabine'sinin 7 aylı iktidarı döneminde polit ik krizlerin birbirini izlemesi bunu göstermektedir. Kısaca, bu sarı reformlar, tefecilere ve toprak sahiplerine önemli tavizleri içeren ve Türkiye'deki emperyalist sömürüü aharlaştırmaktan öte anlamı olmayan, ABD emperyalizminin tezgahladığı ekonomik bir operasyondur.

#### B) Sosyalist Mücadele de Legalite Başvurusu

Sosyalistler, legal olarak örgütlenmek ve mücadele etmek imkânı varken, hiçbir zaman "legal olmayan örgütlenme ve mücadele etme metodlarına" başvurmazlar, iltifat etmezler.

Sosyalistler semma kadar legal imkânlarda ısrar ederler. Sosyalist mücadele de legalite esastır. Hiç bir zaman gayri-hukuki veya yasal olmayan lafa önce sosyalistler başvurmazlar.

Legal olarak örgütlenmek ve mücadele etmenin bütün imkanları ortadan kalktığı zaman, karşı-taraf, mevcut yasalara işleme bile getirdiği sorun, sorumlu olarak, -mögri müdafaa olarak- illegal örgütlenme ve mücadele etme metodlarına başvurulur.

Ülkemizde de durum böyle olmuştur. Ap iktidarı gayesinden uzaklaştırılma emniyet teşkilatı, gayri-hukuki besleme örgütleri ve kiralık kaatilleri ile 27 Mayıs Anayasa'sının xx fiilen işleme kale getirerek, sınıf mücadelesini hukukun sahalarının dışında çıkarmıştır.

Bizim için, halkımızın devrimci mücadelesini sürdürmek, ve kendi can güvenliğini sağlamak için illegal örgütlenmek ve mücadele etmekten başka yol kalmamıştır.